

BAUSKAS NOVADA
ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
līdz 2035. GADAM
UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA
2022.–2028. GADAM

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS
RAKSTUROJUMS

Gala redakcija

SATURS

IEVADS.....	5
SAĪSINĀJUMI.....	6
1. NOVADA TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS.....	8
2. DABAS VĒRTĪBAS UN VIDES KVALITĀTE.....	10
2.1. Dabas resursi.....	10
Zemes izmantošana.....	10
Augsnes raksturojums.....	11
Meži.....	12
Derīgie izraktenī.....	13
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi.....	14
Ainavas.....	17
Ūdens resursi.....	18
Pazemes ūdeņi.....	27
2.2. Vides kvalitāte.....	30
Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas.....	30
Atkritumu apsaimniekošana.....	30
Lielie rūpnieciskie piesārņotāji.....	31
Gaisa kvalitāte.....	32
Lauksaimniecības nozares negatīvā ietekme uz vidi.....	35
Transporta negatīvā ietekme uz vidi.....	37
Infrastruktūras riska objekti.....	38
3. IEDZĪVOTĀJI.....	39
3.1. Apdzīvojuma struktūra.....	39
3.2. Demogrāfiskie rādītāji.....	41
Iedzīvotāju skaita dinamika.....	41
Iedzīvotāju blīvums.....	41
Iedzīvotāju struktūra.....	42
Migrācija.....	45
3.3. Nodarbinātība un bezdarbs.....	47
4. SOCIĀLĀS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS.....	51
4.1. Izglītība.....	51
Pirmsskolas izglītība.....	52
Vispārējā un speciālā izglītība.....	54
Profesionālā izglītība.....	57
Augstākās izglītības iestādes.....	58
Profesionālās ievirzes izglītība.....	59
Interesu izglītība.....	62
Pieaugušo tālākizglītība/Mūžizglītība.....	63

4.2. Veselības aprūpe	67
Veterinārmedicīnas pakalpojumi	71
Veselības veicināšana	71
4.3. Sociālā drošība un palīdzība	75
Sociālie pakalpojumi un iestādes	75
Sociālā palīdzība	78
Bāriņtiesas	79
Jaunatnes politika	82
Bērnu un ģimenes politika	84
4.4. Kultūrvide un sports	84
Kultūrvēsturiskais mantojums	85
Kultūras centri un estrādes	89
Nozīmīgākie pasākumi un tradīcijas	94
Muzeji	97
Bibliotēkas	99
Sports	103
5. UZŅĒMĒJDARBĪBA	110
5.1. Uzņēmējdarbības pamatrādītāji	111
5.2. Tūrisms	124
5.3. Teritorijas attīstības indekss	128
6. TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA	131
6.1. Transporta infrastruktūra	131
Autoceļi	131
Dzelzceļš	136
Transportlīdzekļi	136
Sabiedriskais transports	136
Skolēnu pārvadājumi	139
Esošie un plānotie citi mobilitātes elementi	141
6.2. Telekomunikācijas un sakari	145
Elektroapgāde	145
Gāzes apgāde un naftas vads	146
Pasts	146
Telekomunikācijas un sakari	147
6.3. Komunālā saimniecība un teritorijas labiekārtošana	148
Ūdensapgāde	148
Kanalizācija	151
Siltumapgāde	153
Atkritumu apsaimniekošana	155
Kapu saimniecība	156
6.4. Pašvaldības nekustamie īpašumi un dzīvojamais fonds	159
7. SABIEDRISKĀ DROŠĪBA UN KĀRTĪBA	162
Pašvaldības policija	162
8. PUBLISKĀ PĀRVALDE UN PAKALPOJUMI	167

8.1. Administratīvā struktūra un publiskie pakalpojumi	167
Pārvalde	167
Kapitālsabiedrības un biedrības	168
Publiskie pakalpojumi	170
8.2. BUDŽETS UN FINANŠU SAISTĪBAS	172
8.3. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU UN SADARBĪBA AR NVO.....	175
Komunikācija ar sabiedrību	175
Sadarbība ar NVO.....	176
Sadarbība ar kaimiņiem un starptautiskā sadarbība	177
9. ĪSTENOTIE PROJEKTI	180
10. TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVU IZVĒRTĒJUMS.....	181
PIELIKUMI.....	188

IEVADS

Ilgospējīgas attīstības stratēģiju un Attīstības programmu saturs un izstrādes kārtība ir noteikta Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2035. gadam un Attīstības programmas 2022.–2028. gadam sagatavošanā tika izmantoti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas metodiskie ieteikumi:

- Vadlīnijas pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei (2021. gada redakcija);
- Metodiskie ieteikumi reģionāla un vietēja līmeņa ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei un to vērtēšanas kārtībai (2014. gada 30. decembris);
- Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī (aktualizētā 2019. gada janvāra redakcija).

Pašreizējās situācijas raksturojums ir izstrādāts kā atsevišķs dokuments un izmantots Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2035. gadam un Attīstības programmas 2022.–2028. gadam sagatavošanā. Pašreizējās situācijas raksturojums pēc nepieciešamības ir papildināms vai precizējams un var tikt izmantots turpmāko novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei.

Lai sasniegtu Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas mērķus un izvērtētu Bauskas novada attīstības virzienus, dokumentu izstrādē izmantotas sekojošas metodes:

- saistīto plānošanas dokumentu analīze (valsts, reģionāla un vietēja līmeņa);
- iedzīvotāju un uzņēmēju anketēšana, aptaujas rezultātu apkopošana un analīze;
- aizstājot SVID, izmantota metode *Problēma – risinājums: problēmu un izaicinājumu noteikšana - vīzija - realitāte - šķēršļi - darbības, risinājumi jeb projekti*;
- publiski pieejamo statistikas datu, pārskatu un ģeotelpiskās informācijas apkopošana un analīze, atsevišķas datu kopas pieprasot arī no institūcijām;
- attīstības tendenču novērtējums (galvenokārt, izmantoti pieejamie dati par pēdējiem 1 - 5 gadiem);
- Bauskas novadu raksturojošo rādītāju salīdzināšana ar reģionāla līmeņa rādītājiem vai valsts vidējiem rādītājiem;
- tematisko darba grupu un diskusiju rezultāti;
- pašvaldības un nozaru speciālistu iesaiste dokumenta izstrādes procesā.

Lai nodrošinātu integrētas pieejas izmantošanu attīstības plānošanā, veikta plānošanas dokumentu analīze, kā arī ņemtas vērā ne tikai Bauskas novada teritorijā ietilpstošo līdzšinējo pašvaldību un kaimiņu pašvaldību, bet arī iedzīvotāju, uzņēmēju, nozaru profesionāļu redzējumi par izaicinājumiem un izaugsmes perspektīvām novadā, pētīta jomu un teritoriju savstarpējā mijiedarbība, nodrošinot līdzsvarotu ekonomisko, sociālo un vides attīstību.

SAĪSINĀJUMI

AP	Attīstības programma
APAAP	Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs
AS	Akciju sabiedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ERAF	Eiropas Reģionālais attīstības fonds
ESF	Eiropas Sociālais fonds
GMI	Garantētais minimālais ienākums
ha	Hektārs
HES	Hidroelektrostacija
IAS	Ilgspējīgas attīstības stratēģija
IK	Individuālais komersants
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
ĪADT	Īpaši aizsargājamā dabas teritorija
Bauskas novads	Administratīvā teritorija pēc 2021. gada 1. jūlija, kurā apvienoti Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadi
JIC	Jauniešu ideju centrs
km	Kilometrs
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
LPIA	Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība
LVC	VSIA Latvijas Valsts ceļi
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	Ministru kabinets
NMP	Neatliekamā medicīniskā palīdzība
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
SAC	Sociālās aprūpes centrs
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
TIC	Tūrisma informācijas centrs
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
VPM	Vienotais platību maksājums
VPVKAC	Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs
VRAA	Valsts reģionālā attīstības aģentūra
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VZD	Valsts zemes dienests
ZPR	Zemgales plānošanas reģions

1. NOVADA TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Bauskas novads ir izveidots saskaņā ar 2020. gada 10. jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu. Tajā apvienoti četri līdzšinējie novadi – Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku. Bauskas novadā ir 2 pilsētas un 18 pagasti (1. tabula).

1. tabula

Apvienoto Bauskas novadu veidojošie novadi un pagasti (no 01.07.2021., normatīvie akti, CSP)

Novads	Platība, km ² (CSP)	Administratīvais centrs	Pagasti/pilsētas (CSP, 2021)		Novadu nozīmes attīstības centri (līdz 01.07.2021.)	Novadu nozīmes attīstības centri (2022- 2035.)
			Nosaukums	Platība, km ²		
Bauskas	786.61	Bauska	Bauskas pilsēta	10.32		
			Brunavas	111.83	Ērgļi	Ērgļi
			Ceraukstes	66.64	Ceraukste	Ceraukste
			Codes	93.92	Code	Code
			Dāviņu	80.8	Dāviņi	Dāviņi
			Gailīšu	80.26	Uzvara	Uzvara
			Īslīces	103.06	Rītausmas	Rītausmas
			Mežotnes	75.53	Mežotne	Mežotne
			Vecsaules	164.24	Vecsaule	Vecsaule
Iecavas	312.09	Iecava	Iecavas pilsēta un Iecavas pagasts	312.09	Iecava	Iecava
Rundāles	231.39	Pilsrundāle	Rundāles	91.46	Pilsrundāle	Pilsrundāle
			Svitenes	58.23		Svitene
			Viesturu	81.7		Bērstele
Vecumnieku	844.83	Vecumnieki	Bārbeles	97.94		Bārbele
			Kurmenes	111.88		Kurmenes
			Skaistkalnes	106.2		Skaistkalne
			Stelpes	68.48		Stelpe
			Valles	178.93		Valle
			Vecumnieku	281.4	Vecumnieki	Vecumnieki

Bauskas pilsēta ir reģionālas nozīmes attīstības centrs. No 2021. gada 1. jūlija pilsētas statusu ir ieguvusi arī Iecava, tādējādi novadā ir divas pilsētas. Bijušā Iecavas novada teritorija ārpus Iecavas pilsētas iegūst pagasta statusu. Pagasti pēc platības ir ļoti atšķirīgi – lielākie ir Iecavas (308,2 km²) un Vecumnieku (281,4 km²) pagasti, savukārt mazākie – Ceraukstes (66,64 km²), Svitenes (58,23 km²) un Stelpes (48 km²) pagasti.

Bauskas novada kopējā platība ir 2174,92 km² (pēc CSP datiem 2021. gada sākumā), kas ir 20% no Zemgales plānošanas reģiona platības. Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā pēc CSP datiem bija 41 314, kas ir tikai 2,2% no visiem Latvijas iedzīvotājiem un 18,2% no Zemgales plānošanas reģiona iedzīvotāju skaita. Novada apdzīvojuma struktūra ir nevienmērīga – lielākā daļa iedzīvotāju koncentrējas ap autoceļu A7/E67. Iecavas, Codes, Īslīces, Ceraukstes un Gailīšu pagastos iedzīvotāju blīvums ir no 24-33 cilv./km², savukārt Valles un Kurmenes pagastos iedzīvotāju blīvums ir tikai 5 cilv./km².

Bauskas novads atrodas Latvijas centrālajā daļā (1. attēls), novada centrs Bauskas pilsēta atrodas 67 km attālumā no Rīgas un 19 km attālumā no Latvijas–Lietuvas robežas, Mūsas un Mēmeles upju satekā, vietā, kur sākas Lielupe. Novads atrodas Zemgales līdzenumā, kuru saposmo daudzās Lielupes baseina upes. Aptuveni pusi novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes.

1. attēls. Bauskas novada novietojums Zemgales plānos reģionā un Latvijā.

Galvenā novadu šķērsojošā transporta maģistrāle ir valsts galvenais autoceļš A7/E67 “Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle)” jeb *Via Baltica*, kas ir Eiropas autoceļa E67 posms un ietilpst Eiropas transporta tīkla TEN-T pamattīklā. Novadā būtiska loma ir arī valsts reģionālajiem autoceļiem P89 “Ķekava–Skaistkalne”, P73 “Vecumnieki–Nereta–Subate”, kā arī starpnovadu autoceļam “Zemgales josta”, P103 “Dobele–Bauska” un P87 “Bauska–Aizkraukle”. Novada ziemeļu daļu šķērso dzelzceļa līnija “Zilupe–Rēzekne 2–Krustpils–Jelgava–Tukums 2 –Ventspils”. Nākotnē Bauskas novada dominante būs topošā starptautiskā dzelzceļa līnija *Rail Baltica*.

Bauskas novads robežojas ar Jelgavas, Olaines, Ķekavas, Ogres, Aizkraukles novadiem un Lietuvas Republiku. Novada dienviddaļā Mēmeles upe tek pa abu valstu robežu. Robežkontroles punkts ar Lietuvu atrodas Grenctālē, robežšķērsošanas vietas – Adžūnos, Bardžūnos, Brunavā, Krievgaļos un Skaistkalnē. Kultūrvēsturiski Bauskas novads atrodas Zemgalē un robežojas ar Sēliju. Savukārt saskaņā ar plānošanas reģionu iedalījumu Bauskas novads ietilpst Zemgales plānošanas reģionā.

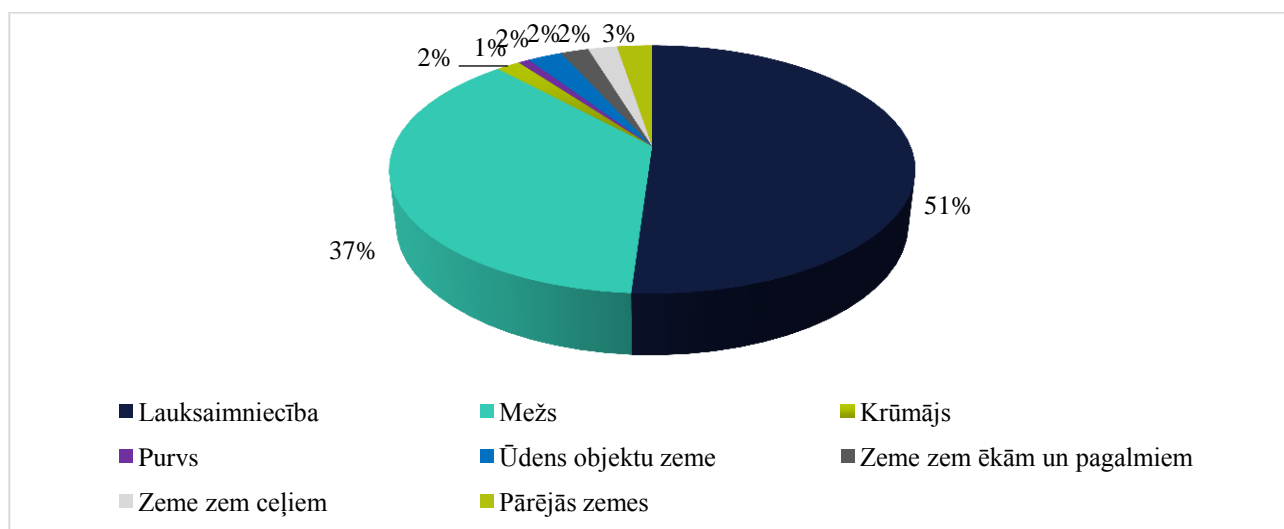

2. DABAS VĒRTĪBAS UN VIDES KVALITĀTE

2.1. Dabas resursi

Zemes izmantošana

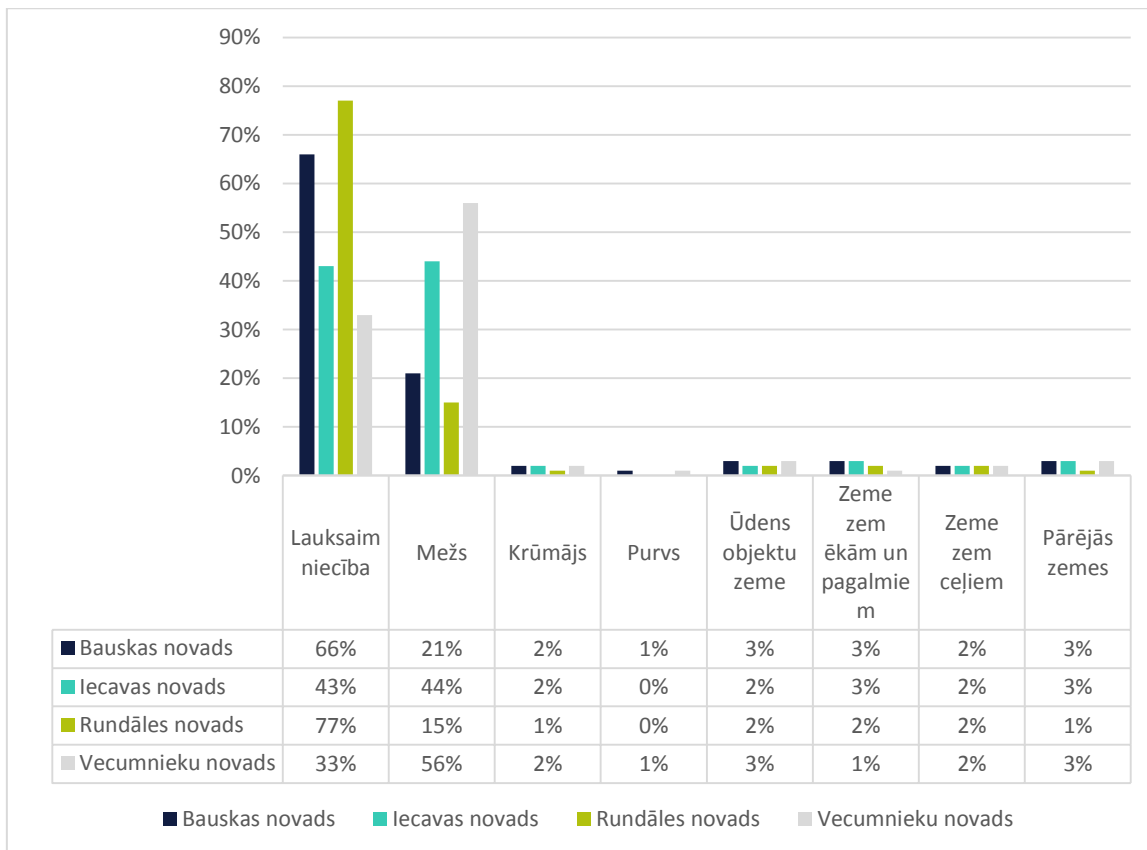
Bauskas novada kopplatība ir 217 262 ha (VZD, 2021). Nedaudz vairāk par pusi novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zeme – 51% jeb 110911 ha, meža zeme veido 37% jeb 80542 ha, krūmājs – 2% jeb 3784 ha, ūdens objektu zeme – 5502 ha jeb 3%, zeme zem ēkām un pagalmiem – 4473 ha jeb 2%, zeme zem ceļiem – 4640 ha jeb 2% un pārējās zemes 5618 ha jeb 3% (2. attēls).

2. attēls. Zemes lietošanas veidi Bauskas novadā (avots: VZD, 2021).

3. attēlā ir attēloti zemes lietošanas veidi līdzšinējo novadu griezumā. Visvairāk lauksaimniecības zemes ir Rundāles (77%) un Bauskas (66%) novados, attiecīgi Iecavas novadā (44%) un Vecumnieku novadā (33%). Savukārt mežu zemes visvairāk ir līdzšinējos Vecumnieku (56%) un Iecavas novados (44%), bet Bauskas novadā (21%) un Rundāles novadā (15%).

3. attēls. Zemes lietošanas veidi Bauskas novadā bijušo novadu griezumā (avots: VZD, 2021).

Augsnes raksturojums

Bauskas novada teritorija pēc reljefa ir samērā viendabīga, virsma galvenokārt līdzena, dienvidaustrumu daļā, Skaistkalnes apkārtnē - pauguraina.¹

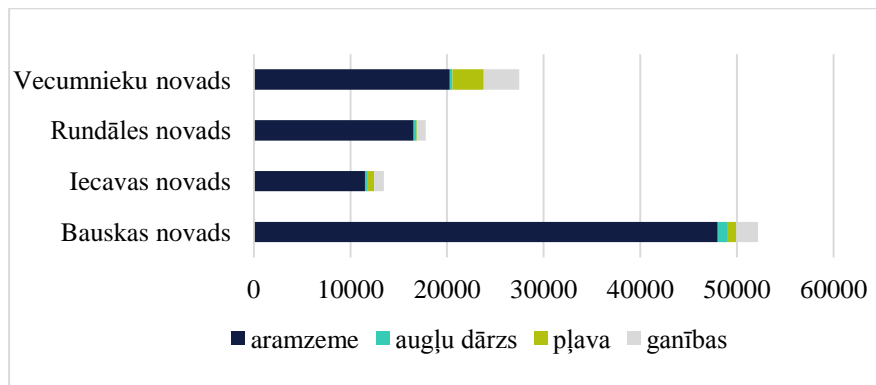
Visizplatītākā augsne ir velēnu karbonātaugsne, smilts jeb velēnu podzolaugsne, velēnu glejaugsne un velēnpodzolētā glejaugsne, gar upēm palienēs sastopamas aluviālās augsnes un purvu kūdraugsnes.²

Bauskas novadā ir vienas no auglīgākajām augsnēm Latvijā. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes visvairāk tiek izmantotas aramzemei – 87%, tad ganībām (7%), pļāvām (4%), augļu dārziem (2%) (4. attēls).

¹ Bauskas rajona TLP.

² Turpat.

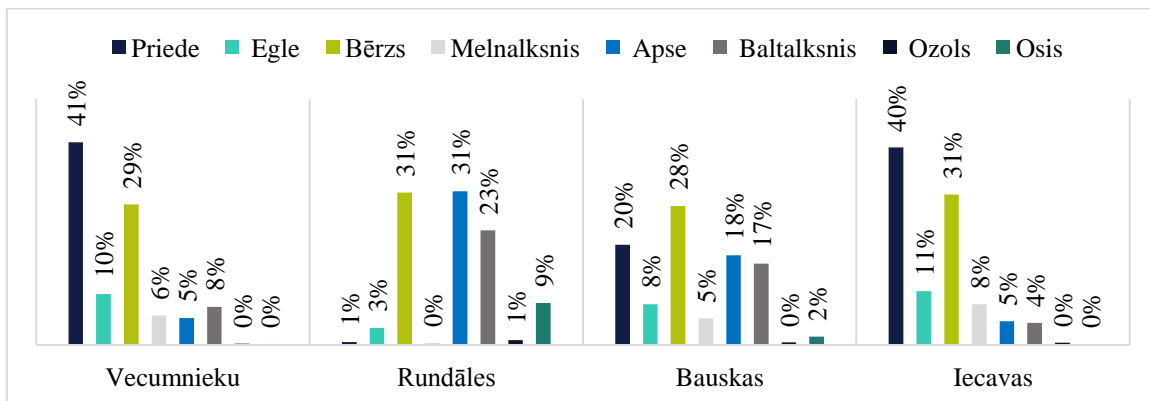

4. attēls. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes sadalījums par zemes lietošanas veidiem (avots: VZD, 2021).

Meži

Mežu teritorijas veido ap 37% jeb 80 542 ha no visa novada kopplatības. Visvairāk mežu zemes ir bijušajā Vecumnieku novadā (56%). Bauskas novada mežos dominē priedes (35%) un bērzs (29%), pārējās koku sugas sastāda 10% un mazāk, rēķinot pēc platības (ha). Sadalījums pa bijušajiem novadiem un mežu koku sugām parādīts 5. attēlā.

5. attēls. Galvenās koku sugas Bauskas novada mežos (avots: SIA Baltkonsults aprēķini, izmantojot VZD datus, 2021).

Derīgie izrakteni

Bauskas novadā atrodas dolomīta, māla, smilts, smilts-grants un kūdras derīgie izrakteni. Kopā ar prognozēto resursu laukumiem LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā ir norādītas 102 būvmateriālu atradnes (smilts, dolomīts, smilts-grants), 156 kūdras atradnes un 6 sapropeļa atradnes. Ne visas atradnes tiek izmantotas.

Kūdras izmanto kūdras substrātu ražošanai, smilti un granti – ceļu uzturēšanai, autoceļu remontam un realizācijai. Kūdras nozare ir attīstīta un ekonomiski nozīmīga līdzšinējā Vecumnieku novadā, kur tiek veikta kūdras ieguve (Ērgļu purvā), ražots un eksportēts kūdras substrāts.

Līdzšinējā Iecavas novadā ir vairākas (piecas 2020. gadā) dolomīta (Bauskas svītas) atradnes, kuras tiek izmantotas.

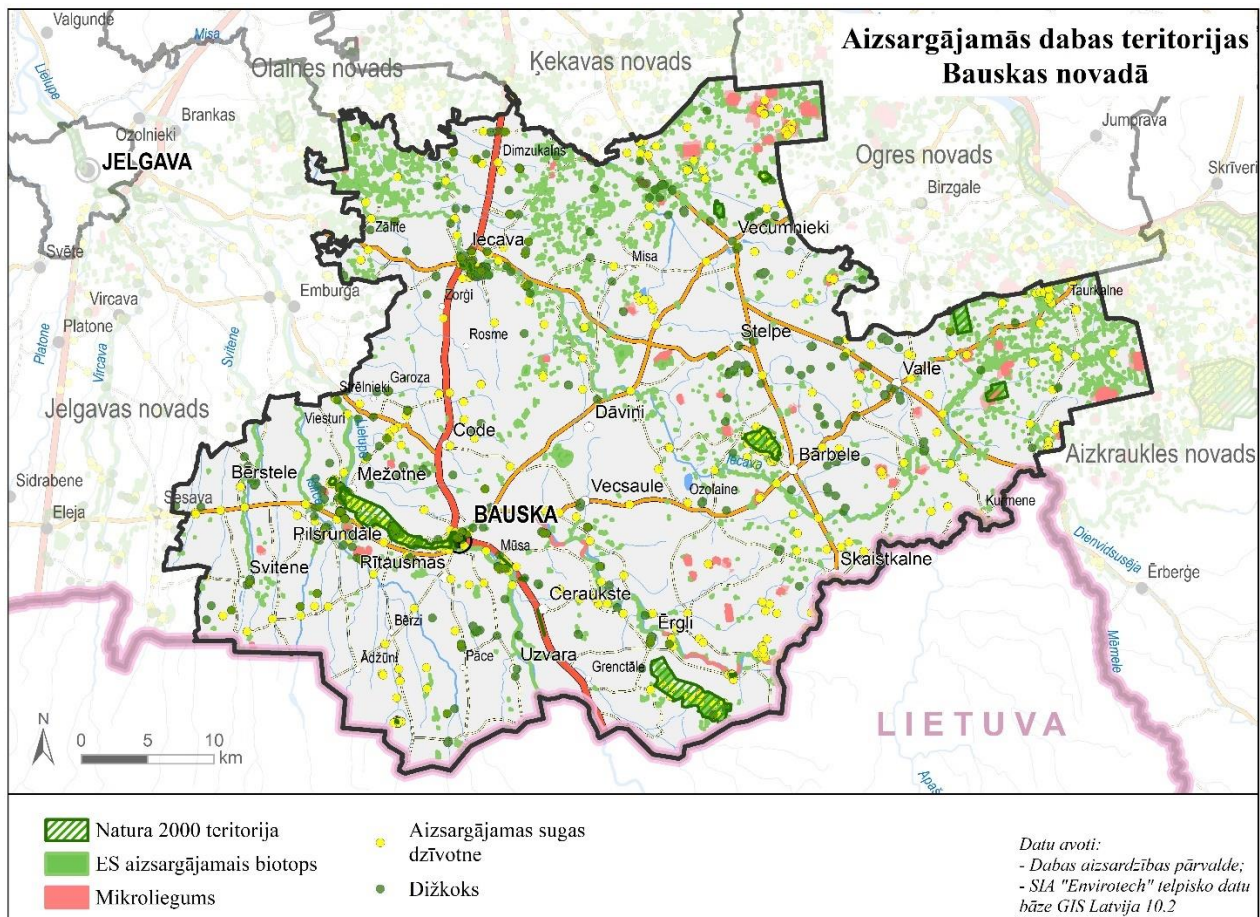
Valsts nozīmes atradne Bauskas novadā ir ģipšakmens (atradne). Ģipšakmens krājumi ir nozīmīgi, bet pašlaik netiek izmantoti. Ģipšakmens sastopams dažādos dziļumos ar dažādu biezumu. Tā rūpnieciskie krājumi un prognozētie resursi koncentrēti augšdevona Salaspils svītas nogulumos. Praktiska nozīme kā ģipšakmens ieguves avotam svītai ir Latvijas centrālā daļā – no Allažiem – Mālpils ziemeļos caur Salaspili – Nāves salu uz Baldones pusi, tad tālāk līdz Vecumnieku novadam - Bārbelei un Skaistkalnei dienvidos. Ģipšakmens atradnes līdzšinējā Vecumnieku novadā ir gan bagātība, gan drauds. Karsta procesi sekmē karsta kriteņu veidošanos. Ģipšakmens ieguve var sabojāt trauslo pazemes ekosistēmu, izraisot pastiprinātu kriteņu veidošanos un zemes ieģrūšanu.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi

Bauskas novads ir bagāts ar dabas vērtībām – īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (ĪADT) un dažādiem dabas pieminekļiem – dendroloģiskajiem stādījumiem, alejām, ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem un dižkokiem.

Latvijā kopumā ir 333 *Natura 2000* teritorijas, no tām Bauskas novadā 11, kas ir 3,3% no kopējā skaita. Atbilstoši Likumam par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un Ministru kabineta (MK) 1999. gada 15. jūnija noteikumiem Nr. 212 “Par dabas liegumiem”, Bauskas novadā ir: 1 dabas parks, 8 dabas liegumi un 2 dabas pieminekļi (skat 2. tabulu). To statuss un novietojums parādīts 6. attēlā.

6. attēls. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Bauskas novadā (avots: Dabas aizsardzības pārvalde).

Bauskas parkam ir izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (MK 2008. gada 6. oktobra noteikumi Nr. 827 “Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”), un dabas aizsardzības plāns (pagarināts dabas plāna darbības termiņš līdz 2024. gada 31. decembrim ar VARAM rīkojumu Nr. 1-2/43 Rīgā, 09.03.2020.). Dabas parka misija ir aizsargāt vērtīgus dabas pieminekļus, kādi ir Bauskas dolomītu atsegumi un atsegumi pretī Mūsas un Mēmeles satekai, Jumpravas dolomītu un Ziedoņu dolomīta atsegumi, un saglabāt neskartu Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmu un izcilo Lielupes kultūrainavu. Dabas parks “Bauska” ir nozīmīgs arī kā tūrisma galamērķis. Tā teritorijā atrodas Bauskas pils komplekss, Jumpravmuižas parks, Mežotnes pilskalns, Vīna kalns, Mežotnes pils, Mazmežotnes muiža un citi objekti. Parka platība – 1079 ha, dibināts 2004. gadā.

Natura 2000 teritorijas Bauskas novadā (avots: normatīvie akti)

	Nosaukums	Atrašanās vieta / Platība	Kods
1	Ozoldārzs	Pilsrundāles pagasts, 18,86 ha	LV0830100
2	Bauska	Pilsrundāles, Codes, Mežotnes pagasti, Bauskas pilsēta, 1079 ha	LV0304100
3	Panemūnes meži	Brunavas pagasts, 1 023,63 ha	LV0528900
4	Kulsēnu avots	Vecsaules pagasts, 8.87 ha	LV0402300
5	Zaļezera purvs	Bārbeles pagasts, 328,78 ha	LV0502800
6	Skaistkalnes karsta kritenes	Skaistkalnes pagasts, 96,38 ha	LV0402200
7	Īslīces dabas liegums	Īslīces pagasts, 2 ha	LV0502900
8	Kalēju tīrelis	Vecumnieku pagasts, 41 ha	LV0503000
9	Dūņezera purvs	Valles pagasts, 4 ha	LV0500500
10	Seržu tīrelis	Valles pagasts, 151 ha	LV0500600
11	Vāveres ezers	Valles pagasts, 210,8 ha	LV0500700

Bauskas novadā, atbilstoši MK 2001. gada 17. aprīļa noteikumiem Nr. 175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem" atrodas 12 dabas pieminekļi – dendroloģiskie stādījumi, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, skat. 3. tabulu. Valsts mērogā nozīmīgs aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis ir Skaistkalnes karsta kritenes. Tas ir unikāls dabas piemineklis ar dažāda izmēra karsta kritenēm, ezeriņiem karsta kritenēs vai slapjiem pazeminājumiem kriteņu dibenā, nozīmīgs tūrisma gala mērķis.

Dabas pieminekļi Bauskas novadā (avots: normatīvie akti)

Nr.p.k.	Dabas piemineklis	Atrašanās vieta
1	Mežotnes "Vanadziņu" dendroloģiskie stādījumi	Mežotnes pagasts
2	Pamūšas parks	Gailīšu pagasts
3	Vecsaules parks	Vecsaules pagasts
4	Stelpes "Grašu" dendroloģiskie stādījumi	Stelpes pagasts
5	Jaunmēmeles parks	Skaistkalnes pagasts
6	Lielbērsteles parks	Viesturu pagasts

Nr.p.k.	Dabas piemineklis	Atrašanās vieta
7	Ceraukstes šosejmalas aleja	Ceraukstes pagasts
8	Iecavas alejas	Iecavas novads
9	Bārbeles sērūdeņraža avots	Bārbeles pagasts
10	Jumpravas dolomīta atsegums	Mežotnes pagasts
11	Skaistkalnes karsta kritenes	Skaistkalnes pagasts
12	Kulšenu avots	Vecsaules pagasts

Bauskas novadā, atbilstoši MK 2001. gada 20. marta noteikumiem Nr. 131 “Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”, ir 6 aizsargājami dendroloģiskie stādījumi, skat. 4. tabulu.

4. tabula

Aizsargājami dendroloģiskie stādījumi Bauskas novadā (avots: normatīvie akti).

Nr.p.k.	Nosaukums	Atrašanās vieta
1	Jaunmēmeles parks	Skaistkalnes pagasts
2	Lielbērsteles parks	Viesturu pagasts
3	Mežotnes “Vanadžiņu” dendroloģiskie stādījumi	Mežotnes pagasts
4	Pamūšas parks	Gailīšu pagasts
5	Stelpes “Grašu” dendroloģiskie stādījumi	Stelpes pagasts
6	Vecsaules parks	Vecsaules pagasts

Bauskas novadā, atbilstoši Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumiem Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” ir trīs aizsargājamas alejas, sk. 5. tabulu.

5. tabula

Aizsargājamās alejas (avots: normatīvie akti)

Nr.p.k.	Nosaukums	Atrašanās vieta
1.	Mūsas šosejmalas bērzu aleja	Ceraukstes pagasts
2.	Ceraukstes šosejmalas aleja	Ceraukstes pagasts
3.	Iecavas alejas	Iecavas novads

Bauskas novada dabas teritoriju apsaimniekošanā nepieciešama teritoriju labiekārtošana, nodrošināšana ar atkritumu savākšanu, kā arī invazīvo sugu (latvāņu, zeltslotiņu un Spānijas kailgliemežu) apkarošana.

Ainavas

2019. gadā ZPR izstrādāja Zemgales reģionālo ainavas un zaļās infrastruktūras plānu 2020.–2027. gadam, kura ietvaros tika veikta ainavu telpisko vienību (reģionu un apvidu) izdalīšana, klasificēšana un kartēšana, kā arī ainavu telpu raksturošana (nozīmīgie elementi, dabas apstākļi, zemes izmantošana, vērtības reģiona mērogā).

Kultūras mantojums – telpiski plašākā nozīmē - kultūrvēsturiskā ainava – veido uzkrātu resursu kopumu, kas saņemts mantojumā no pagātnes un kas neatkarīgi no īpašuma piederības, ir vērtība visai sabiedrībai. Pēdējos gados Eiropā kultūras mantojuma jēdziena izpratnē arvien vairāk par galveno tiek izvirzītas cilvēciskās vērtības. Nepārtrauktā sabiedrības un telpiskās vides attīstībā kultūras mantojums ir vēl pietiekami neizmantots kā potenciāls ilgtspējīgai attīstībai un ainaviskās telpas identitātes saglabāšanai.³

Ainaviskās telpas nacionālā identitāte un tās raksturīgākās kultūrvēsturiskās detaļas ir neatņemama sastāvdaļa, kas spilgti raksturo konkrētā reģiona attīstību. Kultūrvēsturiskā ainava ir kultūras mantojuma sastāvdaļa, kuru ietver dabas pamatnes īpatnības (reljefs, ūdeņi, meži, pļavas) un arhitektoniski ainaviskie kompozicionālie elementi (siluets, mērogs, proporcijas un harmonija).

Līdzīgi kā katrai pilsētai ir sava vecpilsētas daļa – ar savu apbūves augstumu un ēku arhitektoniski mākslinieciskajām vērtībām, tā arī Latvijas lauku kultūrvēsturiskā ainava – kā nacionālās identitātes daļa, ir saikne ar pagātni, kas nodrošina garīgo vērtību pārnesanu no paaudzes uz paaudzi. Kvalitatīva vēsturiskā ainavtelpa ir labi kopts un restaurēts kultūras mantojums, kura saglabāšanas politika ir jāievērtē lauku pašvaldību teritoriju attīstības koncepcijā. Lielupes augšteces baseina vecās lauku muižas visbiežāk tika būvētas auglīgo aramzemju teritorijās, kur labu ražu deva ne tikai tīrumi un kuploja pļavas, bet arī labāk auga muižas parka koki, krūmi, un bargajās ziemās neizsala ievestās dienvidu valstu parku koku šķirnes.

19. gs. otrās puses ekonomiskais uzplaukums Eiropā rosināja baltvāciešiem piederošo muižu attīstību Latvijas teritorijā. Īpaši tas ir attiecināms uz auglīgajām līdzenuma teritorijām Zemgales dienvidu daļā, kas sekmēja lauksaimniecības izaugsmi, nodrošinot produktu pārstrādi un to tirdzniecību. Blīvais muižu izvietojuma tīkls radīja nepieciešamību veidot jaunu ceļu struktūru, kas veda ne tikai uz muižām, bet arī uz vējdzirnavām, krogiem, dievnamiem un tuvējo pilsētu tirgiem (Bauska, Dobeles, Iecava, Jelgava). Viena no skaistākajām Lielupes baseina līdzenuma ainavām ir pie Mazmežotnes muižas.⁴

Bauskas novads ietilpst divos ainavu reģionos – Zemgales līdzenuma ainavu reģionā un Austrumzemgales ainavu reģionā.

Zemgales līdzenuma reģiona ainavu dārgumi nacionālā mērogā ir Zemgales auglīgais līdzenums, Rundāles pils ansamblis, Mūsas un Mēmeles sateka un Bauskas pils (vecā Bauskas pils daļa ir viens no pirmajiem ugunsšaujamo ieroču lietošanai celtajiem Livonijas ordeņa cietokšņiem), Mežotnes pilskalns un senvietu komplekss, Mežotnes muiža un parks, bet reģionālā mērogā: Lielupes ainava ar Bornsmindes un Jumpravas dolomīta klinšu atsegumiem, Zemgales lauku sēta – Plūdoņa dzimtās mājas “Lejenieki”. Reģionālas nozīmes kultūrainavas ir Bauskas–Rundāles telpa.

³ Dambis, J. (2007). *Arhitektūras kvalitātes teorija un Rīgas vēsturiskā centra attīstība*. RTU Zinātniskie raksti. Arhitektūra un pilsētplānošana. Rīga: RTU, 10. sērija, 1. sējums, 111. lpp.

⁴ Ziemeļniece A. Dr.arch., asoc.prof. Lielupes augšteces kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas iespējas. Saite: http://aurora.turiba.lv/bti/Editor/Manuscript/Proceeding/LV_Ziemeļniece.htm

Austrumzemgales ainavu reģionā ainavu veido fluvioglaciāla un limnoglaciāla līdzenuma (Upmales līdzenums) reljefa formas ar rievotās morēnas vaļņveida formām. Mīsas ainavu apvidū no ziemeļiem iestiepjas Daugmales paugurlīdzenums ar Kīķeru kalniem. Reģionā ir samērā bieži izplatīti sadrumstaloti augstā un zemā purva masīvi. Reģiona dienviddaļā – karsta un sufozijas piltuvju izplatības apgabals. Iecavai pie Skaistkalnes ir izteikta ledāja kušanas ūdeņu noteces ieleja, savukārt reģiona robežu ar Lietuvu veido Mēmeles terasētā senieleja. Ainavas dārgumi reģionālā mērogā ir skats uz Skaistkalnes katoļu baznīcu un kapenēm, Skaistkalnes karsta kriteņu ainava.

Bauskas pilsētai 2020. gadā tika izstrādāts upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskais plānojums ar mērķi radīt plānošanas dokumentu (10 gadu periodam) Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras (estētisko, ekoloģisko un funkcionālo īpašību) attīstībai, dabas vērtību un kultūrvides saglabāšanai un vides pieejamības nodrošināšanai, ilustrējot skaidru vīziju upju resursa potenciāla attīstībai. Bauskas novadā nav reģistrēti aizsargājami ainavu apvidi (atbilstoši MK 1999. gada 23. februāra noteikumiem Nr. 69 “Par aizsargājamo ainavu apvidiem”), taču Lielupes augšteces kultūrvēsturisko vērtību un dabas vērtību kopums dažkārt nozīmības ziņā tiek salīdzināts ar Augšdaugavas ainavu apvidu.

Iecavas pilsētā 2014.gadā veikts koku novērtējums valsts nozīmes arhitektūras piemineklim Iecavas muiža ar parku (Nr.8549), ko 18.gs beigās veidoja grāfs P.Pālens. Parks kopumā ir maz pārveidots un atzīstams par vienu no izcilākajiem šāda stila parkiem Zemgalē.

Ūdens resursi

Virszemes ūdeņi un to kvalitāte

Bauskas novada teritorijā ir salīdzinoši blīvs upju tīklojums, it īpaši novada dienvidrietumu daļā, kur plūst Lielupe ar tās satekām Mūsu un Mēmeli un daudzām kreisā krasta pietekām – Īslīci, Sviteni, Sesavu, Vircavu, Platoni, Svēti un citām. Nozīmīgākās upes novada teritorijā ir Lielupe, Mūsa, Mēmele, Mīsa un Iecava. Satekot Mūsai un Mēmelei, veidojas otra lielākā upe Latvijā – Lielupe, kas ir arī Zemgales lielākā upe. Lielākā daļa virszemes ūdens objektu ietilpst Lielupes upju baseina apgabalā, daži (Vecumnieku pusē) arī Daugavas upju baseina apgabalā.

Lielupes upju baseina apgabalā ir ļoti blīvs upju tīkls, tajā ietek vairāk nekā 250 pieteku. Lielākā daļa upju ir lēni tekošas (potamāla tipa) upes ar straumes ātrumu 0,5-1,5 m/s. Lielupes apgabals ir pakļauts ievērojamiem plūdu riskiem, kas saistīti ar upju potamālajiem posmiem. Bauskas novadā nacionālas nozīmes plūdu teritorijā ir iekļauta Lielupes augštece, kur atrodas arī aizsargājamas dabas teritorijas – Lielupes palienes pļavas, Jumpravas dolomīta atsegums un dabas parks “Bauska”.⁵

Atbilstoši Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānam, 2015. –2019. gadā Lielupes baseina ūdens objektu ekoloģiskā kvalitāte bija vidēja 64% ūdensobjektos, slikta 20% ūdensobjektos, ļoti slikta 7% ūdensobjektos, laba 8% ūdensobjektos un augsta 1% ūdensobjektos. Liela problēma ir upju – Mūsas, Mēmeles, Lielupes un citu – eitrofikācija.⁶

Virszemes ūdens kvalitāti negatīvi ietekmē:

- 1) pārrobežu piesārņojuma pārnese;

⁵ Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

⁶ Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

- 2) lauksaimniecības notece;
- 3) mežsaimniecības notece (no mežu ekosistēmām bez ķīmisku piesārņojošu vielu klātbūtnes);
- 4) komunālo saimniecību notekūdeņi;
- 5) rūpniecisko objektu notekūdeņi.

Lielupes upju baseina ūdensobjektus ietekmē visi minētie faktori.

2018. gadā Lielupes upju baseina apgabalā vidē tika novadīti 14,929 milj. m³ notekūdeņu, 20,9% jeb 3,12 milj. m³ bijuši bez attīrīšanas, no kuriem 90% ir normatīvi tīri notekūdeņi (attīrīšana nav nepieciešama). Gandrīz 74% no neattīrītajiem notekūdeņiem novadījuši ražošanas uzņēmumi (lielākais daudzums no ieguves rūpniecības uzņēmumiem), 16% zivsaimniecības, 10% ir lietus notekūdeņi, bet tikai 0,4% ir neattīrīti komunālie un sadzīves notekūdeņi.⁷

Lielupes upju baseina upes Bauskas novadā – Lielupe (visa upe), Mēmele (visa upe) Mūsa (no valsts robežas līdz grīvai), Iecava (no Iecavas līdz grīvai), Misa (no Plakanciema līdz grīvai) ir noteiktie par karpveidīgo zivju prioritārajiem ūdeņiem atbilstoši MK 2002. gada 12. marta noteikumiem Nr. 118 “Noteikumiem par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”. Šajos ūdeņos nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus.

Novada teritorijā nav izveidotas oficiālās peldvietas, kuras atbilst MK 2017. gada 28. novembra noteikumiem Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” 2. pielikumam (“Iekšzemes peldvietas”). Pašvaldība izveido un uztur atpūtas vietas pie ūdeņiem, organizē regulāras ūdens kvalitātes pārbaudes. 2021. gada sezonā Veselības inspekcija izsniedza slēdzienus par atļauju peldēties 3 bijušā Bauskas novada un 3 bijušā Vecumnieku novada peldvietās.⁸

Pie upēm ir izveidotas un labiekārtotas atpūtas zonas. Pašvaldībai populārākajās peldēšanās vietās vēlams turpināt labiekārtošanas darbus, ezeru un upju piekrastes tīrīšanu un ainaviskā stāvokļa uzlabošanu.

Lai uzturētu teritorijas zilās infrastruktūras elementu kvalitāti un izmantotu tās zivju resursu potenciālu, turpmāk ir nepieciešams veikt plānveidīgus pasākumus ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai, kā arī veikt uz teritorijas pārvaldību un infrastruktūras attīstību attiecināmus pasākumus.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atrašanās vietas parādītas 7. attēlā.

⁷ Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

⁸ Veselības inspekcija. <https://www.vi.gov.lv/lv/neoficialo-peldvietu-udens-kvalitate-2021-gada-peldsezona>

7. attēls. Vides kvalitāti ietekmējoši objekti Bauskas novadā (avots: LVGMC).

Komunālo saimniecību notekūdeņi

Latvijā ūdensapgādes jomā tika veiktas lielas investīcijas 2007. – 2013. gada ES fondu finanšu plānošanas periodā, kā arī kopš 90-tajiem gadiem veikti ievērojami uzlabojumi ūdenssaimniecībā dažādās Bauskas novada aglomerācijās (bijušo Bauskas, Iecavas, Vecumnieku un Rundāles novadu aglomerācijā). Tas ir uzlabojis arī ūdens kvalitāti virszemes ūdens objektos.

Komunālo notekūdeņu jomā Lielupes upju apgabala nozīmīgākās aglomerācijas ir Bauska, Īslīce un Iecava (aglomerācijas ar cilvēka ekvivalentu (CE) 2000 līdz 10 0000. Īslīces aglomerācija raksturojas ar augstu ūdens infiltrāciju centralizētās kanalizācijas tīklos.

Mazākās aglomerācijās liela daļa māsaimniecību nav savienotas ar centralizētajiem kanalizācijas tīkliem, to notekūdeņi tiek uzkrāti septiņos vai krājvertnēs.⁹

⁹ SIA "Ismade". Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.-2027. gadam. VARAM. 2020

Komunālo notekūdeņu attīrīšana

Bijušajā Bauskas novadā 2017. gadā bija 28 bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un 6 mehāniskās, ieskaitot Bauskas pilsētas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. Pēdējos gados Bauskas pilsētā un vairākos novada pagastos (Gailīšu, Īslīces, Mežotnes, Brunavas un Vecsaules) ir realizēti vairāki ūdenssaimniecības uzlabošanas projekti. Nākotnē nepieciešama veco notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija un centralizētas kanalizācijas sistēmas infrastruktūras objektu atjaunošana. Novecojošie tīkli un nehermētiskie noslēgtu cauruļu savienojumu dēļ veidojas liels infiltrāta apjoms. Teritorijās, kurās nav nodrošināta centralizētā notekūdeņu savākšana, tie tiek iesūcināti gruntī vai tiek izmantoti individuāli notekūdeņu savākšanas un novadīšanas risinājumi, kas ne vienmēr ir kvalitatīvi un tāpēc rada piesārņojuma nonākšanu vidē.¹⁰

6. tabula

Notekūdeņu apjoms bijušajā Bauskas novadā. (avots: Bauskas novada pašvaldība, 2020. gads)

Nr. p.k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotājs	NAI tips	NAI jauda m ³ /dn	Pie-slēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m ³ pa gadiem				
						2014	2015	2016	2017	2018
1.	Īslīces pagasts Adžūni	SIA "Īslīces ūdens"	Bio-loģiskā	30	6	-	-	8200	6360	6490
2.	Īslīces pagasts Bērzi	SIA "Īslīces ūdens"	Bio-loģiskā	50	20	6460	7780	11490	8340	9450
3.	Īslīces pagasts Pastališķi	SIA "Īslīces ūdens"	Bio-loģiskā	200	17	3860	4040	3210	5590	5320
4.	Īslīces pagasts Rītausmas-Bērzkalni	SIA "Īslīces ūdens"	Bio-loģiskā	722	206	146610	132070	178200	147750	125360
5.	Bauska	SIA "Bauskas ūdens"	Bio-loģiskā	3500	4297	616455	457596	702441	788084	512647
6.	Ceraukstes pagasta Mūsa Vārenu iela	SIA "Bauskas ūdens"	Bio-loģiskā	20	38	-	-	-	-	-
7.	Brunavas pagasts Grenctāle	Brunavas pagasta pārvalde	Bio-loģiskā	50	103	7108	9647	9605	7871	7574
8.	Brunavas pagasts Ērgļi	Brunavas pagasta pārvalde	Bio-loģiskā	200	60	5916	6442	5527	3779	3912
9.	Ceraukstes pagasta Mūsa	Ceraukstes pagasta pārvalde	Bio-loģiskā	120	202	25654	27742	29654	31042	32558
10.	Ceraukstes pagasta Ceraukste	Ceraukstes pagasta pārvalde	Bio-loģiskā	50	70	12221	12365	11553	7522	9632
11.	Ceraukstes pagasta Griķu skola	Ceraukstes pagasta pārvalde	Bio-loģiskā	20	20	2509	2412	2659	3865	3449
12.	Ceraukstes pagasta Liellauki	Ceraukstes pagasta pārvalde	Bio-loģiskā	8	27	1990	3924	3743	2599	3460
13.	Ceraukstes pagasta Ārce	Ceraukstes pagasta	Bio-loģiskā	8	24	1982	2465	797	604	667

¹⁰ SIA "Ismade". Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.-2027. gadam. VARAM. 2020.

Nr. p.k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotājs	NAI tips	NAI jauda m3/dn	Pie-slēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m3 pa gadiem				
						2014	2015	2016	2017	2018
		pārvalde								
14.	Ceraukstes pagasta Mūsas ciems Vārenu iela	Ceraukstes pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	20	38	-	365	2446	2718	2688
15.	Codes pagasts Code NAI Griezes	Codes pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	15	16	5464	4818	4142	4347	3785
16.	Codes pagasts Code NAI Virsaiši	Codes pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	75	71	8879	10883	9240	7896	8000
17.	Dāviņu pagasts Dāviņi	Dāviņu pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	70	210	22668	18904	20510	26530	11480
18.	Gailīšu pagasts Uzvara	Gailīšu pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	250	414	50687	43192	86507	75845	58897
19.	Gailīšu pagasts Pāce	Gailīšu pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	50	112	1649	13817	15081	13981	10481
19.	Gailīšu pagasts Mūsa	Gailīšu pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	25	53	1772	1669	1953	1946	1913
20.	Gailīšu pagasts Pamūša	Gailīšu pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	8,5	10	-	-	-	-	280
21.	Mežotnes pagasta Jumpravas	Mežotnes pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	10	13	-	-	6932	8021	7243
22.	Mežotnes pagasta Jumpravas	Mežotnes pagasta pārvalde	Nosēd- akas		12	783	632	798	842	711
23.	Mežotnes pagasta Strēlnieki - Garoza	Mežotnes pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	60	44	4721	4520	3876	4664	6498
24.	Mežotnes pagasta Strēlnieki	Mežotnes pagasta pārvalde	Nosēd- akas		27	1312	1283	1274	1298	1212
26.	Mežotnes pagasta Mežotne	Mežotnes pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	200	195	14937	14537	14888	14126	12717
27.	Vecsaules pagasts Vecsaule	Vecsaules pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	50	81	4930	3780	15170	13000	15580
28.	Vecsaules pagasts Ozolaine	Vecsaules pagasta pārvalde	Bio- loģiskā	25	46	3660	3940	4700	17500	5630
29.	Vecsaules pagasts Kūdra	Vecsaules pagasta pārvalde	Nosēd- akas	-	23	1010	790	1340	1700	1530

Nr. p.k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotājs	NAI tips	NAI jauda m ³ /dn	Pieslēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m ³ pa gadiem				
						2014	2015	2016	2017	2018
30.	Vecsaules pagasts Zvaigzne	Vecsaules pagasta pārvalde	Bioloģiskā	10	24	-	-	1440	1160	1080

Bijušajā Iecavas novadā atrodas 5 centralizētās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (Iecavā, Rosmē, Zorģos, Zālītē un Dimzukulnā). 2021. gada nogalē "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Iecavā II kārtā" ir izbūvētas piecas jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas, ~ 1000 m kanalizācijas spiedvadu; ~ 10 000 m kanalizācijas pašteses tīklu. Jaunas investīcijas tīklu attīstībai esošā Iecavas aglomerācijā netiek plānotas.¹¹

7. tabula

Notekūdeņu apjoms bijušajā Iecavas novadā. (avots: Bauskas novada pašvaldības iestādes Iecavas apvienības pārvalde", 2021)

Nr.p.k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotājs	NAI tips	NAI jauda m ³ /dn	Pieslēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m ³ pa gadiem		
						2019	2020	2021
1.	Iecava	SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība"	Bioloģiskā	1100	403	151169	141094	148702
2.	Iecavas pagasts Zorģi	SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība"	Bioloģiskā	30	23	3720	3407	3535
3.	Iecavas pagasts Zālīte	SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība"	Bioloģiskā	50	28	5345	4929	5352
4.	Iecavas pagasts Ziemeļi (Dimzukulns)	SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība"5	Bioloģiskā	50	23	3119	3055	2842
5.	Iecavas pagasts Rosme	SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība"	Bioloģiskā	15	9	2548	1335	1088

Bijušajā Rundāles novadā darbojas 6 centrālas kanalizācijas savākšanas sistēmas. Pilrundāles, Saulaines, Bērsteles, Svitenes un Viesturu ciemos darbojas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu no 25-120m³/dnn. Ziedoņu ciemā trīskameru septiķis 10m³/dnn, pārējās vietās izmanto septiķus vai krājtvertnes.

¹¹ SIA "Ismade". Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.-2027. gadam. VARAM. 2020.

8. tabula

Notekūdeņu apjoms bijušajā Rundāles novadā. (avots: Bauskas novada pašvaldības iestādes Rundāles apvienības pārvalde, 2021)

N r. p. k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotājs	NAI tips	NAI jauda m ³ /dn	Pieslēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m ³ pa gadiem				
						2017	2018	2019	2020	2021
1.	Rundāles pagasts Pilsrundāle	Rundāles pārvaldes apvienība	Bio- loģiskā	120	475	27773	31742	31774	30753	23543
2.	Rundāles pagasts Saulaine	Rundāles pārvaldes apvienība	Bio- loģiskā	120	268	18876	16470	18118	21702	14408
3.	Rundāles pagasts Ziedoņi	Rundāles pārvaldes apvienība	Trīs- kameru septiķis	10	22	892	802	806	1353	1007
4.	Svitenes pagasts Svitene	Rundāles pārvaldes apvienība	Bio- loģiskā	60	214	11073	11450	11674	9901	8699
5.	Viesturu pagasts Bērstele	Rundāles pārvaldes apvienība	Bio- loģiskā	75	226	9298	10783	9949	9662	8787
6.	Viesturu pagasts Viesturi	Rundāles pārvaldes apvienība	Bio- loģiskā	25	118	7032	7914	7825	7967	7251

Bijušajā Vecumnieku novadā centralizētas notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas ir Vecumniekos, Misā, Beibežos, Piebalgās, Vallē, Kurmenē, Bārbelē, Mēmelē, Skaistkalnē, Putnos, Stelpē un Nīzerē. Pārējā teritorijā – individuāli risinājumi.¹²

9. tabula

Notekūdeņu apjoms bijušajā Vecumnieku novadā. (avots: Bauskas novada pašvaldības iestādes Vecumnieku apvienības pārvalde, 2021)

Nr. p.k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotājs	NAI tips	NAI jauda m ³ /dn	Pieslēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m ³ pa gadiem				
						2014	2015	2016	2017	2018
1.	Valles pagasts Centrs	Valles pašvaldības aģentūra	Bio- loģiskā	100	133	20500	19533	18749	20766	25333
2.	Valles pagasts, Ezera iela	Valles pašvaldības aģentūra	Bio- loģiskā	8	17	0	0	0	2496	8730

¹² Vecumnieku novada Attīstības programma 2020.-2026. gadam. Vecumnieku novada pašvaldība. 2020.

Nr. p.k.	Apdzīvota vieta	Apsaimniekotajās	NAI tips	NAI jauda m ³ /dn	Pie-slēgto klientu skaits	Savāktais notekūdeņu apjoms m ³ pa gadiem				
						2014	2015	2016	2017	2018
3.	Stelpes pagasts Centrs	Valles pašvaldības aģentūra	Bio-loģiskā	45	83	6142	8440	10317	7511	7309
4.	Stelpes pagasts, Nīzere	Valles pašvaldības aģentūra	Mehāniskā	6	30	1788	1971	1861	1929	1956
5.	Vecumnieku pagasts Beibeži	SIA "Kūdrinieks"	Bio-loģiskā	100	110	6811	5312	5665	5590	6752
6.	Vecumnieku pagasts Misa	SIA "Kūdrinieks"	Bio-loģiskā	400	304	27345	23057	23585	23902	27871

Kaitējumu notekūdeņu kanalizācijas sistēmām nodara padomju laika mantojums – lietus ūdens savākšana un novadīšana. Ja lietus ūdens tiek novadīts tieši kanalizācijā kopā ar komunālajiem notekūdeņiem, tas rada pārslodzi attīrīšanas iekārtām un vājina attīrīšanai nepieciešamo dūņu darbību, kā rezultātā attīrīšanas iekārtas pārpūst, ar laiku radot arī tehnoloģiska rakstura bojājumus.

Novērtējot Bauskas novada situāciju kopumā pēc ATR, kanalizācijas un notekūdeņu attīrīšanas jomā ir šādas prioritātes:

- veco tīklu nomaiņa;
- lietus ūdens kanalizācijas un attīrīšanas sistēmu izveide;
- kanalizācijas tīklu paplašināšana;
- mazo aglomerāciju (zem 200 cilvēka ekvivalenta) komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtu uzstādīšana (t.sk. mazizmēra risinājumu ieviešana).

Rūpniecisko objektu notekūdeņi

Bauskas novadā atrodas nozīmīgas ražotnes, kuru novada vidē ražošanas un sadzīves notekūdeņus. Uzņēmumu piesārņojošo darbību saskaņā ar izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām kontrolē Valsts vides dienests. No nozīmīgiem uzņēmumiem ir minami SIA "Gaižēni" cūkkopības komplekss, SIA "Bauskas Alus" ("Cido grupa"), SIA "Lielzeltiņi", AS "Uzvara-Strauts", AS "Baltic Dairy Board", AS "LRS Mūsa", AS "Balticovo", SIA "Iecavas spirta dedzinātava" un citi (sīkāk skat. nodaļu "Lielie rūpnieciskie piesārņotāji novadā").

Lauksaimniecības un mežsaimniecības notece

Lauksaimniecības zemju mēslošanas rezultātā Lielupes upju baseina ūdensobjektos nonāk daudz slāpekļa un fosfora. Piesārņojošās vielas samazina ūdens kvalitāti, veicinot ūdeņu eutrofikāciju un atsevišķos gadījumos var izraisīt pat zivju un citu dzīvo organismu bojāeju. Jāņem vērā, ka šis ir izklidētais piesārņojums (notece no lauksaimniecības zemēm), kuru ir grūtāk novērst nekā punktveida piesārņojuma gadījumā. Lielupes upju baseina apgabala upēs lielāko biogēno elementu

apjomu rada lauksaimniecības sektors (53% no antropogēnās fosfora (P) un 78% no antropogēnās slāpekļa (N) slodzes).¹³

Lielupes upju baseinu apgabalā ir lielākais lauksaimniecības zemju īpatsvars, salīdzinot ar pārējiem upju baseinu apgabaliem, arī lauksaimniecības zemju radītā slodze šeit ir īpaši aktuāla. Lielākā daļa Lielupes upju baseina apgabala ir arī nitrātu jutīgā teritorija¹⁴, tai skaitā Bauskas novada teritorija (pēc administratīvi teritoriālās reformas).

Mežsaimniecībā meža teritorijās netiek lietotas ķīmiskas vielas, kas varētu veicināt ūdens kvalitātes pasliktināšanos piesārņojuma un notekūdeņu kontekstā. Mežsaimniecības gadījumā var notikt meža ekosistēmās esošo biogēno elementu izskalošanos no meža zemēm, kas saistīta ar meža meliorācijas sistēmu darbību.

Pārrobežu piesārņojuma pārnese

Ekoloģisko kvalitāti ietekmē pārrobežu piesārņojuma pārnese no Lietuvas. Mūsas un Mēmeles upēs nonāk lauksaimniecības un lopkopības radītais piesārņojums no Lietuvas, īpaši antropogēnās slāpekļa (N) slodzes.

Ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumi Bauskas novadā perspektīvā būs jārisina un jāveido, balstoties uz Lielupes upju baseinu apsaimniekošanas plāniem un Daugavas upju apsaimniekošanas plānu, kurus gatavo un aktualizē LVĢMC.

¹³ Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

¹⁴ Nitrātu jutīgās teritorijas ir teritorijas, kas ir jutīgas no augu barības vielu viedokļa, īpaši tās teritorijas, kuras noteiktas kā jutīgas teritorijas saskaņā ar Direktīvām 91/676/EEK un 91/271/EEK.

Pazemes ūdeni

Bauskas novada teritorija ietilpst Baltijas artēziskā baseina centrālajā daļā, kuru veido vidēji 1100-1130 m bieza ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņu mija. Novada lielākajā daļā zemes virskārtu veido morēnas smilšmāls un mālsmilts, kuros sporādiski ir iekļauti ar ūdeni piesātināti smilts un grants slāņi un lēcas. Šie ūdeņi ir labāk pasargāti no piesārņošanas un uzskatāmi jau par artēziskiem jeb spiedūdeņiem. Pazemes ūdeņi ir galvenais dzeramā ūdens resurss.

Pazemes ūdens krājumu reģistrā (LVĢMC) ir reģistrētas 17 pazemes ūdens (saldūdens, sāļūdens, iesāļūdens) atradnes bijušajā Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novados (10. tabula).

10. tabula

Pazemes ūdens atradnes Bauskas novadā (avots: LVĢMC, 2021).

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanas vieta	Veids
610614	Iecava	Iecavas novads	saldūdens
610628	Balticovo	Iecavas novads	saldūdens
610618	Vecumnieki	Vecumnieku pagasts, Vecumnieku novads	saldūdens
740090	Stelpe	Stelpes pagasts, Vecumnieku novads	sulfātu iesāļūdens
740096	Elejas zona, Lāči 2	Mežotnes pagasts, Bauskas novads	sāļūdens
740095	Elejas zona, Lāči 1	Mežotnes pagasts, Bauskas novads	sālsūdens
740088	Elejas zona, Bauska	Ceraukstes pagasts, Bauskas novads	sāļūdens
610631	Skalderi	Īslīces pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610630	Brūveri	Brunavas pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610627	Bauskas alus	Īslīces pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610626	Īslīce (Bāliņi)	Īslīces pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610622	Īslīce (Rītausma)	Īslīces pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610610	Čikstes	Gailīšu pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610609	BDB Bauskas ražotne	Bauskas pilsēta, Bauskas novads	saldūdens
610607	Janeikas	Ceraukstes pagasts, Bauskas novads	saldūdens
610601	Bauska (Salātu iela)	Bauskas pilsēta, Bauskas novads	saldūdens
610600	Bauska	Ceraukstes pagasts, Bauskas novads	saldūdens

Pazemes ūdens tiek izmantots centralizētajai ūdensapgādei apdzīvotās vietās (SIA "Bauskas ūdens", SIA "Īslīces ūdens", SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība" Iecavā un Vecumnieku ciematam), un ražošanas vajadzībām (SIA "Baltic Dairy Board", SIA "Gaižēni", AS "Balticovo", SIA "Lielzeltiņi"). Elejas zonas atradnes netiek izmantotas.

Ūdens resursu ieguve un izmantošana

Bijušajā Bauskas novadā ūdens apgādei izmanto pazemes ūdeņus. Ūdens mineralizācijas pakāpe ir salīdzinoši zema, ir novērota paaugstināta ūdens cietība, dzelzs, citviet arī sulfāta un mangāna koncentrācija. Novadā ir 30 centralizētās ūdensapgādes sistēmas. Ar ES fondu bijušajā Bauskas novadā pilsētā un visos ciemos ir veikta ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošana, realizēti vairāki lieli ūdenssaimniecības attīstības projekti, kur nomainīta daļa veco ūdensvadu un izbūvēti jauni ūdensvada tīkli, izbūvētas atdzelžošanas stacijas.

Bauskas pilsētā ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz pašvaldības SIA „Bauskas Ūdens”, tīklu kopgarums pilsētā ir 40 km, 9 artēziskie urbumi, 1 ūdens attīrīšanas stacija (nodota ekspluatācijā 2002. gadā). Ūdens atdzelžošanas stacijā ir divi 500 m³ tīrā ūdens rezervuāri. Vismaz 90% pilsētas iedzīvotāju saņem ES normatīvu prasībām atbilstošu dzeramo ūdeni. Bauskas pilsētā jāturpina veco čuguna ūdensvadu nomaiņa, jo izrūsējums ūdensvada un kanalizācijas caurulēs ir visbiežākais iemesls cauruļvadu plīšanai.

Īslīces pagastā centralizētas ūdensapgādes sistēmas ar ūdens sagatavošanas staciju ir Rītausmu, Bērzu, Pastališķu un Ādžūnu ciemos. Ūdeni iegūst no 6 artēziskiem urbumiem. Kopējais ūdensapgādes tīklu garums ir 11,267 km.

Gailīšu pagastā centralizētas ūdensapgādes sistēmas ar ūdens sagatavošanas stacijas ir Uzvaras, Mūsas, Pamūšas, Pāces ciemos, un Brunaviškos, bet Birzgaļos bez sagatavošanas stacijas. Uzvaras, Pāces un Mūsas ciemā, ir centralizēta izzaru tipa ūdensapgādes un dalītā kanalizācijas sistēma. Ūdeni iegūst no 6 artēziskiem urbumiem. Kopējais ūdensapgādes tīklu garums ir 9,85 km. Uzvaras ciemā jāturpina saimnieciskās kanalizācijas tīklu pārbūve un paplašināšanu, lai novērstu infiltrāta nokļūšanu attīrīšanas iekārtās un samazinātu to noslodzi.

Brunavas pagastā ūdensapgādes pakalpojumus nodrošina Ērgļu, Grenctāles un Tunkūnu ciemos. Ērgļu ciemā 2011. gadā tika pārbūvēti 2330 m ūdensapgādes tīkli, uzbūvēta atdzelžošanas stacija. Grenctāles ciemā 2014. gadā tika pārbūvēti 1275 m ūdensapgādes tīkli, uzbūvēta atdzelžošanas stacija. Grenctāles ciemā 2018. gadā veikta ūdensvada izbūve 164 m, Tunkūnos 2015. gadā tika izbūvēta dzeramā ūdens sagatavošanas stacija.

Codes pagastā darbojas centralizētas ūdensapgādes sistēmas Codes un Guntas ciemos. Nepieciešams uzlabot ūdens sadales tīklu tehnisko stāvokli, nomainot novecojušos ūdens apgādes tīklus ar jauniem, samazinot ūdens zudumus (Code ciems- daudz tranzīttīklu, neizsekojams tīklu pārklājums). Paplašināt kanalizācijas tīklus ar mērķi nodrošināt centralizētas kanalizācijas sistēmas pakalpojumu pieejamību Codes pagasta iedzīvotājiem (Zemgaļu iela, Lielā iela, pieslēgšana Virsaišu NAI, kas būvēta ar šādu mērķi, šobrīd darbojās ar nepilnu jaudu).

Ceraukstes pagastā Ceraukstes ciemā ir divas atsevišķas ūdensapgādes sistēmas „Ceraukste” un „Skola”, kas nodrošina centralizēto ūdensapgādi apmēra 400 iedzīvotājiem. Mūsas ciemā ar centralizēto ūdensapgādi tiek nodrošināti 600 iedzīvotāji.

Dāviņu pagastā centralizētas ūdensapgādes sistēmas ir Dāviņu ciemā. Lambārtes ciemā ir centralizēts ūdensvads, nav kanalizācijas sistēma. Dāviņu ciemā jāatjauno ugunsdzēsības dīķis, 200m².

Mežotnes pagastā centralizēta ūdensapgādes sistēma nodrošināta Mežotnes, Jumpravas, Strēlnieku, Cepļu, Garozas ciemos. Mežotnes ciemā kopējais tīklu garums – 4,97 km. Darbojas ūdens atdzelžošanas stacijas Mežotnes un Garozas ciemos ar autonomu rezerves ģeneratoru. Savukārt priekš Jumpravas un Cepļa ciematiem ir viens pārvietojams rezerves ģenerators, tādejādi nodrošinot ūdens piegādi elektrības pārrāvuma gadījumā. Jumpravas ciemā 2021. gadā realizēts “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Bauskas novada Mežotnes pagasta Jumpravas ciemā I. kārtā”, kuras rezultātā tika no jauna izbūvēts 503 m garš ūdens vads un 496 m garumā izbūvēta

kanalizācija. Projekta II. kārtas ietvaros ir nepieciešams izbūvēt-atjaunot 1469 m garu jaunu ūdens vadu. Mežotnes pagastā jānovērš virsūdeņu nokļūšana sadzīves kanalizācijas tīklos.

Vecsaules pagastā darbojas centralizētas ūdensapgādes sistēmas, kur ūdeni iegūst no 4 artēziskajiem urbumiem Ozolaines, Vecsaules, Kūdras un Jaunsaules ciemos, visiem urbumiem ir uzstādītas ūdens atdzelžošanas un mīkstināšanas iekārtas. Centralizētās kanalizācijas pakalpojumi tiek nodrošināti Ozolaines, Vecsaules, Kūdras un Zvaigznes ciemos. Vienīgais ciems Vecsaules pagastā, kur nav pieejami centralizētie ūdenssaimniecības pakalpojumi ir Likvertenu ciems, kurš vēsturiski veidojies kā mazdārziņu kooperatīvā saimniecība un šobrīd ir vienīgais ciems Vecsaules pagastā, kurā iedzīvotāju skaits pieaug, nevis samazinās.

Bijušajā Iecavas novadā ūdensapgādes pakalpojumus sniedz pašvaldības SIA “Dzīvokļu komunālā saimniecība”. Novadā ir 5 centralizētās ūdensapgādes sistēmas. 2021. gada nogalē projektā “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Iecavā II kārtā” ir izbūvēts ~ 10 000 m ūdensvada.

Ar ES fondu atbalstu novadā tiek sakārtota ūdenssaimniecības sistēma, ir realizēti vairāki lieli ūdenssaimniecības attīstības projekti, kur nomainīta daļa veco ūdensvadu un izbūvēti jauni ūdensvada tīkli.

Bijušajā Rundāles novadā centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi ir pieejami Rundāles novada lielāko apdzīvojuma centru – Pilsrundāles, Saulaines, Punslavu, Ziedoņu, Vecrundāles, Svitenes, Tīrumu, Bērsteles un Viesturu ciema iedzīvotājiem, kā arī ar centralizētu ūdensapgādi ir nodrošināta lielākā daļa no šajos ciemos esošajām sabiedriska rakstura iestādēm un komercdarbības ēkām. Pašvaldības teritorijā ir izbūvētas 9 centralizētās ūdensapgādes sistēmas, ūdens iegūšanai tiek izmantoti artēziskie urbumi. Pārējie novada iedzīvotāji ūdensapgādei izmanto privātos urbumus vai seklās akas. Dzeramā ūdens kvalitāte ir laba, izņemot paaugstināto dzelzs saturu.

Bijušajā Vecumnieku novadā centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi ir pieejami Vecumniekos, Misā, Beibežos, Piebalgās, Vallē, Kurmenē, Bārbelē, Skaistkalnē, Putnos, Stelpē un Nīzerē, kur ūdensapgādei izmanto pazemes ūdeņus. Pārējā novada teritorijā lielākoties ir individuāla ūdensapgāde (dažāda dziļuma un konstrukciju grodu akas vai urbumi, vairums urbumu līdz 20 m dziļumam).

2.2. Vides kvalitāte

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

Bauskas novadā ir vairākas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas atbilstoši Piesārņoto un potenciāli piesārņotu vietu reģistram¹⁵:

- 2 piesārņotas vietas bijušajā Iecavas novadā;
- 113 potenciāli piesārņotas vietas (bijušajos novados – Bauskas novadā – 54, Iecavas – 17, Rundāles – 14, Vecumnieku novadā – 28).

Potenciāli piesārņotās vietas pēc rakstura ir dažādas: vecās izgāztuves, degvielas uzpildes stacijas (DUS), noliktavas, bijušo rūpnīcu un fermu teritorijas, minerālmēslu novietnes, mehāniskās darbnīcas un līdzīgas vietas. Novadā ir jāapzina un jānovērtē potenciāli piesārņoto vietu piesārņojums un nepieciešamība pēc sanācijas un revitalizācijas darbiem, vai arī jāizņem no reģistra, ja piesārņojums nav būtisks, lai varētu tālāk attīstīt šīs teritorijas.

Piesārņotu vietu reģistrā ir reģistrētas 2 vietas Iecavā – viena ir DUS un otra ir izgāztuve “Grantiņi”, skat. 11. tabulu.

11. tabula

Reģistrētas piesārņotās vietas Bauskas novadā (avots: LVGMC).

Vietas nosaukums	Statuss	Adrese
SIA "Zemnieks" DUS	Apstiprināts	Iecavas nov., Lejzemnieks
Izgāztuve "Grantiņi"	Apstiprināts	Iecavas nov., Vecgrantiņi

Atkritumu apsaimniekošana

Visā novada teritorijā notiek atkritumu apsaimniekošana un šķirošana. Bauskas novads ietilpst Pierīgas Atkritumu apsaimniekošanas reģionā (AAR) atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2021.–2028. gadam. Pierīgas AAR tiks izstrādāts atkritumu apsaimniekošanas plāns, kura ietvaros jaunajam Bauskas novadam būs jāīsteno plānā paredzētās darbības.

Bauskas novada sadzīves atkritumu poligons “Grantiņi” (Codes pagastā) tika slēgts 2020. gadā, kad pilnībā bija aizpildīts atkritumu šūnas tilpums. Poligonu “Grantiņi” var izmantot citām atkritumu apsaimniekošanas darbībām – potenciāli ierīkot bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādi (parku, dārzu un kapsētu atkritumiem), būvniecības atkritumu pārstrādi un uzkrāšanu, un veikt sadzīves atkritumu pārkraušanu. Poligona rekultivācijai un funkciju maiņai jāparedz investīcijas.

Saskaņā ar MK 2021. gada 26. oktobra noteikumiem Nr.712 “Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi”, pašvaldībām kopā ar atkritumu apsaimniekotājiem tiek noteikti mērķi atkritumu dalītā vākšanā:

- līdz 2024. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 55% apmērā (pēc svara) no kalendāra gadā radītā sadzīves atkritumu daudzuma;

¹⁵ LVGMC. <https://www.meteo.lv/lapas/vide/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs?id=1527&nid=373>

- līdz 2029. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 60% apmērā (pēc svara) no kalendāra gadā radītā sadzīves atkritumu daudzuma;
- līdz 2034. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 65% apmērā (pēc svara) no kalendāra gadā radītā sadzīves atkritumu daudzuma.

Atkritumu apsaimniekošanas attīstība novadā būs svarīgs nākotnes vides jautājums, jo prasības Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.–2028. gadam un ES prasības atkritumu apsaimniekošanas jomā paredz realizēt šādus mērķus:

- līdz 2035. gadam panākt, ka tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādāti 65% sadzīves atkritumu (ar starpmērķiem 2025. gadā – 55% un 2030. gadā – 60%), bet poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars samazināts līdz 10% no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma;
- nepieciešama infrastruktūra un ērta savākšana no iedzīvotājiem tekstila (ES prasības no 2025. gada), bioloģiski noārdāmiem un sadzīves bīstamajiem atkritumiem;
- katrā pašvaldībā līdz 2023. gada 31. decembrim visiem iedzīvotājiem ir jābūt pieejamam pakalpojumam bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītai savākšanai.

Jaunajā Bauskas novadā iedzīvotājiem jau ir iespējas šķirot atkritumus – ir ierīkoti vairāki punkti pilsētās un apdzīvotās vietās (137) un šķirotu atkritumu savākšanas laukumi (2). Tomēr, lai sasniegtu normatīvajos aktos noteiktos rādītājus atkritumu apsaimniekošanā, nepieciešams:

- paplašināt dalīto atkritumu vākšanas infrastruktūru un nodrošināt dalīto vākšanu iedzīvotājiem ērti pieejamos punktus un dalīto atkritumu laukumos;
- iesaistīt iedzīvotājus atkritumu dalītā vākšanā, informēt viņus par iespējām un apmācīt atkritumu šķirošanā.

Atkritumu apsaimniekošanā jāturpina atkritumu nelegālas izmešanas novēršana.

Lielie rūpnieciskie piesārņotāji

Bauskas novadā darbojas lieli uzņēmumi, kas saņēmuši A (5) vai B (76) kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas. Novada specializācija ir lauksaimniecība un lauksaimniecības produktu pārstrāde.

Novadā izsniegtās A kategorijas atļaujas redzamas 12. tabulā. Lielākā daļa lielo piesārņotāju ir putnu un cūku fermas (“Balticovo” AS, “Uzvara-Strauti” SIA, “Lielzeltiņi” SIA un “Gaižēni” SIA), savukārt “Baltic Dairy Board” SIA ir piena proteīnu produktu ražošanas uzņēmums.

12. tabula

Uzņēmumi ar A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujām Bauskas novadā (avots: Valsts vides dienests, Zemgales RVP, 2021)

Atļaujas Nr.	Uzņēmums	Atļaujas izdošanas datums
JE14IA0002	“BALTICOVO” AS, reģ. Nr. 40003058863	11.02.2014. (Iecava)
JE19IA0001	“UZVARA-STRAUTI” SIA, reģ. Nr. 53603003171	17.04.2019. (Bauska)
JE15IA0001	“BALTIC DAIRY BOARD” SIA, reģ. Nr. 43603036823	24.07.2015. (Bauska)

Atļaujas Nr.	Uzņēmums	Atļaujas izdošanas datums
JE14IA0004	“LIELZELTINI” SIA, reģ. Nr. 40003205232	20.05.2014. (Bauska)
JE14IA0003	“GAIŽĒNI” SIA, reģ. Nr. 44101019987	09.05.2014. (Bauska)

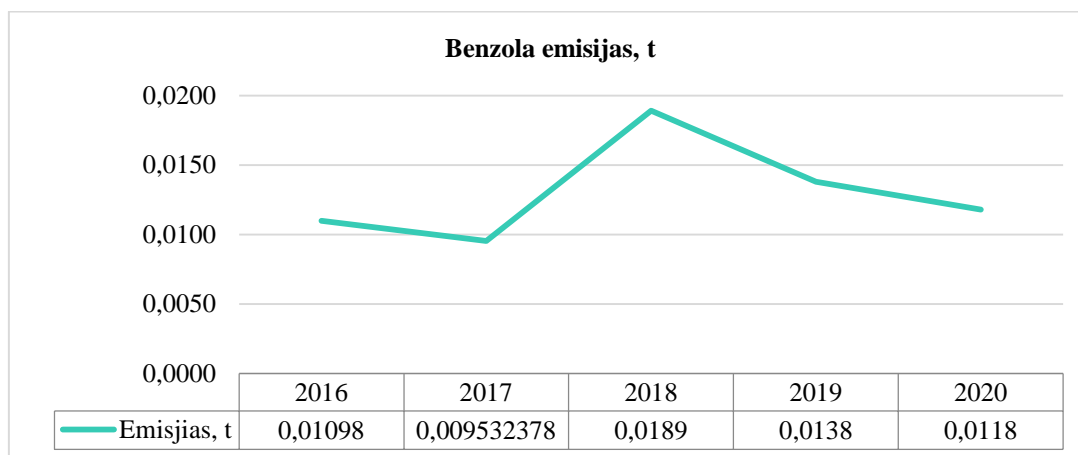
Gaisa kvalitāte

Lielākie gaisa piesārņotāji ir stacionārie avoti (katlu mājas, rūpnieciskie objekti) un transports. Jaunveidojamā novadā gaisa kvalitātes mērījumi netiek veikti un šajā novadā nav izvietotas nevienas valsts nozīmes gaisa kvalitātes monitoringa stacijas atbilstoši MK 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”. Attiecīgi, nav iespējams kvantitatīvi novērtēt jaunveidojamā Bauskas novada gaisa kvalitāti attiecībā uz šajos noteikumos noteiktajiem piesārņojošo vielu koncentrāciju robežlielumiem. Literatūras avotu izpēte (iepriekšējo plānošanas dokumentu vides pārskati un VPVB atzinumi) norāda, ka kopumā gaisa kvalitāti var raksturot kā labu. Izņēmumi var būt atsevišķu objektu tuvumā. Ir pieejami LVGMC dati par gaisa piesārņojošo vielu emisijām no stacionāriem avotiem teritoriālā griezumā, kas selektīvi aprakstīti zemāk.

Gaisa piesārņojošo vielu emisijas no stacionāriem avotiem

Zemāk apskatītas atsevišķu piesārņojošo vielu emisijas.

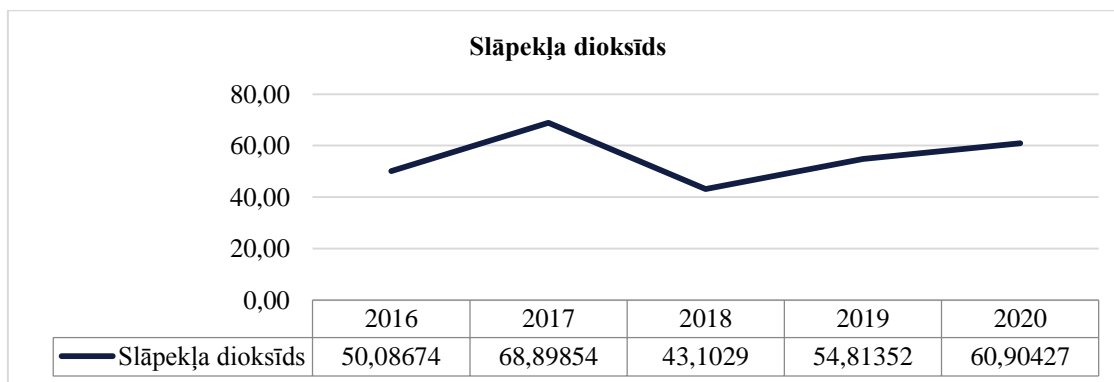
Benzola emisijas parādītas 8. attēlā. 2020. gadā vērojams benzola emisiju kritums, salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem. Kopumā, izvērtējot Bauskas novada benzola emisijas un salīdzinot ar citām pašvaldībām, var apgalvot, ka Bauskas novadā benzola emisijas ir vidēji zemas.

8. attēls. Benzola emisijas Bauskas novadā, 2016-2020 (avots: LVGMC datu bāze 2-Gaiss).

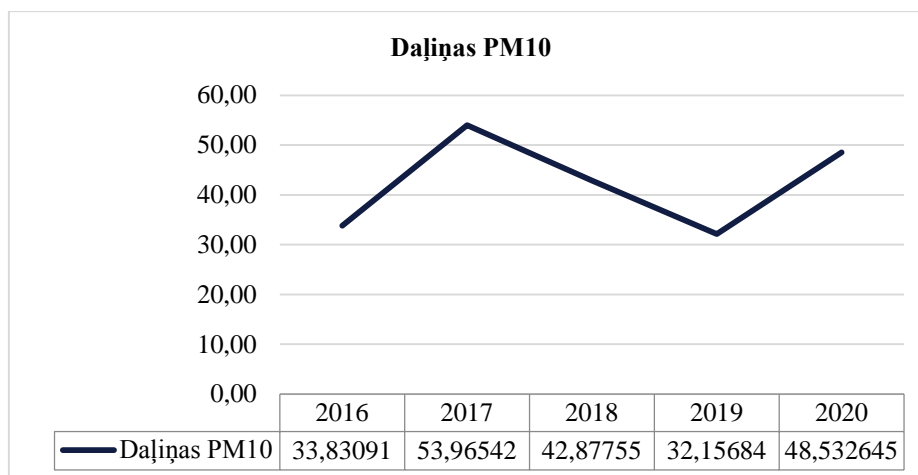
Slāpekļa dioksīda emisijas (NO₂) emisijas laika posmā no 2016.-2020. gadam ir svārstījušās 43.10-68.90 t/gadā robežās, skat. 9. attēlu. Kopumā, izvērtējot Bauskas novada slāpekļa dioksīda emisijas un salīdzinot ar citām pašvaldībām, var apgalvot, ka Bauskas novadā emisiju daudzums ir vidējs, un samērojams ar citām, līdzīgām pašvaldībām.

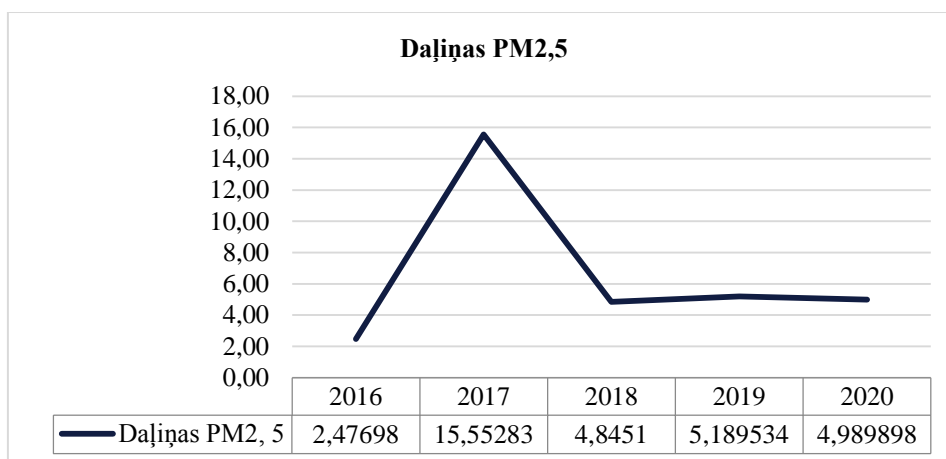

9. attēls. Slāpekļa dioksīda emisijas Bauskas novadā, t/gadā, 2016-2020 (avots: LVĢMC).

Daļiņu PM10 un PM2.5 emisiju dinamika laikā parādīta 10. un 11. attēlā. PM₁₀ daļiņu daudzums svārstās no 32.16 2016. gadā līdz 53.97 t 2017. gadā. PM_{2.5} daļiņām vērojams straujš kāpums 2017. gadā. Kopumā, izvērtējot daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} Bauskas novada slāpekļa dioksīda emisiju daudzumu, var apgalvot, ka Bauskas novadā emisiju daudzums ir vidējs, un samērojams ar citām, līdzīgām pašvaldībām.

10. attēls. Daļiņu PM10 emisijas t/gadā 2016.-2020, Bauskas novadā (avots: LVĢMC).

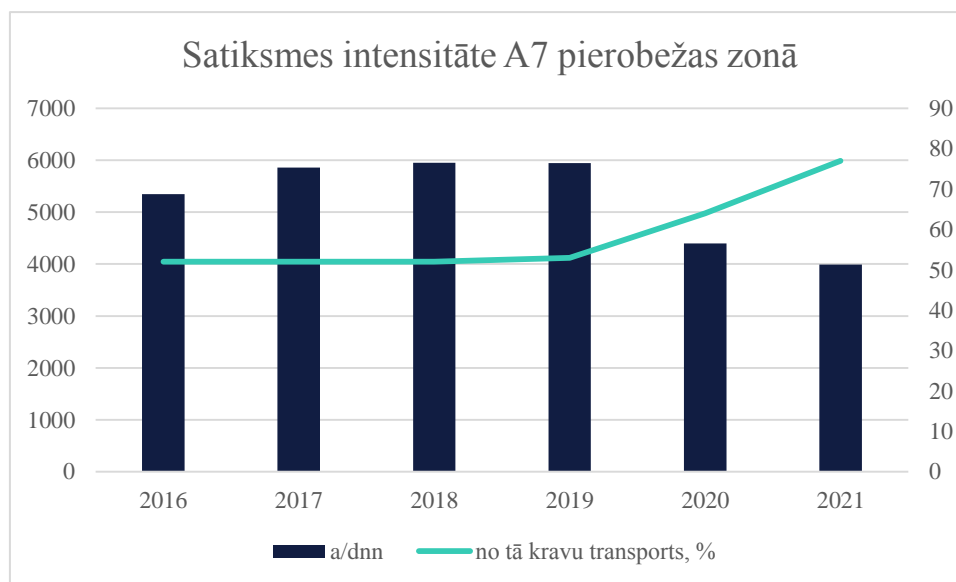
11. attēls. Daļiņu PM10 emisijas t/gadā, 2016-2020, Bauskas novadā (avots: LVĢMC).

Mobilie piesārņojuma avoti

Lokāli piesārņojums var veidoties tiešā objektu tuvumā, ieskaitot transporta infrastruktūru, un veidot šādas problēmas:

- visā jaunveidojamā Bauskas novadā putekļošanas rada ceļi ar grants segumu;
- Bauskas novadā ir tranzīta teritorija, kuru šķērso A7/E67 autoceļš un reģionālie autoceļi rietumu-austumu virzienā. Saskaņā ar VSIA „Latvijas Valsts ceļi” (LVC) satiksmes uzskaites sistēmas informāciju, 2020. gadā bijušo Bauskas novadu A7 Grenctāles robežpunktā šķērsoja 4395 automašīnas diennaktī, no kurām 64% bija kravas transports. Laika periodā no 2016.-2021. gadam kravu transporta proporcija bija 52-77% robežās, savukārt kopējā intensitāte 2020. un 2021. gadā samazinās globālās pandēmijas ietekmē skatīt 12. attēlu.

12. attēls. Satiksmes intensitāte A7 pierobežas zonā, LVC 2021.

- Bauskas pilsētas galvenās ielas šķērso vidēji 17500 automašīnas diennaktī, no tām 35% kravas auto. Zaļā iela un Kalna iela, ir blīvi apbūvētas, tādējādi veidojot piesārņojuma koridora efektu, kā arī radot vibrācijas un pastāvīgu troksni. Reģionālo autoceļu P-103 “Bauska–Dobele” Uzvaras ielā Bauskā šķērso 11 000 automašīnas diennaktī; upes kā galvenās robežšķirtnes Bauskas novadā veicina to, ka visa tehnikas pārvietošanās un loģistika, tai skaitā lauksaimniecības tehnikas pārvietošanās notiek pa Mūsas un Mēmeles tiltiem un Bauskas galvenajām ielām A7/E67 vai P103 autoceļu koridorā;
- līdzīga situācija ir Iecavā, kur Iecavu pa valsts galveno autoceļu A7/E67 šķērsoja 9904 automašīnas diennaktī (36% kravas transports), neieskaitot svārstmigrāciju, radot gaisa piesārņojumu, vibrācijas un trokšņus;
- Vecumnieku novadu šķērso dzelzceļš “Krustpils–Jelgava”, kas arī ir mobilais piesārņojuma avots un rada papildus gaisa piesārņojumu tiešā tā tuvumā. Vecumnieku ciemā kravas vilcienu stāvēšanas laikā tiek darbinātas lokomotīves, kas rada papildus gaisa piesārņojumu.

Lauksaimniecības nozares negatīvā ietekme uz vidi

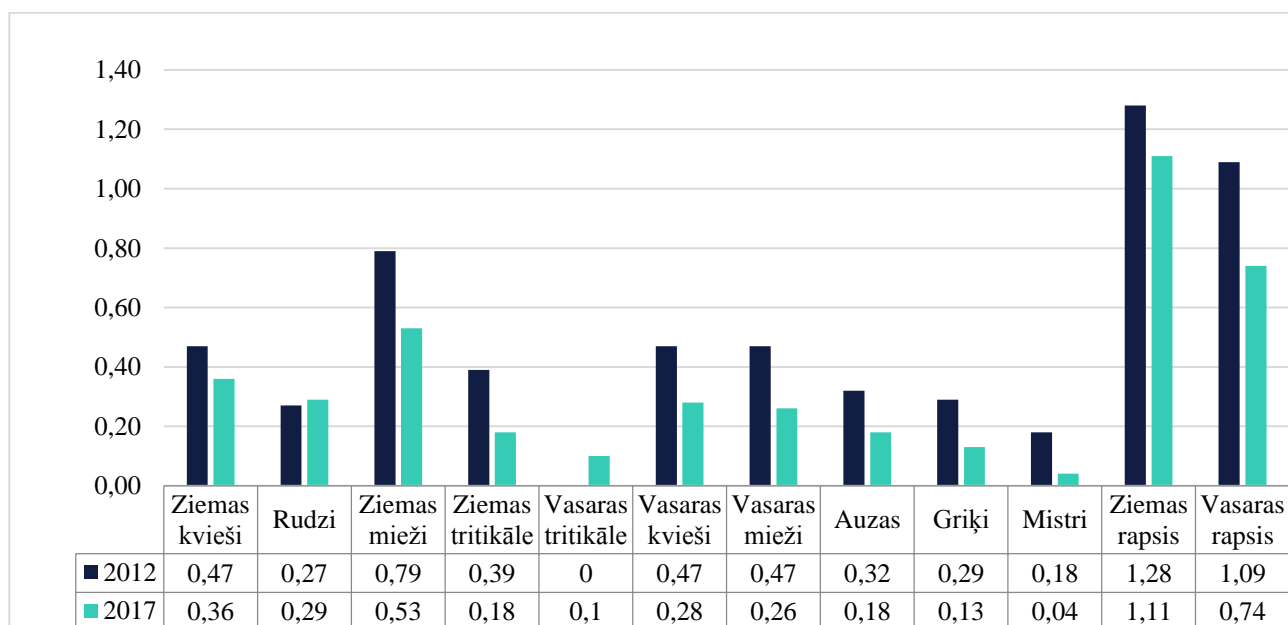
Bauskas novadā dominē intensīvā lauksaimniecība, kuras darbība rada negatīvu ietekmi uz vidi, no kurām galvenās ir mēslojuma lietošana un augu aizsardzības līdzekļu (pesticīdu) lietošana.

Ūdens piesārņojums ar barības vielām no augkopības rodas, ja mēslošanas līdzekļus lieto lielākā apjomā, nekā tos uzņem augi vai tie spēj saistīties ar augsnes daļiņām. Slāpekļa un fosfātu pārpalikums var nokļūt gruntsūdeņos vai ar virszemes noteci nokļūt virszemes ūdeņos.

Latvijā minerālmēsli lietošana lauksaimniecībā pēdējos gados ir pieaugusi no 74 kg uz vienu ha sējumu platības līdz 118 kg uz vienu ha 2020. gadā. Organisko mēsli lietošana arī ir pieaugusi no 2,8 t uz vienu ha sējumu platības līdz 3,6 t uz vienu ha 2019. gadā.¹⁶

Augu aizsardzības līdzekļi (AAL) ir pesticīdi, ko izmanto, lai apkarotu kaitīgos organismus, kaitēkļus un slimības. AAL ietver insekticīdus, fungicīdus un herbicīdus. AAL lietošana var radīt spiedienu uz vidi – tā var apdraudēt gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu kvalitāti, augsnes kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ekosistēmas un cilvēku veselību, atliekvielu veidā nonākot pārtikā. AAL, ar ko apsmidzina laukus, var nonākt apkārtējā zemē un ūdenī. AAL ietekmē augus un dzīvniekus un var veicināt bioloģiskās daudzveidības zudumu, ietverot kukaiņu populāciju samazināšanos.

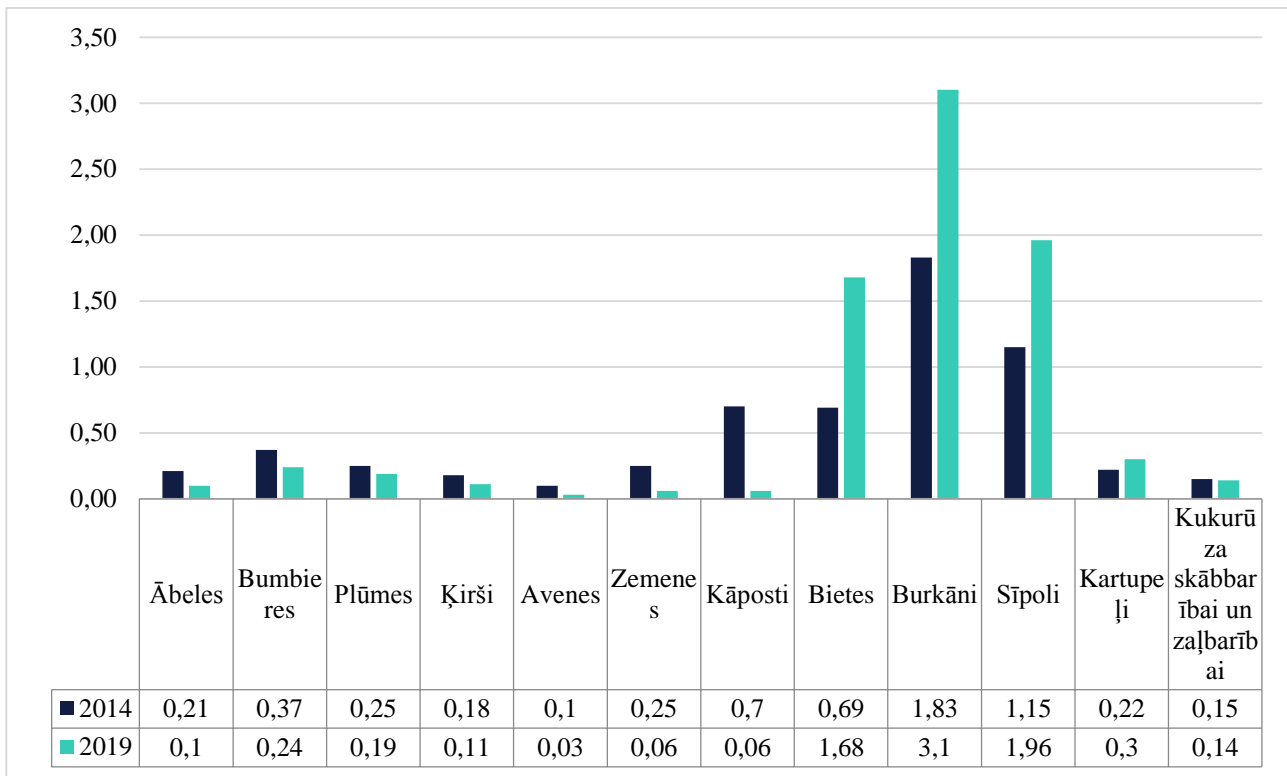
Latvijā pieejamie dati liecina, ka pesticīdu lietošanas dinamika graudaugu kultūrām uz vienu ha 2017. gadā gandrīz visām kultūrām vērojams samazinājums, salīdzinot ar 2012. gadu. Pieaugums pesticīdu lietošanā ir konstatēts augļu dārzos, dārzeņu un kartupeļu platībās, siltumnīcu kultūrās, kā arī kukurūzas sējumos, salīdzinot 2014. un 2019. gada datus (skat. 13. un 14. attēlus).

13. attēls. Vienam lauksaimniecības graudaugu sējumu ha izmantotie pesticīdi (darbīgās vielās, kg) (avots: CSP).

¹⁶ CSP. Organiskā mēslojuma un minerālmēsli lietošana Latvijā.

14. attēls. Vienam lauksaimniecības kultūraugu sējumu ha izmantotie pesticīdi (darbīgās vielās, kg) (avots: CSP).

Transporta negatīvā ietekme uz vidi

Autoceļš A7 “Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle)” ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš, kas savieno galvaspilsētu Rīgu ar Bausku un tālāk ar Lietuvas robežu, daļa no *Via Baltica* (starptautiskais apzīmējums E67). A7/E67 šķērso Iecavu un Bauskas centru. Iecavai un Bauskai nepieciešami apvedceļi satiksmes novirzīšanai no pilsētas centra. Bauskā autoceļš A7/E67 virzās tieši pa Bauskas vēsturisko centru, kas, neskatoties uz vēsturiskā rātsnama un rātslaukuma atjaunošanu, transporta radīto trokšņu, vibrāciju un izmešu dēļ laukumu joprojām nevar pilnvērtīgi izmantot kā pilsētas centrālo atpūtas pasākumu un svētku rīkošanas vietu. Autotransporta plūsmas radīto trokšņu un izplūdes gāzu dēļ cilvēki nelabprāt izmanto laukumā izvietotās vasaras kafējnīcas, kas mazina vietējo uzņēmēju ienākumus. Laukumā apgrūtinot rīkot jebkādas sabiedriska rakstura pasākumus un pēdējo desmit gadu laikā Bauskas vecpilsētā darbību pārtraukuši daudzi uzņēmumi. Iepriekšējos gados (2017-2019), kā arī 2020. gadā autoceļš A7 bija noslogotākais autoceļš Latvijā (LVC). Jāatzīmē, ka Kalna iela ir maģistrālā iela (ar tiltu pār Mēmeles upi), kurā būs ievērojama satiksme, pat ja tranzītsatiksme tiks novirzīta pa nākotnē plānoto Bauskas apvedceļu. Līdzīgas problēmas ir Iecavā, kur A7/E67 ceļš iet cauri Iecavas pilsētai.

Reģionālais autoceļš P89 “Skaistkalne–Ķekava” šķērso Vecumniekus, arī radot negatīvu ietekmi no transporta Vecumnieku centrā.

Gar Vecumniekiem un Iecavu iet dzelzceļa līnija “Jelgava–Krustpils”, to izmanto tikai kravu pārvadājumiem. Var būt lokāla ietekme (izmeši, trokšņi, kravu pārvadājumu negadījumi).

Nākotnē ietekmi radīs dzelzceļa līnijas Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* izbūve, gan tās būvniecības, gan ekspluatācijas laikā. *Rail Baltica* pasažieru stacijas atradīsies Iecavā un Bauskā, Iecavā 16 ha platībā plānots dzelzceļa infrastruktūras apkopes centrs un perspektīvā loģistikas centrs. Jaunā Bauskas novada teritorijā plānotas divas reģionālās stacijas – Iecava un Bauska. *Rail Baltica* dzelzceļa līnija nodrošinās efektīvu, pieejamu un ilgtspējīgu mobilitāti, veicinot valsts ekonomisko izaugsmi, reģionālo attīstību un virzību uz klimatneitrālu ekonomiku. *Rail Baltica* būs pilnībā elektrificēta dzelzceļa līnija. Plānotā *Rail Baltica* infrastruktūra būtiski mainīs ainavu, jo plānots izbūvēt gājēju pārejas, tuneļus, prettrokšņu sienas, dzīvnieku pārejas, uzbērumus un ierakumus, un žogus. Paredzētajai darbībai ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums, kura ietvaros izstrādāti pasākumi negatīvo ietekmju mazināšanai. Ir saņemts vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) pozitīvs atzinums un paredzētā darbība akceptēta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Transporta radītie trokšņi

Dzelzceļa līnijai “Jelgava–Krustpils”, kas iet gar Vecumniekiem un Iecavu, nav veikta trokšņu novērtēšana, jo tai nav tik liela satiksmes intensitāte kā citās līnijās. LDz ir veicis trokšņa novērtējumu tur, kur vilcienu satiksme pārsniedz 30 000 vilcienu sastāvu gadā. Līnija “Jelgava–Krustpils” nav ar šādu intensitāti.

Autoceļš A7/E67

LVC ir veicis trokšņa novērtējumu A7 posmam Rīga–Bauska, izņemot Bauskas pilsētu. Atsevišķās vietās ir novēroti trokšņa pārsniegumi trokšņa normatīvajām vērtībām dienas, vakara un nakts laikā, it īpaši Iecavā.

Bauskas novada pašvaldības veiktais pētījums 2016. gadā uzrāda pastāvīgu trokšņu robežvērtību pārsniegšanu Bauskas pilsētā.

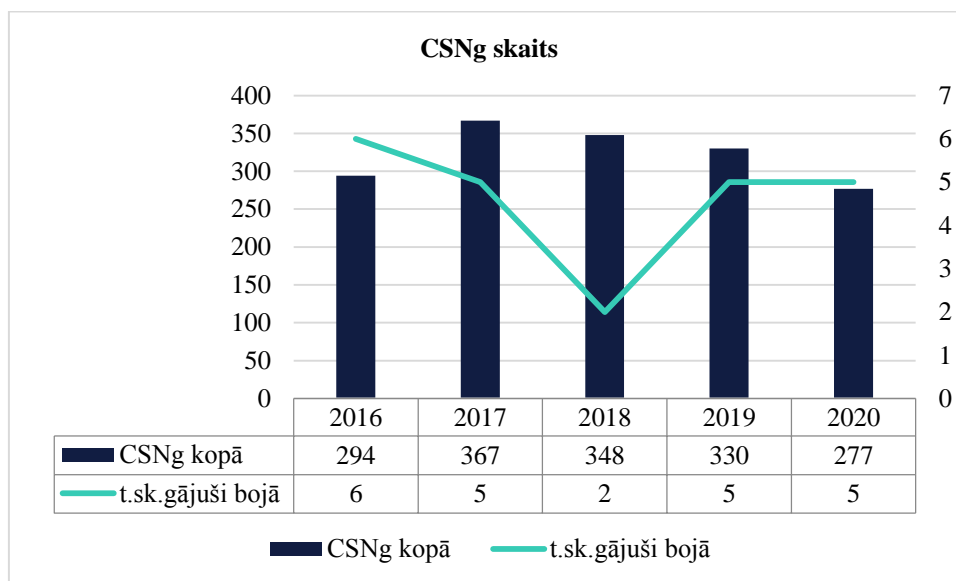
Infrastruktūras riska objekti

Riska objekti, kur var notikt negadījumi, kas atstāj negatīvas sekas videi, var būt:

- negadījumi maģistrālajā gāzes vadā “Rīga–Paņeveža”;
- negadījumi uz autoceļiem. Ceļu satiksmes negadījumu (CSNg) skaita dinamika un bojāgājušo skaits parādīts 15. attēlā.

Analizējot CSNg bijušo novadu griezumā:

- visvairāk negadījumu ir bijis Bauskas novadā (no 51-60%), tad seko Iecavas novads (18-22%), Vecumnieku (13-18%) un Rundāles (4-7%) laika periodā no 2016.–2020. gadam;

15. attēls. Ceļu satiksmes negadījumu skaits Bauskas novadā no 2016.-2020. gadam (avots: CSDD).

- ir iespējami ir negadījumi uz dzelzceļa (t.sk. naftas produktu noplūdes), jo pa dzelzceļa līniju “Krustpils–Jelgava” tiek pārvadātas bīstamās kravas. Dzelzceļa kravu pārvadājumu statistika rāda, ka laika posmā no 2015.–2020. gadam Latvijā nav bijuši negadījumi ar bīstamo kravu noplūdēm no dzelzceļa (LDz)¹⁷ ;
- naftas produktu noplūdes uzņēmuma “LatRosTrans” naftas cauruļvadā, arī nelegālo pieslēgumu dēļ.

¹⁷ <https://www.vdzti.gov.lv/lv/negadijumu-statistika>

3. IEDZĪVOTĀJI

3.1. Apdzīvojuma struktūra

Apdzīvojumu raksturo iedzīvotāju daudzums un izvietojums teritorijā, apdzīvoto vietu daudzums, lielums, izvietojums, tipi un infrastruktūra, kā arī starp tām pastāvošo saikņu intensitāte un veidi.

Iedzīvotāju blīvums novadā vidēji ir 20 cilv./km², lielākā koncentrēšanās ir Bauskas pilsētā 1386 cilv./km². Izteikti blīvāks apdzīvojums ir teritorijās ap autoceļu A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle), bet mazāk apdzīvota novada austrumu daļa.

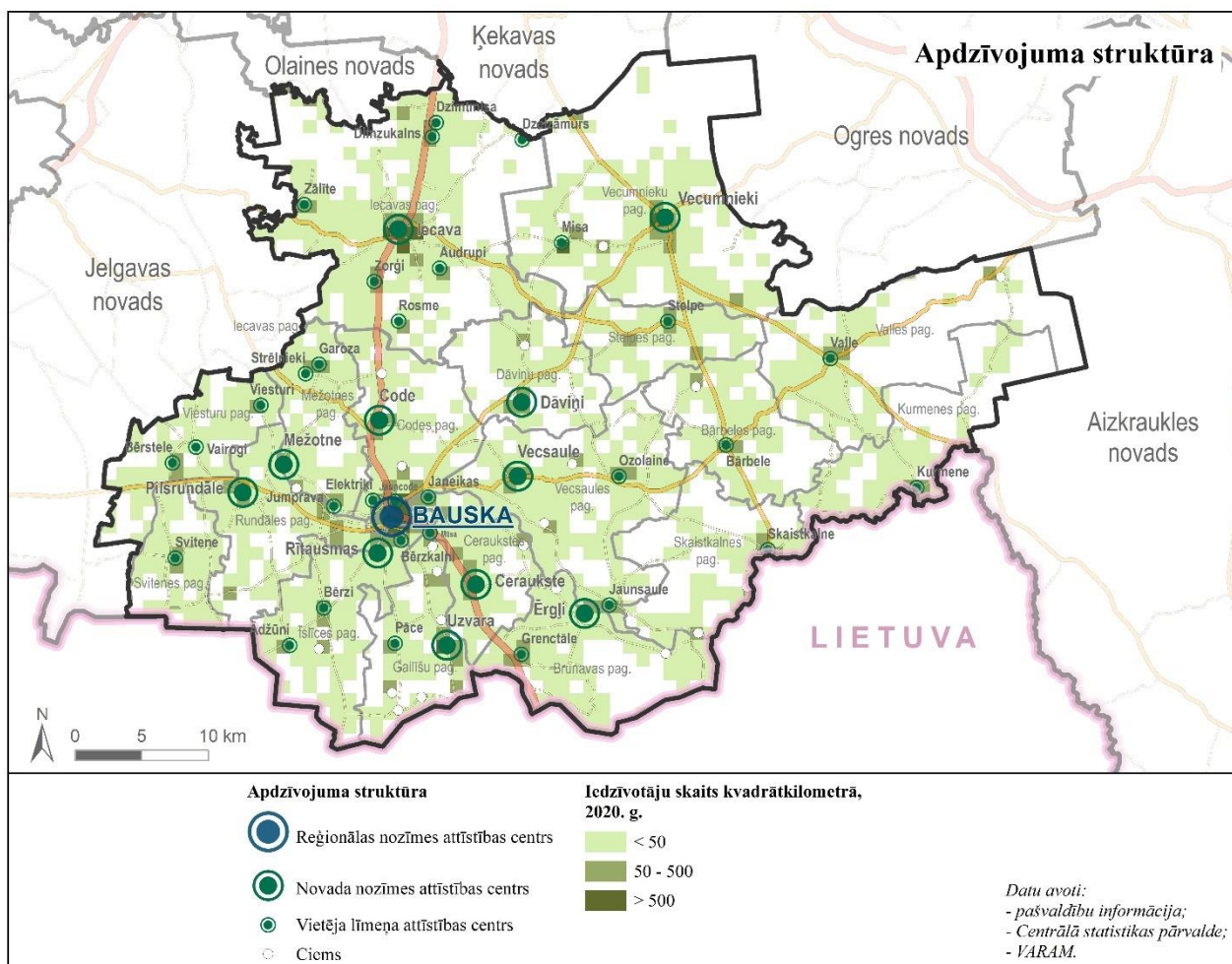
Bauskas novadā pēc 2021. gada 1. jūlija apvienoti četri līdzšinējie novadi – Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadi. Apdzīvojuma struktūru veido pilsētas, ciemi, viensētu grupas un atsevišķas viensētas.

Līdz 2021. gada 1. jūlijam bijušajos novados bija viena pilsēta – Bauska, bet, saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 2021. gada 1. jūlija arī Iecava iegūst pilsētas statusu, bet līdzšinējā Iecavas novada teritorija tiek noteikta kā Iecavas pagasts.

2020. gadā, apstiprinot Bauskas novada teritorijas plānojumu, mainītas Bauskas pilsētas robežas, iekļaujot tajā Janeikas ciemu, Mūsas ciema daļu, Bērzkalnu ciemu, Jauncodes un Elektriķu ciemus.

Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015. –2030. gadam Bauskas pilsēta noteikta kā reģionālas nozīmes attīstības centrs, bet 11 ciemi – Ērgļi, Ceraukste, Code, Dāviņi, Uzvara, Rītausmas, Mežotne, Vecsaule, Iecava, Pilsrundāle un Vecumnieki – ir novadu nozīmes attīstības centri (16. attēls). Novadu ilgtspējīgas attīstības stratēģijās atšķirīgi noteikts citu ciemu statuss – Bauskas novadā izdalīti 14 vietēja līmeņa attīstības centri un 17 ciemi, Iecavas novadā noteikti 7 vietēja līmeņa attīstības centri, Rundāles novadā viens vietēja līmeņa attīstības centrs un 8 lauku apdzīvojuma centri, Vecumnieku novadā 6 vietēja līmeņa attīstības centri un 6 citi ciemi ar blīvu apbūvi un inženierinfrastruktūru.

16. attēls. Esošā apdzīvojuma struktūra.

Bauska kā viens no trim Zemgales plānošanas reģiona reģionālas attīstības centriem ir nozīmīgs reģiona kultūras un ražošanas centrs ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem, un tās potenciāls ievērojami pārsniedz pārējo mazo pilsētu un ciemu potenciālu. Reģionālas nozīmes attīstības centru sekmīgai attīstībai ir jāizmanto to izaugsmes priekšrocības, jāveicina specializācijas un unikālu kompetenču attīstība, vienlaikus paaugstinot cilvēkresursu, institucionālo un infrastruktūras kapacitāti. Nākotnē reģionālās nozīmes attīstības centriem jāturpina specializēties, attīstot savstarpēji papildinošu sadarbību, tādējādi sasniedzot nacionālas nozīmes attīstības centriem līdzvērtīgu cilvēkresursu un ekonomiskās aktivitātes pievilksanas spēku.

Novadu nozīmes centros jākoncentrē pakalpojumi, kas nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Nepieciešams nodrošināt visa veida infrastruktūras attīstību un tās kvalitātes uzlabošanu, pamata (izglītības, veselības, sociālo u.c.) pakalpojumu un kvalitatīvu mājokļu pieejamību, kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāti, radot darba iespējas iedzīvotājiem, tostarp attīstības centram pieguļošajās lauku teritorijās.

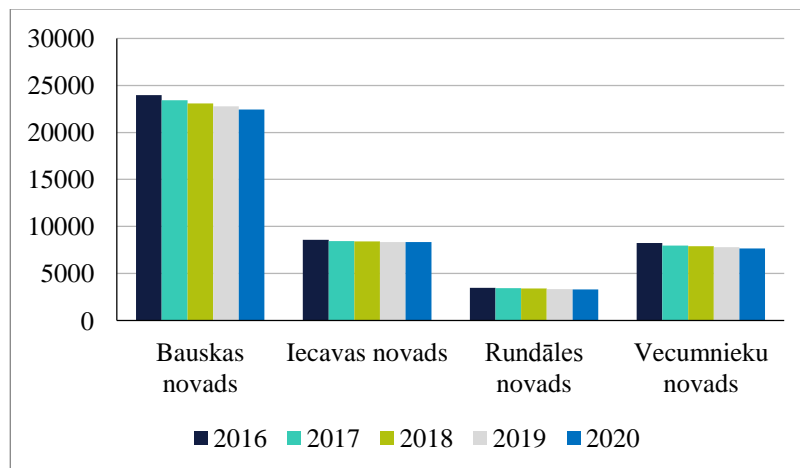
Bauskas novadā nepieciešams pārskatīt vietēja līmeņa attīstības centru statusu ciemiem, izvērtējot tajos pieejamo vai plānoto pakalpojumu klāstu un citus aspektus, veicinot policentrisku attīstību, kā arī novada telpiskās attīstības perspektīvas izstrādē jānosaka vēlamās izmaiņas pilsētu un ciemu robežām, izvērtējot apvienošanas nepieciešamību un apbūves attīstības virzienus.

3.2. Demogrāfiskie rādītāji

Iedzīvotāju skaita dinamika

Apvienotajā Bauskas novadā 2020. gada sākumā dzīvoja 41 748 pastāvīgie iedzīvotāji. Līdzīgi kā lielākajā daļā Latvijas novadu, iedzīvotāju skaitam ik gadu ir tendence samazināties (17. attēls).

17. attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika novados 2016.-2020. gadā (avots: CSP).

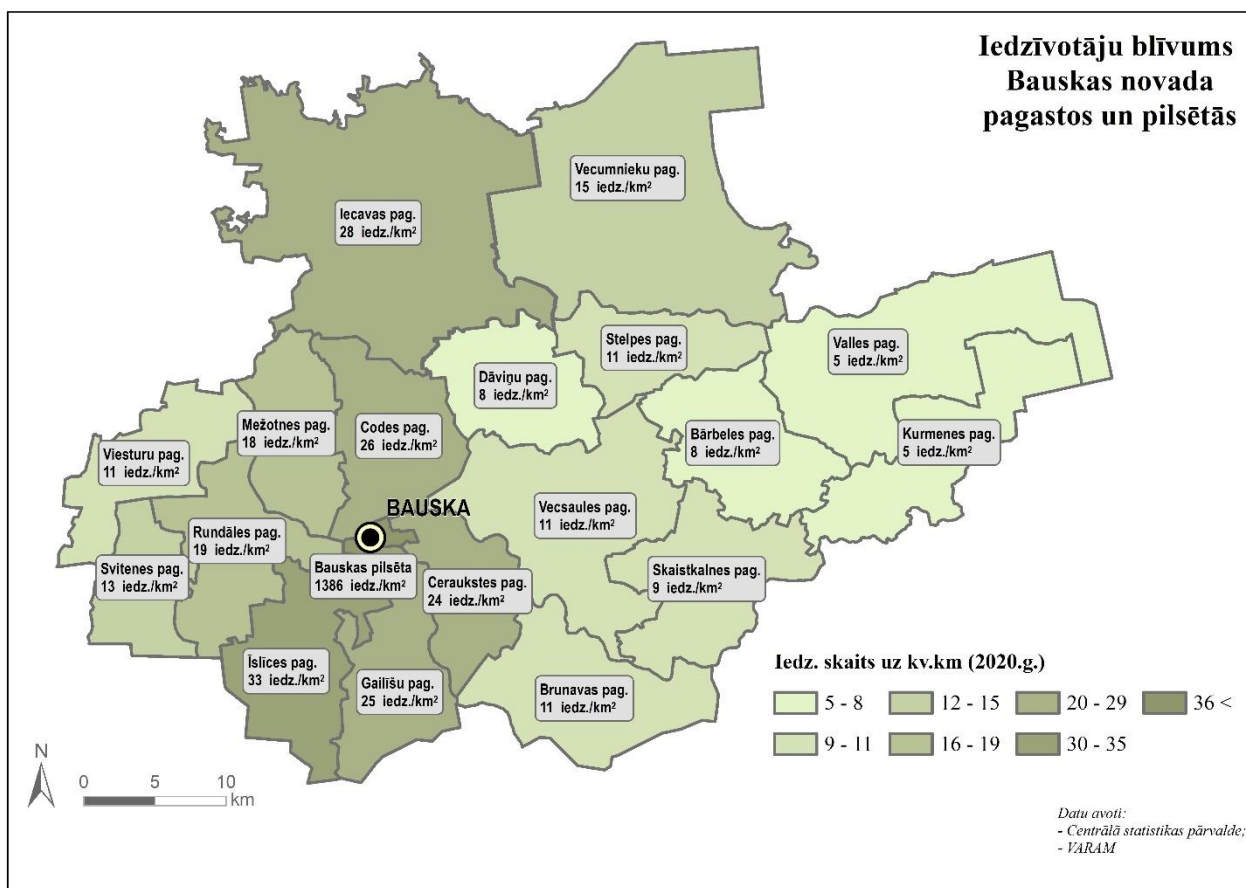
Kopumā vidēji Bauskas novadā iedzīvotāju skaits laikā no 2016 līdz 2020. gadam ir samazinājies par 5,7%, novadu griezumā lielākais tas ir bijis Vecumnieku novadā (-7,1%), bet mazākais Iecavas novadā (-2,8%), kas skaidrojams ar Iecavas novada izvietojumu tuvāk Rīgai.

Bauskas novadā nav izteiktas iedzīvotāju koncentrēšanās lielākajās apdzīvotajās vietās un administratīvajos centros, Reģionālas nozīmes attīstības centrā Bauskā 2022. gadā dzīvo 23.95% novada iedzīvotāju, Iecavā, dzīvo 12% novada iedzīvotāju.

SIA “Karšu izdevniecība Jāņa Sēta” 2019. gadā analītiskajā materiālā “Iedzīvotāju skaita prognozes un reģionālās atšķirības vecumstrukturā” prognozē, ka laika posmā no 2018. līdz 2030. gadam Iecavas un Rundāles novados iedzīvotāju skaits saruks par 11,8%, bet Bauskas un Vecumnieku novados par 15,3%.

Iedzīvotāju blīvums

Bauskas novadā lielākā iedzīvotāju koncentrēšanās ir Bauskas pilsētā un ap to – Bauskā iedzīvotāju blīvums uz vienu km² 2020. gadā pēc CSP datiem bija 1386, kā arī izteikti blīvāks apdzīvojums vērojams teritorijās ap autoceļu A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle), kur Īslīces pagastā tas bija 33, bet Iecavas novadā, Codes, Ceraukstes un Gailīšu pagastos robežās no 24 līdz 28 cilv./km² (18. attēls). Savukārt visretāk apdzīvota ir Bauskas novada austrumu daļa – esošā Vecumnieku novada Valles, Bārbeles un Kurmenes pagasti, kā arī Bauskas novada Dāviņu pagasts, kuros iedzīvotāju blīvums ir 5-8 cilv./km². Šīm teritorijām raksturīgi blīvi mežu masīvi, bet Kurmenes pagasta apdzīvojumu ietekmē arī izvietojums pie Lietuvas robežas, kur abas valstis šķir dabīgā robežšķirtne – Mēmeles upe.

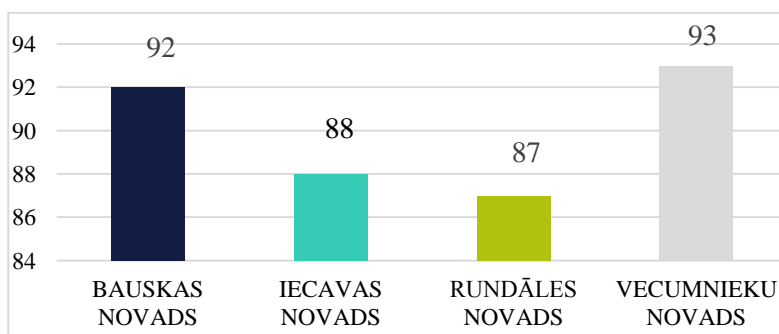

18. attēls. Iedzīvotāju blīvums 2020. gadā (avots: CSP).

Iedzīvotāju struktūra

Nav vērojamas izteiktas atšķirības iedzīvotāju dzimumstruktūrā – kopumā Bauskas novadā 2020. gadā pēc CSP datiem 51,9% iedzīvotāju bija sievietes un 48,1% vīrieši. Tikai Rundāles novadā sieviešu un vīriešu skaits bijis līdzsvarā.

Pēc valstiskās piederības pēc PMLP datiem uz 01.07.2020. Bauskas novadā no visiem iedzīvotājiem vidēji 90% bija Latvijas Republikas pilsoņi (19. attēls), atšķirības pa novadiem ir robežās no 87% Rundāles novadā līdz 93% Vecumnieku novadā. Vidēji 7,4% iedzīvotāju Bauskas novadā ir nepilsoņu statuss. Latvijā kopumā 85% iedzīvotāju ir Latvijas Republikas pilsoņi un 10% nepilsoņi.

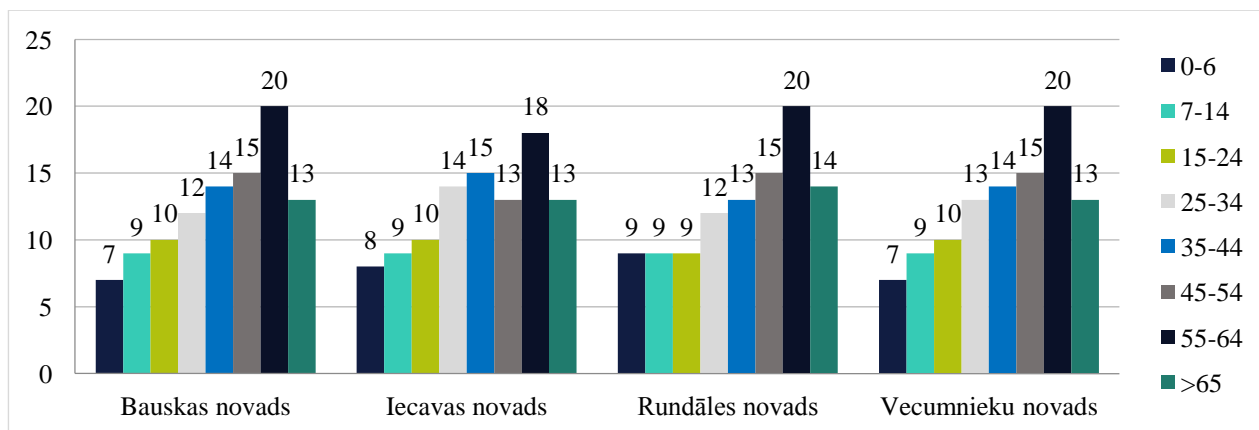

19. attēls. LR pilsoņu īpatsvars novados, % (avots: PMLP).

Iedzīvotāju nacionālais sastāvs pēc PMLP datiem pēdējo 5-6 gadu laikā nav būtiski mainījies – 2020. gada vidū visos novados lielākā daļa iedzīvotāju bija latvieši, vislielākais to īpatsvars bija

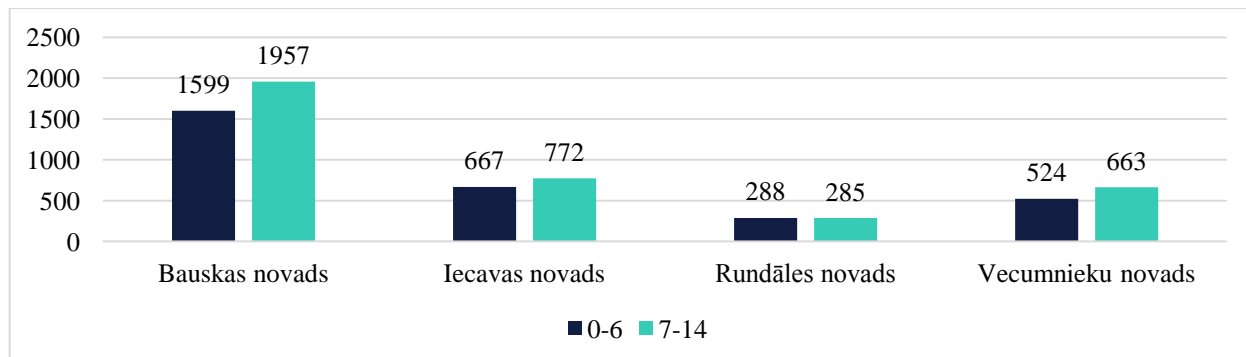
Vecumnieku novadā – 82%, zemākais Rundāles novadā – 70%, un kopumā Bauskas novadā latviešu īpatsvars ir augstāks kā Latvijā, kur tas ir 62,5%. No citām tautībām novadā lielākais ir krievu īpatsvars, vidēji 10%, augstākais Iecavas novadā – 14%, zemākais Vecumnieku novadā – 6,6%. Lietuvas pierobežas tuvums noteicis arī samērā augstu lietuviešu īpatsvaru – vidēji 5%, novados no 2,7-6%, visvairāk Bauskas novadā. Visos novados dzīvo arī poļi, baltkrievi un ukraiņi.

Iedzīvotāju vecumstruktūra visos esošajos novados 2020. gadā pēc PMLP datiem bija samērā līdzīga (20. attēls). Mazo bērnu vecumā no 0 līdz 6 gadiem lielākais īpatsvars ir no 7 līdz 9%, augstākais Rundāles novadā. Bērni un jaunieši vecumā līdz 14 gadiem ir 16-18%. Lielākais iedzīvotāju īpatsvars ir vecuma grupā no 55 līdz 64 gadiem, aptuveni 18-20%. 13-14% veido iedzīvotāji pēc darbības vecuma. Kopumā darbības vecumā no 15 līdz 64 gadiem ir vidēji 70,5% no visiem iedzīvotājiem.

20. attēls. Iedzīvotāju vecumstruktūra novados 2020. gadā, % (avots: PMLP).

Bērnu skaits bijušajos novados absolūtos skaitļos skatāms 21. attēlā.

21. attēls. Bērnu skaita sadalījums pa vecuma grupām 2020. gada vidū (avots: PMLP).

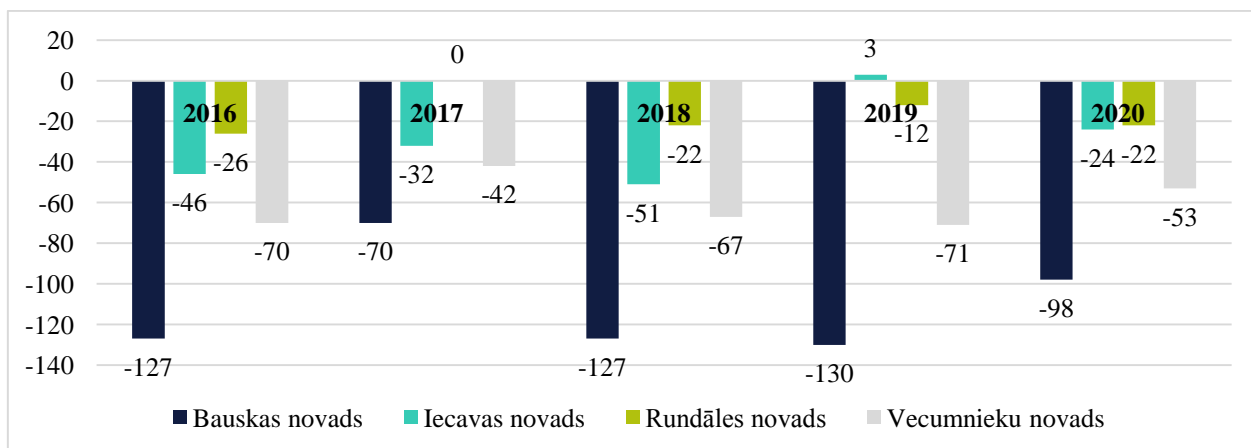
Ņemot vērā, ka pensionēšanās vecums ik gadu pieaug, dažādos avotos statistikas dati par darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvaru var atšķirties. Iedzīvotāju vecumstruktūra ir ļoti būtiska dažādu pakalpojumu plānošanā un ekonomikas izaugsmes prognozēs.

Lielākā nozīme iedzīvotāju skaita izmaiņās galvenokārt ir bijusi dabiskajai kustībai. Dabiskais pieaugums ir viens no būtiskākajiem valsts, reģiona un novada sociāli ekonomiskā stāvokļa rādītājiem, kas nosaka tālāku attīstību un potenciālu nākotnē.

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums visā Latvijā kopumā un arī Zemgales reģionā ir negatīvs, ar pieaugošu negatīvu tendenci ik gadu, tomēr Bauskas novadā laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam nav tik izteiktas tendences. Bauskas novada teritorijā dabiskā pieauguma rādītāji šajā laika periodā novadu griezumā ir atšķirīgi (22. attēls), bet nav izteiktas tendences samazināties vai pieaugt,

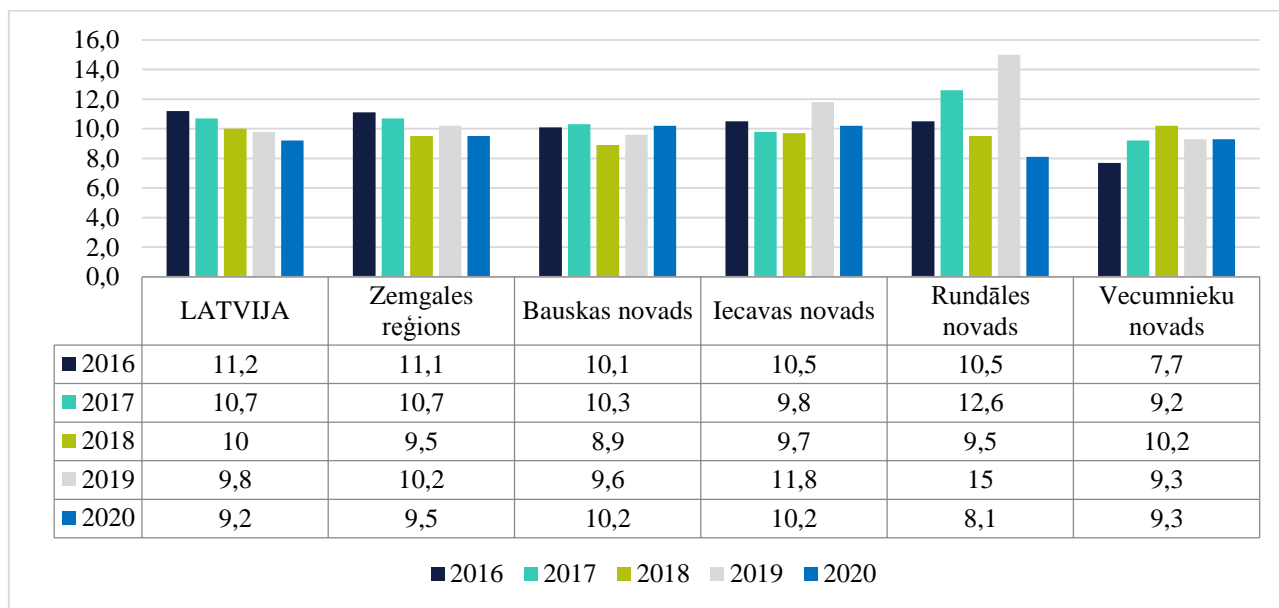

drīzāk vērojama dabiskā pieauguma rādītāju uzlabošanās – Rundāles novadā 2017. gadā bijis neitrāls dabiskais pieaugums, bet Iecavas novadā 2019. gadā bijis pat pozitīvs dabiskais pieaugums.

22. attēls. Dabiskais pieaugums 2016.-2020. gadā, cilvēku skaits (avots: CSP).

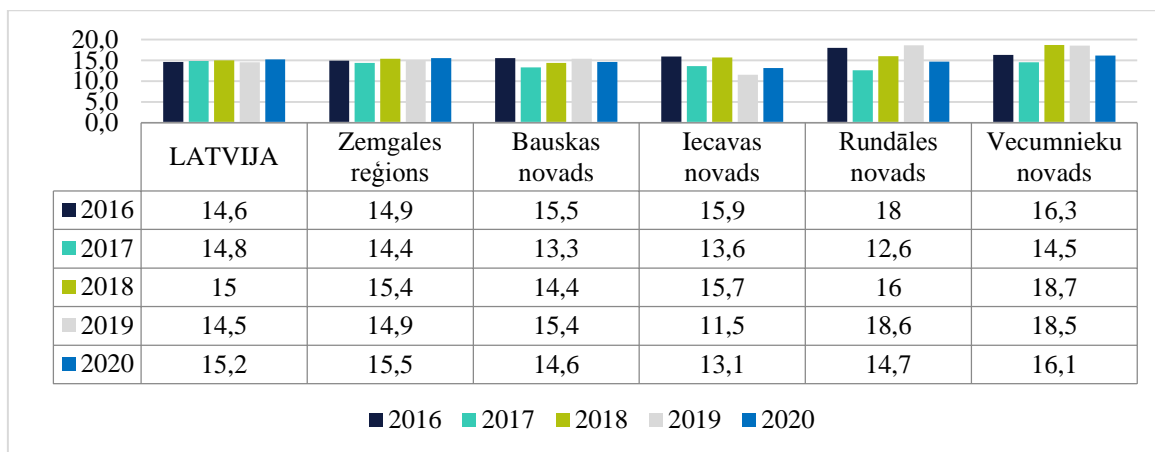
Analizējot dabiskās kustības rādītājus, var secināt, ka laika periodā no 2016. gada līdz 2020. gadam dzimstības vispārējais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem (23. attēls) esošajos novados ir līdzīgs kā Zemgales reģionā, bet augstāks nekā vidēji Latvijā un bez izteiktas tendences samazināties vai pieaugt. Visaugstākais dzimstības koeficients bijis Rundāles novadā 2017. gadā (12,6) un 2019. gadā (15,0), kā arī Iecavas novadā 2019. gadā (11,8), bet zemākais Vecumnieku novadā 2016. gadā (7,7) un 2020. gadā Rundāles novadā (8,1).

23. attēls. Dzimstības vispārīgais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem (avots: CSP).

Mirstības vispārīgais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem (24. attēls) bijušajā Bauskas novadā 2016. – 2020. gadā vidēji bijis zemāks kā Latvijā un Zemgales reģionā – no 13,3 līdz 15,5, arī Iecavas novadā zemāks, tomēr ar lielākām atšķirībām pa gadiem, viszemākais tas bijis 2019. gadā – 11,5. Savukārt Rundāles un Vecumnieku novados mirstības vispārīgais koeficients bijis vidēji augstāks nekā Latvijā un Zemgalē – Rundāles novadā 16, Vecumnieku novadā 16,8, un atsevišķos gados pārsniedzis 18.

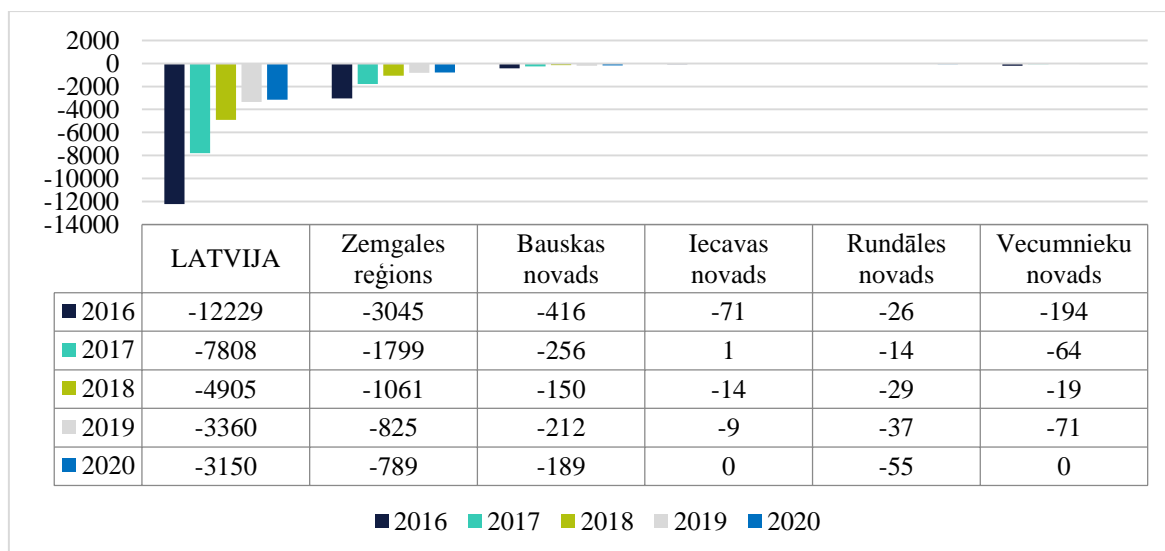
24. attēls. Mirstības vispārīgais koeficients uz 1000 iedzīvotiem (avots: CSP).

Migrācija

Iedzīvotāju skaita samazināšanos Bauskas novada teritorijā noteikuši gan dabiskās kustības rādītāji – mirstības pārsvars pār dzimstību, gan negatīvs migrācijas saldo. Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo (starpība starp konkrētajā administratīvajā teritorijā uz pastāvīgu dzīvi ieradušos un no tās uz citu pastāvīgu dzīvesvietu izbraukušo iedzīvotāju skaitu) noteiktā laika periodā uzskatāms par vienu no būtiskākajiem teritorijas pievilcību raksturojošiem rādītājiem.

Iedzīvotāju ilgtermiņa migrāciju veido gan iekšējā migrācija valstī, gan ārējā (starpvalstu) migrācija. Iekšējai migrācijai raksturīgs, ka iedzīvotāju pārvietošanās visvairāk notiek sava reģiona robežās (uz tuvākajām pilsētām), liela migrācijas intensitāte Latvijā vērojama arī uz Rīgu. Rīgas metropoles areāla ietvaros pēdējos gados vērojams pretējs process, kad iedzīvotāji no lielpilsētas pārceļas uz dzīvi līdz pat 100 km attālumā no tās.

2016.–2020. gada periodā kopumā Latvijā un Zemgales reģionā ilgtermiņa migrācijas saldo ir bijis negatīvs ar pozitīvu tendenci (25. attēls), līdzīgi arī Bauskas novadu veidojošos novados, tomēr atšķirīgas tendences ir Iecavas novadā, kur šajā laika periodā rādītāji ir būtiski uzlabojušies, 2017. gadā tie pat bijuši pozitīvi un 2020. gadā neitrāli. Arī Vecumnieku novadā 2020. gadā migrācijas saldo bijis neitrāls.

25. attēls. Migrācijas saldo 2016.-2020. gadā (avots: CSP).

Ņemot vērā to, ka gandrīz visās Latvijas pašvaldībās ir novērojams būtisks iedzīvotāju skaita samazinājums, remigrācijas veicināšanā būtiski ir ne tikai pasākumi valsts un ministriju līmenī, bet būtiska ir tieši pašvaldību loma. Lai uzsāktu mērķtiecīgu darbu latviešu remigrācijas veicināšanai, 2018. gadā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izveidoja piecu reģionālo remigrācijas koordinātoru tīklu. Reģionālo koordinātoru galvenais uzdevums ir uzrunāt potenciālos remigrantus un nošķaidrot to vajadzības, sagatavot atbilstošus piedāvājumus par darba un dzīves iespējām Latvijā. Šī projekta ietvaros, pēc Zemgales plānošanas reģiona koordinātoru datiem, uz dzīvi Bauskas novadā 2019.–2020. gadā no ārvalstīm atgriezušās 32 personas, t.sk. 19 pieaugušie un 13 bērni. Esošo novadu griezumā uz Bauskas novadu atgriezušās 8 personas, Iecavas – 11, Rundāles – 9, bet Vecumnieku novadu 4 personas.

Arī pašvaldībās tiek sniegti remigrācijas sekmēšanas pakalpojumi, t.sk. pamatinformācijas un konsultāciju nodrošināšana remigrantiem par atbalsta programmām uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai un pakalpojumu pieejamību.

Rundāles novads piedalījās projekta “Remigrācijas sekmēšanas pasākumi pašvaldībās” konkursā – tā ietvaros organizēta remigrantu aptauja, sarīkoti ģimeņu satikšanās svētki, veiktas darbinieku apmācības, sniegtas 30 konsultācijas ģimenēm ar bērniem un nodrošināts atbalsts ģimenei, kas atgriezies uz pastāvīgu dzīvi Rundālē.

3.3. Nodarbinātība un bezdarbs

Saskaņā ar VSAA datiem Bauskas novada kopējais sociāli apdrošināto personu (gan tādas personas, kuras gūst ienākumus no algota darba vai ir pašnodarbinātas, gan tādas, kas saņem bērna kopšanas pabalstus, paternitātes pabalstus, u.c. saskaņā ar likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto) skaits 2020. gadā bija 23 310 personas (13. tabula), kas ir aptuveni 55,8% no visiem novada iedzīvotājiem jeb 79.2% no darbaspējas vecuma iedzīvotājiem. Gandrīz ceturtdaļa jeb 23,6% visu sociāli apdrošināto personu koncentrējas Bauskas pilsētā. Sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas apjoms Bauskas novadā 2020. gadā bija 848,05 EUR, augstākais Iecavas novadā – 938,87 EUR, zemākais Rundāles novadā – 761.67 EUR.

13. tabula

Sociāli apdrošināto personu skaits un vidējās apdrošināšanas iemaksu algas 2020. gadā (avots: VSAA)

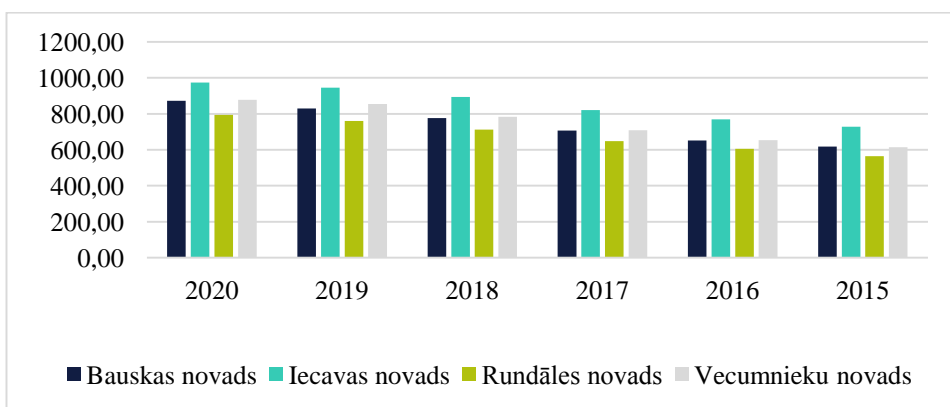
Pilsēta, novads, pagasts	2020. gads						
	Sociāli apdrošinātās personas		no tām:				
			Obligāti sociāli apdrošinātās personas (visu veidu darba ņēmēji un pašnodarbinātās personas)		No valsts pamatbudžeta sociāli apdrošinātās personas	No speciālajiem budžetiem sociāli apdrošinātās personas	
	Skaitis	Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (EUR)	Skaitis	Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (EUR)	Skaitis	Skaitis	Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (EUR)
Bauskas novads	12,439	845.91	11,525	871.29	145	5,157	372.60
Bauskas pilsēta	5,513	892.63	5,144	916.37	52	2,290	375.83
Brunavas pagasts	687	761.54	626	791.70	11	299	363.15
Ceraukstes pagasts	775	830.23	731	844.77	6	331	359.74
Codes pagasts	828	814.11	750	843.82	10	347	388.87
Dāviņu pagasts	312	783.13	274	829.79	10	137	375.70
Gailīšu pagasts	1,150	847.81	1,076	870.05	9	469	356.06
Īslīces pagasts	1,471	796.35	1,367	816.76	13	604	361.14
Mežotnes pagasts	704	787.67	649	817.89	16	286	372.88
Vecsaules pagasts	967	816.53	878	848.92	17	386	391.81
Iecavas novads	4,879	938.87	4,481	973.03	46	2,057	393.75
Rundāles novads	1,737	761.67	1,585	793.01	36	726	354.71
Rundāles pagasts	941	774.43	867	799.14	22	406	353.98
Svītenes pagasts	351	768.13	312	816.74	4	147	371.65
Viesturu pagasts	440	731.48	401	764.05	10	173	340.67
Vecumnieku novads	4,255	845.75	3,923	877.45	74	1,633	371.07
Bārbeles pagasts	376	780.70	337	825.61	6	148	374.70
Kurmenes pagasts	263	743.71	234	773.04	5	103	371.44
Skaistkalnes pagasts	535	902.76	494	939.30	4	181	390.01
Stelpes pagasts	422	818.61	381	866.67	11	166	361.39
Valles pagasts	450	849.81	414	878.55	6	179	364.19
Vecumnieku pagasts	2,204	859.25	2,058	884.40	42	856	369.43

No visām sociāli apdrošinātajām personām 92,3% jeb 21 514 personas bija obligāti sociāli apdrošinātās personas – visu veidu darba ņēmēji un pašnodarbinātās personas, un to vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 2020. gadā bija 878,69 EUR.

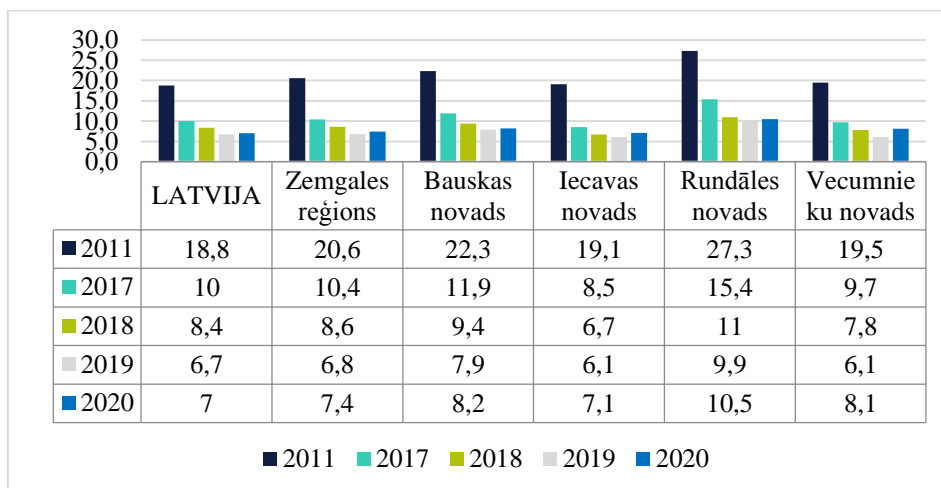
No speciālajiem budžetiem sociāli apdrošināto (valsts pensijas, nodarbinātības, invaliditātes u.c. speciālie budžeti) personu skaits 2020. gadā bija 9573 personas, un to vidējās apdrošināšanas algas bija 373,03 EUR. Nav vērojamas būtiskas algu atšķirības novadu griezumā, to apjoms ir no 354,71 līdz 393,75 EUR.

Salīdzinot sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu algu apjoma izmaiņas laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam (26. attēls), visos novados vērojama pieaugoša tendence.

26. attēls. Sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas 2015.–2020. gadā, EUR (datu avots: VSAA).

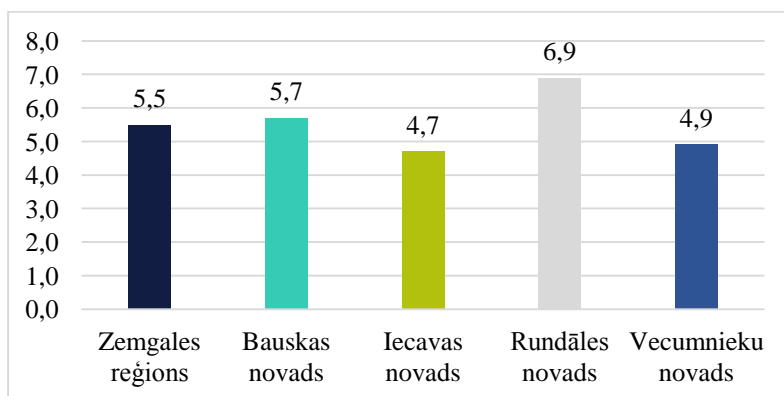
Saskaņā ar CSP eksperimentālo statistiku (2011. gada Tautas skaitīšanas dati un 2017.–2020. gada dati) bijušajos Bauskas un Rundāles novados darba meklētāju/ bezdarbnieku īpatsvars 15–74 gadus vecu ekonomiski aktīvo iedzīvotāju vidū ir augstāks nekā vidēji Latvijā un Zemgales reģionā, Vecumnieku novadā līdzīgs, bet Iecavas novadā zemāks (27. attēls). Visos novados kopš 2011. gada bezdarba līmenis ir būtiski samazinājies, un arī 2017.–2019. gadā vērojama tendence samazināties, tomēr 2020. gadā Covid-19 pandēmijas ietekmē atkal pieaudzis un bijis robežās no 7,1 Iecavas novadā līdz 10,5 Rundāles novadā.

27. attēls. Darba meklētāju/bezdarbnieku īpatsvars 15–74 gadus vecu ekonomiski aktīvo iedzīvotāju vidū 2011. gadā un 2017.–2020. gadā, % (datu avots: CSP).

Nodarbinātības valsts aģentūras izmantotā metodika un apkopotā statistika par bezdarbu būtiski atšķiras no CSP datiem un, piemēram, 2020. gadā bezdarba rādītāji par Bauskas novadu ir zemāki (28. attēls).

28. attēls. Bezdarba līmenis 2020. gadā, % (avots: NVA).

Nodarbinātības valsts aģentūras apkopotā informācija par reģistrēto bezdarbnieku skaitu sadalījumā pa dzimumiem un problēmgrupām 2020. gadā skatāma 10. tabulā.

10. tabula

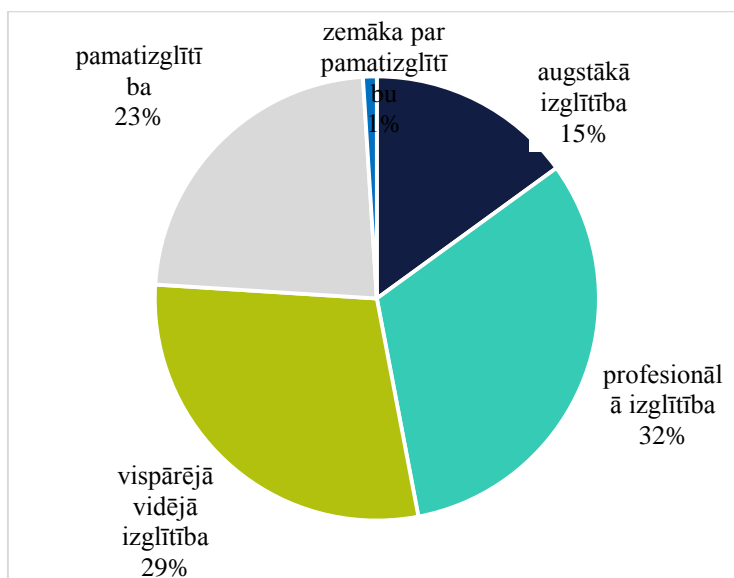
Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa dzimumiem un problēmgrupām 2020. gadā (avots: NVA)

Novadi	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Dzimums		Problēmgrupas			
		Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi – bezdarbnieki	Jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem	Pirmspensijas vecuma bezdarbnieki
Bauskas novads	786	402	384	100	94	57	110
Iecavas novads	246	125	121	35	27	22	37
Rundāles novads	138	72	66	21	14	11	21
Vecumnieku novads	233	113	120	30	15	18	36
Kopā	1403	712	691	186	150	108	204

Kopumā Bauskas novadā 46% no reģistrētajiem bezdarbniekiem ir no problēmgrupām, t.sk. 13% ilgstošie bezdarbnieki, 10,7% invalīdi, 7,7% jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem un 14,5% pirmspensijas vecumā. 63% visu bezdarbnieku bezdarba ilgums ir līdz 6 mēnešiem, 24% no 6 mēnešiem līdz 1 gadam, 12% – 1 līdz 3 gadi, un tikai 1% ilgāk par 3 gadiem ir bez darba.

Visvairāk ir bezdarbnieku ar profesionālo izglītību (29. attēls), vismazāk – ar augstāko izglītību. Plānojot bezdarbnieku atbalsta politiku, jāapzinās brīvos darba resursus, un politikas mērķi jāvērs uz iepriekšminēto sociālā riska grupu integrēšanu darba tirgū, kā arī izglītības programmu saskaņošanu ar pieprasījumu darba tirgū.

29. attēls. Bezdarbnieku sadalījums pēc izglītības, % (avots: NVA).

Aptauja

Darba iespējas Bauskas novadā 2021. gada pavasarī veiktās iedzīvotāju aptaujas respondenti vērtē kā sliktas vai apmierinošas. 14% respondentu uzskata, ka iespēju nav. Lielākā daļa iedzīvotāju, kuri atbildējuši uz šo jautājumu – 38% jeb 207 respondenti, izvēlējušies atbildi – grūti pateikt, kas, iespējams, saistīts ar to, ka 32% no respondentiem savu darba vai mācību vietu norādīja ārpus novada. 95% no aptaujas anketas respondentiem neplāno tuvākajā laikā mainīt dzīvesvietu.

Novērtējums

Apdzīvojuma un dzīves kvalitātes saglabāšanai katrā apdzīvotajā vietā nepieciešams radīt pēc iespējas labvēlīgus dzīves un darba apstākļus.

Lai stabilizētu iedzīvotāju skaitu, pašvaldībai jāveic tādi pasākumi kā mērķtiecīga darbavietu un pievilcīgas dzīves vides radīšana, investīciju piesaistīšana, uzņēmējdarbības atbalsts, aktīva pašmāju demogrāfijas politika, kas atbalsta labvēlīgu politiku pastāvīgajiem iedzīvotājiem (pabalsti un pakalpojumi, mājoklis, darbavietas), lai ilgtermiņā uzlabotu dzimstību un atturētu iedzīvotājus no aizbraukšanas.

Nākotnes izaicinājums būs sabiedrības novecošanās un ar to saistītie procesi, lielāku uzmanību veltot senioru paaudzei. Svarīgi sekmēt apdzīvotības saglabāšanos Lietuvas pierobežā, kur upes veido daļēji nošķirtu teritoriju.

4. SOCIĀLĀS INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS

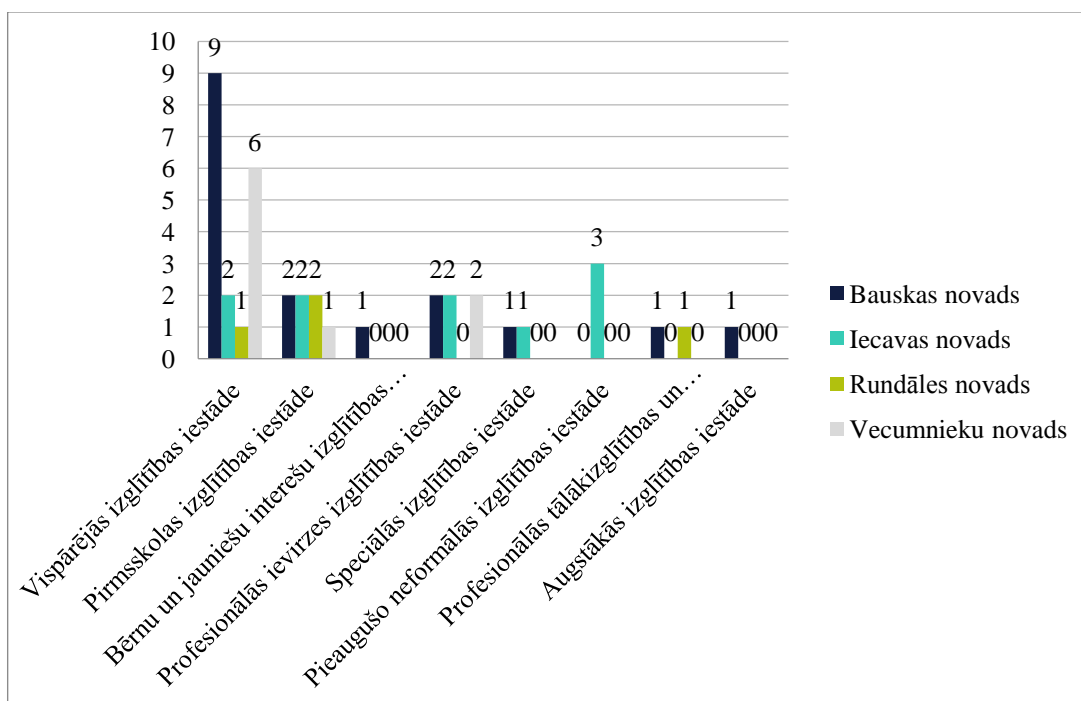
4.1. Izglītība

Iedzīvotāju izglītības līmenis un izglītības iespējas ir nozīmīgs teritorijas konkurētspējas rādītājs. Pašvaldības uzdevums izglītības jomā ir rūpēties par iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšanu izglītības jomā – pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanā ar vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā. Personības attīstībai nepieciešamas izglītības iespējas visa mūža garumā, t.sk. mūžizglītībai/pieaugušo izglītībai un interešu izglītībai.

Bauskas novadā ir otrs lielākais izglītojamo skaits un izglītības iestāžu skaits Zemgales reģionā aiz Jelgavas pilsētas. Pašvaldību budžets izglītībai 2020. gadā bija aptuveni 34 miljoni EUR, t.sk. Bauskas novadā 14,9 milj., Iecavas novadā 6,4 milj., Rundāles novadā 2,1 milj. un Vecumnieku novadā 7,5 milj.

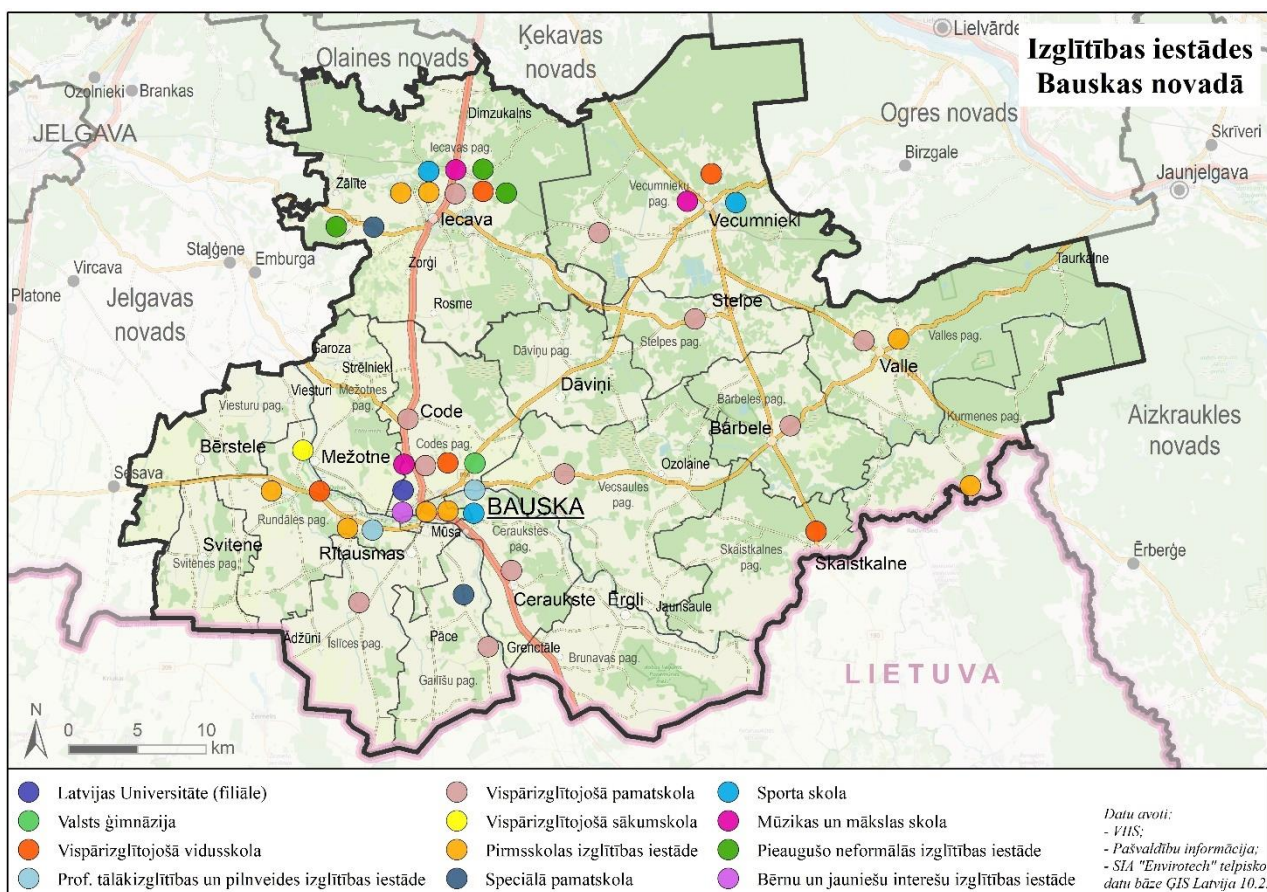
Bauskas novadā ir plašs un daudzveidīgs izglītības iestāžu tīkls (30. un 31. attēls):

- 5 pirmsskolas izglītības iestādes;
- 17 vispārējās izglītības iestādes;
- 2 speciālās izglītības iestādes;
- 6 profesionālās ievirzes izglītības iestādes;
- 1 bērnu un jauniešu interešu izglītības iestāde;
- 3 pieaugušo neformālās izglītības iestādes;
- 2 profesionālās tālākizglītības pilnveides izglītības iestādes;
- 1 augstākās izglītības iestāde (filiāle).

30. attēls. Izglītības iestāžu skaits un sadalījums pa novadiem (avots: VIIS).

31. attēls. Izglītības iestāžu izvietojums Bauskas novadā (SIA "Baltkonsults").

Novada ietvaros lielākais izglītības iestāžu skaits ir Bauskas un Iecavas pilsētās.

Pirmsskolas izglītība

Bauskas novadā darbojas 7 pirmsskolas izglītības iestādes (14. tabula):

14. tabula

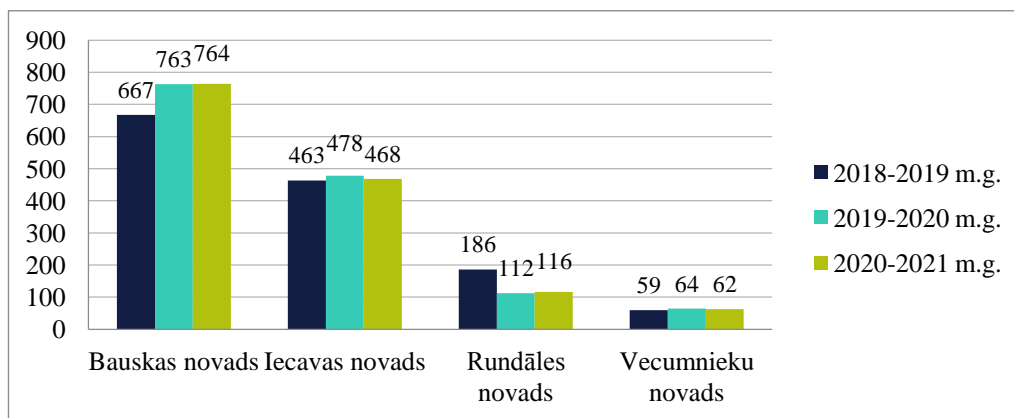
Bērnu skaits Bauskas novada PII (avots: VIIS)

PII	Bērnu skaits 2018./2019.m.g. sākumā		Bērnu skaits 2019./2020.m.g. sākumā		Bērnu skaits 2020./2021.m.g. sākumā	
	Līdz 5 gadiem	5 gadi un vairāk	Līdz 5 gadiem	5 gadi un vairāk	Līdz 5 gadiem	5 gadi un vairāk
Bauskas novada pašvaldības PII "Zīlīte"	243	173	244	172	219	187
Bauskas novada pašvaldības PII "Pasaulīte"	145	141	131	153	134	127
Rundāles novada PII "Saulespuķe"	24	37	23	40	24	43
Iecavas novada PII	101	75	120	76	119	81

PII	Bērnu skaits 2018./2019.m.g. sākumā		Bērnu skaits 2019./2020.m.g. sākumā		Bērnu skaits 2020./2021.m.g. sākumā	
	Līdz 5 gadiem	5 gadi un vairāk	Līdz 5 gadiem	5 gadi un vairāk	Līdz 5 gadiem	5 gadi un vairāk
"Dartija"						
Iecavas PII "Cālītis"	173	119	154	128	144	119
Rundāles novada PII "Mārpuķīte"	69	47	68	44	74	45
Vecumnieku novada domes PII "Cielaviņa" (ar filiāli Kurmenē)	40	22	41	23	32	27
Kopā	795	614	781	636	746	629

Kopumā novadā PII pēdējo 3 mācību gada laikā ir samazinājies audzēkņu skaits vecuma grupā līdz 5 gadiem, savukārt vecumā no 5 gadiem tas ir pieaudzis.

32. attēls. Bērnu skaits PII sadalījumā pa novadiem (avots: PII).

Bijušo novadu griezumā ir ļoti lielas atšķirības gan starp Bauskas un Iecavas novadiem (32. attēls), kur katrā ir pa divām PII, gan starp pārējam PII. Jāatzīmē, ka Rundāles novada pirmsskolas izglītības iestāde "Saulespuķe" atrodas Īslīces SOS bērnu ciemata teritorijā – no dibināšanas 2011. gadā tā darbojās kā Rundāles novada speciālā pirmsskolas izglītības iestāde, bet 2019. gadā novada dome lēma par iestādes organizatoriska un reorganizatoriska rakstura pasākumu – nosaukuma un tipa maiņu no speciālās pirmsskolas izglītības iestādes uz vispārīzglītojošu pirmsskolas iestādi.

12 novada skolās darbojas pirmsskolas grupas, kopējais izglītojamo skaits tajās 2020./2021. m.g. bija 858 bērni, no tiem 507 vecumā līdz 5 gadiem un 351 vecumā no 5 gadiem (33. attēls). Vislielākais pirmsskolas grupu audzēkņu skaits bija Vecumnieku vidusskolā – 212, Griķu pamatskolā – 113 un Īslīces pamatskolā – 110, Vecsauls pamatskolā, uzvaras pamatskolā. Vismazākās pirmsskolas grupiņas ir Bārbeles Zēnu pamatskolā "Saknes un spārni" – 9, Zālītes speciālajā pamatskolā un Pamūšas speciālajā pamatskolā – 12.

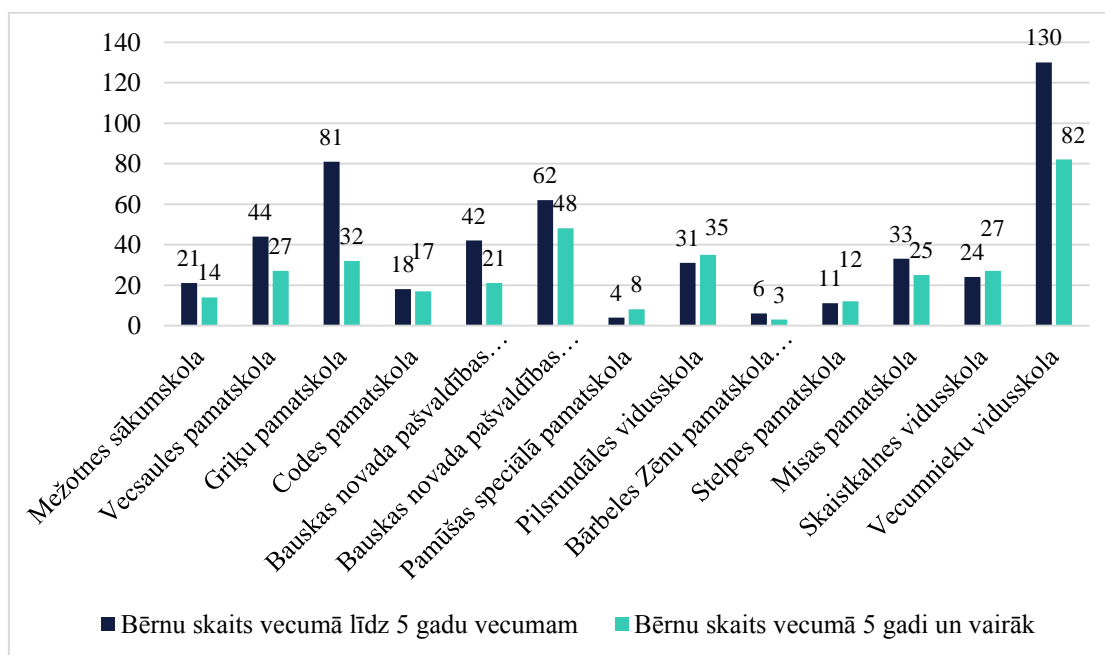
Pirmsskolas audzēkņu skaits Bauskas novada vispārējās izglītības iestādēs (avots: Bauskas novada dome)

Pirmsskolas grupas izglītības iestādēs	Audzēkņu skaits 2021/2022. gadā.
Vecumnieku vidusskola	209
Vecsaulis pamatskola	73
Skaistkalnes vidusskola	51
Īslīces pamatskola	98
Uzvaras pamatskola	63
Codes pamatskola	41
Misas pamatskola	57
Griķu pamatskola	99
Mežotnes PII	32
Stelpes pamatskola*****	23
Pamūšas speciālā pamatskola	6
Zālītes speciālā pamatskola	9
Bārbeles Zēnu pamatskola "Saknes un spārni"	9

Vispārējā un speciālā izglītība

2020./2021. mācību gadā Bauska novada teritorijā bija 20 vispārējās izglītības iestādes un 2 speciālās izglītības iestādes (16. tabula), t.sk.:

- 1 sākumskola;
- 11 pamatskolas;
- 2 speciālās pamatskolas;
- 5 vidusskolas;
- 1 valsts ģimnāzija.

33. attēls. Izglītojamo skaits skolu pirmsskolas klasēs pa vecuma grupām 2020./2021. m.g. (avots: VIIS).

Vispārējās un speciālās izglītības iestādes un audzēkņu skaits 1.-12. klasē (avots: VIIS)

Izglītības iestāde	Audzēkņu skaits				Pedagogu skaits 2020./2021.m.g.
	2018./2019 .m.g. sākumā	2019./2020.m.g. sākumā	2020./2021.m.g. sākumā	2021./2022.m.g. .sākumā	
Bauskas Valsts ģimnāzija***	349	348	781	789	73
Bauskas sākumskola***	425	421	-	-	-
Iecavas vidusskola	729	747	784	787	145
Bauskas 2. vidusskola	608	617	682	708	62
Vecumnieku vidusskola	380	393	413	420	42
Bauskas pilsētas pamatskola	318	326	321	326	37
Pilsrundāles vidusskola	290	281	270	278	41
Iecavas pamatskola*	284*	212	188	189	-
Vecsaules pamatskola	165	166	163	144	33
Skaistkalnes vidusskola	153	164	167	181	27
Īslīces pamatskola	132	116	113	109	42
Uzvaras pamatskola	117	116	121	107	29
Codes pamatskola	121	119	123	121	30
Misas vidusskola**	124	-	-	-	-
Misas pamatskola	-	-	-	103	-
Griķu pamatskola	98	96	104	104	35
Valles pamatskola	92	76	75	70	17
Mežotnes sākumskola*****	33	37	30	0	10
Stelpes pamatskola*****	58	58	54	42	13
Mežgaļu pamatskola****	53	-	-	-	-
Pamūšas speciālā pamatskola	80	85	69	74	-
Zālītes speciālā pamatskola	52	48	45	42	-
Bārbeles Zēnu pamatskola "Saknes un spārni"	7	18	14	22	-

* Iecavas pamatskola izveidota 2018. gada nogalē, reorganizējot un apvienojot Iecavas internātpamatskolu un Dzimtmisas pamatskolu. 2018./2019. m.g. statistikā iekļauts abu reorganizēto skolu audzēkņu skaits.

** Misas vidusskola 2020. gadā reorganizēta par Misas pamatskolu.

*** Ar 2020. gada 1. janvāri Bauskas sākumskola pievienota Bauskas valsts ģimnāzijai.

**** Mežgaļu pamatskola likvidēta 2019. gadā.

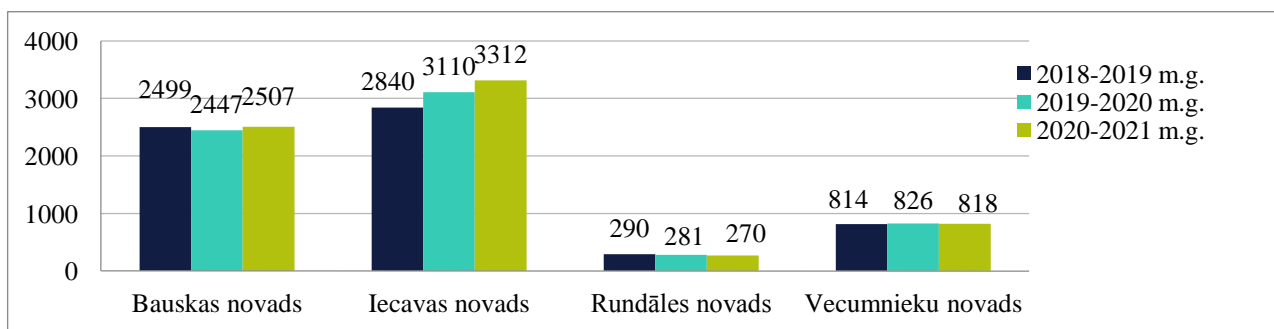
***** Mežotnes sākumskola likvidēta 2021. gadā.

***** Stelpes pamatskola 2022. gadā reorganizēta par Stelpes sākumskolu.

16. tabulā iekļautā Bārbeles Zēnu pamatskola "Saknes un spārni" nav pašvaldības izglītības iestāde. To izveidojis nodibinājums "Fonds "Saknes un spārni"", lai radītu piemērotu vidi jauno vīriešu

izaugsmei un ļautu kļūt par daudzpusīgām, rīcībspējīgām un atbildīgām personībām. Šeit ir iespēja apgūt mācību procesu ar Montesori pedagoģiskiem principiem, metodēm, materiāliem un dzīvesveidu.

34. attēls. Izglītojamo skaits novadu griezumā (avots: VIIS).

Pamūšas speciālā pamatskola realizē pirmsskolas un speciālās pamatizglītības programmas audzēkņiem ar garīgās veselības un attīstības traucējumiem, pirmsskolā un pamatskolas klasēs, iespējams apgūt arī profesionālās pamatizglītības programmu “Mājturība” ar kvalifikāciju “Mājkalpotājs”.

Zālītes speciālā pamatskola realizē pirmsskolas un speciālās pamatizglītības programmas audzēkņiem ar garīgās veselības un jauktiem attīstības traucējumiem, profesionālās pamatizglītības programma "Koka izstrādājumu izgatavošana" (Koksnes materiālu apstrādātājs) un "Ēdināšanas pakalpojumi" (Virtuves darbinieks).

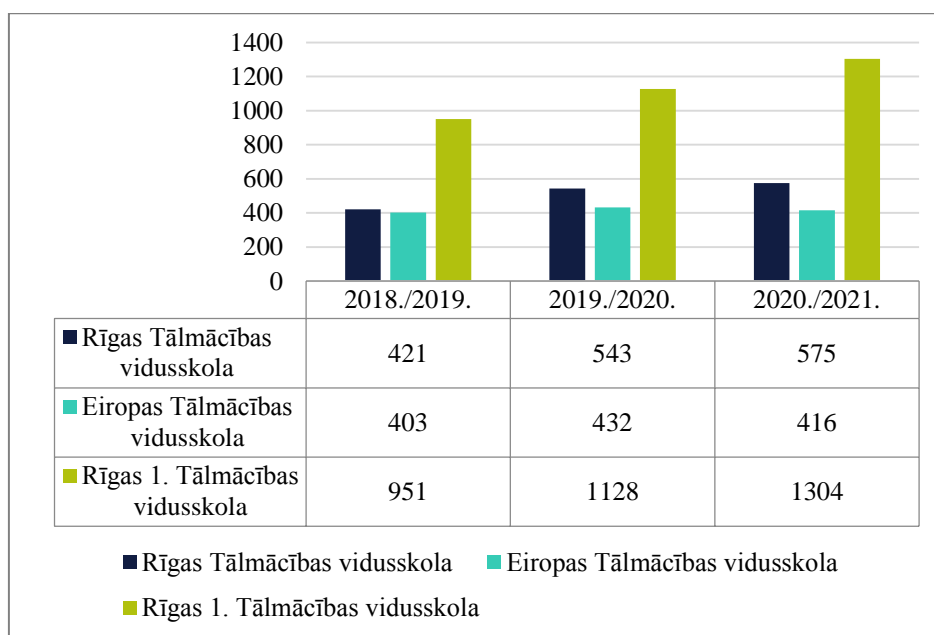
Salīdzinot kopējo audzēkņu skaitu 1.-12. klasē pēdējos trīs mācību gados esošo novadu griezumā (34. attēls), redzams, ka Bauskas un Vecumnieku novadu skolās izglītojamo skaits nav būtiski mainījies, Iecavas novada skolās ik gadu pieaudzis, kopumā par 472, bet Rundāles novadā – samazinājies par 20.

Iecavas novadā juridiskā adrese reģistrēta arī 3 tālmācības vidusskolām:

- Rīgas Tālmācības vidusskola (SIA “Rīgas Tālmācības vidusskola”);
- Rīgas 1. Tālmācības vidusskola (SIA “V.V. mācību centrs”);
- Eiropas Tālmācības vidusskola (SIA “Eiropas Tālmācības centrs”).

Šajās mācību iestādēs tālmācībā var apgūt vidusskolas programmu, mācīties valodas, klausīties, iegūt zināšanas dažādosursos un lekcijās, mācībās pieaugušajiem. Rīgas Tālmācības vidusskolas un Rīgas 1. Tālmācības vidusskolas izglītojamo skaitam ir tendence pieaugt (35. attēls).

35. attēls. Izglītojamo skaits Iecavas novadā reģistrētajās tālmācības vidusskolās (avots: VIIS).

Lai mazinātu to skolēnu skaitu, kas pārtrauc mācības, Latvijā darbojas projekts Nr. 8.3.4.0/16/I/001 „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (“PuMPuRs”), kuru īsteno Izglītības kvalitātes valsts dienests ar ESF atbalstu. Projekts veicina ilgtspējīgas sadarbības sistēmas veidošanu starp pašvaldību, izglītības iestādēm, pedagogiem, atbalsta personālu un izglītojamo vecākiem vai pārstāvjiem, lai laikus identificētu izglītojamos ar risku pārtraukt mācības un sniegtu viņiem personalizētu atbalstu. Projektā iesaistījušās arī Bauskas novada izglītības iestādes.

Profesionālā izglītība

Bauskas novadā atrodas viena profesionālās ievirzes izglītības iestāde – Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma (KLT) Saulaines struktūrvienība. Saulainē profesionālo vidējo izglītību iegūst topošie lauksaimniecības mehanizācijas tehniķi, pavāri, viesmīlības pakalpojumu speciālisti, datorsistēmu tehniķi, automehāniķi un augkopības tehniķi. Ar vidējo izglītību iespējams iegūt augkopības tehniķa profesiju.

Audzēkņiem, kuri apgūst specialitāti klātienē, tiek piedāvātas iespējas: piedalīties ESF projektos un praktizēties ārzemēs; visās klātienē izglītības programmās saņemt valsts stipendiju līdz 150 eiro mēnesī; piedalīties ārpusstundu aktivitātēs sportā un pašdarbībā; izmantot dienesta viesnīcu; iegūt papildizglītību – autovadītāja “B” un traktortehnikas vadītāja apliecību, kā arī metināšanas un virpošanas prasmes.

Izglītības un zinātnes ministrija plāno profesionālo mācību iestāžu reorganizāciju īstenot līdz 2023. gadam, un arī “Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma” struktūrvienība Saulainē nākotnē var tikt pārvērtēta.

Valsts izglītības attīstības aģentūra īsteno ESF projektu Nr. 8.3.5.0/16/I/001 “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”, kura mērķis ir uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Projekta sadarbības partneri ir pašvaldības vai pašvaldību apvienības, kuras ir atbildīgas par karjeras izglītības īstenošanu to padotībā esošajās izglītības iestādēs, vai izglītības pārvaldes, kurām pašvaldības ir deleģējušas attiecīgo funkciju, kā arī valsts dibinātās profesionālās izglītības iestādes, kurām piešķirts profesionālās izglītības kompetences centra statuss.

Augstākās izglītības iestādes

Bauskā atrodas Latvijas Universitātes (LU) Bauskas filiāle. 2019./2020. akadēmiskajā gadā pēc LU tīmekļvietnē pieejamās informācijas tā īstenoja divas studiju programmas:

- Sākumskolas izglītības skolotājs ar tiesībām mācīt vienu priekšmetu pamatskolā;
- "Skolotājs" apakšprogramma: "Pirmsskolas un sākumskolas skolotājs".

Studiju programmas, kurās notika uzņemšana 2020./2021. akadēmiskajā gadā un bija plānota uzņemšana 2021./2022. akadēmiskajā gadā:

- koledžas līmeņa studiju programma – pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Pirmsskolas skolotājs" (nepilna laika klātie);
- bakalaura studiju programmas – profesionālā bakalaura studiju programma "Sākumizglītības skolotājs" un profesionālā bakalaura studiju programma "Skolotājs" (nepilna laika klātie) ar apakšprogrammām (tikai maksas studijas) – latviešu valodas un literatūras skolotājs, krievu valodas un literatūras skolotājs, sociālo zinību un vēstures skolotājs vai angļu valodas skolotājs;
- maģistra studiju programmas (nepilna laika klātienē) – "Izglītības zinātnes" un 2.līmeņa profesionālā augstākās izglītība studiju programma "Skolotājs" (darba vidē balstītas studijas (pilna laika)).

Profesionālās ievirzes izglītība

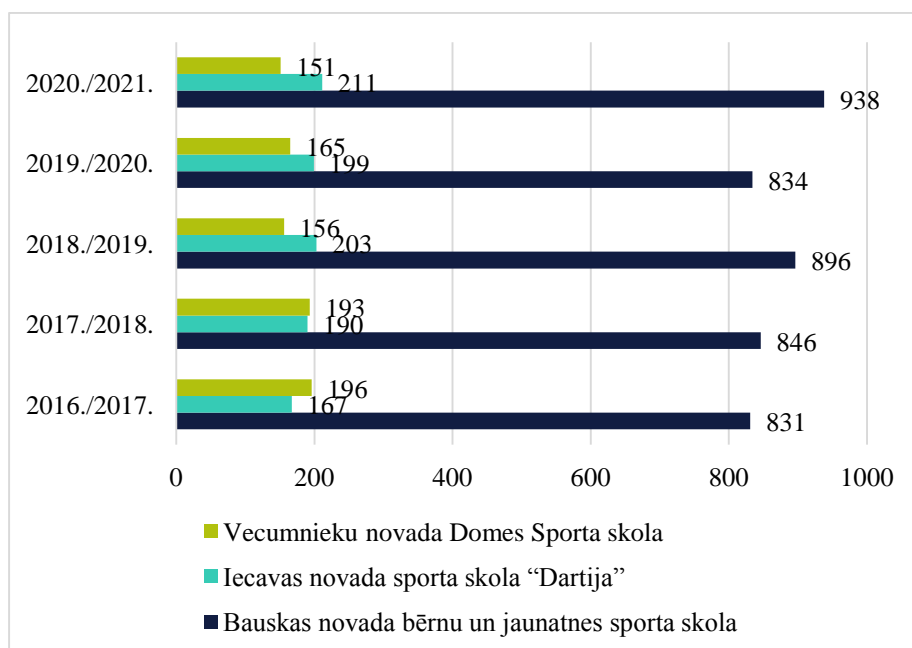
Profesionālās ievirzes izglītību Bauskas novadā īsteno sešas mācību iestādes – 3 sporta skolas un 3 mākslas un mūzikas skolas, kā arī Rundāles novada Pilsrundāles vidusskolas Mūzikas un mākslas struktūrvienība (17. tabula).

17. tabula

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes sportā 2020./2021. m.g. (avots: <https://www.izm.gov.lv/>)

Mācību iestādes nosaukums	Licencētas programmas	Grupu skaits	Audzēkņu skaits	Treneru skaits
Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skola	Basketbols, brīvā cīņa, dambrete, florbols, futbols, galda teniss, peldēšana, vieglatlētika, volejbols	61	938	39
Iecavas novada sporta skola "Dartija"	Basketbols, galda teniss, vieglatlētika	15	211	7
Vecumnieku novada domes Sporta skola	Vieglatlētika, volejbols	12	151	6

Audzēkņu skaits pēdējo piecu mācību gada laikā Bauskas BJSS ir būtiski pieaudzis (36. attēls), izmaiņas 2020./2021. m.g. saistītas ar peldbaseina atvēršanu. Iecavas novada sporta skolas "Dartija" audzēkņu skaits pēdējo 3-4 gadu laikā nav būtiski mainījies, savukārt Vecumnieku novada domes Sporta skolā vērojama tendence audzēkņu skaitam samazināties.

36. attēls. Audzēkņu skaita dinamika sporta skolās (avots: IZM).

Sporta skolas

Lielākajā no novada sporta skolām – Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skolā – saskaņā ar 2020. gada Pašnovērtējuma ziņojumu, skolas lietošanā ir piecas sporta spēļu zāles, peldbaseins, vieglatlētikas manēža, stadions, atklāti sporta spēļu laukumi un citas telpas sporta skolā esošo izglītības programmu realizēšanai. Telpu iekārtojums un platība atbilst īstenojamo izglītības

programmu specifikai, izglītojamo skaitam un veicamajiem uzdevumiem. Izglītības iestāde ik gadu atjauno savu pamatlīdzekļu un mazvērtīgā inventāra klāstu.

Iecavas novada sporta skola “Dartija” nodarbībām sporta skolas audzēkņi izmanto visas Iecavā pieejamā sporta bāzes: sporta namu “Dartija” un āra laukumu, Iecavas novada stadionu, Iecavas vidusskolas sporta zāli.

Vecumnieku novada domes Sporta skolas Basketbola nodaļas nodarbības notiek Misas vidusskolas sporta zālē, Vieglatlētikas nodaļai – Vecumnieku vidusskolas sporta zālē un Vecumnieku vidusskolas stadionā, Valles pamatskolas sporta zālē un Valles pamatskolas stadionā, Volejbola nodaļai – Valles pamatskolas sporta zālē un Valles pamatskolas stadionā, Vecumnieku novada Domes Sporta skolas zālē un gada siltajos mēnešos arī pie Vecumnieku Vecā ezera.

Mūzika un māksla

Bauskas novada teritorijā darbojas 3 mūzikas un mākslas skolas, kā arī Pilsrundāles vidusskolas Mūzikas un mākslas struktūrvienība (18. tabula).

18. tabula

Mūzikas un mākslas skolas (avots: pašvaldību tīmekļvietnes)

Mācību iestādes nosaukums	Licencētas profesionālās ievirzes programmas	Interesešu izglītības programmas	Audzēkņu skaits
Bauskas Mūzikas un mākslas skola	<p>Taustiņinstrumentu spēle – klavieres, akordeons;</p> <p>Sīgu instrumentu spēle – vijole, ģitāra;</p> <p>Pūšaminstrumentu spēle – flauta, klarnete, saksofons, trompete;</p> <p>Sitaminstrumentu spēle;</p> <p>Vokālā mūzika – kora klase;</p> <p>Vizuāli plastiskā māksla (zīmēšana, gleznošana, veidošana, kompozīcija, mākslas vēstures pamati, datorgrafika).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pirmsskolas bērnu izglītības programma “Mūzikas pamatu apguve pirmsskolas vecuma bērniem” (grupu nodarbība 5-6 gadus veciem bērni); • sagatavošanas klase klavierspēlē, vijoles spēlē (individuālās nodarbības 6-7 gadus veciem bērniem); • sagatavošanas klase akordeona spēlē, flautas spēlē, klarnetes spēlē, saksofona spēlē, trompetes spēlē, ģitāras spēlē, sitaminstrumentu spēlē (individuālās nodarbības 7-8 gadus veciem bērniem); • pieaugušo un jauniešu izglītības programma klavierspēlē, akordeona spēlē, flautas spēlē, klarnetes spēlē, saksofona spēlē, trompetes spēlē, ģitāras spēlē, sitaminstrumentu spēlē, vijoles spēlē un dziedāšanā (individuālās nodarbības jauniešiem un pieaugušajiem bez vecuma ierobežojuma); • pieaugušo un jauniešu izglītības programma “Ritmika” (grupu nodarbība jauniešiem un pieaugušajiem no 21 gadu 	<p>294</p> <p>(mūzikā 151, vizuāli plastiskajā mākslā 143)</p> <p>(2019./2020. m.g.)</p>

Mācību iestādes nosaukums	Licencētas profesionālās ievirzes programmas	Interesešu izglītības programmas	Audzēkņu skaits
		vecuma līdž neierobežotam vecumam).	
Iecavas Mūzikas un mākslas skola	Taustiņinstrumentu spēle – klavieres, akordeons; Stīgu instrumentu spēle – vijole, ģitāra, kokle, čells; Vokālā mūzika – kora klase; Pūšaminstrumentu spēle – flauta, saksofons; Sitaminstrumentu spēle; Vizuāli plastiskā māksla; Dejas pamati.	9 interesešu izglītības programmas: “Zīmēju, gleznoju”; “Gleznojam – radoši domājam”; „Manas rokas, čaklas rokas – veidot prot”; “Stepa deja”; „Grafika”; “KOM-PO-NĒ-JU!”; „Mākslu sintēze un kokle kā vienojošais elements”; „Vokāli instrumentālais ansamblis”; „Nošu un ritma spēles”.	168 (2019./2020. m.g.)
Vecumnieku Mūzikas un mākslas skola	Taustiņinstrumentu spēle – klavieres, akordeons; Stīgu instrumentu spēle – vijole, čells, kokle; Pūšaminstrumentu spēle – flauta, klarnete, saksofons, trompete; Sitaminstrumentu spēle; Vizuāli plastiskā māksla.	Sagatavošanas klases mūzikā un mākslā; Pirmsskolas izglītības programma “Karuselis”; Klavierspēle, pūšaminstrumentu, sitaminstrumentu, akordeona, vijoles un čella spēle; Mūzikas terapija; Gleznošanas kursi jauniešiem un pieaugušajiem.	161 (2019./2020. m.g.)
Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība Mūzikas un mākslas skola	Klavierspēle, Ģitāras spēle; Kora klase; Saksofona spēle.	Interesešu izglītības programmas ir vidusskolā.	46 (mūzikā 19) (2020./2021. m.g.)
Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība Mūzikas un mākslas skola: Svitenes muižā	Vizuāli plastiskā māksla.	Zīmēšana, gleznošana pieaugušajiem.	(vizuāli plastiskajā mākslā 27)

Lielākajā no novada mūzikas un mākslas skolām – Bauskas Mūzikas un mākslas skolā – saskaņā ar 2020. gada Pašnovērtējuma ziņojumu audzēkņu skaits profesionālās ievirzes mūzikas programmās kopš 2015./2016. m.g. ir sarucis par 42, bet profesionālās ievirzes mākslas programmās pieaudzis par 27. Liels skolas nākotnes izaicinājums ir pedagogu novecošanās – 14 no 25 mūzikas

pedagogiem (56%) un 9 no 11 mākslas pedagogiem (81%) ir vecuma grupā 51 gads un vairāk. Skolas darbu traucē ierobežotas telpas koncertu, festivālu, konkursu organizēšanai un izvērstam metodiskajam darbam mūzikas skolā, kā arī dažādas programmu īstenošanas vietas, telpu remonta nepieciešamība.

Iecavas Mūzikas un mākslas skolas 2020. gada Pašnovērtējuma ziņojumā norādīts, ka skolā strādā 32 pedagogi. Izglītojamo skaits no 2015./2016. m.g. līdz 2020./2021. m.g. pieaudzis no 138 līdz 162, vislielākais bijis 2018./2019. m.g. – 177.

Vecumnieku Mūzikas un mākslas skolas 2020. gada Pašnovērtējuma ziņojumā norādīts, ka skolu apmeklē 161 audzēknis, no tiem 89 mūzikā, 72 mākslā. 7 skolas audzēkņi bija no Neretas novada. Skolā strādāja 24 pedagogi. Skolas izaugsmi visvairāk ierobežo skolas ēka, kas ir celta septiņdesmitajos gados kā sovhoza "Vecumnieki" kantora ēka. Tā ir kopta, savesta kārtībā, remontēta, uzturēta un daudzus gadus labi kalpojusi. Ik gadu klašu telpas tiek kosmētiski remontētas, bet, lai ēku pilnībā savestu kārtībā, vajadzīgs daudz fundamentālāks remonts. Ēkas āriene ir morāli novecojusi, to būtu nepieciešams modernizēt un atjaunot. Iekštelpas prasa ikgadēju remontu, bet skolas kolektīvam ir izdevies vecajās telpās radīt radošu un māksliniecisku gaisotni. Esošajā ēkā skolas vajadzībām tiek izmantots katrs kvadrātmeters, tomēr tas ir par maz, lai attīstītu, piemēram, Mākslas programmu, ieviestu modernus un mākslas vidusskolās pieprasītus mācību priekšmetus (piemēram, multimediju dizains, animācija, foto dizains u.c.).

Interesešu izglītība

Interesešu izglītības piedāvājums novados ir ļoti plašs – gan profesionālās ievirzes izglītības iestādēs (13. tabula), gan pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādē, kultūras centros (sk. sadaļā "Kultūra") un citur, piemēram:

- Bauskas novadā bērnu un jauniešu interesešu izglītību īsteno pašvaldības dibinātais Bauskas Bērnu un jauniešu centrs, kā arī vispārīzglītojošās izglītības iestādes. Novada izglītības iestādēs bērniem un jauniešiem ir iespēja darboties gan kultūrizglītības un vides programmās, gan sportā un karjeras izglītībā. Bauskas Bērnu un jauniešu centrā 2019./2020. gadā interesešu izglītību apguva vairāk nekā 500 skolēnu. Centrs piedāvā darboties:
 - kultūrizglītības programmās: tautas dejas, sporta dejas, mūsdienu dejas, ģitārspēle, tēlotājmāksla, modernā amatniecība, keramika, ādas apstrāde, kokapstrāde, rokdarbi, medijpratība u.c. Modernās amatniecības pulciņā paplašināti darbības virzieni ar mūsdienīgām tehnoloģijām;
 - tehniskās jaunrades apakšprogrammās: velo, automodelismā, lego, robotikā un elektronikā;
 - Tekstilmākslas dizaina studijā;
 - Svešvalodas apguves programmā;
 - Medijpratību grupā "Bauskas dārgumu meklētāji", kurā tiek pētīta mediju loma ikdienā un veidota prasme atšķirt viltus ziņas no patiesām ziņām.
- Iecavas vidusskolā darbojas 25 pulciņi ļoti dažādās jomās – "Skolas muzejs", Lasītprasmes veicināšanas pulciņš, "Jaunais ceļu satiksmes dalībnieks", "Robotika", "Teātra sports", "Basketbols", folkloras kopa "Tarkšķi", "Skolas teātris", "Vides ķīmija", Skolēnu mācību uzņēmumi, tautas deju pulciņš, floristikas pulciņš, "Debates, publiskā runa", "Netradicionālā matemātika", sociālo prasmju pulciņš, "Galda teniss", "Badmintons", vizuāli plastiskās mākslas pulciņš, divi kori, vieglatlētikas pulciņš, "Vides draugi", Mazo pētnieku, eksperimentētāju un dabas draugu pulciņš "Dabas detektīvi", "Florbols", SMU "Mazais

business", Mazo prātnieku un domātāju matemātikas pulciņš „Cipariņš”, “Matemātika jautri un nopietni”.

- Rundāles novadā 16 dažādos interešu izglītības pulciņos, kurus nodrošina pirmsskolas izglītības iestāde “Mārpuķīte”, Pilsrundāles vidusskola un tās struktūrvienība Svītenes skola (ritmika, deju kolektīvs “Madaras”, koris, ansamblis, skolas vēstures pētnieki, šahs un dambrete, jaunsargi, futbols, “Ātrāk, augstāk, tālāk!”, “Mazais biznesmenis”, “Pirkstiņdarbi”, “Spēju alfabēts”, “Vizuālā māksla” u.c.). Rundāles novada pašvaldības izglītības iestādēs izglītojamie darbojās dažādu jomu programmās, 58% no tām ir kultūrizglītības programmas, 12% sporta, 12% tehniskās jaunrades, 6% vides izglītības un 12% novadpētniecības interešu izglītības programmas. Saulaines teritoriālā struktūrvienība piedāvā pilnveidot savas intereses, aktīvi darbojoties ārpusstundu aktivitātēs sportā un pašdarbībā. Interesu izglītības jomā sadarbība notiek ar Bauskas novada jauniešu centru, bet profesionālās ievirzes izglītības jomā ar Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skolu.
- Vecumnieku novadā interešu izglītības iespējas īsteno visas pašvaldības vispārīzglītojošās skolas, Vecumnieku Mūzikas un mākslas skola un Sporta skola, kā arī Bārbeles Zēnu pamatskola.

Pieaugušo tālākizglītība/Mūžizglītība

Pieaugušo izglītošana mūža garumā palīdz iedzīvotājiem ne tikai personības izaugsmē un pašrealizācijā, bet ir arī kā prevencijas pasākums, kas nodrošina lielākas izredzes mainīgajos darba tirgus apstākļos.

Valsts izglītības attīstības aģentūras izveidotajā tīmekļvietnē <https://macibaspieaugusajiem.lv/> pieejama plaša informācija par iespējam un pieteikšanos dažādām mūžizglītības apmācībām visā Latvijā. Populāras kļuvušas mācības attālināti, kas ļauj izmantot ne tikai dzīvesvietas tuvumā esošo piedāvājumu, bet mācīties jebkurā Latvijas izglītības iestādē, kas piedāvā mūžizglītības iespējas.

Bauskas novada pašvaldības iestādes „Bauskas novada administrācija” Izglītības nodaļā notiek kursi pieaugušo neformālajā izglītībā – angļu valodas apguvē.

Tālākizglītību Bauskas novada iedzīvotājiem un uzņēmumiem piedāvā vairāki mācību centri, kas izveidojuši filiāles Bauskā. No tiem plašāko apmācības programmu klāstu piedāvā mācību centrs „Buts”, kas piedalās ES līdzfinansētā projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”. Mācību centrā “Buts” var apgūt ap 20 dažādas mācību programmas gan uzņēmējdarbībā, gan apgūt profesiju (šuvējs, metinātājs, grāmatvedis, loģistikas darbinieks) vai pilnveidot prasmes noliktavu un kravu pārvadājumu jomā.

SIA mācību centrs „Austrumvidzeme” filiāle Bauskā piedāvā profesionālās izglītības, profesionālās pilnveides un neformālās izglītības programmas gan klātienē, gan attālināti. 2019. gadā īstenoja 9 tālākizglītības programmas, 3 profesionālās pilnveides izglītības programmas, neformālās izglītības programmas un seminārus. Galvenās profesionālās tālākizglītības programmas ir šūto izstrādājumu ražošanas tehnoloģija, būvdarbi, sociālā aprūpe, ēdināšanas pakalpojumi, komerczinības, enerģētika un elektrotehnika.

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Bauskas birojs piedāvā profesionālos zināšanu kursus lauksaimniekiem, izglītību visiem interesentiem sociālo zināšanu blokā, IKT blokā, projektu vadībā, vadības prasmju pilnveidē u.c., kā arī Valsts Lauku tīkla pasākumus – prakšu

vietas lauksaimniecības nozares studentiem, tālmācības programmas lauksaimniekiem, konsultantu izglītību un sertifikāciju, bezmaksas izglītības aktivitātes.

Pieaugušo izglītības jomā darbojas arī SIA "Karjeras centrs" Izglītības centrs "Vīzija" Bauskā (angļu valoda, datorzinības), kā arī Latvijas Universitātes filiāle Bauskā.

Iecavas novadā:

- Semināru un konsultāciju centrs "Kūrija";
- Mācību centrs "Izaugsmes forums";
- Mācību centrs "Nora".

Par mūžizglītības pasākumu īstenošanu Rundāles novadā rūpējas Rundāles novada uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centrs (RUKAC), kas tika izveidots 2013. gadā. Attiecībā uz sabiedrības izglītošanu centra funkcijas ietver esošā cilvēkkapitāla kapacitātes attīstības veicināšanu un mūžizglītības piedāvājuma iedzīvotājiem un uzņēmējiem atbilstoši viņu vēlmēm un interesēm, saskaņā ar novada attīstības vajadzībām un nozaru attīstības iespējām, veidošanu un īstenošanu.

Mūžizglītības pasākumu nodrošinājuma veidošanā svarīga ir esošā sadarbība ar Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centru Bauskā, LIAA Jelgavas biznesa inkubatora Bauskas atbalsta vienību, Zemgales plānošanas reģionu, "Attīstības finanšu institūcija Altum" u.c. Īstenoti vairāki projekti Rundāles novada pašvaldības darbinieku zināšanu un prasmju paaugstināšanai, kapacitātes stiprināšanai, pedagogu konkurētspējas veicināšanai.

Profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes „Drošam darbam”, kas atrodas Rundāles pagastā, darbības pamatvirziens ir pieaugušo profesionālās tālākizglītības un pilnveides, kā arī neformālās izglītības programmu īstenošana. Tās Mācību centrs, pēc 2017. gada Pašnovērtējuma ziņojumā ietvertās informācijas, īsteno 5 profesionālās pilnveides izglītības programmas – Darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programma (60 stundas), Pamatlīmeņa zināšanu programma par objekta ugunsdrošību atbildīgajiem darbiniekiem (160 stundas), Apsardzes darbs (160 stundas), Elektrokāra vadīšana (160 stundas), Autokrāvēja vadīšana (160 stundas). Centra tīmekļvietnē pieejams plašs dažādu apmācību kursu piedāvājums. Mācību procesa teorētiskās nodarbības notiek Bauskā. Pie Rundāles pils „Baltajā mājā” darbojas L. Ikertes gleznošanas studija pieaugušajiem.

Kandavas lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālajā struktūrvienībāursos var apgūt Grāmatvedības pamatus (80 stundas), Digitālās prasmes saziņai ar valsts iestādēm (60 stundas), Metināšanas pamatus (120 stundas).

Iecavas novadā darbojas pieaugušo neformālās izglītības iestāde "Semināru un konsultāciju centrs "Kūrija"", mācību centrs "Izaugsmes forums" un pieaugušo neformālās izglītības iestāde "Mācību centrs "Nora"".

Vecumniekos nav neformālās izglītības iestādes pieaugušajiem.

Aptauja

Iedzīvotāju aptaujā izglītības pakalpojumi novērtēti ļoti labi, nedaudz zemāks vērtējums dots interešu izglītībai un kopumā visās izglītības jomās novadu griezumā zemāks vērtējums dots Vecumnieku novadam:

- Pirmsskolas izglītība: kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 91% (Bauskas novadā – 82%, Iecavas novadā – 86%, Rundāles novadā – 96%, Vecumnieku novadā – 85%);
- Pamatskolas izglītība: kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 89% (Bauskas novadā – 89%, Iecavas novadā – 93%, Rundāles novadā – 98%, Vecumnieku novadā – 77%);
- Vidējā izglītība” kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 84% (Bauskas novadā – 82%, Iecavas novadā – 89%, Rundāles novadā – 100%, Vecumnieku novadā – 70%);
- Interešu izglītība: kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 77% (Bauskas novadā – 76%, Iecavas novadā – 85%, Rundāles novadā – 91%, Vecumnieku novadā – 60%).

Nosaucot prioritārās jomas un attīstības virzienus Bauskas novadā, iedzīvotāji izglītību ierindojuši ceturtajā vietā aiz infrastruktūras un ražošanas attīstības, kā arī veselības aprūpes.

Novērtējums

Bauskas novadā izglītības pakalpojumi pieejami tuvu iedzīvotāju dzīvesvietām, izglītības iestāžu izvietojums samērā vienmērīgs visā teritorijā, tomēr lauku teritorijās Lietuvas pierobežā izglītības iestādēs samazinās izglītojamo skaits. Veikta vairāku mācību iestāžu reorganizācija.

Ir vairākas speciālās mācību iestādes izglītojamiem ar attīstības traucējumiem, kā arī Īslīces SOS bērnu ciematā darbojošās iestādes. Nav plašu iespēju profesionālās izglītības pieejamībai, bet ir plašs profesionālās izglītības programmu un interešu izglītības piedāvājums. LU filiāle Bauskā piedāvā nepilna laika klātienes studiju iespējas skolotāja profesijas ieguvei, bet būtu nepieciešams plašāks studiju programmu piedāvājums. Attālums līdz Rīgai un Jelgavai neveicina profesionālās un augstākās izglītības, arī tālākizglītības iespēju paplašināšanu novada teritorijā.

Lai nodrošinātu profesionālās izglītības pieejamību novadā, nepieciešama ciešāka pašvaldības un uzņēmēju kā potenciālo darba devēju sadarbība Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines struktūrvienību, pilnveidojot mācību programmu un pielāgojot to Bauskas novada un citu apkārtnējo novadu vajadzībām ar mērķi piesaistīt jauniešus un samazināt to aizplūšanu uz citām Latvijas teritorijām. Sadarbībā ar atbildīgo ministriju jāizstrādā priekšlikumi Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines struktūrvienības pakļautības maiņai, piemēram, Latvijas Lauksaimniecības universitātei vai Bauskas novada pašvaldībai.

Izglītības darbam nepieciešama vienota koordinēšana, kvalitatīvs metodiskais atbalsts, kopēja stratēģija, saglabājot labās prakses un pieredzi no katra bijušā novada (Bauskā – metodiskais atbalsts, ko sniedz Bauskas Valsts ģimnāzija, iekļaujotā izglītība Bauskas 2. vidusskolā un visās izglītības iestādēs, Rundālē – vienā izglītības iestādē Pilsrundāles vidusskolā iespējams iegūt izglītību no pirmsskolas līdz vidusskolai gan vispārējā izglītībā, gan interešu izglītībā, gan profesionālās ievirzes izglītībā – mūzikā un mākslā, Iecavā – Iecavas vidusskola ar bagātām tradīcijām STEM mācību priekšmetos, Vecumniekos – laba sadarbība ar NVO).

Kvalitatīvu darbu kavē pedagogu un atbalsta personāla trūkums. Liela daļa pedagogu ir pirmspensijas vecumā un liels izaicinājums ir paaudžu nomaīņa, jauno speciālistu piesaiste un atbalsts dzīvesvietas nodrošināšanai, stipendijām, pedagoga profesijas prestiža celšana. Mazajās skolās pedagogiem nav pilnas slodzes, līdz ar to tie strādā vairākās skolās, ar pārslodzi. Ir atšķirības

pedagogu kompetencēs un atalgojumā, pedagogu spējā un kapacitātē attālināta mācību procesa norisei.

Spriedze, ko radīja Covid-19 pandēmija, kā arī skolēnu visatļautības sindroms un socializēšanās problēmas, motivācijas trūkums mācīties saasinājuši nepieciešamību risināt atbalsta personāla – psihologu, sociālo pedagogu, logopēdu trūkumu skolās.

Bauskas novadā tiek nodrošināti karjeras konsultanti, kas veicina savlaicīgu, mērķtiecīgu skolēnu tālākās izglītības un profesija izvēli.

Nepieciešams apzināt situāciju novadā kopumā par vietu pieejamību PII un skolu pirmsskolas grupās, un to plānošanu atbilstoši demogrāfiskai situācijai un iedzīvotāju migrācijas procesiem.

Turpināma skolu tīkla veidošana, atbilstoši novada teritorijai, pilsētu un lauku specifikai, skolu specializācijai.

Interesu izglītība tiek nodrošināta visā novadā un ir pieejama jebkuram izglītojamam, vēlams attīstīt interešu izglītību pirmsskolās un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs – mūzikā, mākslā, sportā.

Izglītības iestāžu modernizācija, regulāra datortehnikas atjaunošana un stabils, atbilstošs interneta pārklājums nākotnē būs pamats un arī izaicinājums izglītības procesa nodrošināšanai mainīgajos pandēmijas apstākļos. Nepieciešami izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabojumi, t.sk. PII ārtelpā, jauna inventāra un mācību līdzekļu iegāde gan skolās, gan PII.

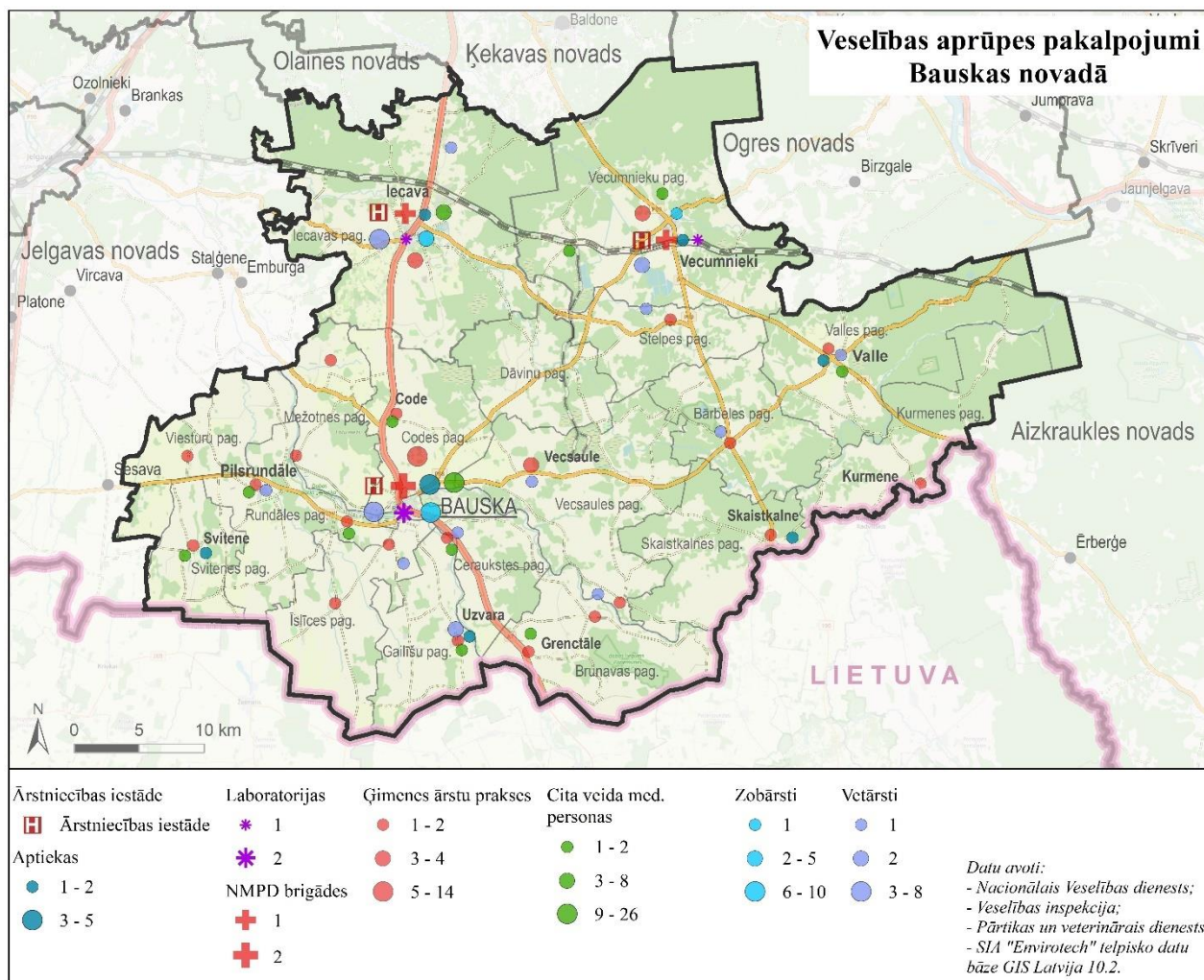
Bauskas novada pašvaldības izaicinājums nākotnē būs izglītības kvalitātes paaugstināšana, pedagogu paaudžu nomaiņas vadīšana, mūžizglītības veicināšana un attīstība, kā arī, iespējams, izglītības pakalpojumu tālāka optimizācija. Lai nodrošinātu izglītības pieejamību pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, nav vēlama skolu likvidēšana.

4.2. Veselības aprūpe

Visās Bauskas novadā ir nodrošināta veselības aprūpes pieejamība.

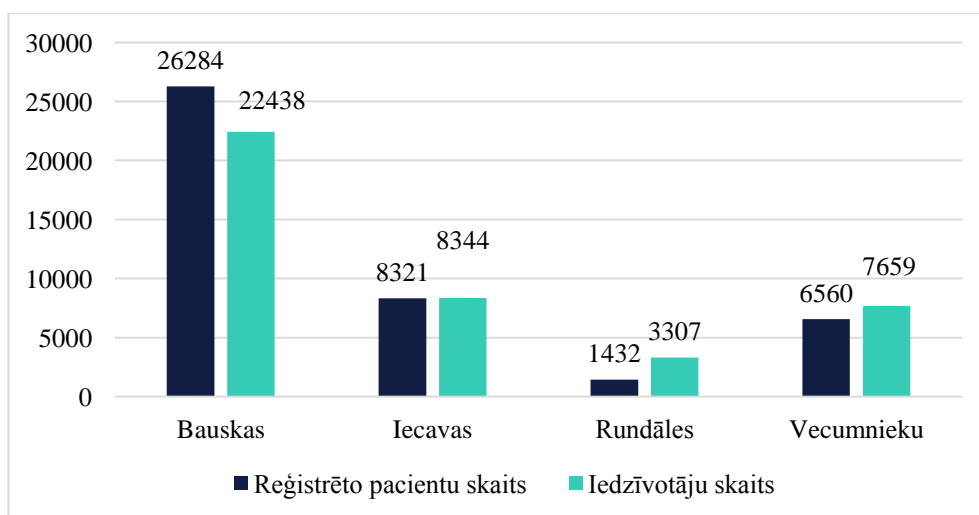
Kopumā visā novada teritorijā 2021. gada sākumā pēc Nacionālā veselības dienesta datiem darbojās 25 ģimenes ārstu prakses (pēc teritorijas, kur atrodas pamatprakse). 16 ģimenes ārsti darbojās Bauskas novadā (2016. un 2017. gadā par vienu vairāk – 17), Iecava novadā 3 (2016. un 2017. gadā – 5), Rundāles novadā viens un Vecumnieku novadā – 5. Daļa ģimenes ārstu pieņem vairākās vietās – Bauskas novadā tādi ir 10 ģimenes ārsti, Rundāles un Vecumnieku novados visi, bet Iecavas novadā katrs ģimenes ārsts pieņem tikai vienā adresē (37. attēls).

37. attēls. Veselības aprūpes pakalpojumu izvietojums.

Salīdzinot iedzīvotāju skaitu katrā novadā un ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaitu (38. attēls) redzams, ka Iecavas novadā ir pavisam nelielas atšķirības, Rundāles un Vecumnieku novados reģistrēto pacientu skaits ir mazāks kā iedzīvotāju skaits novados, bet Bauskas novadā lielāks. Ģimenes ārsta pacientu skaitā var ietilpt iedzīvotāji no citām teritorijām, savukārt novada iedzīvotāji varbūt citas teritorijas ģimenes ārstu pacienti (skaits aptuveni kompensējas). Daļa iedzīvotāju var nebūt vispār reģistrēti pie konkrēta ģimenes ārsta – pasīvi reģistrētie.

38. attēls. Ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaits un iedzīvotāju skaits novados 2020. gadā (datu avots: NVD).

Ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaits pēc Nacionālā veselības dienesta datiem 2020. gada decembrī ir ļoti atšķirīgs – Bauskas novadā no 920 līdz pat 3278 vienā praksē, Iecavas novadā no 1281 līdz 1925, Rundāles novadā 1437, bet Vecumnieku novadā no 906 līdz 1541.

Bauskas novadā 7 ģimenes ārstu praksēs ir ļoti neliels reģistrēto bērnu skaits (3-26%), bet pārējos novados to īpatsvars ir 7-70%, savukārt vienā Bauskas novada ģimenes ārsta praksē (Inas Mortukānes) reģistrēto bērnu skaits ir lielāks kā pieaugušo (1328 un 1111).

Primāro veselības aprūpi pēc Veselības inspekcijas Ārstniecības personu reģistra datiem 2021. gada sākumā nodrošināja arī 59 ārstu palīgi (t.sk. feldšeri, zobārstu asistenti), no tiem 37 Bauskas novadā, 9 – Iecavas, 4 – Rundāles un 9 Vecumnieku novadā.

Veselības inspekcijas Ārstniecības personu un Ārstniecības iestāžu reģistros zobārstniecības pakalpojumu sniedzēji (prakses, klīnikas, kompānijas) reģistrēti 19 adresēs, no tām 13 Bauskā, 5 Iecavā un viena Vecumniekos, savukārt Rundāles novadā zobārstniecības pakalpojumi nav pieejami (31. attēls).

Citu speciālistu pieejamība novados ir ļoti atšķirīga - Rundāles novadā pēc Veselības inspekcijas Ārstniecības iestāžu reģistra datiem pieejamas tikai ģimenes ārstu/arodārstu prakse, Vecumnieku novadā – psihiatra, psihoterapeita prakses, pediatrs, Iecavas novadā – oftalmologs, speciālisti Iecavas veselības centrā, maksas pakalpojumi VSAC “Zemgale”, rehabilitācijas pakalpojumi, privātprakses SIA “ANNAMED”, savukārt visplašākais speciālistu piedāvājums ir Bauskas novadā – neirologs, pediatrs, psihiatrs, kardiologs, reimatologs, traumatologs/ortopēds, pneimologs, ginekologs, podologs, arodārsts, pieejami arī rehabilitācijas pakalpojumi (fizioterapija, masieri), kā arī speciālisti Bauskas slimnīcā.

Laboratoriju pakalpojumi pieejami Bauskā, Iecavā un Vecumniekos. Atbilstoši Farmaceutiskās darbības uzņēmumu reģistra datiem Bauskas novadā darbojas 12 aptiekas, no tām Bauskas novadā – 6 aptiekas (t.sk. viena ārpus Bauskas, Uzvarā, Gailīšu pagastā), Iecavas novadā – 2 (abas Iecavā), viena Rundāles novadā (Svitenes pagasta ēkā) un 3 Vecumnieku novadā (no tām viena Valles pagastā).

Neatliekamo medicīnisko palīdzību (NMP) koordinē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Zemgales reģionālais centrs, kurš atrodas Jelgavā. Bauskas novadā ir izvietotas NMP brigādes.

Bauskas novadā darbojas divi pašvaldību izveidoti veselības centri: Iecavas novada pašvaldības aģentūra “Iecavas veselības centrs”, Vecumnieku novada pašvaldības iestāde “Vecumnieku

veselības centrs”, kā arī viena slimnīca – SIA “Bauskas slimnīca”, kuras 100% kapitāla daļu īpašnieks ir Bauskas novada pašvaldība. Šajās veselības aprūpes iestādēs pieejamie pakalpojumi apkopoti 19. tabulā.

Bauskā atrodas SIA “Medicīnas sabiedrība Gaiļezers” filiāle, kurā tiek veikta hronisku nieru slimību pacientu ārstēšana, pieejams nefrologs un 4 dialīžu vietas.

Bauskas slimnīcā 24 stundas diennaktī pieejama dežūrārsta palīdzība/traumpunkts, kur bez ģimenes ārsta nosūtījuma tiek sniegta palīdzība traumām, dažādu saslimšanu un slimību saasinājumu gadījumos. Tuvākā ārstniecības iestāde, kurā iespējams saņemt diennakts neatliekamo medicīnisko palīdzību, ir Jelgavas pilsētas slimnīca.

19. tabula

Pakalpojumi veselības aprūpes iestādēs

(avots: pašvaldību un SIA “Bauskas slimnīca” tīmekļa vietnes)

Iestāde	Nodaļa	Pakalpojumi/speciālisti	Citi nosacījumi/informācija
SIA “Bauskas slimnīca”	Uzņemšanas nodaļa	Medicīniskā palīdzība akūtos (neatliekamos) gadījumos 24 stundas diennaktī. Ārsts ķirurgs vai ārsts traumatologs un vienlaikus arī ārsts reanimatologs-anesteziologs. Izvērtē pacienta veselību un izlemj par turpmāko ārstēšanos.	Papildus pieejams rentgens, datortomogrāfs, ultrasonogrāfs u.c. Nepieciešamības gadījumā, ja pacients vēlas, var pieaicināt ārstu speciālistu – ginekologu, neirologu, pediatru, acu ārstu.
	Dienas stacionārs	Medicīnisko palīdzību var saņemt ķirurģiskajās, ginekoloģiskajās, neiroloģiskajās, terapeitiskajās un bērnu slimībās. Veic ķirurģiskās un ginekoloģiskās operācijas (arī ar laparoskopu).	Ārstēšanās ilgst līdz 10 dienām.
	Aprūpes nodaļa	Hronisku saslimšanu gadījumos (pēc paasinājumu novēršanas), onkoloģiskajiem pacientiem, pēc operācijām – atveseļošanās periodā, pacientiem ar dažādām saslimšanām (pēc paasinājuma novēršanas).	Ārstēšanās ilgums līdz 8 dienām (ārstējošā ārsta kompetencē). 25 gultas vietas. Ir maksas medicīniskās gultas.
	Rehabilitācijas pakalpojumi	Fizikālās medicīnas nodaļa, masāžas kabinets ar plašu piedāvājumu, fizioterapijas kabinets, zemūdens masāža, trenāžieru zāle, ārstnieciskais pēdu aprūpes kabinets, logopēda kabinets, Montesori metode, ergoterapijas kabinets.	
	Diagnostikas pakalpojumi	Rentgens, datortomogrāfija, ehokardiogrāfija, ultrasonogrāfija un krūšu ultrasonogrāfija,	

Iestāde	Nodaļa	Pakalpojumi/speciālisti	Citi nosacījumi/informācija
		spirogrāfija, elektrokardiogramma, osteodensitometrija, mammogrāfija, audiometrija, doplerogrāfija, kolonoskopija, fibrograstroskopija, veloergometrija, Holtera monitorings, ādas dermatoskopija.	
	Laboratorijas pakalpojumi	Klīniskā un bioķīmiskā materiālu izmeklēšana.	
	Slēgta tipa aptieka	Nodrošina ar nepieciešamajiem medikamentiem, vakcīnā, testiem u.tml. ārstniecības iestādi.	
	Asins kabinets	Asins preparātu uzglabāšana un pārlišana.	
Pašvaldības aģentūra "Iecavas veselības centrs"	Ambulatorā nodaļa	3 ģimenes ārstu prakses (ģimenes ārsti, ārstu palīgi, medicīnas māsas) nodrošina valsts garantēto primāro veselības aprūpi, ārstēšanu dienas stacionārā, mājas vizītes, telefoniskas konsultācijas. Sekundāro veselības aprūpi (konsultācijas, izmeklējumus) nodrošina arodārsts, endokrinologs, ginekologs, ķirurgs, neirologs, otorinolaringologs, podologs.	
	Diagnostikas nodaļa	Ultrasonoskopija, ehokardiogrāfija, rentgens, elektrokardiogrāfiju, spirogrāfija, kardiokogrāfija.	
	Rehabilitācijas nodaļa	Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts, masieris, logopēds, fizikālā terapija, haloterapija (sāls istaba).	
"Vecumnieku veselības centrs"		Ultrasonogrāfijas izmeklējumi, rentgens, ginekologs – dzemdību speciālists, laboratorija, podologs.	

Atbilstoši SIA "Bauskas slimnīca" 2019. gada pārskatā sniegtajai informācijai slimnīca sniedz veselības aprūpes pakalpojumus veselības aprūpes minimuma ietvaros Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadu iedzīvotājiem. Lai slimnīca veiksmīgi darbotos un attīstītos, ir izstrādāta tās attīstības stratēģija gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Slimnīca neveic pētniecisko darbu, lielākā uzmanība tiek pievērsta medicīnas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pakalpojumu klāsta paplašināšanai, rentablai saimniekošanai. Plānots veikt kosmētiskos remontus telpās, labiekārtot

ārtelpu, uzlabot IT sistēmu, iegādāties jaunas medicīnas iekārtas un speciālo transportu, uzlabot ugunsdrošību.

SIA “Bauskas slimnīca” neto apgrozījums 2019. gadā bija 2 973 729 EUR, no tā 8,9% veido ieņēmumi no maksas medicīnas pakalpojumu sniegšanas.

Veterinārmedicīnas pakalpojumi

2021. gada sākumā Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrēts 21 veterinārmedicīnas pakalpojumu sniedzējs, no tiem Bauskas novadā – 8, Iecavas – 9, viens Rundāles un trīs Vecumnieku novados, kā arī Bauskā, Iecavā un Vecumniekos atrodas licencētas veterinārās aptiekas.

Veselības veicināšana

Veselības veicināšanas jomā novados ir izstrādāti plānošanas dokumenti:

- Bauskas novada pašvaldības sabiedrības veselības un sociālo pakalpojumu attīstības stratēģija 2017.–2024. gadam;
- Iecavas novada veselības veicināšanas stratēģija 2019.–2024. gadam ar 3 Rīcības virzieniem – veselības veicināšanas sistēma izveide, infrastruktūras nodrošināšana, pasākumu un pakalpojumu piedāvājums;
- Veselības veicināšanas pasākumu plāns Vecumnieku novadā 2016.–2020. gadam.

Visos Bauskas novadu veidojošos novados 2017. gadā uzsākti Eiropas Sociālā fonda finansēti projekti veselības veicināšanas jomā:

- “Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei Bauskas novadā”, 2017.–2019. gads, Nr. 9.2.4.2/16/I/061). Projekta galvenās aktivitātes un pasākumi:
 - Reproductīvās un seksuālās veselības skola, t.sk. Jauno vecāku skola (padomi, lekcijas, vingrošana), seksuālās veselības semināri (jauniešiem, riska grupu pārstāvjiem un jauniešu (ar invaliditāti) atbalsta personām);
 - slimību profilakses kampaņas (sirds–asinsvadu veselība, onkoloģija, garīgā un seksuālā veselība, sasaiste ar tematiskajām dienām pasaulē);
 - veselības nometne Bauskas novada iedzīvotājiem (īpaši senioriem, uzsverot fizisko aktivitāšu lomu sirds–asinsvadu veselības uzlabošanā, garīgās veselības lomu dzīves kvalitātes nodrošināšanā, informējot par iespējām veikt onkoloģisko saslimšanu profilaksi);
 - Veselīga uztura skola, t.sk. Mazo pavāriņu skola, Veselīga uztura meistarklases Bauskas novada iedzīvotājiem, Veselīga uztura pagatavošana riska grupām (maznodrošinātajiem, cilvēkiem ar invaliditāti, meistarklase jaunajiem/topošajiem vecākiem), veicināta izglītības iestāžu iesaiste Nacionālajā Veselību veicinošo skolu tīklā, pasākums “Esi gudrs, būsi vesels!”, informatīvas lekcijas/semināri izglītības iestādēs;
 - pasākumi fizisko aktivitāšu veicināšanai (katrā pagastā dažādu aktivitāšu paraugdemonstrējumi, regulāras nodarbības, dalība “Latvijas veselības nedēļā”), t.sk. Bauskas sporta un veselības nedēļa (ikgadēji rudenī), ietverot gan veselības veicināšanas, gan slimību profilakses aktivitātes visā novadā, Garīgās veselības skola,

motivācijas grupas bezdarbniekiem, darba grupas bērniem un jauniešiem par empātiju, uzvedības traucējumiem, sevis izprašanu; semināri senioriem par garīgās veselības attīstību, dzīves pārmaiņu pieņemšanu;

- atkarību profilakses aktivitātes, t.sk. pasākums “Maini cigareti pret...”, aktivitātes sadarbībā ar jauniešu organizācijām – darba grupas, semināri par atkarību izraisošo vielu ietekmi uz veselību.
- “Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakse Iecavas novadā”, 2017.–2019. gads (Nr. 9.2.4.2/16/I/038). Projekta galvenās aktivitātes un pasākumi – vispārējās sagatavotības treniņi, vingrošanas grupu treniņi, vingrošanas nodarbības senioriem, jaunajām māmiņām, nūjošanas nodarbības, vingrošanas, peldēšanas prasmju apgūšana visu vecumu grupu cilvēkiem, bet jo īpaši skolu jaunāko klašu skolēniem. Vasaras sporta nometnes trūcīgajiem, maznodrošinātajiem un citiem Iecavas novada bērniem, laivošanas pasākumi ar instruktāžu, lekcijas un semināri par veselīgu uzturu un tikšanās ar dažādiem ārstiem un speciālistiem, veselīga uztura pagatavošanas meistarklases, īpašu akcentu liekot tieši uz veselīga uztura pagatavošanu ar minimāliem līdzekļiem. Plānoti arī garīgās veselības saglabāšanas un uzlabošanas pasākumi – nodarbības un semināri novada skolās gan skolēniem, gan arī to vecākiem.
- “Pasākumi Rundāles novada vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei”, 2017.–2023. gads. Projekta ietvaros tiek realizēts apjomīgs aktivitāšu komplekss, lai sekmētu visu vecuma grupu iedzīvotāju informētību, attieksmju un veselīgu paradumu veidošanos par veselīgu uzturu, pietiekamu fizisko aktivitāšu daudzumu, atkarību izraisošo vielu nodarīto kaitējumu un garīgās veselības nozīmi. Vairums publiskie pasākumi vērsti tieši uz ģimenēm, dodot iespēju pavadīt laiku kopā lietderīgi, fiziski aktīvi, vienlaicīgi arī pilnveidojot zināšanas un izpratni par veselīgu dzīvesveidu. Informācija par projekta laikā īstenotajiem pasākumiem pieejama pašvaldības tīmekļa vietnē.
- “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Vecumnieku novadā” 2017.–2023. gads (Nr. 9.2.4.2/16/I/037). Projekta ietvaros slimību profilakses jomā organizētas Veselības dienas, pasākumi izglītības iestādēs par veselīga uztura nozīmi bērnu mutes dobuma, zobu veselībā un tā ietekmi uz vispārējo veselību, lekcijas par perinatālo un neonatālā perioda veselības aprūpi, Informatīvās lekcijas iedzīvotājiem par onkoloģiju – 3 lekcijas, informatīvās lekcijas par bērnu garīgās veselības aprūpi. Veselības veicināšanas jomā īstenotie pasākumi:
 - informatīvi pasākumi “Veselīgs uzturs mūsu ikdienā”;
 - nometnes “Veselīgais novadnieks”;
 - nometnes – “Aktīvais novadnieks”;
 - informatīvi izglītojošo nodarbību cikls “Atkarību mazināšana un profilakse” iedzīvotājiem;
 - informatīvi izglītojošās nodarbības “Iedzīvotāju veselības psiho higiēna”;
 - nodarbības ar sensorās integrācijas elementiem “Kids GYM”;
 - informatīvi izglītojoši un praktisku nodarbību pasākumi pieaugušām personām garīgās veselības stiprināšanai;
 - zumbas nodarbības;
 - nūjošanas apmācības nodarbības;

- fizioterapijas nodarbības;
- jogas nodarbības;
- peldēšanas, t.sk. ūdens aerobikas, nodarbības;
- nodarbību cikls “Fiziskās aktivitātes kā medikaments”;
- fizisko aktivitāšu dienas “Esi aktīvs, esi vesels!”;
- veselības dienas darba kolektīvos;
- velobraucieni.

Šo projektu mērķis bija uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, ietverot lekcijas, konsultācijas, praktiskas nodarbības, sporta aktivitātes, garīgās veselības uzlabošanas praktikumus, meistarklases u.c. aktivitātes.

Covid-19 pandēmijas ierobežojumu dēļ plānotās aktivitātes tikušas pārceltas vai mainītas.

Pašvaldības organizē arī citus veselības veicināšanas pasākumus ārpus šiem Eiropas Sociālā fonda projektiem, piemēram, piedalās Veselības nedēļā jeb *MOVE Week*, kas ir ikgadējs Eiropas mēroga pasākums, kura mērķis ir popularizēt veselīgu dzīvesveidu un iesaistīt pēc iespējas vairāk cilvēku sportiskās, veselīgās un fiziskās aktivitātēs.

Iedzīvotājiem pieejama sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūra gan telpās, gan ārtelpā – āra vingrošanas rīki, pastaigu takas utt.

Aptauja

Iedzīvotāju aptaujā kopumā 57% respondentu veselības aprūpi novērtējuši pozitīvi (Bauskas novadā – 67%, Iecavas novadā – 84%, Rundāles novadā – 95%, Vecumnieku novadā – 65%) un veselības aprūpi ierindojuši kā trešo prioritāri attīstāmo jomu aiz ceļu un citas infrastruktūras, kā arī ražošanas attīstības, un kā otro svarīgāko attīstības virzienu aiz ražošanas attīstības. Atzinīgi novērtēta iespēja piedalīties veselības veicināšanas projektos.

Novērtējums

Lai novērtētu kopējo situāciju veselības jomā, ir nepieciešams apkopot informāciju un veidot pārskatus par sabiedrības veselību, t.sk. teritoriālā griezumā, kā arī šī jomas struktūrvienības vai speciālista vietas izveide pašvaldībā un plašākas sadarbības veidošana ar NVO veicinās situācijas uzlabošanu.

Nākotnē veselības aprūpi ietekmēs sabiedrības novecošanās, daudz lielāku uzmanību būs jāpievērš senioru veselības aprūpei. Vērojama vidēja vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanās un to veselības stāvokļa pasliktināšanās, savlaicīga nevēršanās pie speciālistiem, kas saistīta ar nepietiekamu valsts apmaksāto pakalpojumu un diagnostikas nepieejamību, zemo iedzīvotāju maksātspēju. Zobārstniecības pakalpojumu līdzfinansēšanas sistēmas trūkums un bērnu zobārstniecības pakalpojumu nepieejamība ārpus Rīgas un lielajām pilsētām būtiski pasliktina situāciju šajā jomā. Novados ir nevienmērīga ģimenes ārstu noslodze, Bauskā tā ir pārāk liela, ilgs gaidīšanas laiks, nav pilnvērtīgi ieviesta e-veselības sistēma, kas ļautu paātrināt un vienkāršot pakalpojumu pieejamību. Valsts politika un medicīnas izglītības sistēma veselības aprūpes jomā neveicina jaunu speciālistu piesaisti lauku apvidos, nepieciešams atbalsts rezidenti, zemais

atalgojums un dzīvojamā fonda trūkums ir kavējošs faktors arī augsti kvalificētu speciālistu piesaistei mazajos veselības centros un slimnīcā.

Būtiska nozīme ir sabiedrības un ģimeņu izglītošanai, novēršot pārgalvību, t.sk. dažādus nelaimes gadījumus, īpaši noslīkšanu. Sabiedrībai trūkst iemaņu pirmās palīdzības sniegšanā, bērniem maz iespēju attīstīt peldētprasmes. Nepareizs uzturs un mazkustīgs dzīvesveids rada problēmas ar bērnu veselību – nepareiza stāja, mugurkaula problēmas, aptaukošanās, digitāla atkarība u.c. Pieaugošas tendences vērojamas emocionālās vardarbības izplatībā gan ģimenēs, gan skolās un darbavietās, alkoholisma un dažādu atkarību izplatībā gan pieaugušo, gan bērnu un jauniešu vidū. Covid-19 pandēmija vairojusi spriedzi sabiedrībā, garīgās veselības un komunikācijas problēmas. Jāveicina psihologu pakalpojumu pieejamību dažādām mērķauditorijām un palīdzība vardarbībā cietušajiem.

Jānodrošina veselības aprūpes un arī veselības veicināšanas pakalpojumi pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, atbalstot speciālistu izbraukumus, mobilos pakalpojumus (zobārsts, mamogrāfs, fluorogrāfs, masieris, acu ārsti, kardiogrammas u.c.).

Veselības veicināšanas pasākumi nepieciešami visām sabiedrības grupām, uzlabojot informētību un komunikāciju, veidojot sadarbības tīklus, popularizējot aktīvu dzīvesveidu, ieviešot viedus risinājumus pakalpojumiem. Jāturpina infrastruktūras – veloceļu, gājēju celiņu, pastaigu taku un atpūtas laukumu, vides, kas raisa vēlēšanos aktīvam dzīves veidam, attīstība.

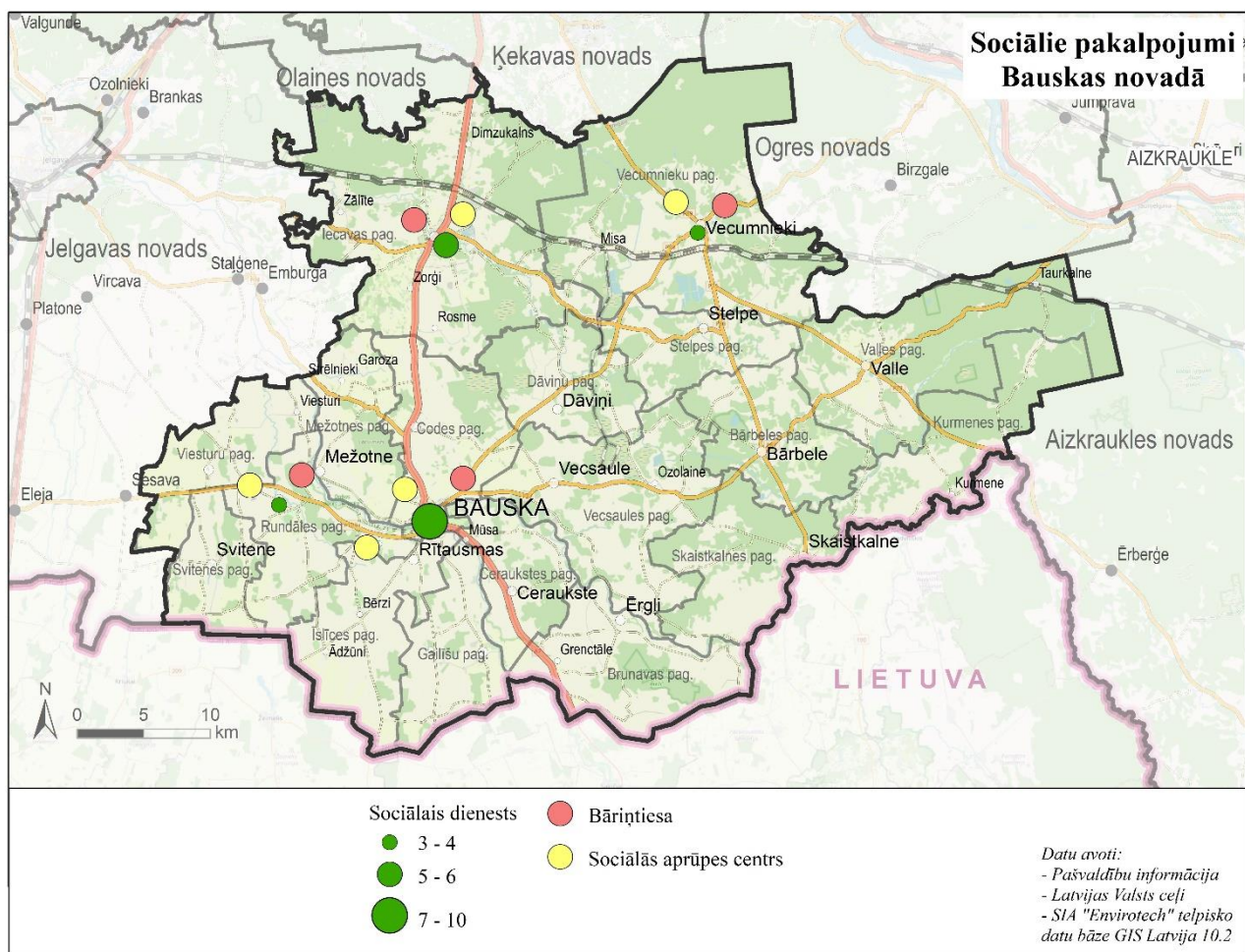

4.3. Sociālā drošība un palīdzība

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības mērķis ir garantēt sociālo aizsardzību un sniegt nepieciešamo palīdzību iedzīvotājiem dažādu dzīves situāciju risināšanā.

Sociālie pakalpojumi un iestādes

Bauskas novada teritorijā sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus nodrošina visu četru līdžinājo pašvaldību Sociālie dienesti. Novadu Sociālie dienesti ir pašvaldības iestādes, kas izveidotas, lai nodrošinātu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un pakalpojumu administrēšanu. Sociālie dienesti darbojas saskaņā ar novada domes apstiprinātu nolikumu, tiek finansēti no novadu pašvaldību budžeta līdzekļiem un ir reģistrēti Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

39. attēls. Sociālās aprūpes iestādes Bauskas novadā.

Novadu sociālajos dienesti izvietoti novadu centros, pieņemšanas organizētas visās pagastu pārvaldēs (39. attēls), pieejamo speciālistu un pakalpojumu klāsts, atbilstoši pašvaldību tīmekļa vietnēs pieejamai informācijai 2021. gada aprīlī, ir atšķirīgs:

- **Bauskas novadā – 33 darbinieki (28 speciālisti)** – sociālie darbinieki (pa pagastiem), psihologs, sociālā darbiniece darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālā darbiniece darbā ar pieaugušām personām, sociālā darbiniece darbam ar personām ar funkcionāliem traucējumiem, sociālā darbiniece darbam ar personu grupām, aprūpētāja Higiēnas centrā,

ergoterapeite, sociālā darbiniece dienas aprūpes centrā, sociālā darbiniece darbam ar personām ar atkarības problēmām.

Sociālo pakalpojumu nodaļā ietilpst *Dienas aprūpes centrs* un *Higiēnas centrs*.

Dienesta struktūru veido četri sociālā darba virzieni, kas sagrupēti pēc sociālo pakalpojumu veidiem – sociālā palīdzība, sociālie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem, sociālie pakalpojumi personām ar atkarību problēmām, sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija.

Izstrādāta un apstiprināta Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada Sociālais dienests” attīstības stratēģija 2016.–2020. gadam.

- **Iecavas novadā – 18 darbinieki (14 speciālisti)** – sociālā darbiniece darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālā darbiniece, sociālā pedagoģe, psiholoģe.

Sociālā dienesta struktūrvienības:

- *Mobilā aprūpes grupa*, kas nodrošina aprūpi mājās, praktisku pakalpojumu kompleksu Iecavas novadā deklarētām personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ;
- *Dienas centrs "Iecavnīca"*, kur sniedz psihosociālo palīdzību, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas Iecavas novada iedzīvotājiem.
- **Rundāles novadā – 9 darbinieki (6 speciālisti)** – sociālais darbinieks (pa pagastiem), psihologs, sociālā darbiniece darbam ar ģimenēm un bērniem, aprūpētājs.

Sociālā dienesta struktūrvienības:

- *Krīzes centrs*, kurā tiek nodrošināta droša vide un individuālas konsultācijas pie speciālistiem Rundāles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarējušām personām, kuras nonākušas krīzes situācijā. Centrā tiek uzņemtas pilngadīgas personas un/vai kopā ar ģimenes locekļiem;
- *Saulaines Sociālais centrs*, kas izveidots sociālo pakalpojumu saņemšanai personām, kuras deklarējušas dzīvesvietu Rundāles novadā. Brīvās dzīvojamās platības tiek izīrētas atbilstoši Nolikumam, ar novada domes lēmumu. Centrā pieejama duša un veļas mazgāšana.
- **Vecumnieku novadā – 12 darbinieki (5 speciālisti)** - sociālā darbiniece, sociālā darbiniece darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālais pedagogs (Vecumnieku vidusskolā un sākumskolā, Mīsas, Valles vidusskolās un Stelpes pamatskolā).

Biedrība “Latvijas Samariešu apvienība” nodrošina aprūpes mājās pakalpojumus un specializēto transportu Vecumnieku novadā, Iecavā ES projekta ietvaros – “drošības pogas” pakalpojumu.

Bauskas novada teritorijā sociālās aprūpes pakalpojumi, saskaņā ar Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, tiek sniegti šādās iestādēs:

- *Vecumnieku novada Domes vecu ļaužu un invalīdu pensionāts “Atvasara”* ir ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, kurā uzņem darba nespējīgas personas pensijas vecumā un I un II grupas invalīdus ar fiziska rakstura traucējumiem (FT), kuriem nepieciešama pastāvīga aprūpe pastāvīgai dzīvei. Plānotais klientu skaits – 63;

- *Valsts sociālās aprūpes centra "Zemgale" filiāle "Iecava"* atrodas Iecavas novada „Smiltainos” un ir valsts pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas jomā attiecībā uz pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem. Plānotais klientu skaits – 147;
- *Latvijas SOS – bērnu ciematu asociācijas Īslīces SOS bērnu ciemats* Bauskas novadā ir ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, kuras klienti ir bērni bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni un jaunieši vecumā līdz 24 gadiem. Vieta, kur bērniem, kas palikuši bez bioloģisko vecāku aprūpes, ir iespēja uzaugt ģimenē, saņemt mīlestību, būt drošībā, socializēties un mācīties. SOS bērnu ciematā ir 12 dzīvojamās mājas, administratīvās celtnes un bērnu rotaļu laukumi. Katrā ģimenē dzīvo SOS audžumamma un pieci līdz septiņi bērni;
- *Sociālās aprūpes centrs "Derpele"* ir biedrības “Latvijas Sarkanais krusts” sociālās aprūpes iestāde, kas darbojas Bauskas novada Elektriķos, Īslīcē un Bauskā. Centrā sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumus sniedz sociālais darbinieks, sociālie rehabilitētāji, sociālais aprūpētājs, aprūpētāji. Centrā pieejami friziera un medmāsas pakalpojumi. Nepieciešamības gadījumā, tiek piesaistīti arī podologi, psihiatri, psihologi un citi speciālisti.

ZPR no 2015. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 31. decembrim īsteno projektu "**Atver sirdi Zemgalē!**" (projekta Nr. 9.2.2.1./15/I/001), kura mērķis ir Zemgales reģionā palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem.

Kopumā DI projektos izvērtēto pilngadīgo personu ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) uz 31.12.2019. Bauskas novada teritorijā ir 86 (sistēmas NAURIS dati), 65% no tām ir vīrieši. Sadalījums pa vecuma grupām – 8 personas līdz 25 gadiem, 44 personas vecumā no 26 līdz 39 gadiem un 34 personas vecumā no 40 līdz 64 gadiem. 69% personu aptaujātas pašvaldībā, bet pārējās – institūcijās. Lielākā daļa aptauju veiktas 2016. gadā.

Zemgales plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas plāna 2017.–2020. gadam izvērtējumā norādīts, ka kopumā Bauskas novadā dzīvo 533 personas ar GRT un 218 bērni ar FT.

Pārskata periodā biežāk lietotie pakalpojumi pēc saņēmēju skaita Bauskas novadā bijuši sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, speciālistu konsultācijas un individuālais atbalsts, aprūpes pakalpojumi. Iecavas novadā - sociālās rehabilitācijas un aprūpes pakalpojumi. Rundāles novadā – aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Vecumnieku novadā – sociālās rehabilitācijas, aprūpes mājās personām ar GRT un aprūpes pakalpojums bērniem ar FT.

DI projekta ietvaros plānoto pakalpojumu izveide:

- Bauskas novadā:
 - personām ar GRT – dienas aprūpes centrs 20 vietām, grupu dzīvoklis 16 vietām, specializētās darbnīcas 10 vietām (šo pakalpojumu Iecavas un Rundāles novads pirks no Bauskas novada);
 - bērniem ar FT un ģimenēm – dienas aprūpes centrs 10 vietām, atelpas brīža pakalpojums 10 vietām, ĢVP pakalpojums 8 vietām.
- Iecavas novadā:
 - personām ar GRT - dienas aprūpes centrs 25 vietām;

- specializēto darbnīcu pakalpojumu personām ar GRT un dienas aprūpes centra pakalpojumu bērniem ar FT plāno pirkt no Bauskas novada.
- Rundāles novadā:
 - personām ar GRT – dienas aprūpes centrs 3 vietām;
 - bērniem ar FT un ģimenēm – dienas aprūpes centrs 11 vietām.
- Vecumnieku novadā:
 - personām ar GRT – dienas aprūpes centrs 8 vietām;
 - bērniem ar FT un ģimenēm – dienas aprūpes centrs 19 vietām.

Bauskas novadā 2020. gadā turpinājās projekta SAM 9.3.1.1. „Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitutionalizācijas plānu īstenošanai, 2. kārtā” realizācija. Pabeigta ēkas Zaļajā ielā 33, Bauskā, pārbūve, un uzsākta tās labiekārtošana. Ēkā plānota ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma ieviešanai ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem. Projekta ietvaros plānota Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojuma centra ēkas atjaunošana Rūpniecības ielā 9, Bauskā. Uzsākta ēkas Slimnīcas ielā 4 projektēšana, kurā paredzēts izveidot 16 grupu dzīvokļus pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem, pakalpojumu “Atelpas brīdis” pieaugušajiem, un sociālās rehabilitācijas telpas – sensoro istabu un fizisko aktivitāšu istabu personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Rundāles novadā 2019. gadā turpinājās uzsāktā daļība projektā *INTERREG V-A Latvijas-Lietuvas programmas 2014.–2020. gadam* ”Sociālā partnerība – sociāli neaizsargāto cilvēku integrācija sabiedrības dzīvē” *SocialLife*, LLI-344. Šī projekta ietvaros tiek uzlaboti esošie sociālie pakalpojumi un ieviesti jauni – aprūpe mājās, semināri un individuālās konsultācijas ģimenes locekļiem, kurās ir personas ar funkcionāliem traucējumiem, fizioterapeita nodarbības.

Vecumnieku novadā 2020. gadā uzsākās būvniecības darbi pie Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra izveides Bauskas ielā 4, Vecumnieku pagastā, tā saucamajā Sarkanajā skolā. Pateicoties dažādu struktūrfondu atbalstam, tiek realizēti trīs projekti: 1. kārtā tiek īstenota ERAF projekta “Dienas aprūpes centra izveidošana Vecumnieku novadā personām ar garīga rakstura un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem” ietvaros; 2. kārtā tiek īstenota LAT-LIT pārrobežu sadarbības programmā, projekta “Daudzfunkcionālo centru kā sociālās integrācijas virzītājspēka un vietējās kopienas attīstības veicināšana” ietvaros. Projektā bez būvdarbiem paredzētas arī citas aktivitātes: nometne bērniem, sociālo darbinieku apmācības un pieredzes apmaiņa. 3.kārtā tiek īstenota LEADER programmas ietvaros, projekta “Teritorijas labiekārtošana pie Sarkanās skolas, Bauskas ielā 4, Vecumniekos”.

Pēc Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas datiem uz 01.01.2019. jaunveidojamā Bauskas novada teritorijā uzskaitē esošo bērnu ar invaliditāti skaits bija 217, bet kopējais personu ar invaliditāti skaits 01.01.2020. bija 4446 personas.

Sociālā palīdzība

Sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincips – sociālo palīdzību klientam sniedz, pamatojoties uz viņa materiālo resursu – ienākumu un īpašuma novērtējumu, individuāli paredzot katra klienta līdzdarbību atbilstoši likumam ”Par sociālo drošību”. Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Pašvaldību sociālie dienesti sniedz izziņas par trūcīgas vai maznodrošinātas personas (ģimenes) statusa piešķiršanu un piešķir pabalstus dzīvokļa apkures izdevumiem, malkas iegādei, bērna izglītošanai un audzināšanai, GMI (garantētā minimālā ienākuma) līmeņa nodrošināšanai, medicīnas pakalpojumu apmaksai bāreņiem pēc pilngadības sasniegšanas sociālo garantiju saņemšanai, vienreizējus pabalstus ārkārtas situācijās.

Palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu/mājokļu jautājumu risināšanā sniedz katras pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Pēc novadu apvienošanās nepieciešams izveidot vienotu kārtību palīdzības sniegšanai dzīvokļu/mājokļu jautājumu risināšanā.

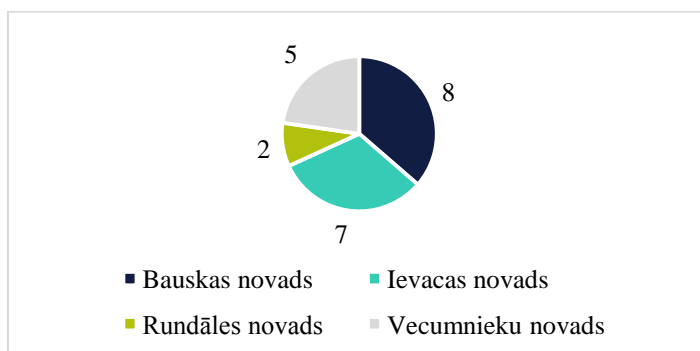
Pašvaldību sniegto sociālo pabalstu veidi un skaits katrā no esošajām pašvaldībām atšķiras, pašvaldību tīmekļa vietnēs Bauskas novadā pieejami 14, Iecavas novadā – 18, Rundāles novadā – 14 un Vecumnieku novadā – 9 dažādi pabalstu veidi, starp tiem: atbalsts audžuģimenei/specializētajai audžuģimenei, atbalsts personām ar invaliditāti, transporta izdevumu kompensēšanai, pabalsts GMI līmeņa nodrošināšanai, asistenta pakalpojumiem, bērnam bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš sasniedz pilngadību, vienreizējs pabalsts krīzes situācijā, dzīvokļa pabalsts, pabalsts medicīnisko pakalpojumu apmaksai, apbedīšanas pabalsts, brīvpusdienas skolā un pirmsskolā, pabalsts mācību gada uzsākšanai, pabalsts apģērbam un personīgo mācību līdzekļu iegādei 1.-12. klašu audzēkņiem, pabalsts personām, kuras atgriezušās no ieslodzījuma, pabalsts ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu, pabalsts mājokļa pielāgošanai, pabalsts absolventiem, pabalsts politiski represētai personai Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienā, Ziemassvētku pabalsts (konkrētām sabiedrības grupām), pabalsts jubilejās personām sasniedzot 80 un 85 gadu vecumu, kā arī 90 un 100 un katrā nākamajā jubilejā, pabalsts uzturam natūrā u.c.

Bauskā darbojas biedrības “Latvijas Sarkanais krusts” Bauskas komiteja, kuras darbības jomas ir pirmās palīdzības apmācība autovadītājiem, ieroču nēsātājiem, skolēniem, strādājošajiem u.c. interesentiem, bezatlīdzības asins donoru piesaiste, humānās palīdzības sadale trūcīgajiem, ES pārtikas paku dalīšana.

Bāriņtīesas

Saskaņā ar Bāriņtīesu likuma pārejas noteikumu 23. punktu ne vēlāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim izveidojama jauna bāriņtīesa Bauskas novadā.

Bauskas novadā darbību turpina ATR ietvaros jaunizveidotajā pašvaldībā ietilpstošo bijušo pašvaldību bāriņtīesas (Bauskas novada bāriņtīesa, Vecumnieku novada bāriņtīesa, Rundāles novada bāriņtīesa un Iecavas novada bāriņtīesa) atbilstoši to kompetencei un to darbības teritorijai, kas saskaņā ar Bāriņtīesu likumu ir pašvaldības izveidotas aizbildnības un aizgādības iestādes (turpmāk – bāriņtīesas).

40. attēls. Bāriņtīesu darbinieku skaits novados 2021. gada sākumā (datu avots: pašvaldības).

Bāriņtiesas novada administratīvajā teritorijā īsteno bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību, sniedz palīdzību arī mantojuma lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus Bauskas novada teritoriālajās vienībās, kurās nav notāra un pilda citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus.

Bāriņtiesas savā darbībā pamatojas uz Civillikumu, Bāriņtiesu likumu, Bērnu tiesību aizsardzības likumu un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī publisko tiesību principiem.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta ceturto daļu bāriņtiesas ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums tiek publicēts pašvaldības mājaslapā. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta piekto daļu pašvaldības domei ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt no bāriņtiesām pārskatu par tās darbību.

Pamatojoties uz minētajām tiesību normām, bāriņtiesas katru gadu sniedz norādītos pārskata ziņojumus, kas tiek publicēti pašvaldības tīmekļvietnē. Bāriņtiesas pārskatus sniedz, ievērojot Bāriņtiesu likuma 17. panta 6. punktu, 78. pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 71. pantu. Ierobežotas pieejamības informāciju sniedz, ievērojot Informācijas atklātības likumā un Vispārīgajā datu aizsardzības regulā Nr. 1016/679 noteikto īpašo kārtību. Bāriņtiesu darbības pārskatos tiek sniegta informācija par bāriņtiesu darba organizāciju un darba laiku, darbinieku profesionālo izaugsmi, sēdēm un pieņemtajiem lēmumiem, lietvedību un dokumentu apriti, preventīvo darbu un sadarbību ar sociālo dienestu un citām valsts un pašvaldības iestādēm, statistikas rādītājiem par konkrēto bāriņtiesas darbības jomu (aizgādības tiesības, ārpusģimenes aprūpi, adopciju, aizgādību, bērna mantu un mantas/mantojuma pārvaldību), sadarbību ar vispārējās jurisdikcijas tiesām, notariālajām darbībām un bāriņtiesas darbības prioritātēm.

Bāriņtiesas ik gadu sniedz statistikas pārskatus Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai (VBTAI) par bāriņtiesu darbu iepriekšējā gadā.

Bāriņtiesu darbību bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzībā uzrauga un metodisko palīdzību sniedz VBTAI.

Bāriņtiesu mantojuma lietu kārtošānā un mantojuma apsardzībā metodisko palīdzību sniedz Tieslietu ministrija.

Normatīvie akti nosaka kārtību, kādā bāriņtiesas informē attiecīgas institūcijas (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi (PMLP), Labklājības ministriju, Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrāciju, sociālos dienestus) par bāriņtiesu pieņemtajiem lēmumiem.

Bāriņtiesas veic informācijas ievadi Audžuģimeņu informācijas sistēmā (AGIS), Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas (NPAIS) un PMLP sistēmā.

Atbilstoši pašvaldību sniegtajai informācijai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pašvaldību reorganizācijas plāna konstatējošo daļu ietvaros, visos novados kopā 2021. gada sākumā bāriņtiesās strādāja 22 darbinieki (40. attēls).

Aptauja

Iedzīvotāju aptaujā kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs sociālajiem pakalpojumiem ir 80% (Bauskas novadā – 79%, Iecavas novadā – 84%, Rundāles novadā – 95%, Vecumnieku novadā – 65%). Iedzīvotājiem ir svarīgi, lai tiktu nodrošināti dažādi pašvaldības pakalpojumi tuvāk dzīves vietai (izglītība, veselības aprūpe, sociālā palīdzība), savukārt 65,4% aptaujāto norādījuši iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu un attīstīšanu kā svarīgāko attīstības virzienu aiz infrastruktūras attīstības.

Novērtējums

Sociālo dienestu un sociālās aprūpes pakalpojumi pieejami visā Bauskas novada teritorijā, to piedāvājums teritoriāli gan ir atšķirīgs. Ir atšķirības gan pakalpojumu klāstā (dažādi pabalstu un atbalsta veidi), gan izmaksās aprūpes iestādēs un šo iestāžu kvalitātē. Nākotnē šīs jomas lielākais izaicinājums būs sabiedrības novecošanās un ar to saistītie procesi, lielāko uzmanību veltot senioru paaudzei. Būtiska loma būs sabiedrības motivēšanai uzņemties atbildību, aizspriedumu mazināšanai un zināšanu pilnveidošanai, preventīviem pasākumiem un sadarbībai starp institūciju līmenī, brīvprātīgo iniciatīvu veicināšanai.

Inovatīvu metožu un risinājumu ieviešana, mobilo pakalpojumu pilnveidošana, jaunu speciālistu piesaiste, prioritāšu un rīcību plānošana ilgtermiņā būs pamats vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai visiem novada iedzīvotājiem. Nepieciešama savlaicīga tālāko darbību un atbalsta plānošana pēc projekta “Atver sirdi Zemgalē!” beigām.

Bāriņtiesas turpinās strādāt pie prioritātēm, lai bērniem būtu iespēja dzīvot ģimeniskā vidē, primāri meklējot visas iespējas un resursus bērniem palikt savu vecāku aprūpē un uzraudzībā. Bāriņtiesa ir lielu pārmaiņu priekšā gan saistībā ar reģionālo reformu, gan saistībā ar apjomīgiem grozījumiem Bāriņtiesu likumā.

Sociālo pakalpojumu jomā trūkst kvalificētu speciālistu un atalgojums nav motivējošs, konkurētspējīgs, nepieciešama atbalsta sistēmas izveide jauno speciālistu piesaistei esošo speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanai un prasmju pilnveidošanai. Ikdienas darba uzlabošanai pietrūkst transporta, jāattīsta digitālo tehnoloģiju izmantošana pakalpojumu sniegšanā, tai skaitā virtuālo asistentu ieviešana palīdzot senioriem izmantot tehnoloģijas, jāveicina datubāzu pieejamība arī mobilajās ierīcēs, vienlaicīgi nepieciešama dažādu datubāzu apvienošana, *cross* funkcionalitātes nodrošināšana. Tehnoloģiju izmantošanu lauku apvidos kavē interneta pieejamība un nevienmērīgais mobilā tīkla pārklājums. Sabiedriskais transports nenodrošina pakalpojumu sasniedzamību, nepieciešami inovatīvi risinājumi – transports pēc izsaukuma, sociālais taksis u.c.

Pakalpojumu sniegšanu iespējams deleģēt NVO, kā arī novada ietvaros ieviest specializāciju pakalpojumu sniegšanā, paaugstinot to kvalitāti un efektivitāti. Liela uzmanība jāvelta preventīvajam darbam ar dažādām sabiedrības grupām un agrīnai intervencei, tai skaitā sociālo pedagogu pieejamībai visās skolās. Jāsekmē pakalpojumu klāsta pieejamība visā teritorijā vienmērīgi, iespējami tuvu iedzīvotāju dzīvesvietai, turpināms darbs pie grupu dzīvokļu izveides, vides un mājokļu pielāgošanas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Jāsekmē krīzes centru izveide un pieejamība visā novada teritorijā.

Jāturpina piesaistīt ES fondu finansējumu, jāsekmē sociālās uzņēmējdarbības attīstība un sadarbība ar uzņēmējiem sociālo jautājumu risināšanā. Sociālajā dienestā nepieciešama sabiedrisko attiecību speciālista un jurista ar specializāciju sociālo jautājumu risināšanai pieejamība.

Jaunatnes politika

Saskaņā ar Jaunatnes likumu, par jauniešiem tiek uzskatītas personas vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Šādā vecuma grupā statistikas dati pa pašvaldībām netiek apkopoti, un līdz ar to ir apgrūtināta to ieguve un salīdzināšana. Latvijā vidēji šajā jauniešu vecuma grupā ir ap 15% no visiem iedzīvotājiem.

Jaunatnes politika ir visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Jaunatnes politika ir starpnozaru politika, ko īsteno dažādas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes atbilstoši savai kompetencei, kā arī jaunatnes organizācijas un citas fiziskas vai juridiskas personas. Jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā līdzdarbojas arī paši jaunieši.

Plānojot jaunatnes politiku, tiek izvērtētas jauniešu problēmas, apzināti jauniešu aktivitāšu īstenošanas traucējošie faktori, un attiecīgi noteikti mērķi, uzdevumi un veikti pasākumi, lai tos novērstu un radītu labvēlīgus apstākļus jauniešu personības attīstībai un līdzdalībai sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē.

Jaunatnes politika balstās uz septiņiem principiem – līdzdalības, informācijas pieejamības, vienlīdzīgu iespēju, jauniešu interešu ievērošanas, labvēlīgu ekonomisko priekšnosacījumu, jauniešu integrācijas, mobilitātes un starptautiskās sadarbības princips.

Informācija par darbu ar jaunatni un tā plānošanu ir ietverta novadu Attīstības programmās, to Rīcības un Investīciju plānos.

Līdzšinējam Bauskas novadam ir izstrādāta “Bauskas novada jaunatnes politikas attīstības stratēģija 2017.–2024. gadam”, kurā noteikti jaunatnes politikas rīcības virzieni:

- 1) Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācija;
- 2) Atbalsts jauniešu līdzdalībai;
- 3) Brīvā laika lietderīgas pavadīšanas iespējas;
- 4) Atbalsts jauniešu nodarbinātībai un uzņēmējdarbībai;
- 5) Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte;
- 6) Veselīgs dzīvesveids un sporta aktivitātes;
- 7) Jauniešu sociālā drošība;
- 8) Informācijas pieejamība jauniešiem;
- 9) Jauniešiem draudzīgas pilsētvides veidošana.

Katram rīcības virzienam noteikti plānotie uzdevumi un sasniedzamie rezultāti. Projekts “PROTI un DARI” tiek īstenots ar mērķi motivēt un aktivizēt jauniešus, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu un nav reģistrējušies Nodarbinātības valsts aģentūrā.

Bauskā darbojas Jauniešu dome, kur aicināts piedalīties ik viens jaunietis. Par bērnu un jauniešu profesionālās ievirzes attīstību rūpējas Bauskas Mūzikas un mākslas skolā un Bauskas novada Bērnu un jauniešu sporta skolā. Interesu izglītību papildus skolu sniegtajām iespējām nodrošina Bauskas Bērnu un jauniešu centrs. Visās izglītības iestādēs darbojas dažādas interešu izglītības programmas.

Bauskas novadā darbojas jauniešu biedrības „Laiks jauniešiem”, „Jaunatne smaidam”, biedrība „Iecavas Jauniešu padome”, INICIO, biedrība „Mums pieder pasaule”

Strauju izaugsmi un atpazīstamību valsts mērogā guvusi biedrība „Laiks jauniešiem”, dibināta 2019. gadā, nodarbojas ar jauniešu neformālās izglītību veicināšanu – apmācību, kursu, semināru organizēšanu, labdarību, brīvprātīgo darbu, lai pilnvērtīgi sniegtu atbalstu dažādu sociālo grupu bērniem un jauniešiem, to integrēšanu sabiedrībā un pilsoniskās sabiedrības aktivitātes celšanu. Biedrības "Laiks jauniešiem" un laikraksta "Bauskas Dzīve" sadarbībā organizēti diskusiju cikli. Covid-19 pandēmijas laikā biedrība „Laiks jauniešiem” īsteno labdarības maratonu „Roku rokā”, kura ietvaros visā Latvijas teritorijā sniedz bezmaksas pārtikas un nepārtikas atbalstu grūtībās nonākušām ģimenēm, cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem un vientuļajiem pensionāriem. Biedrība 2021. gadā bija konkursa „Zemgales Laiks Ziedonim 2021” nominācijā „Zemgales rabarbers” laureāts, un saņēma Bauskas novada pašvaldības Atzinības rakstu.

Biedrība „Jaunatne smaidam” darbojas vairāk nekā 15 gadus, izstrādājusi attīstības programmu 2021.–2023. gadam, veicina sadarbību vietējā un starptautiskajā līmenī, veicina jauniešu iniciatīvas vietējās kopienas attīstībā; īstenojamā projektā “paCEĻAM” veicina Bauskas novada jauniešu pilsonisko un politisko līdzdalību, kā arī darba ar jaunatni kvalitātes attīstību pašvaldībā.

Iecavā darbojas Iecavas Jauniešu centrs. Novada sociālā dienesta dienas centru “Iecavnīca” ikdienā apmeklē bērni un jaunieši, kuriem ir iespēja spēlēt galda spēles, skatīties izglītojošas filmas, radoši darboties un piedalīties dažādās aktivitātēs. Jauniešiem ir iespējas iesaistīties brīvprātīgo darbā, kā arī strādāt vasaras brīvlaikā, piemēram, 2021. gadā novada jauniešiem vecumā no 13-18 gadiem bija pieejama 71 darbavieta. Lai apzinātu Iecavas novada aktīvos jauniešus, izceltu viņu sasniegumus, veicinātu jauniešu aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē, pašvaldība organizē konkursu “Iecavas novada Gada jaunietis”.

Biedrības „Iecavas Jauniešu padome” veicina jauniešu iesaistīšanos Iecavas sabiedriskajā dzīvē, pārstāv Iecavas jauniešu intereses, nodrošina un sekmē studentu savstarpēju sadarbību, kā arī veicina informācijas apmaiņu, organizē pasākumus (lekcijas, seminārus, konferences u.c.) un īsteno projektus, apzina sabiedriski aktīvus jauniešus un palīdz rast iespējas turpināt izglītību un sevis pilnveidošanu.

Vecumnieku novadā izstrādāts “Vecumnieku novada jaunatnes politikas plāns 2019.–2021. gadam”, tajā noteikti sasniedzamie mērķi un paredzēti konkrēti uzdevumi. Darbojas jaunatnes lietu speciālists. Aktīvi darbojas Vecumnieku novada Jauniešu dome, kas sadarbojas ar Tūrisma informācijas centru, veido jaunus tūrisma maršrutus, rīko pasākumus (“Tepat” 2020. gadā), popularizē dažādu organizāciju rīkotus konkursus (programmēšanas konkurss “Iegriez pasauli” 2021. gadā), sarūpē pārsteigumus senioriem Adventes laikā un veic daudzas citas aktivitātes.

Bijušajā Rundāles novadā Jauniešu centrs darbojas no 2012. gada, tā mērķis ir veicināt pašvaldības jauniešu iniciatīvas, viņu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē. Centrā aktīvi darbojas jauniešu biedrības “Mums pieder pasaule” un INICIO. Novadā nav izstrādāts politikas plānošanas dokuments jaunatnes jomā.

Pašvaldības iesaistījušās Izglītības kvalitātes valsts dienesta īstenojamā Eiropas Sociālā fonda finansētajā projektā “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (PuMPuRS), kas vērsts uz izglītojamo motivācijas palielināšanu, lai riska grupā esošie jaunieši nepārtrauktu mācības priekšlaicīgi, kā arī izglītības turpināšanu un pašu jauniešu aktīvas līdzdalības veicināšanu ikdienas dzīvē.

2021. gadā ir izstrādāti ieteikumi pašvaldībām „Darba ar jaunatni sistēmas attīstība apvienotās pašvaldībās”.

Bērnu un ģimenes politika

Bauskas novadam ir izstrādāta “Bauskas novada bērnu tiesību aizsardzības programma “2021–2025”, kas ietver Rīcības plānu. Plāna mērķis – pilnveidot novada teritorijā esošo institūciju darbu, savstarpējo sadarbību un aktivizēt sabiedrības līdzdarbību bērnu un ģimeņu dzīves kvalitātes uzlabošanai, nodrošinot bērnu tiesību ievērošanu novada administratīvajā teritorijā.

Pašvaldībai jāaktivizē darbs ar vecākiem, lai visi obligāto izglītības vecumu sasniegušie bērni apmeklētu izglītības iestādes, nodrošinot bērnu tiesības uz izglītību.

Daudzbērnu ģimeņu un trūcīgo ģimeņu atbalstam visos novados izveidoti dažādi atbalsta veidi un pabalsti, piemēram, Iecavas novadā ir ēdināšanas pabalsti pirmsskolas izglītības iestādēs, mācību maksas atlaides interešu izglītībai, priekšrocības skolēnu nodarbinātībai vasarā. Pieejams atbalsta personas pakalpojums atbalsta sniegšana ģimenei, kurā vienās dzemdībās piedzimuši trīs vai vairāk bērnu, kā arī citi atbalsta veidi. Pieejams atbalsts ģimenes pieaugumam, atbalsts bērniem invalīdiem.

Vecumnieku novadā darbojas Vecumnieku daudzbērnu ģimeņu biedrība “Saulgrieze”, kuras mērķi ir apvienot Vecumnieku novada daudzbērnu ģimenes, veicinot savstarpēju atbalstu un palīdzību, kā arī veicināt daudzbērnu ģimeņu bērnu un jauniešu attīstību un socializāciju, celt daudzbērnu ģimeņu prestižu sabiedrībā, iesaistot tās izglītojošās programmās, sniegt atbalstu vecākiem, kuri audzina bērnus ar īpašām vajadzībām, organizējot tiem izglītojošus un atbalsta pasākumus, piesaistīt investīcijas (projektu līdzekļus, ziedojumus u.c.) biedrības mērķu sasniegšanai u.c.

Ar visu četru jauno Bauskas novadu veidojošo pašvaldību atbalstu izdots buklets “Brīvdienas ģimenei ar bērniem Bauskas, Iecava, Rundāles un Vecumnieku novadā”, kurā apkopota informācija par apskates objektiem, pakalpojumiem un pasākumiem, kuri ir interesanti ģimenēm ar bērniem vecumā no 1 līdz 16 gadiem.

4.4. Kultūrvide un sports

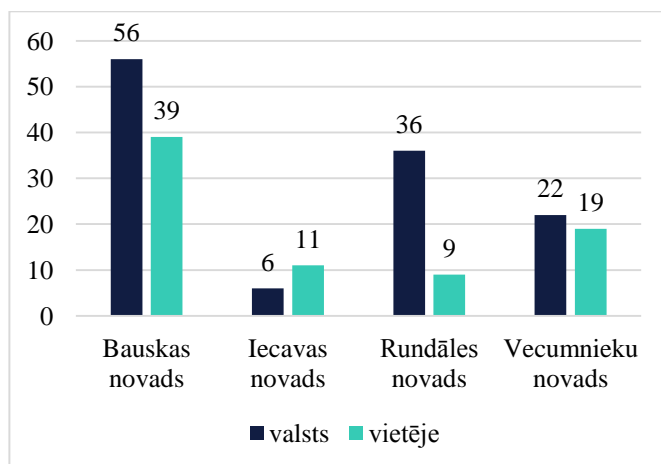
Kultūrvidi un tās attīstību kādā teritorijā nosaka un ietekmē dažādi apstākļi – gan tādi, kas saistīti ar kultūras un mākslinieciskās jaunrades procesiem, gan tādi, kas veido šo procesu kontekstu jeb fonu. Svarīgākie kultūrvides procesus veidojošie faktori ir teritorijas daba un vēsture, kultūrvēsturiskais mantojums, apdzīvojuma struktūra, demogrāfiskie un sociālie rādītāji, notikumi, personības, kultūras dzīvi ietekmējošā infrastruktūra – transports, objektu inženiertehniskais stāvoklis, globālās informācijas pieejamība. Savukārt kultūras norišu izvērtēšanā svarīga ir dažādu statistikas datu analīze.

Sports un veselīgs dzīvesveids ir pamats gan sabiedrības veselības nodrošināšanai, gan sniedz cilvēkiem gandarījumu un prieku, stiprina raksturu un gribasspēku, iemāca disciplīnu. Sports ir cieši saistīts ar kultūras norisēm, jo sacensības un sporta svētki vienlaicīgi ir arī kultūras pasākumi, kuru galvenā sastāvdaļa ir sports. Aktīvs dzīvesveids ir ikviena cilvēka veselības pamatā, bet vienlaikus sports nes arī novadu vārdu pasaulē un iedvesmo jauniem sasniegumiem.

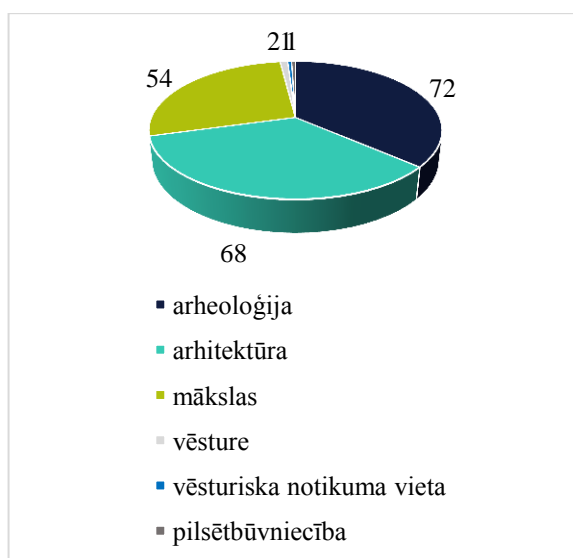

Kultūrvēsturiskais mantojums

Bauskas novada teritorijā pēc Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datiem uz 2021. gada 1. jūliju atradās 276 kultūras pieminekļi (43. attēls), no tiem 198 ir nekustamie kultūras pieminekļi, kuri pēc vērtību grupām iedalīti: 120 valsts nozīmes un 78 vietējie (41. attēls). No kopskaita visvairāk kultūras pieminekļu atrodas Bauskas novadā – 95, vismazāk Iecavas novadā – 17.

41. attēls. Kultūras pieminekļu sadalījums pēc nozīmes (avots: <https://www.nkmp.gov.lv/>).

42. attēls. Kultūras pieminekļu sadalījums pēc to tipiem (avots: <https://www.nkmp.gov.lv/>).

Ņemot vērā likumu “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” ar grozījumiem, kas stājās spēkā 13.06.2018., NKMP veic kultūras pieminekļu pārvērtēšanu, precizējot Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu, kurā tiks veiktas izmaiņas.

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – Rundāles pils apbūves ansamblis – kā nominācija “Rundāles pils apbūves ansamblis ar dārzu un meža parku” iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā un var tikt nominēts iekļaušanai starptautiskajā UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Rundāles pils iekļauta arī Latvijas kultūras kanonā kā īpašas nozīmes vieta novadā un visā Latvijā.

Valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa – Bauskas pilsētas vēsturiskais centra – saglabāšana un attīstība būs viens no komplicētākajiem jautājumiem Bauskas novada pašvaldībā tuvākajā nākotnē. Vecpilsētas stāvoklis vērtējams kā kritisks gan no ēku fiziskā stāvokļa, gan teritorijas izmantošanas viedokļa. Tās izmantošanu nepievilcīgu padara arī blakus esošā tranzīta plūsma pa autoceļu A7/E67.

Izveidota Bauskas vecpilsētas un novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un attīstības komisija un aktīvi darbojas biedrība “Bauskas vecpilsēta”, kura ir dibināta 2003. gadā ar mērķi celt Bauskas iedzīvotāju pašapziņu, veidot un attīstīt Bauskas vecpilsētas tēlu, radot tajā labvēlīgu vidi gan vecpilsētas iedzīvotājiem, gan tūristiem, gan uzņēmējiem.

Novērtējums

Bagātais kultūras un vēstures mantojums, paaudzēs veidotas un uzturētas kultūras dzīves tradīcijas ir pamats nākotnes sabiedrības attīstībai, tāpēc kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana un tradīciju turpināšana ir ļoti nozīmīga gan ekonomikas izaugsmei, sekmējot jaunu uzņēmumu un darbavietu radīšanu, gan sabiedrībai kopumā, nodrošinot garīgo vērtību stiprināšanu, sakoptu un pievilcīgu dzīves vidi un attīstot tūrisma infrastruktūru un kultūrvietas. Kultūras mantojumu ir personīgās un kolektīvās atmiņas nesējs, radošuma avots, ekonomisku vērtību, nodarbinātības veicinātājs, nozīmīgs resurss. Nepieciešams novērtēt kultūras pieminekļu kā resursa lomu pašvaldības sociālekonomiskajā attīstībā, pašvaldības tēla veidošanā, kā arī kultūras tūrisma produktu veidošanā. Nepieciešama izstrādāt stratēģiju kultūrvēsturisko objektu saglabāšanā, publiskās ārtelpas pilnveidošanā, kultūrvēsturiski vērtīgas ainavas saglabāšanā, vietas tēla un silueta attīstībā, dabas un vides aizsardzībā.

Novadā ir plašs un daudzveidīgs kultūrvēsturiskais mantojums, kas veiksmīgi iekļaujas gan kultūras dzīves, gan tūrisma aprītē, tomēr finansējums tā uzturēšanai, saglabāšanai un atjaunošanai ir nepietiekams, daudzi kultūrvēsturiskā mantojuma objekti un to apkārtnes (muižu parki) ir degradētas teritorijas, pietrūkst sistēmiskas pieejas kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai. Nesakārtotas īpašuma tiesības un objektu īpašnieku pasivitāte un finanšu trūkums neveicina kultūras mantojuma saglabāšanu, līdz ar to pašvaldībai nepieciešams rast risinājumu tādu objektu pārņemšanai un apsaimniekošanai, nepieļaujot degradēšanos.

Kā prioritāte izvirzāma kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana, un sadarbībā ar sabiedrību un nozares speciālistiem jāturpina darbs pie Bauskas vecpilsētas saglabāšanas un iedzīvināšanas, veicinot dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošanu, uzņēmējdarbības, t.sk. amatniecības un radošo nozaru attīstību, vietējo iedzīvotāju atpūtai un tūristu piesaistei labvēlīgas vides radīšanu. Nepieciešams izstrādāt Bauskas pilskalna parka attīstības koncepciju un nodrošināt tā ieviešanu.

Pašvaldības struktūrā nepieciešams speciālists kultūrvēsturiskā mantojuma jautājumos. Nepieciešams turpināt iesākto Iecavas parka attīstības koncepcijas īstenošanu un veikt bijušās Iecavas muižas klēts renovāciju, veidojot to par tūrisma centru Iecavā – ar vēsturisko ekspozīciju, izstāžu zāli, amatu mājas darbnīcām u.tml. Kopā ar parku, Dievdārziņa taku un luterāņu baznīcas skatu torni, veidojot vienotu kultūras un tūrisma piedāvājumu Iecavā. Izvērtēt iespēju pārcelt pašvaldības iestādes uz šo kompleksu.

Kā atsevišķa prioritāte izvirzāma nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana, apzinot un apkopojot cilvēku atmiņās esošo informāciju, grāmatu izdošana par novadu kultūrvēsturi.

Pēdējos gados aktīvu darbību uzsākuši votu kultūras entuziasti. Voti ir somugru tauta, kuras pārstāvji tika ievesti novada teritorijā 15. gs. un piedalījās Bauskas pils celtniecībā. Votu etniskās grupas pārstāvji ilgstoši dzīvojuši Bauskas, Vecsaules, Stelpes apkārtnē (Ķuņķi, Pliekšāni u.c.) un saglabājuši savu etnisko savdabību. Tas uzskatāms par unikālu novada nemateriālās kultūras mantojuma daļu.

Kultūras centri un estrādes

Pašvaldības funkcijas kultūras darba organizēšanā, tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanā, tautas jaunrades un sabiedriskās rošības, kultūras un mākslas politikas realizēšanā apvienotajā Bauskas novadā īsteno 21 dažādu nosaukumu kultūras iestādes – kultūras centri, kultūras nami, saietu nami, tautas nami, daudzfunkcionālais centrs, pagastu kultūras darba organizēšana (20. tabula) (44. attēls).

20. tabula

Kultūras centri un estrādes, to darbības rādītāji 2020. gadā (avots: <https://kulturasdati.lv/>, pašvaldība)

Nr.p.k.	Kultūras iestādes nosaukums	Skaitis 2020. un 2019. gadā		Telpas	Tehniskais stāvoklis zālēm
		Norises	Apmeklētāji		
1.	Bauskas Kultūras centrs	82 157*	12233 33302*	2 zāles, grimētava, 3 nodarbību telpas	Lielajai zālei nepieciešams kapitālais remonts, Izstāžu zālei – labs
2.	Brunavas pagasta Grenctāles kultūras nams	21 26*	900 1812*	2 zāles, grimētava, 2 nodarbību telpas	Apmierinošs
3.	Ceraukstes tautas nams	5 37*	290 2740*	1 zāle, 2 nodarbību telpas	Labs
4.	Īslīces kultūras nams	61*	18143*	2 zāles, 2 grimētavas, 5 nodarbību telpas	Labs
5.	Vecsaules saietu nams	40 110*	1464 3391*	2 zāles, 1.stāva zāle līdz 150 apmeklētājiem, 2.stāva zāle izstādēm, 2 grimētavas, 2 nodarbību telpas	Labs, nepieciešama apgaismošanas uzlabošana
6.	Dāviņu pagasta Kultūras centrs “Dāvis”	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Nav datu
7.	Gailīšu pagasta Kultūras centrs “Kamarde”	25*	1220*	Lielā zāle	Labs
8.	Mežotnes pagasta Daudzfunkcionālais centrs “Strēlnieki”	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Nav datu
9.	Codes pagasta kultūra	7	530	Codes pagastā nav kultūras norisēm paredzētas ēkas (kultūras nama, kluba, tautas nama). Pasākumi notiek Codes skolā, pie Codes skolas un brīvdabā – atpūtas vietā “Ciema dārzs”.	
10.	Iecavas kultūras nams	115*	16037*	2 zāles, 2 grimētavas, 2 nodarbību telpas	Ļoti labs

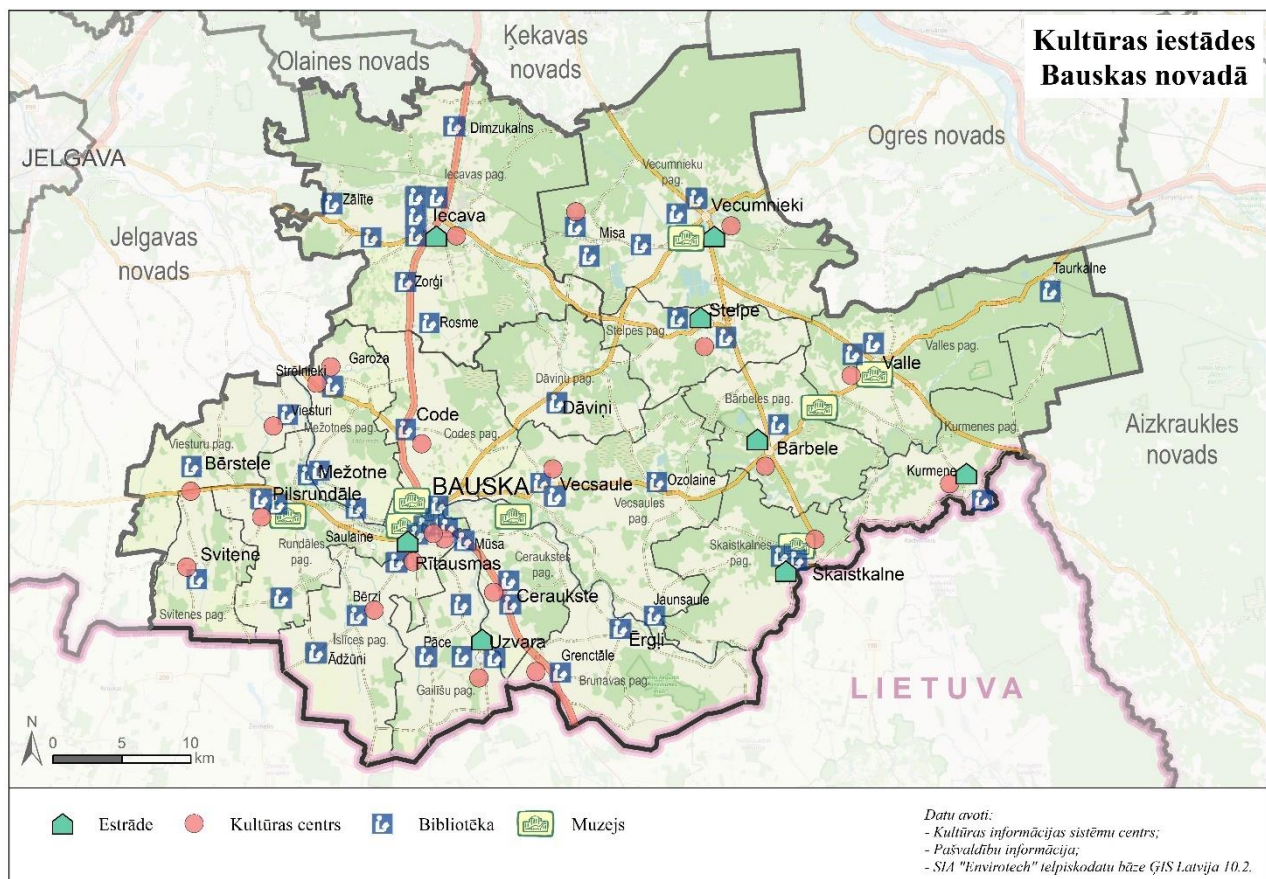
Nr.p.k.	Kultūras iestādes nosaukums	Skaitis 2020. un 2019. gadā		Telpas	Tehniskais stāvoklis zālēm
		Norises	Apmeklētāji		
11.	Svitenes tautas nams	13	1490	3 zāles, 1 grimētava, 3 nodarbību telpas	Ļoti labs, 2020. gadā veikts kosmētiskais remonts
12.	Viesturu pagasta Bērsteles kultūras nams	13	899	2 zāles, 3 nodarbību telpas	Labs
13.	Viesturu pagasta Viesturu kultūras centrs	9	200	1 zāle, 1 grimētava, 6 nodarbību telpas	Nav datu
14.	Rundāles Multifunkcionālais centrs (atvērts no 2019. gada augusta)	33	2950	Lielā kultūras zāle ar 150 skatītāju vietām, kinoaparāturu un lielo ekrānu, 2 grimētavas, mazā zāle nodarbībām	Ļoti labs
15.	Bārbeles tautas nams	Nav datu	Nav datu	1 zāle, 1 grimētava	Labs
16.	Kurmenes tautas nams	78*	7365*	1 zāle	Labs
17.	Misas tautas nams	59*	3317*	1 zāle	Nav datu
18.	Skaistkalnes tautas nams	Nav datu	Nav datu	1 zāle	Ļoti labs
19.	Valles saietu nams	34*	987*	1 zāle	Nav datu
20.	Vecumnieku tautas nams	57*	9700*	2 zāles, 1 grimētava, 2 nodarbību telpas	Ļoti labs
21.	Stelpes pagasta kultūra (Stelpes skolā)	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Nav datu

* statistika par 2019. gadu

Latvijas kultūras datu portālā apkopotā informācija par kultūras iestādēm Bauskas novadā ir ļoti atšķirīga, norišu skaita un apmeklējumu statistika daudzos gadījumos nav salīdzināma starp iestādēm – dažām tā pieejama tikai par 2020. gadu, dažām tikai par 2019. gadu, un tikai četrām esošā Bauskas novada kultūras iestādēm tā pieejama par abiem šiem gadiem: Bauskas Kultūras centram, Brunavas pagasta Grenctāles kultūras namam, Ceraukstes tautas namam un Vecsaules saietu namam.

Salīdzinot šajos gadījumos abu gadu datus, redzams, ka 2020. gada dati būtiski atšķiras no iepriekšējā, ir daudzkārt zemāki, kas skaidrojams ar Covid-19 pandēmijas izplatībai noteiktajiem ierobežojumiem pasākumiem klātienē.

44. attēls. Kultūras infrastruktūras izvietojums (avots: kulturatsdati.lv, pašvaldības).

Kopumā lielākais norišu skaits 2019. gadā bijis Bauskas Kultūras centrā (157), Iecavas kultūras namā (115) un Vecsaules saietu namā (110), bet lielākais norišu apmeklētāju skaits Bauskas kultūras centrā (33302), Īslīces kultūras namā (18143) un Iecavas kultūras namā (16037).

Daļai kultūras iestāžu Latvijas kultūras datu portālā norādīti konkrēti sadarbības partneri (citas iestādes, mākslinieki u.c.) un atbalstītāji (uzņēmēji, mediji u.c.). Lielākā daļa iestāžu kā maksas pakalpojumus piedāvā telpu un aprīkojuma īri, pasākumu, t.sk. diskotēku, organizēšanu, mākslinieku uzstāšanos, Vecumnieku tautas nams, Valles saietu nams, Rundāles MFC, Svitenes tautas nams, Bērsteles kultūras nams un Viesturu KC – arī latviešu kinofilmu demonstrēšanu.

2022. gada 1. janvārī Bauskas Centrālajai bibliotēkai apritēja 100 gadi. Taču bibliotēkas telpas ir kritiskā stāvoklī, un daļu no telpām ir aizliegts lietot. Nepieciešama jaunas bibliotēkas būvniecība. Pārbūve ir nepieciešama Grenctāles kultūras namam un Bauskas Kultūras centram. Nepieciešama jauna koncertzāle Bauskā.

Visos novados ir plašs amatiermākslas kolektīvu piedāvājums, kolektīvu skaits pēdējo piecu gadu laikā nav būtiski mainījies, bet dalībnieku skaitam ir tendence pieaugt.

Bauskas novada kultūras iestādēs darbojas ap 120 amatiermākslas kolektīvi un dažādi interešu izglītības kolektīvi:

- Bauskas Kultūras centrā 17 pašvaldības finansēti kolektīvi: jauktie kori “Dzīle” un “Mežotne”, senioru koris “Sarma”, līnijdeju kolektīvs “Hot Boots”, senioru deju kolektīvs “Senbiguļi”, Eiropas deju kopa “Vēlreiz”, Tautas deju ansamblis “Jandāls” un tā studija, vidējās paaudzes deju kolektīvi “Biguļi” un “Mēmele”, Tautas teātris, folkloras kopa “Trejupe”, vokālais ansamblis “Elīksīrs”, sieviešu vokālais ansamblis “Adoramus”, pūtēju orķestris “Bauska”, gleznošanas studija “Meistars Gothards” un Tautas fotostudija

“Bauska”, kā arī maksas mūsdienu deju studija “Lēra” septiņās dažādās vecumu grupās (2020. gada dati);

- Brunavas pagasta Grenctāles kultūras namā divi kolektīvi: Brunavas un Ceraukstes pagastu apvienotais jauktais koris “Grenctāle”, vidējās paaudzes deju kopa “Rota”;
- Ceraukstes Tautas namā četri kolektīvi: vidējās paaudzes deju kolektīvs “Dzirnavnieki”, pirmsskolas bērnu tautisko deju kolektīvs “Sprigulīši”, folkloras kopa “Laukam pāri”, vokāli instrumentālais ansamblis “A7”;
- Īslīces kultūras namā 13 kolektīvi: jauktais koris “Četri vēji”, vidējās paaudzes deju kopa “Līdums”, bērnu deju kolektīvs “Līdumiņš” (3-6 gadi), bērnu sarīkojumu deju pulciņš, jauniešu deju kolektīvs “Līdums”, amatierteātris “Dadži”, vokālā studija “Aprīļa pilieni”, ģitārspēles pulciņš, floristikas pulciņš, bērnu keramikas pulciņš, bērnu darbmācības pulciņš, vizuālās mākslas studija “Ķēpa”, aerobikas pulciņš, gan pašvaldības amatiermākslas kolektīvi, gan maksas interešu grupas;
- Vecsaules saieta namā septiņi kolektīvi: sieviešu koris “Skalve”, līnijdejojāju grupa “Jaunsaule”, amatierteātri “Vecsaule” un “Laucis”, folkloras kopa “Vecsaule”, senioru sieviešu vokālais ansamblis “Uguniņas”;
- Gailīšu pagasta Kultūras centrā „Kamarde” seši kolektīvi: jauktais koris “Kamarde”, dāmu deju kolektīvs “Nazira”, bērnu teātra pulciņš, Uzvaras amatierteātris, bērnu vokālais ansamblis “Varavīksne”, fotoklubs “Perspektīva”;
- Mežotnes pagasta Daudzfunkcionālais centrā „Strēlnieki” četri kolektīvi: bērnu un jauniešu līnijdeju kolektīvs “Country Way”, vidējās paaudzes deju kolektīvs “Ducis”, bērnu un jauniešu amatierteātris “Kājām gaisā”, jauktais vokālais ansamblis “Mēs”;
- Codes pagastā pieci kolektīvi: jauktais koris “Mēmele”, jauniešu deju kolektīvs “Code”, amatierteātris “Spēlētprieks”, folkloras kopa “Dreņģeri”, sieviešu vokālais ansamblis “Mežrozītes”;
- Iecavas kultūras namā 17 kolektīvi: jauktais koris “Iecava”, jauniešu tautas deju kolektīvs “Jezga”, vidējās paaudzes deju kolektīvs “Iecava”, senioru deju kolektīvs “Iecavnieks”, eksotisko deju grupa “Amira Nur”, līnijdeju grupa “Eckau Linedancer”, balles dejas pieaugušajiem, mūsdienu deju kolektīvs, pirmsskolas vecuma bērnu deju kolektīvs, šova deju grupa “Matrix”, senioru deju kopa “Kamenes”, sporta teātra studija “Artis”, komēdijteātris, folkloras kopa “Tarkšķi”, popgrupa “Carnelian”, vokālā studija “Aprīļa pilieni”, ģitāras spēles grupa;
- Svitenes tautas namā seši kolektīvi: senioru tautas deju kolektīvs “Šurpu turpu”, amatierteātris “Šurumburums”, folkloras kopa “Svitene”, bērnu deju kolektīvs “Šurpīši turpīši”, vidējās paaudzes deju kolektīvs “Rundāle”, sieviešu koris “Runda”;
- Bārbeles tautas namā pieci kolektīvi: jauniešu deju kolektīvs “Rakari”, vidējās paaudzes deju kolektīvs “Bārbele”, amatierteātris “Bārbelīši”, folkloras kopa “Tīrums”, kapela “Savējie”;
- Kurmenes tautas namā viens kolektīvs: amatierteātris “Kurmene”;
- Misas tautas namā trīs kolektīvi: amatierteātris “MISTērijA”, bērnu vokālais ansamblis “Adatiņas”, sieviešu ansamblis “Vēja meitenes”;

- Skaistkalnes tautas namā pieci kolektīvi: jauniešu deju kolektīvs “Vanadziņi”, amatiereteātris “Gadījums”, sieviešu vokālais ansamblis “Vēl mazliet”, bērnu popgrupa “Domino”, Pūtēju orķestris “Skaistkalne”;
- Valles saieta namā četri kolektīvi: vidējās paaudzes deju kolektīvs “Valle”, senioru deju kolektīvs “SenValle”, amatiereteātris “Briedīši”, vokālais ansamblis “Atziņa”;
- Vecumnieku tautas namā 10 kolektīvi: jauktais koris “Maldugunis”, senioru jauktais koris “Atbals”, sieviešu koris “Via Stella”, senioru dāmu deju kolektīvs “Rudens rozes”, senioru deju kolektīvs “Ozols”, vidējās paaudzes deju kolektīvs “Vēveri”, amatiereteātris “Vecmuiža”, bērnu vokālā studija “Zīļuki”, floristikas studija, “Darts” klubs;
- Stelpes pagastā trīs kolektīvi: vidējās paaudzes deju kolektīvs “Stelpe”, amatiereteātris “Re, mēs te!”, sieviešu vokālais ansamblis “Nianse”;
- Viesturu pagasta Bērsteles kultūras namā viens kolektīvs: bērnu amatiereteātra kolektīvs;
- Viesturu pagasta Viesturu kultūras centrā viens kolektīvs: bērnu deju kolektīvs “Annele un Sprīdītis”;
- Rundāles Multifunkcionālajā centrā deviņi kolektīvi: ATT “Stella”, teātra studija “Savējie”, drāmas terapijas teātra grupa, sieviešu vokālais ansamblis “Naktsvijoles”, bērnu un jauniešu vokālais ansamblis, jauniešu grupa “Duende”, “Baltās mājas” gleznošanas studija, deju kopa “Ir varianti”, senioru deju kopa “Magnolijas”;
- Bauskas pilī: seno deju grupa “Galms”;
- Bauskas muzejā: Tautas lietišķās mākslas studija “Bauska”.

Kultūras norisēm plaši tiek izmantotas arī cita pašvaldību infrastruktūra – brīvdabas estrādes, parki, dažādi laukumi, stadioni, skolu un citu pašvaldības ēku infrastruktūra un vietas brīvā dabā, muzeji, u.c. vietas:

- Bauskas Pilskalna parka estrāde;
- Karpa dārzs Bauskā;
- Pīrāgu estrāde Gailīšu pagastā;
- Iecavas estrāde;
- Vecumnieku estrāde;
- Skaistkalnes estrāde;
- Bārbeles estrāde;
- Stelpes pagasta estrāde un pamatskola;
- Kurmenes parka estrāde;
- Bauskas rātsnams un rātslaukums;
- atpūtas vieta “Ciema dārzs” brīvdabas pasākumiem Codē;
- Rundāles pils un dārzs;
- Rundāles multifunkcionālā centra brīvdabas amfiteātris;

- Saules dārzs pie Svitenes tautas nama;
- Mežotnes pils;
- Mežotnes pilskalns;
- Mazmežotnes muiža un dārzs, citas muižas;
- Vecumnieku centra parks;
- pie Vecsaules saietu nama āra platforma;
- Garozas parks un Līgo dārzs Mežotnes pagastā;
- citas vietas – atpūtas komplekss “Miķelis” Gailīšu pagastā, atpūtas komplekss “Ausekļa dzirnavas” Bārbeles pagastā, atrakciju parks “Labirinti” Zorģos Iecavas novadā, atpūtas komplekss “Rožmalas Ceraukstē u.c.;
- Privātās iniciatīvas publisko pasākumu organizēšanai, piemēram “Mūsas trase” (SIA “RACE LAND MUSA”) (telpas pasākumiem, konferencēm privātiem svētkiem u.c.).

Kultūrvides veidošanā un kultūras pasākumu pieejamībā sava vieta ir arī baznīcām, kuras ir gan nozīmīgi arhitektūras pieminekļi ar mākslas vērtībām, gan kultūras pasākumu (koncerti, izstādes u.c.) vietas, piemēram, Bauskas Sv. Gara baznīca, Skaistkalnes Romas katoļu baznīca, kurās saglabāta izcilu mākslas pieminekļu kolekcija un grezns vēsturiskais interjers. Skaistkalnes Romas katoļu baznīca ir nozīmīgākais katoļticības centrs Zemgalē un otra Latvijā populārākā svētceļojumu vieta pēc Aglonas. Bauskas Sv. Gara baznīcā notiek senās mūzikas koncerti.

Nozīmīgākie pasākumi un tradīcijas

Novados tiek organizēti festivāli, tradicionālie gadskārtu svētki, novadu un pagastu svētki, valsts svētki, kapusvētki, amatierkolektīvu pasākumi, senioru pasākumi, Dzejas dienas, Mātes un Tēva dienas, Bērnu svētki, iesaiste Muzeju nakts un citos pasākumos valsts mērogā u.c.

Bauska – svētku un festivālu pilsēta

Visplašāk atpazīstamais ir ilggadējais festivāls “Country Bauska Festival”, jaudīgākais kantrī mūzikas žanra notikums Baltijā, kura vēsture Bauskā sākās 1999. gadā. Notiek Pilskalna parka estrādē. Kantrī mūzikas tradīciju ietekmē Bauskas novadā ir daudz līnijdejojāju kolektīvu.

Senie mūzikas instrumenti, vēsturiski tērpi, izcilas ārzemju viduslaiku mūzikas grupas un pašmāju atskaņotājmākslinieki Bauskā sniedz iespēju redzēt, dzirdēt un izjust viduslaiku, renesanses un agrīnā baroka laika cilvēku ikdienu, izbaudot krāšņus senās mūzikas svētkus – Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru laika mūzikas un mākslas festivālu “Vivat Curlandia!”, kas ik gadu jūlijā norisinās Bauskas pilī un citās vietās Bauskā (Bauskas Svētā Gara Evaņģēliski luteriskā baznīcā, Bauskas Kultūras centrā).

Kopš 2018. gada Bauskas pilskalna Pilskalna parka estrādē notiek mūsdienu etniskās mūzikas un seno amatu festivāls “Zobens un lemess”.

Par tradicionālu pasākumu izveidojies Bauskas Kultūras centra aizsāktais mūzikas un aktīvās atpūtas festivālus visai ģimenei “Bauska TASTE”, kas ierindoja valsts apmeklētāko mūzikas festivālu trijniekā, pārliecinoši iezīmējot savu vietu galveno vasaras sezonas kultūras norišu plānā Latvijā.

Jau vairāk nekā desmit gadu garumā septembra otrajā sestdienā Bauskas vecpilsētā tiek rīkoti Bauskas vecpilsētas pagalmu un Putras svētki, Zemgales Dižtirgus, īpaša uzmanība veltīta Bauskas vecpilsētai. 2021. gadā ierasto Bauskas vecpilsētas pagalmu svētku formātu nomaina jauna kultūras norise – “Ciere”, veidota kā nesteidzīga orientēšanās pastaiga pa Bauskas vecpilsētas bruģi, ar mērķi izklaidējošā veidā iepazīt vietējo pilsētvides mantojumu.

Bauskas pilī decembrī plānota senā dzīvesveida skola “Ziemassvētku balle Livonijā”, bet notikumu māja “Baltais briedis” Bauskas Rātslaukumā gada nogalēs darbojas kā noskaņu apvīta vieta, kur kopā sagaidīt svētkus, te ir iespēja apmeklēt dažādus pasākumus un aktivitātes – meistarklases, koncertus, izrādes bērniem, kino seansus, tirdziņus, darbnīcas, sarunas un citas Ziemassvētku laikam atbilstošas norises.

Aprīlī Mūsas krastā Bauskā tiek svinēti “Vimbu svētki” – sezonas pirmais brīvdabas pasākums, kas tiek iezīmēts ar labas gribas maksšķerēšanas sacensībām, turpat upes krastā kūpinātām vimbām, amatnieku tirdziņu, radošām aktivitātēm bērniem, dabas aizsardzības tēmas aktualizēšanu un skatuves programmu.

Bauskas estrādē tradicionāls ir senioru deju festivāls “Annas danči”.

2020. gadā, reaģējot uz pandēmijas ierobežojumiem, Bauskas Kultūras centrs laikā no jūnija līdz augustam izveidoja kultūrvietu “Pulsēta” Kalna ielas 18 iekšpagalmā. Vienpadsmit nedēļas nogales īpaši iekārtotajā pagalmā kultūras gardēži varēja baudīt Latvijas aktuālo mūziķu koncertus, humora šovus, lielisku atmosfēru un kopā būšanas prieku. 2021. gada vasarā “Pulsēta” atkal atvēra vārtus uz viesmīlīgo iekšpagalmu, un kopā ar baušļeniekiem plašu un daudzveidīgu programmu dažādām gaumēm baudīja arī viesi no dažādām citām Latvijas vietām.

Mežotnes pagastā, Igo mūzikas un mākslas centrā “Ceplis”, tiek rīkota Jūrkalnes diena, piedāvājot Kurzemes performances, meistarklases, tirdziņus un koncertus. Plīvos Jūrkalnes karogs, nesot Zemgalei sveicienus no Kurzemes.

Iecavas novadā tradicionāli jau astoņus gadus tiek svinēta Ģimenes diena augustā, otro gadu šo svētku ietvaros tiek sveikti jaundzimušie.

Neatņemama svētku svinēšanas sastāvdaļa ir “Iecavas Gada cilvēka” apbalvošanas ceremonija. Decembra sākumā jau vairākus gadus tiek apbalvoti un par labiem darbiem sumināti Iecavas novada uzņēmēji. 2020. gadā iesākās jauna tradīcija „Svinēsim svētkus mājās – Iecavā”, kuras laikā decembrī tiek iesaistītas pašvaldības iestādes, un iedzīvotāji izgaismo Iecavu.

Rundāles novadā tradicionāla ir Lielā Miķeļdienas andele, Ziemassvētku labdarības pasākums Rundāles pilī. Mežotnes pilskalna teritorijā kopš 2007. gada sadarbībā ar seno zemgaļu biedrību “Upmale” notiek “Mežotnes pilskalna svētki”, kas veltīti seno zemgaļu vēsturei. svētku laikā darbojas seno amatu prasmju darbnīcas, kurās apmeklētājiem ir iespēja iepazīties ar senās virtuves noslēpumiem, podnieka, kalēja, rotkaļa amata un viduslaiku apģērba darināšanas prasmēm, kā arī aplūkot seno ieroču kolekcijas, noklausīties aizraujošos vēstures speciālistu stāstos, vērot seno divcīņu imitācijas un nogaršot uz ugunsкура gatavotu maltīti. Viduslaiku noskaņu rada vēstures klubi. Tiek demonstrēti rekonstruētie kuršu un vikingu kuģi.

Rundāles pilī un dārzā tiek rīkots ikgadējais Senās mūzikas festivāls, gadatirgi, dažādu ziedu izstādes, Dārza svētki, tiek rīkotas teatralizētas tematiskas ekskursijas (piemēram, “Galantā laikmeta modes nianses”, simfoniskās un kameramūzikas koncerti, citi mūzikas festivāli (piemēram, Mūzikas festivāls “Liepājas vasara” Rundāles pilī) u.c. pasākumi.

Vecumnieku novadā plaši pazīstami Bārbeles pagasta Ausekļa dzirnavās rīkotie tradicionālie pasākumi – “Sējas svētki” un “Pļaujas svētki”.

Sava vieta ir brīvdabas festivālam “Āboļdārzs” maijā senā Gaismas ābeļdārzā Bārbeles pagastā. 15 gadus Vecumniekos notiek Liliju svētki, tradicionāla ir Pēterdiena Kurmenē.

Nozīmīgi ir Kanepenes svētki Skaistkalnē – svinības ilgst četras dienas, kuru laikā norit dažādi koncerti, sportiskas aktivitātes, kā arī galvenie svētku notikumi – Laika Rata pietura Evertos, Dievkalpojums Skaistkalnes Romas katoļu baznīcā un tradicionālais Kanepenes gadatirgus u.c.

Tradicionāli ir Meteņu svētki Vecumnieku tautas namā un lauku sētās ar masku gājieni, dažādām aktivitātēm un danču vakaru, Lielās dienas sagaidīšanas pasākums Plūdoņa muzejā “Lejeniekos”. Muzejā tiek rīkots arī pasākums “Viļa dienas” ar dzejas lasījumiem, muzikāliem priekšnesumiem un radošām aktivitātēm skolu audzēkņiem, augustā – “Maizes diena”.

Bārbeles pagastā jau piecus gadu pēc kārtas notiek pasākums – labu ļaužu sanākšana “Laika rata pietura Evertos” – ezotērikas, pašattīstības un pašizziņas brīvdabas festivāls.

Aktieru Amtmaņu muzejā “Zvanītāju Bukās” Valles pagastā kopš 1985. gada notiek Nacionālā teātra jaunās sezonas atklāšanas pasākums, un tā ietvaros ik pa diviem gadiem tiek pasniegta Alfreda Amtmaņa-Briedīša prēmija Latvijas Nacionālā teātra aktieriem un darbiniekiem. Iedibināta tradīcija stādīt jasmīnu aleju.

Novērtējums

Novadā ir izveidojušās spēcīgas tradīcijas, un ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Ir saglabājušās tradīcijas strādāt koordinēti Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktības nodrošināšanā.

Atšķirīgs līdzšinējo novadu kultūras darba organizatoru darba stils un organizatoriskā struktūra, kultūras jomas finansēšanas kārtība, kultūras iestāžu norišu skaits un apmeklētība. Nepieciešams vienots skatījums, vīzija, kultūrtelpas definīcija kultūras jomas attīstībai, izstrādājot nozares attīstības plānošanas dokumentus un sasniedzamā vīziju.

Kultūras norišu organizēšanā nepieciešama pasākumu prioritizēšana (reģionāls un vietējas nozīmes) un savstarpēja saskaņošana, mārketinga aktivitātes, lai izvairītos no pasākumu vienlaicīgas norises un savstarpējas konkurēšanas. Jāveido atsevišķs piedāvājums jauniešu auditorijai, izpētot arī iespēju pasākumu organizēšanai ārpus tradicionālā laika, naktīs, meklējot netradicionālus risinājumus. Arī starp kolektīviem jāveicina sadarbība un pieredzes apmaiņa, paaudžu sadarbība. Uzlabojama informācijas izplatīšana dažādos kanālos. Jānovērš komunikācijas un koordinācijas nepilnības starp pasākumu organizatoriem. Vērojama kultūras pasākumu sezonālitate, lielai pasākumu daļai koncentrējoties vasarā, līdz ar to jāmeklē idejas kultūras pasākumu iedzīvināšanai visa gada garumā, jāattīsta digitālie risinājumi, pasākumu straumēšanas iespējas, veicinot to pieejamību. Jāveido vienots tūrisma un kultūras produkts. Risināma korektas statistikas apkopošana un publiskošana.

Kultūras jomā strādājošo atalgojumam jāievieš vienota sistēma, novēršot atšķirības amatierkolektīvu vadītāju atalgojumā dažādās teritorijās un iestādēs. Būtiska nākotnē būs nozares speciālistu paaudžu maiņa, jaunu speciālistu piesaiste, kapacitātes paaugstināšana un konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana. Lielāka NVO iesaiste un iekļaušana kultūras darbā tuvinātu šo jomu iedzīvotājiem un viņu vēlmēm, vajadzībām.

Pastāvīgi nepieciešams plānot un īstenot kultūras centru infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanu un pilnveidošanu gan lauku pagastos, gan pilsētās un lielākajās apdzīvotajās vietās, t.sk. lemjot par Bauskas Kultūras centra pārbūvi un atjaunošanu vai jaunas ēkas būvniecību. Bauskas vecpilsēta attīstāma kā multifunkcionāla kultūrvide, veidojot radošos kvartālus, attīstot industriālo mantojumu. Codes pagasta kultūras norisēm nepieciešama atbilstoša infrastruktūra.

Kultūrvides attīstību ietekmēs Covid-19 pandēmijas sekas, kas mainīs sabiedrības paradumus un amatiermākslas procesus. Sabiedrībā parādās pieprasījums pēc pasākumiem, kuros gūt pieredzi, nevis tikai pasīvi vērot. Veidot pasākumus ar jēgu, ar izaicinājumu. Kultūras darba organizācijām būs izaicinājums mainīties un pilnveidoties, tiecoties mazināt iedzīvotāju pasivitāti, neiesaistīšanos, novērošanas pozu un neitralitāti aizstājot ar aktivitāti, mazinot Lietuvas pierobežā nomales un atstumtības sajūtu.

Svarīga nozīme ir starpnozaru sadarbībai, piemēram, attīstoties kultūrtūrismam. Kultūra ir kā tilts starp pagātni un nākotni – jo dinamiskāka pašreizējā dzīve, jo nopietnāka ir sabiedrības interese par vēsturi, kultūrvēsturisko mantojumu.

Muzeji

Bauskas novadā darbojas 6 muzeji (21. tabula, 44. attēls), 4 novadpētniecības centri/ekspozīcijas un 4 kolekcijas. Visi muzeji ir akreditēti un ir Latvijas Muzeju biedrības biedri. Visiem akreditētajiem muzejiem ir izstrādātas un apstiprinātas attīstības stratēģijas.

Rundāles pils muzejs – valsts muzejs, starptautiski nozīmīgs mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas centrs, kas uztur Latvijas senās mākslas vēstures krātuvi un veido Eiropas dekoratīvās mākslas un sakrālās mākslas pastāvīgās ekspozīcijas.

Bauskas pils muzejs – Bauskas pils komplekss ir Bauskas pils muzeja galvenais eksponāts. Izpētot, saglabājot un padarot informāciju par konkrēto kultūras pieminekli pieejamu sabiedrībai, atklājas attiecīgā novada, reģiona un valsts vēstures notikumi, vēsturisko personu biogrāfijas, sadzīves, kultūras un amatniecības tradīcijas, kas ir pamats muzeja vēstījuma veidošanai gan vietējā, gan starptautiskā kontekstā.

Bauskas muzejs – muzejs realizē valsts kultūras politiku novada vēstures, mākslas un kultūras mantojuma izpētē, apkopošanā un saglabāšanā, dod iespēju visiem interesentiem iepazīties ar Bauskas novada vēsturi, kultūru, izglītību, mākslu, etnogrāfiju un tautas lietišķās mākslas tradīcijām. Muzejā darbojas tautas lietišķā mākslas studija „Bauska”.

Rīgas motormuzeja Bauskas filiāle - vieglo un smago automobiļu kolekcija, arī militārā tehnika, regulāri tiek veidotas tematiskās izstādes.

Viļa Plūdoņa dzimtās mājas – memoriālais muzejs „Lejenieki” izveidots 1963. gadā, mājās iekārtota ekspozīcija par dzejnieka dzīvi un daiļradi.

Aktieru Amtmaņu muzejs – izveidota pastāvīgā ekspozīcija, kā arī skatāmas dažādas izstādes. Šeit dzīvojis aktieris – režisors Alfrēds Amtmanis-Briedītis (1885–1966) un viņa brālis – arī aktieris un režisors – Teodors Amtmanis (1883–1938).

Muzejiem ir nozīmīga vieta nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā visas valsts mērogā, un tie veic būtisku izglītojošo darbu. Muzeji rīko un īsteno dažādas izglītojošās aktivitātes – ekskursijas, lekcijas, muzejpedagoģiskās programmas formālās izglītības ietvaros, muzejpedagoģiskās programmas kā mūžizglītības sastāvdaļu un citus pasākumus.

Akreditētie muzeji un to darbības rādītāji 2019. gadā (avots: <https://kulturasdati.lv/lv/muzeji/>)

Nr.p.k.	Muzeja nosaukums	Skaitis 2019. gadā				
		Krājuma vienību skaits, t.sk. pamatkrājuma	Izstādes	Pastāvīgās ekspozīcijas	Citu muzeja rīkoto tematisko pasākumu skaits	Apmeklētāji
1.	Bauskas muzejs	60657/ 45147	19	3	12	26 662
2.	Bauskas pils muzejs	13851/ 7735	8	2	26	182 853
3.	Bauskas muzeja filiāle V. Plūdoņa muzejs (memoriālais)	1609/1007	0	1	9	1 886
4.	Rundāles pils muzejs	69988/40119	18	65	24	275 449
5.	Aktieru Amtmaņu muzejs (memoriālais)	416/247	2	4	6	801
6.	Rīgas motormuzeja Bauskas filiāle	257/109	2	4	0	13 136

Novadpētniecības centri un kolekcijas:

- Iecavas sporta un vēstures ekspozīcija “*Archivs*”;
- Vecumnieku pagasta novadpētniecības centrs;
- Skaistkalnes pagasta novadpētniecības centrs “*Novadnieki*”;
- Bārbeles pagasta novadpētniecības centrs;
- *Ribbes vējdzirnavās*” izveidota ekspozīcija “Graudu ceļš”, atrodas atpūtas kompleksā “Rožmalas” Ceraukstē;
- *Rundāles ūdensdzirnavas* pieder SIA “Rundāles Dzirnavas”. Sniedz iespēju redzēt un saprast pagājušā gadsimta ūdensdzirnavu darbību. Ūdensdzirnavas izkārtojušās piecos stāvos un ļauj sekot līdzi graudu ceļam pa koka šahtām līdz samaltam miltu maisam. Darbojas vasaras sezonā;
- *Seno spēkratu kolekcija* – atpūtas kompleksā “Miķelis” Uzvarā, Gailīšu pagastā, viena no lielākajām privātām kolekcijām Baltijā, vairāk nekā 100 spēkratu. Zemnieku sēta sevī slēpj īsta latvieša dzīvesziņu, vērtības, grūtības un laimi, ļauj nokļūt 19./20. gadsimta mijā;

- “Ausekļu dzirnavas” – Bārbeles pagastā izveidots latviska lauku sēta ar ēku kompleksu un seno darbarīku un sadzīves priekšmetu kolekciju, kuras funkcija ir izziņāt un popularizēt seno lauku dzīvesveidu – lauku darbus, amatniecību un sadzīves paradumus. Kultūrvietas lepnums ir atjaunotā Ūdensdzirnavu ēka un “Lazdu” vējdzirnavas, kas ir pārvestas un atjaunotas. Tradicionāli divas reizes gadā tiek rīkoti svētki – pavasarī „Sējas svētki” un rudenī „Pļaujas svētki”, kad apmeklētāji var līdzdarboties lauku darbos, amatniecības izstrādājumu veidošanā un citās izzinošās aktivitātēs. Unikālitate – “Dzīvais muzejs” – notiek tehnikas un seno priekšmetu/darbarīku demonstrējumi, paralēli veidojot un cepot rudzu maizi vai pīrādziņus.

Novērtējums

Bauskas novada lielie, starptautiski zināmie un apmeklētāju iecienītie muzeji – Rundāles pils muzejs, Bauskas pils muzejs, Bauskas muzejs, kā arī Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle – ir ļoti spēcīgi un nozīmīgi ne vien kā muzeji, bet kultūrvides veidotāji, savā ziņā tie ir kā novada zīmols ar senām tradīcijām, lielu apmeklētāju skaitu un nozīmīgiem krājumiem, tradicionāliem pasākumiem un vērienīgām izstādēm.

Turpināms darbs pie kultūras mantojuma krājuma veidošanas muzejos, restaurācijas, izpētes, pieejamības nodrošināšanas. Nepieciešama materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma digitalizācija, informācijas apkopošana par izciliem novadniekiem, māksliniekiem, novada vēsturi. Izkopjama un attīstāma novada pagātnes tradīcijās balstīta kultūrtelpa.

Bibliotēkas

Pēc Kultūras informācijas sistēmu centra datiem, kas pieejami portālā *data.gov.lv*, Bauskas novadā 2019. gadā darbojās 57 bibliotēkas (22. tabula, 44. attēls), no tām 19 – izglītības iestāžu bibliotēkas.

22. tabula
Bibliotēkas un to statistika 2019. gadā (avots: portāls *data.gov.lv*)

Nr.p.k.	Nosaukums	Aktīvo lietotāju kopskaits	Fizisko apmeklējumu kopskaits	Virtuālo apmeklējumu skaits
Publiskās bibliotēkas				
<i>Bauskas novads</i>				
1.	Bauskas Centrālā bibliotēka	2650	18932	41827
2.	Brunavas pagasta Brunavas bibliotēka	123	1972	
3.	Brunavas pagasta Grenctāles bibliotēka	242	3210	
4.	Ceraukstes pagasta Ceraukstes bibliotēka	235	3574	
5.	Ceraukstes pagasta Mūsas bibliotēka	190	2810	
6.	Codes pagasta Codes bibliotēka	413	6144	6619
7.	Dāviņu pagasta bibliotēka	205	2651	
8.	Gailīšu pagasta Gailīšu bibliotēka	428	4696	
9.	Gailīšu pagasta Pāces bibliotēka	196	2229	
10.	Īslīces pagasta Ādzūnu bibliotēka	206	1731	
11.	Īslīces pagasta Rītausmu bibliotēka	652	6688	

Nr.p.k.	Nosaukums	Aktīvo lietotāju kopskaits	Fizisko apmeklējumu kopskaits	Virtuālo apmeklējumu skaits
12.	Jauncodes bibliotēka	508	9126	27120
13.	Mežotnes pagasta Jumpravas bibliotēka	104	1041	
14.	Mežotnes pagasta Mežotnes bibliotēka	182	2202	
15.	Mežotnes pagasta Strēlnieku bibliotēka	161	1091	
16.	Vecsaules pagasta Jaunsaules bibliotēka	132	1682	
17.	Vecsaules pagasta Ozolaines bibliotēka	171	1939	
18.	Vecsaules pagasta Vecsaules bibliotēka	281	5607	
<i>Iecavas novads</i>				
19.	Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka	827	20889	6160
20.	Iecavas novada bērnu bibliotēka	813	11766	
21.	Iecavas novada Rosmes bibliotēka	163	1102	
22.	Iecavas novada Zālītes bibliotēka	216	3033	140
23.	Iecavas novada Ziemeļu bibliotēka	243	2007	
24.	Iecavas novada Zorģu bibliotēka	224	3583	2217
<i>Rundāles novads</i>				
25.	Rundāles novada Pilsrundāles bibliotēka	362	4871	4166
26.	Rundāles novada Vecrundāles bibliotēka	53	516	182
27.	Svitenes pagasta bibliotēka	149	1465	963
28.	Viesturu pagasta Bērsteles bibliotēka	190	1325	2100
29.	Viesturu pagasta bibliotēka	91	1917	258
<i>Vecumnieku novads</i>				
30.	Bārbeles pagasta bibliotēka	192	3015	
31.	Kurmenes pagasta bibliotēka	197	2964	
32.	Skaistkalnes pagasta bibliotēka	492	6548	
33.	Stelpes pagasta bibliotēka	216	2256	
34.	Valles pagasta Taurkalnes bibliotēka	113	2173	
35.	Valles pagasta Valles bibliotēka	265	1986	
36.	Vecumnieku pagasta Beibežu bibliotēka	176	2317	
37.	Vecumnieku pagasta bibliotēka	1005	7907	
38.	Vecumnieku pagasta Misas bibliotēka	353	3588	
<i>Izglītības iestāžu bibliotēkas</i>				
<i>Bauskas novads</i>				
1.	Bauskas 2. vidusskolas bibliotēka	663	1093	
2.	Bauskas pilsētas pamatskolas bibliotēka	363	3820	
3.	Bauskas Valsts ģimnāzijas bibliotēka	405	15447	

Nr.p.k.	Nosaukums	Aktīvo lietotāju kopskaits	Fizisko apmeklējumu kopskaits	Virtuālo apmeklējumu skaits
4.	Codes pamatskolas bibliotēka	110	1890	
5.	Griķu pamatskolas bibliotēka	115	276	
6.	Īslīces pamatskolas bibliotēka	165	450	
7.	Mežotnes sākumskolas bibliotēka	35	715	
8.	Pamūšas speciālās pamatskolas bibliotēka	125	500	
9.	Uzvaras pamatskolas bibliotēka	144	388	
10.	Vecsaules pamatskolas bibliotēka	221	1260	
<i>Iecavas novads</i>				
11.	Iecavas pamatskolas bibliotēka	200	350	
12.	Iecavas vidusskolas bibliotēka	800	8000	
13.	Zālītes speciālās pamatskolas bibliotēka	93	2028	
<i>Rundāles novads</i>				
14.	Pilsrundāles vidusskolas bibliotēka	335	71473	
<i>Vecumnieku novads</i>				
15.	Mīsas pamatskolas bibliotēka	170	1738	
16.	Skaistkalnes vidusskolas bibliotēka	123	235	
17.	Stelpes pamatskolas bibliotēka	77	2696	
18.	Valles pamatskolas bibliotēka	112	1752	
19.	Vecumnieku vidusskolas bibliotēka	406	8548	

Vislielākais reģistrēto lietotāju skaits 2019. gadā, neskaitot izglītības iestāžu bibliotēkas, bija Bauskas Centrālajā bibliotēkā (2650), Vecumnieku pagasta bibliotēkā (1005) un Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkā (827), vismazākais – Rundāles novada Vecrundāles bibliotēkā (53).

Savukārt lielākais apmeklējumu kopskaits reģistrēts Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkā (20889), Bauskas Centrālajā bibliotēkā (18932) un Iecavas novada bērnu bibliotēkā (11766), vismazākais – Rundāles novada Vecrundāles bibliotēkā (516).

Bauskas Centrālās bibliotēka (CB) veic publiskās bibliotēkas, novada centrālās bibliotēkas un reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas. CB nodrošina pakalpojumu pieejamību Bauskas novada iedzīvotājiem, t.sk. studentiem, pedagogiem, uzņēmējiem, bērniem un jauniešiem, senioriem, sociāli mazaizsargātiem iedzīvotājiem un katram interesentam. Bibliotēkas resursi pieejami klātienē un attālināti. Bibliotēkā iespējams izmantot datorizētas darbavietas, pieejams bezvadu internets. Notiek tematiski un lasīšanas veicināšanas pasākumi, lekcijas, semināri, radošas nodarbības un izbraukuma laboratorijas novadā un ārpus novada esošos uzņēmumos un iestādēs.

Aptauja

Iedzīvotāju aptaujā kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs kultūras pasākumiem – 66% (Bauskas novadā – 66%, Iecavas novadā – 61%, Rundāles novadā – 88%, Vecumnieku novadā – 56%). Norādīts, ka vēlētos plašākas kultūras aktivitātes.

Liela daļa Bauskas novada iedzīvotāji lepojas ar pils restaurācijas darbiem un Bauskas pils torņa atjaunošanu.

Respondenti novērtējuši arī mūsdienīgos risinājumus novadā un īpaši izceļ bibliotēkas grāmatu pakomāta uzstādīšanu.

Kā vienu no iemīļotākajiem pasākumiem iedzīvotāji minējuši festivālu “Bauska TASTE” un koncertus Bauskas Tautas nama pagalmā. Pamanītas un novērtētas arī novada dekorācijas uz svētkiem.

Iecavas novadā kā vienu no iemīļotākajiem pasākumiem iedzīvotāji minējuši Iecavas novada pasākumu “Izgaismo Iecavu”.

Rundāles novada iedzīvotāji priecājas par Mežotnes baznīcas atjaunošanas uzsākšanu un īpaši izceļ Mežotnes pilskalna digitālo aplikāciju. Iecienītākie pasākumi ir novada svētki un jaundzimušo sveikšana. Savukārt Vecumnieku novada respondentu atbildēs pozitīvi tiek izcelti “Liliju svētki”.

Novērtējums

Visas publiskās bibliotēkas ir akreditētas. Pieejams daudzveidīgs grāmatu, citu iespieddarbu, elektronisko izdevumu un datu bāzu piedāvājums, visās bibliotēkās ir pieejams interneta pieslēgums, datortehnikas nodrošinājums. Izveidojušās labas pasākumu tradīcijas un sadarbība ar izglītības iestādēm, muzejiem, tūrisma informācijas punktiem, kultūras namiem un citām iestādēm. Bibliotēku speciālisti regulāri pilnveido profesionālās zināšanas un prasmes, izmantojot Kultūras informācijas sistēmu centra, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Bauskas Centrālās bibliotēkas un citu institūciju piedāvātās iespējas. Bauskas novadā nepieciešams izstrādāt vīziju bibliotēku attīstībai, ņemot vērā, ka bibliotēkas daudziem iedzīvotājiem ir arī kultūrvietas mūžizglītības atbalstam, kur kvalitatīvi un radoši pavadīt brīvo laiku un socializēties, apgūt un izmantot digitālās prasmes, īpaši senioriem un sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām. Nepieciešams atbilstošs IKT nodrošinājums, jaudīgāks interneta pieslēgums, infrastruktūras sakārtošana un modernizēšana. Bauskas Centrālā bibliotēka ilgstoši atrodas nepiemērotās un grūti pieejamās telpās, tādēļ nepieciešama jauna un moderna bibliotēkas ēka. Vecumnieku pagasta Vecumnieku bibliotēkā – telpas ir šauras un risināms jautājums par to paplašināšanu vai pārcelšanu uz citām telpām. Vecsaules pagasta Vecsaules bibliotēkā nepieciešams telpu remonts un modernizācija. Vairākās bibliotēkās aktuāla ir vides pieejamības nodrošināšana.

Bibliotēku darbiniekiem ir nepieciešamas plašas zināšanas un profesionālas kompetences, bet salīdzinoši zemais atalgojums jaunajiem speciālistiem nerada motivāciju izvēlēties darbu bibliotēkā.

Iedzīvotāju skaita samazināšanās un mainīgie procesi sabiedrībā rada jaunus izaicinājumus un nepieciešamību meklēt inovatīvus risinājumus lietotāju piesaistīšanā, apkalpošanā, esošo pakalpojumu nodrošināšanā un jaunu pakalpojumu ieviešanā, piemēram, grāmatu pakomāti, grāmatu nodošanas iekārtas, grāmatu un citu izdevumu apmaiņas punktu izveide, izstāžu stendi ārtelpā un citi.

Sports

Bauskas novads jau izsenis ir viena no sportiskām un fiziski aktīvām pašvaldībām valstī. Dažādu paaudžu iedzīvotājiem ir iespēja izmantot daudzveidīgu sporta infrastruktūru un plašu fizisko aktivitāšu klāstu gan veselības uzlabošanai un nostiprināšanai, gan iespēja nodarboties ar savu izvēlēto sporta veidu un aktīvi pavadīt brīvo laiku. Novada iedzīvotājiem var izmantot izglītības iestāžu sporta bāzes, brīvdabas laukumus un trenāžierus, gājēju un riteņbraucēju celiņus.

Bauskas novada sporta darba vadītāji savā darbā balstās uz Valsts sporta politikas un novada sporta attīstības plānošanas dokumentiem, kas par sporta prioritātēm nosaka bērnu un jauniešu un tautas sportu. Pašvaldību galvenais uzdevums nav audzināt profesionālus sportistus, bet ar fiziskām aktivitātēm veicināt iedzīvotājus rūpēties par fizisko, garīgo labsajūtu un uzlabot dzīves kvalitāti.

Ik gadus Bauskas novadā tiek organizēti ap diviem simtiem dažādu sporta pasākumu gan amatieru līmenī, gan iedzīvotājiem ar funkcionāliem traucējumiem, gan ģimenēm un senioriem. Pagastu teritorijās, iespēju robežās, ir izbūvēti smilšu volejbola laukumi, uzstādīti basketbola grozi un ielu vingrošanas laukumi. Diemžēl jaunu un modernu sporta būvju celtniecība vai esošo atjaunošana pēdējos gados lauku pagastu teritorijās nav notikusi, līdz ar to vērojama pagājušā gadsimtā celto būvju novecošanās, brīvdabas jeb atklātie laukumi degradējas un kļūst bīstami. Jaunas sporta būves, plašāka pieeja un daudzveidīgāki sporta pakalpojumi, būtu stimuls jaunajām ģimenēm palikt, vai izvēlēties Bauskas novadu par savu dzīves vietu.

Viens no svarīgākajiem priekšnosacījumiem kvalitatīvam un daudzveidīgam sporta darbam ir valsts, pašvaldības un nevalstisko institūciju sadarbība kopīgam mērķim. Bauskas novadā darbojas ap 30 dažāda virziena nevalstiskās sporta organizācijas, kas nodrošina iedzīvotājiem fizisko aktivitāšu daudzveidību. Bauskas novada pašvaldība atbalsta sporta biedrību darbību un attīstību, nodrošinot inventāra, aprīkojuma, formu iegādi, dalību sacensībās, transportu, kas kopumā veicina sportistu piederības sajūtu savam novadam. Ar novada līdzfinansējumu tehnisko sporta veidu trasēs notiek Pasaules, Eiropas un Latvijas čempionāti un kausu izcīņas autokrosa un motokrosa sacensības. Pateicoties sadarbībai ar Latvijas sporta federācijām, Bauskas novada sporta bāzēs notiek valsts līmeņa sacensības novusā, vieglatlētikā, basketbolā, florbolā, futbolā, dambretē, rogainingā, ūdensslalomā, utt.

Bauskas novada talantīgākie un spēcīgākie sportisti ik gadu saņem pašvaldības finansējumu dalībai augsta mēroga pasākumos, tai skaitā pārstāv valsti Pasaules un Eiropas sacensībās bobslejā (L. Kaufmanis, D. Kaufmanis), skeletoņā (R. Smilga), taekvondo (J. Tarvida, I. Tarvida), ūdensmotosportā (U. Slakteris, L. Lakoviča-Lakovica), tenisā (M. Podžus) u.c. Lai turpinātu sportiskās tradīcijas un nodrošinātu iedzīvotāju saikni ar dzimto pusi, kā arī veidotu sporta veidu piramīdas virsotni – sporta skola–pieaugušo sports–veterānu sports, Bauskas novada pašvaldība, sadarbībā arī ar sporta klubiem atbalsta Bauskas, Iecavas un Vecumnieku sportistu, sporta spēļu komandu dalību valsts sacensībās gan sporta spēlēs, gan individuālajos sporta veidos. Kā tradicionāls pasākums ir Bauskas novada sporta laureāta organizēšana.

Lai gan Bauskas novada iedzīvotājiem ir pieejams samērā plašs sporta aktivitāšu un pakalpojumu klāsts, diemžēl jau vairākus gadu desmitus pastāv problēmas ar sieviešu sportu. Īpaši sporta spēlēs, kas zināmā mērā saistīts ar jauno speciālistu trūkumu, kuri strādātu ar meiteņu grupām no bērnu un jauniešu vecuma.

Līdz pašvaldību reformai un jaunā Bauskas novada izveidošanai esošajos novados, sporta jomu pārvaldīja un organizēja:

- Bauskas novadā – pašvaldības iestāde “Sporta centrs “Mēmele””, sporta organizatori visos pagastos;

- Vecumnieku novadā – divi sporta darba organizatori: viens – Vecumniekos, Stelpē, Skaistkalnē un otrs – Vallē, Kurmenē;
- Rundāles un Iecavas novados – Sporta nodaļas.

Bauskas novada teritorijā ir daudzveidīga infrastruktūra (22. tabula) un iespējas nodarboties ar sportu gan jebkuram iedzīvotājam, gan augsta līmeņa sportistiem un sacensību rīkošanai.

22. tabula
Sporta infrastruktūra (avots: pašvaldība)

Sporta zāles	Peldbaseini	Stadioni, laukumi	Trases un citi
Bauskas novads			
Bauskas Valsts ģimnāzijas sporta nams “Mēmele” ar sintētisko florbola grīdas segumu Codes pamatskolas sporta zāle ar trenāžieru zāli un sporta spēļu zāli Griķu pamatskolas sporta zāle ar vieglatlētikas sektoriem un sporta spēļu zāli Īslīces pamatskolas sporta zāle Uzvaras pamatskolas skolas sporta zāle Bauskas pilsētas stadiona vieglatlētikas manēža, svaru zāle, cīņas zāle Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas daudzfunkcionālā sporta spēļu halle – trenāžieru zāle, cīņas sporta veidu zāle, sporta spēļu zāle ar basketbola, volejbola laukumiem, prāta spēļu zāle, vieglatlētikas sektors	Bauskas pilsētas peldbaseins 4 celiņi x 25 m, 10 m bērnu baseins 4 pirtis (tvaika, sauna, infrasarkanā un krievu pirts), džakuzi 10 personām	Bauskas pilsētas stadions ar standartizmēriem, sintētisko segumu, vieglatlētikas sektoriem, futbola laukums ar dabīgo zālienu, 500 skatītāju sēdvietas Atklātie laukumi ar sintētisko segumu: divi basketbola laukumi, divi volejbola laukumi. Handbola laukumam un lielā tenisa kortiem nepieciešama rekonstrukcija Bauskas Valsts ģimnāzijas stadions ar futbola laukumu (mākslīgais segums) Tenisa laukums “Kvēle” Bauska 2. vidusskolas daudzfunkcionālais sporta laukums ar vieglatlētikas sektoriem un sporta spēļu laukumiem ar sintētisko segumu	“Mūsas trase” (SIA “RACE LAND MUSA”) (autosports, rallija skola, pasākumi) Āra trenāžieri Bauskā un novada ciemos Velomaršruti
Iecavas novads			
Sporta nams „Dartija” sporta spēļu zāle ar infrastruktūru		futbola laukums ar dabīgo zālienu (103 m x 72,60 m) un mākslīgo apgaismojumu, vieglatlētikas sektori (divas tāllēkšanas bedres, sektori augstlēkšanai un kārtslēkšanai, diska, lodes un šķēpa mešanai), skrejceļš ar sešiem 100 m gariem celiņiem un četriem 400 m celiņiem, skatītāju tribīnes 440 sēdvietām, komentētāju un tiesnešu telpa ar apskāpošanas iekārtu. Apgaismotais futbola laukums un skrejceļi dod iespēju sportot arī diennakts tumšajā laikā	Slidotava/hokeja laukums Velomaršruti

Sporta zāles	Peldbaseini	Stadioni, laukumi	Trases un citi
Rundāles novads			
Pilsrundāles vidusskolas zāle		Pilsrundāles vidusskolas stadions, nestandarta, ar sintētisko segumu Pilsrundāles vidusskolas tenisa korti, nestandarta, ar sintētisko segumu Multifunkcionālais stadions Svitenē	Āra trenāžieri Rundāles novada ciemos
Vecumnieku novads			
Vecumnieku vidusskolas sporta zāle Vecumnieku pašvaldības sporta zāle Valles pamatskolas sporta zāle Misas vidusskolas sporta zāle 2021. gadā uzsākti Skaistkalnes vidusskolas sporta zāles būvdarbi		Vecumnieku vidusskolas stadions, nestandarta ar dolomīta atsiju segumu Valles pamatskolas stadions, nestandarta ar sintētisko segumu Skaistkalnes vidusskolas āra sporta spēļu kompleksais laukums, nestandarta	Distanču slēpošanas trases Motosporta un atpūtas trase "Pīlādži"

Nozīmīgākais projekts, kas īstenots no 2017. līdz 2020. gadam, bija daudzfunkcionālās sporta halles būvniecība Bauskā, kuru apsaimnieko Bauskas novada Bērnu un jauniešu sporta skola (dibināta 1955. gadā). Sporta hallē ar kopējo platību 3126,8 m² ir pieejams vieglatlētikas sektors, lielā spēļu zāle basketbolam un volejbolam, zāle cīņas veidu apguvei, trenāžieru zāle, vieta dambretes un šaha treniņiem. Nepieciešams rekonstruēt Bauskas pilsētas stadiona tribīnes virs vieglatlētikas manēžas un atklātos sporta spēļu laukumus, Bauskas Valsts ģimnāzijas sporta zāli un īstenot sporta zāles būvniecību pie Vecsaules pamatskolas.

Iecavas sporta skola „Dartija” ir profesionālās ievirzes izglītības iestāde. Skolā iespējams apgūt profesionālās ievirzes izglītību trīs sporta veidos: basketbolā, vieglatlētikā un galda tenisā. Izglītības iestādes akreditācija ir spēkā līdz 2025. gada 9. jūnijam. Mācību – treniņu nodarbības notiek Iecavas sporta skolā “Dartija” un āra laukumā (Grāfa laukums 7, Iecava), Iecavas vidusskolas sporta zālē, Iecavas stadionā (Skolas iela 37, Iecava) un Iecavas parkā. 2021./2022. mācību gadā Iecavas sporta skolu „Dartija” apmeklēja 244 izglītojamie.

Sporta skolas sporta namā tiek organizētas republikas un starptautiskās sacensības galda tenisā, basketbolā un citos sporta veidos. Iecavas sporta skolas “Dartija” treneri organizē nodarbības bērnu grupās vispārējā fiziskajā sagatavotībā, lai veicinātu bērnu interesi par sportu un uzlabotu vispārējo fizisko sagatavotību.

Iecavas stadions – stadiona infrastruktūra paplašināta un papildināta. Ir izbūvēts stāvlaukums, trīs apgaismoti multifunkcionāli laukumi: mini futbolam – ar mākslīgās zāles segumu (66 x 44 m), tenisam, volejbolam un basketbolam – ar gumijas segumu. Stadiona teritorijā uzstādīti astoņi āra trenāžieri un pievilksnās stienis. Papildināts inventāra un aprīkojuma klāsts: mūsdienīgs rezultātu uzskaites tablo, pārvietojamie strītbola grozi, ir pieejama plaša sporta inventāra izvēle. Stadiona infrastruktūra aktīvi tiek izmantota gan mācību procesa nodrošināšanai, gan novada sporta skolas sportistu treniņiem, kā arī novada, reģiona un valsts mēroga sporta pasākumu nodrošināšanai.

Dabīgā zāliena futbollaukuma kvalitāti novērtējuši Latvijas jaunatnes futbola izlases treneri – šeit regulāri notiek treniņnometnes, lai sagatavotos svarīgām spēlēm.

Sporta zāles ir pieejamas Codes, Ceraukstes, Īslīces pagastos un Iecavā, jaunas sporta zāles būvniecība notiek Skaistkalnē, Iecavā. Sporta nodarbībām tiek pielāgotas arī citas telpas: sporta, vingrošanas un karatē (*do šotokan*) nodarbības notiek Bērsteles kultūras namā, sporta un vingrošanas nodarbības – Viesturu kultūras centrā, bet vingrošanas nodarbības, sporta spēles – pirmsskolas izglītības iestādes “Mežrozīte” sporta zālē, vingrošanas nodarbības fitnesa un rehabilitācijas ārstniecības centrā „Jautrais Apelsīns” Iecavā u.c.

Tiek organizētas aktivitātes dabā, kurām nav nepieciešama īpaša infrastruktūra – nūjošana, skrituļošana, velobraucieni, distanču slēpošana, vingrošanas nodarbības u.c.

Iecavā 2019. gadā Ir izveidots daudzfunkcionāls sporta laukums, kuru iespējams transformēt, pielāgojot dažādām aktivitātēm, piemēram, ziemā – ledus boulingam, vasarā – *inline* hokejam, florbolam, *Ghetto* futbolam. 2021. gadā izbūvēts betona skeitparks un asfaltēta pumpu trase.

Pie Iecavas vidusskolas 2021. gadā izbūvēta veloprasmju apguves trase “BTA Velozinis”. Trase sastāv no dažādiem modulāriem elementiem, kas imitē pilsētas infrastruktūru, rada izpratni par satiksmi un sagatavo tai ikvienu velobraucēju. Laukumā ir 9 koka konstrukcijas un virkne no zemes reljefa veidotu elementu.

Pludmales volejbola laukumi Zorģos un 2013. gadā tika izveidoti NVO projektu konkursa „Iedzīvotāji veido savu vidi” ietvaros.

Bauskas novada izglītības iestādes piedalās dažāda mēroga sacensībās saskaņā ar valsts un starptautiskajiem kalendārajiem plāniem licencēto sporta programmu veidos. Izglītojamie piedalās Bauskas novada skolēnu sporta spēlēs, Zemgales reģiona bērnu un jauniešu spēlēs, Latvijas čempionātos atbilstošās vecuma grupās, Latvijas Jaunatnes un pieaugušo Olimpiādē, sporta skolas starpgrupu fiziskās sagatavotības sacensībās un turnīros.

Nepieciešama infrastruktūras pilnveidošana aktīvam dzīvesveidam – kompleksas un apgaismotas takas, trases (ziemā slēpošanai, vasarā nūjošanai, skrituļošana), multifunkcionāli laukumi, infrastruktūras un aprīkojuma atjaunošana, modernizēšana gan telpās, gan stadionos. Sporta bāzēm ir nepietiekama kapacitāte, tās ir pārslogotas, līdz ar to daudzi meklē iespējas sportot citos novados vai Rīgā. Nepieciešama Iecavas sporta skolas „Dartija” sporta nama renovācija, jāatjauno un jāpilnveido āra sporta laukums pie sporta nama.

Nepieciešama sporta nodarbību bērniem dažādošana, paplašinot sporta veidu klāstu, bet akcentējot uzmanību uz sporta veidu tradīcijām novadā, īpaši meitenēm. Jāatjauno novadu un starpnovadu sporta spēļu/sporta svētku tradīcija. Ir iespējas attīstīt sporta tūrismu, uzņemoties valsts vai pat starptautiska mēroga sacensību organizēšanu. Komandu sporta veidos trūkst līderu, problemātiski veidot komandas.

Kopš 2018. gada novadā ir pieejams peldbaseins. Bauskas sporta skolas infrastruktūras objekts, paver lielas iespējas novada izglītojamajiem apgūt, pilnveidot peldēšanas prasmes visās vecuma grupās un pārējām sporta veidu nodaļām nodrošināt ātru atjaunošanās procesu pēc maksimālām slodzēm ikdienas treniņu procesā. Bauskas novada vispārīzglītojošo skolu izglītojamie regulāri apmeklē jaunuzcelto peldbaseinu un apgūst pilnu peldēšanas apmācības programmu kvalificētu pedagogu uzraudzībā, īstenojot Sporta politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam, nodrošinot mācību satura realizāciju vispārējās izglītības iestādēs peldēšanas prasmes un ūdens kompetences apmācības apguvei visiem izglītojamiem apvienotajā novadā. Nepieciešams rast iespēju Iecavas un Vecumnieku sporta skolu izglītojamajiem apmeklēt baseinu rehabilitācijas nolūkos.

Peldētprasmes apmācība ir svarīga visām vecuma grupām novadā, kurā ir vairākas upes un citas ūdenskrātuves. Diemžēl viens peldbaseins neatrisina visa Bauskas novada bērnu peldētāpmācības nepieciešamību.

Sporta skolas:

- Bauskas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolā pieejamās nodarbības: basketbols, brīvā cīņa, dambrete, florbols, futbols, galda teniss, peldēšana, vieglatlētika, volejbols;
- Iecavas novada sporta skolā “Dartija”: basketbols, vieglatlētika, galda teniss
- Vecumnieku novada Domes sporta skolā: basketbols, vieglatlētika, volejbols. Nodarbības notiek arī Misas vidusskolas sporta zālē, Vecumnieku vidusskolas sporta zālē un Vecumnieku vidusskolas stadionā, Valles pamatskolas sporta zālē un Valles pamatskolas stadionā.

Ar sporta un veselīga dzīvesveida popularizēšanu Bauskas novadā nodarbojas 30 biedrības un klubi, tai skaitā tehniskajos sporta veidos – 13 bijušajā Bauskas novadā, 9 bijušajā Iecavas novadā, viens bijušajā Rundāles novadā, 7 Vecumnieku novadā.

23. tabula
Nevalstiskās sporta organizācijas Bauskas novadā (avots: pašvaldība)

N.p.k.	Nosaukums	Veids	Vieta
1.	“Jautrais apelsīns”	Fitness	Iecava
2.	“Iecavas novada Zirnieki”	Šaušana	Iecava
3.	“Velo Iecava”	Riteņbraukšana	Iecava
4.	“Iecavas hokeja klubs”	Hokejs	Iecava
5.	Futbola klubs “Iecava”	Futbols	Iecava
6.	Basketbola klubs “Dartija”	Basketbols	Iecava
7.	“Forte Iecava WPC”	Pauerliftings	Iecava
8.	SK “Drostalas”	Jāšanas sports	Iecava
9.	Zemgales kinoloģiskais klubs	Suņu sports	Iecava
10.	“Codes malēji”	Riteņbraukšana	Bauska/Code
11.	SK “Bucefals”	Florbols, basketbols	Bauska
12.	ISRB “Bauska”	Invalīdu sports	Bauska
13.	SK “Bauskas Darts”	Šautriņu mešana	Bauska
14.	SK “Bauskas Zemgaļi”	Stenda šaušana	Bauska/Īslīce
15.	SK SAM-KAN-TO	Taekwondo	Bauska
16.	MOGO Fitnessa klubs “Bauska”	Fitness	Bauska
17.	“Mēmeles Jāšanas sporta klubs”	Jāšanas sports	Bauska/Code

18.	Bauskas Boksa klubs	Bokss	Bauska
19.	ŪMSK "Mēmeles sports"	Ūdensmotosports	Bauska/Code
20.	SK "Prāta laiks"	Dambrete, šahs	Bauska
21.	Bauskas Fitnesa klubs	Fitness	Bauska
22.	HK "Bauska"	Hokejs	Bauska
23.	SK Eko O	Tūrisms un orientēšanās	Vecumnieki
24.	SK "Pīlādzis"	Motosports	Vecumnieki/Stelpe
25.	SK "Vēsma"	Futbols	Vecumnieki/Skaistkalne
26.	SK "Gaita"	Jāšanas sports	Vecumnieki
27.	Vecumnieku sporta klubs "1994"		Vecumnieki
28.	Vecumnieku "Darts" klubs	Šautriņu mešana	Vecumnieki
29.	Volejbola komanda "Vecumnieki"	Volejbols	Vecumnieki
30.	FK "Rundāle"	Futbols	Rundāle

Lai rosinātu sportu un fiziskās aktivitātes Eiropā, Bauskas novada pašvaldība un tajā ietilpstošie pagasti un pilsētas aktīvi piedalās gadskārtējā pasākumā "Eiropas sporta nedēļa", Eiropas Komisijas iniciatīvā (#BeActive), "Olimpiskā diena", "Pasaules sniega diena", "Sporto visa klase". Sporta nedēļa sared kopā iedzīvotājus, valsts iestādes, sporta kustības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un privāto sektoru.

Novērtējums

Bauskas novadā ir daudzveidīga infrastruktūra sacensību rīkošanai un iespējas nodarboties ar sportu gan visiem iedzīvotājiem, gan augsta līmeņa sportistiem. Sporta nodarbībām tiek pielāgotas arī citas telpas.

Novadā jānodrošina atbalsts vairāku līmeņa sporta aktivitātēm. Pirmkārt, tautas sportam, kuru organizē pagastu sporta pasākumu organizatori un sporta veidu entuziasti. Otrkārt, jāveicina amatieru līmeņa pieaugušo sportu, kur vajadzīgi algoti treneri, vadības kontrole, attiecīgi mērķi un uzdevumi. Un, treškārt, augsta līmeņa sportisti, kuriem nepieciešams nopietns un regulārs atbalsts, lai viņiem nezustu motivācija un būtu nodrošināta mācību-treniņu kvalitāte.

Jāveicina tradicionālu sporta pasākumu sarīkošana. Pilnveidojot un attīstot konkrētās sacensības, tiek nodrošināta novada atpazīstamība valsts līmenī, kā arī iespējama nepieciešamās infrastruktūras sakārtošana (kā piemērs Bauskas "Velo rudens", Vecumnieku rogainings).

Nepieciešams algots darbinieks, kurš nodrošinātu cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem, sportiskās aktivitātes un, sadarbībā ar invalīdu nevalstiskajām organizācijām, piesaistītu jaunus interesentus.

Vienlaikus ar Bauskas Sporta halles nodošanu ekspluatācijā, ir aktualizējies jautājums par pašvaldības sporta bāzes (stadiona) sakārtošanu, izbūvējot pludmales volejbola laukumus un tenisa

laukumu, kas veicinātu pilsētvides sakārtošanu un nodrošinātu iedzīvotāju iespējas aktīvi pavadīt savu brīvo laiku no agra pavasara līdz vēlam rudenim.

Bauskas pilsēta, pateicoties savam ģeogrāfiskajam izvietojumam, upju pieejamībai un kvalitatīviem ēdināšanas pakalpojumiem, vienmēr ir bijusi pievilcīga sporta mācību-treņu nometņu un sacensību sarīkošanai.

Pakalpojumi sportistu izmitināšanai ir nepietiekami vai dārgi. Jauna hosteļa izbūve pilsētas stadiona mazajās tribīnēs varētu risināt šo jautājumu. Tiek organizētas aktivitātes dabā, kurām nav nepieciešama īpaša infrastruktūra – nūjošana, skrituļošana, velobraucieni, distanču slēpošana, vingrošanas nodarbības u.c.

Darbojas trīs sporta skolas: Bērnu un jaunatnes sporta skola Bauskā, sporta skola “Dartija” Iecavā un Vecumnieku novada domes Sporta skola, kā arī citas sporta biedrības un klubi.

Nepieciešama infrastruktūras pilnveidošana aktīvam dzīvesveidam – takas, trases, multifunkcionāli laukumi, infrastruktūras un aprīkojuma atjaunošana, modernizēšana gan telpās, gan stadionos. Sporta bāzēm ir nepietiekama kapacitāte, tās ir pārslogotas, līdz ar to daudzi meklē iespējas sportot citos novados vai Rīgā.

Novadā ir pieejams peldbaseins, tomēr ar to nepietiek, lai īstenotu Sporta politikas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam noteikto – ieviest mācību saturā vispārējās izglītības iestādēs peldēšanas prasmes un ūdens kompetences apmācības visiem izglītojamiem.

Nepieciešama sporta nodarbību bērniem dažādošana, paplašinot sporta veidu klāstu, īpaši meitenēm. Jāatjauno novadu un starpnovadu sporta spēļu/ sporta svētku tradīcija. Ir iespējas attīstīt sporta tūrismu, uzņemoties valsts vai pat starptautiska mēroga sacensību organizēšanu. Komandu sporta veidos trūkst līderu, problemātiski veidot komandas.

Nepieciešams attīstīt un stiprināt senioru sportu un aktivitātes cilvēkiem ar invaliditāti, iespēju ikvienam sportot visa mūža garumā, sākot no bērnības. Būtiski panākt, lai pēc sporta skolu absolvēšanas jaunieši turpina būt aktīvi sporta dzīvē. Vajadzīgs lielāks atbalsts sporta nometņu organizēšanā. Tautas sports popularizējams kā sabiedrības veselības veicinātājs, organizējot ārtelpā bezmaksas nodarbes ar modernu aprīkojumu. Nepieciešams attīstīt velosatiksmi un izbūvēt skriešanas celiņu infrastruktūru, lai veicinātu drošas iedzīvotāju fiziskās aktivitātes un veselīgu dzīvesveidu ikdienā.

5. UZŅĒMĒJDARBĪBA

Faktori, kas nosaka uzņēmējdarbības veikšanu, ir novada teritoriālais izvietojums, nepieciešamo resursu (cilvēkresursu, dabas resursu, atbilstošas infrastruktūras un finanšu resursu) pieejamība un kvalitāte. Uzņēmējdarbību ietekmē arī normatīvā vide, kuru lielā mērā regulē valsts līmeņa likumdošana, tomēr arī pašvaldības rīcībā ir atbalsta instrumenti, ar kuru palīdzību var nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt Bauskas novada uzņēmēju konkurētspēju un novada izaugsmi kopumā. Šajā nodaļā raksturota novada uzņēmējdarbības vide, analizējot uzņēmējdarbības aktivitāti, t.sk. uzņēmumu skaita dinamiku un struktūru, plašāk pārstāvētās nozares un tajās strādājošos uzņēmumus.

24. tabula

Reģistrēto uzņēmumu un ienākuma nodokļa maksātāju skaits novados Zemgalē (avots: UR, VID, 2021. gads)

Metrikas	Reģistrēto uzņēmumu skaits (skaits UR)		Uzņēmuma ienākuma nodokļa maksātāju skaits (skaits, VID)	
	2018	2019	2018	2019
Bauskas novads	3584	3646	3571	3630
Jelgavas novads	2829	2815	2841	2767
Jēkabpils novads	3233	3180	3134	3085
Aizkraukles novads	2337	2333	2187	2209
Dobeles novads	2322	2327	2149	2153

Bauskas novadā dzīvo 41 767 iedzīvotāji, no kuriem darbaspējīgā vecumā (15-64) 28 524 iedzīvotāji. Novadā ir divas pilsētas Bauska un Iecava, kā arī septiņi ciemi ar iedzīvotāju skaitu virs 1000.

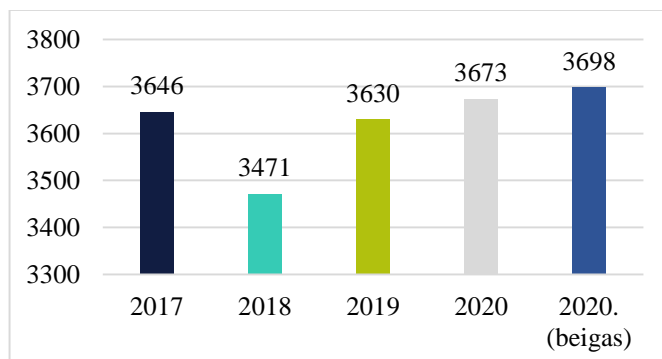
Vērojama tendence darbaspēka svārstmigrācijā, Bauskas iedzīvotāji brauc strādāt uz Rīgu (34%), Ķekavas novadu (5,2%), Iecavas novadu (2,8%), Mārupes novadu (2,6%), Rundāles novadu (1,5%) un Jelgavu (1,1%).

43,5% iedzīvotāju strādā Bauskas novadā, 45% Rīgā un Pierīgā. Aptuveni 10 000 augsti kvalificētu darbinieki ir pieejami Bauskas novadā.

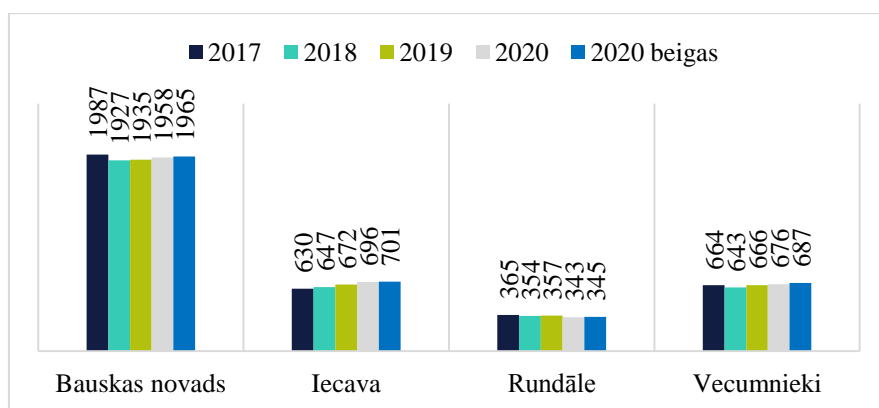
5.1. Uzņēmējdarbības pamatrādītāji

Pēc Valsts ieņēmumu dienesta datiem kopējais nodokļu maksātāju – juridisku personu – skaits (juridiskas un fiziskas personas) Bauskas novadā 2020. gada beigās bija 3698. Laika posmā kopš 2017. gada šis kopējais nodokļu maksātāju skaits nav būtiski mainījies, kritums vērojams 2018. gadā (45. attēls).

45. attēls. Kopējais nodokļu maksātāju – juridisku personu - skaits 2017.–2020. gadā (avots: <https://www.vid.gov.lv/lv/statistika/statistika-pasvaldibam>).

Bijušo novadu griezumā šis kopējais nodokļu maksātāju – juridisku personu - skaits ir ar tendenci pieaugt, izņemot Rundāles novadu (46. attēls).

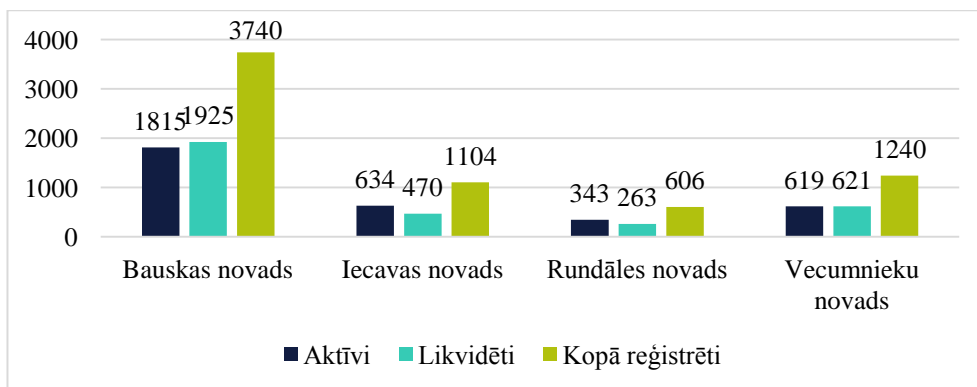

46. attēls. Kopējais nodokļu maksātāju – juridisku personu – skaits 2017.–2020. gadā bijušo novadu griezumā (avots: <https://www.vid.gov.lv/lv/statistika/statistika-pasvaldibam>).

Bauskas novada teritorijā 2020. gada beigās bija reģistrētas 2840 fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicēji, no tiem 211 mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji. Sadalījumā pa novadiem – Bauskas novadā 1546/116, Iecavas novadā 538/34, Rundāles novadā 275/18, Vecumnieku novadā 481/43.

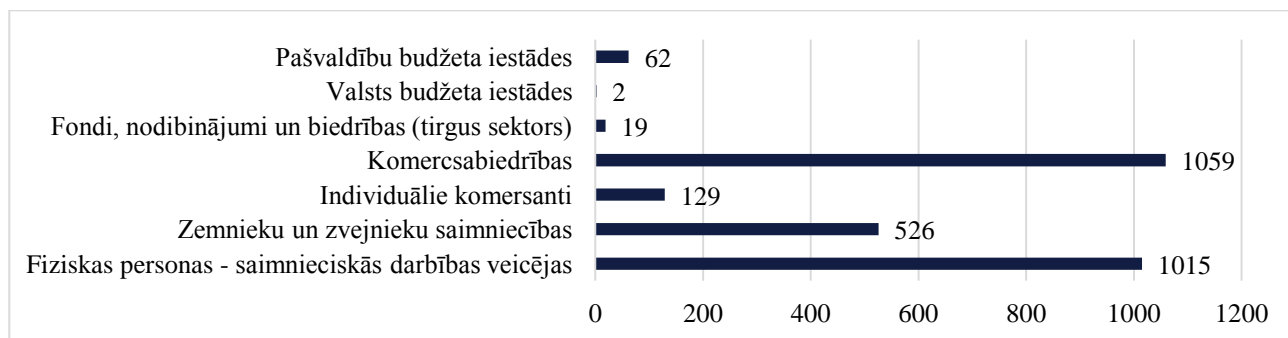
Pēc SIA “Lursoft IT” datiem 2021. gada 19. aprīlī Bauskas novada teritorijā kopumā bija reģistrēti 3411 aktīvi uzņēmumi, lielākais skaits Bauskas novadā – 1815, mazākais Rundāles novadā – 343 (47. attēls). Lursoft datu bāzē uzkrāta statistika par uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamiku kopš 1991. gada – uzņēmumu dibināšanas un likvidēšanas procesi norit nepārtraukti, kopumā Bauskas novada teritorijā šajā laika periodā nodibināti 6690 uzņēmumi, bet likvidēti 3279 jeb 49% visu reģistrēto uzņēmumu, novadu griezumā Bauskas novadā 51,4%, Iecavas novadā 42,5%, Rundāles novadā 43,3% un Vecumnieku novadā 50%.

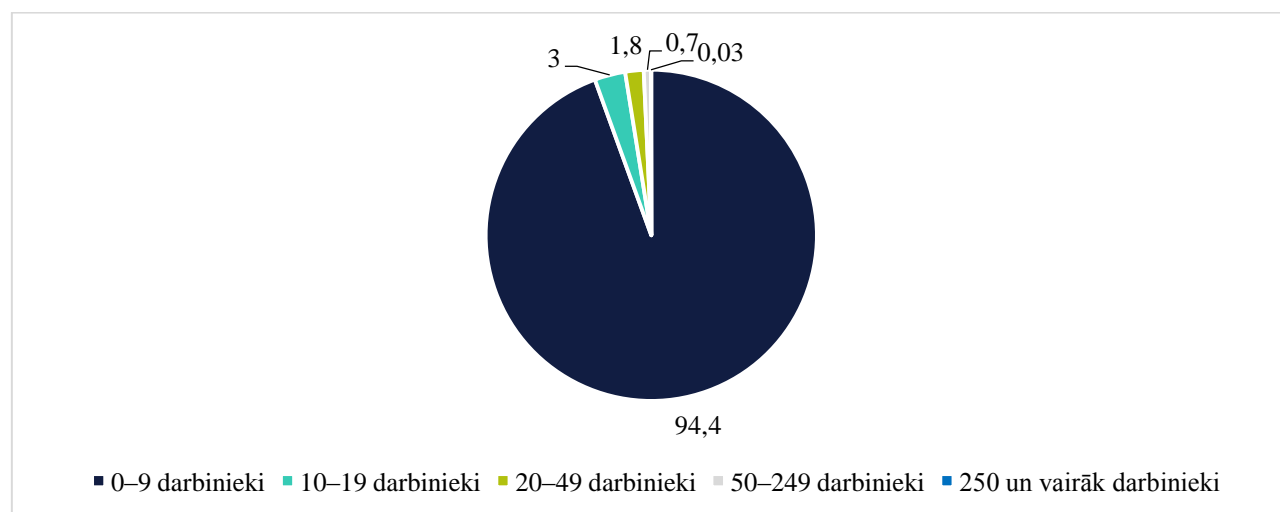
47. attēls. Aktīvo, reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaits 1991.–2020. gadā (avots: SIA "Lursoft IT").

Pēc CSP datiem 2019. gadā Bauskas novada teritorijā bija 266 tirgus sektora aktīvie uzņēmumi (bijušo novadu griezumā – Bauskas novadā 67, Iecavas novadā 60, Rundāles novadā 76 un Vecumnieku novadā 33). Laika posmā no 2015. līdz 2019. gadam to skaits nav būtiski mainījies. Pēc tirgus sektora aktīvo uzņēmumu sadalījuma 2019. gadā Bauskas novadā (pēc reģistrācijas adreses) visvairāk ir komercsabiedrību un fizisku personu – saimnieciskās darbības veicēju (48. attēls), kā arī zemnieku un zvejnieku saimniecību. Kopumā reģistrētas 62 pašvaldību budžeta iestādes.

48. attēls. Tirgus sektora aktīvo uzņēmumu sadalījums 2019. gadā (avots: CSP).

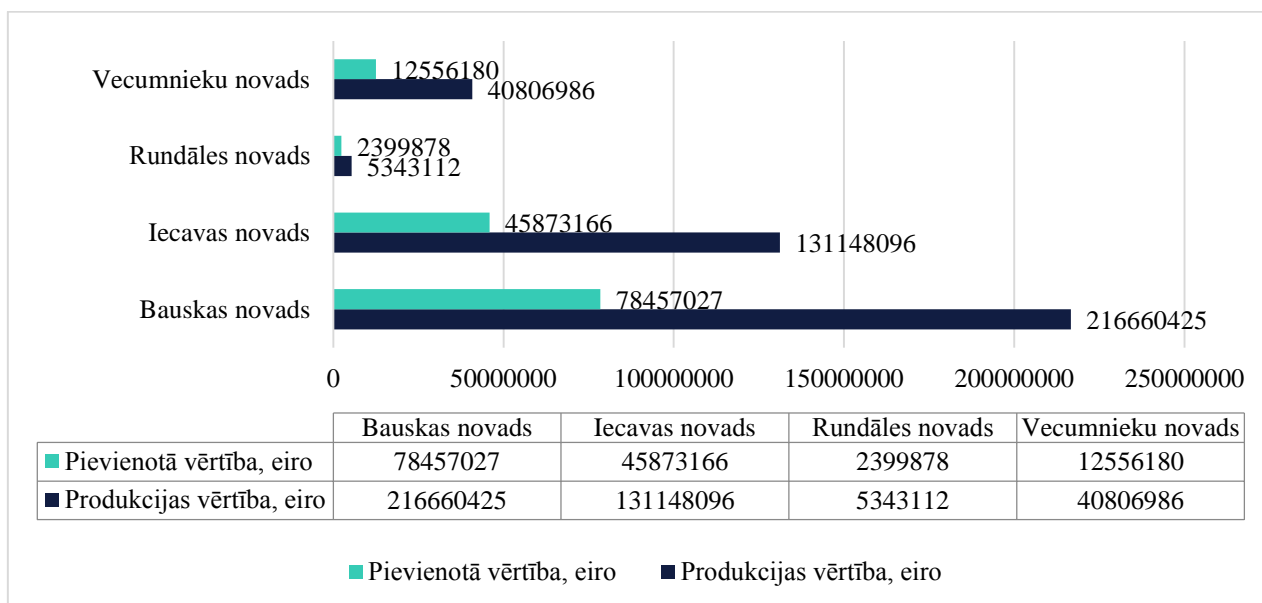
Lielākajā daļā jeb 94,4% uzņēmumu 2019. gadā nodarbināto skaits ir no 0-9, 3% uzņēmumos strādā 10-19 darbinieku, 1,8% uzņēmumu ir 20-49 darbinieki un tikai 20 uzņēmumos jeb 0,73% ir vairāk kā 50 darbinieki (49. attēls).

49. attēls. Uzņēmumu īpatsvars pēc nodarbināto skaita, % (avots: CSP).

Pēc CSP eksperimentālās statistikas datiem par 2017. gadu vietējā darbības veida vienībās radītā kopējā produkcijas vērtība Bauskas novada teritorijā bija 393 958 619 EUR un pievienotā vērtība 139 286 251 EUR, to sadalījums pa novadiem skatāms 50. attēlā.

50. attēls. Vietējā darbības veida vienībās radītā kopējā produkcijas un pievienotā vērtība 2017. gadā, EUR (avots: CSP).

Tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījums pa uzņēmumu galvenajiem darbības veidiem (NACE 2. red.) (Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā) 2019. gadā skatāms 20. tabulā. Lielākais uzņēmumu skaits darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē – 1007, no tiem 927 lauksaimniecībā (augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības), vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, automobiļu un motociklu remonta jomā – 362, profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu jomā – 194 (juridiskie, reklāmas, arhitektūras, veterinārie u.c.), būvniecībā – 192 un apstrādes rūpniecībā – 179 (visvairāk pārtikas ražošanā, kokapstrādē, apģērbu, metālizstrādājumu ražošanā).

20. tabula

Uzņēmumu sadalījums pa darbības veidiem pēc NACE klasifikācijas (avots: CSP)

Uzņēmumu darbības veids	Skaits
A Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, t.sk.:	1007
A01 Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības	927
A02 Mežsaimniecība un mežizstrāde	80
B Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	8
C Apstrādes rūpniecība, t.sk.:	179
C10 Pārtikas produktu ražošana	24
C11 Dzērienu ražošana	9
C13 Tekstilizstrādājumu ražošana	4

Uzņēmumu darbības veids	Skaits
C14 Apģērbu ražošana	14
C16 Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	34
C17 Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	3
C18 Poligrāfija un ierakstu reproducēšana	3
C20 Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana	6
C21 Farmaceutisko pamatvielu un farmaceitisko preparātu ražošana	1
C22 Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	6
C23 Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	10
C25 Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas	21
C26 Datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana	2
C27 Elektrisko iekārtu ražošana	3
C28 Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	3
C29 Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	1
C31 Mēbeļu ražošana	14
C32 Cita veida ražošana	14
C33 Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana	7
D Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	7
E Ūdens apgāde, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	3
F Būvniecība, t.sk.:	192
F41 Ēku būvniecība	75
F42 Inženierbūvniecība	16
F43 Specializētie būvdarbi	101
G Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts	362
G45 Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	79
G46 Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	76
G47 Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	207
H Transports un uzglabāšana, t.sk.:	103

Uzņēmumu darbības veids	Skaits
H49 Sauszemes transports un cauruļvadu transports	82
H52 Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	11
H53 Pasta un kurjeru darbība	10
I Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	58
I55 Izmitināšana	14
I56 Ēdināšanas pakalpojumi	44
J Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	59
K Finanšu un apdrošināšanas darbības	23
L Operācijas ar nekustamo īpašumu	90
M Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, t.sk.:	194
M75 Veterinārie pakalpojumi	16
N Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	75
O Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana	1
P Izglītība	57
Q Veselība un sociālā aprūpe	96
R Māksla, izklaide un atpūta	86
S Citi pakalpojumi	142

Reģionālais centrs Bauska nodrošina darbu tuvāko pašvaldību iedzīvotājiem, procentuāli visvairāk bijušā Rundāles novada (15,7%), Vecumnieku novada (4,3%) un Iecavas novada (3,2%) iedzīvotājiem (apvienotais profils – Bauskas novads, 2018).

Darbības jomas ar lielāko darba ņēmēju skaitu ir tirdzniecība (19,6% no visiem darba ņēmējiem), lauksaimniecība (18,2%), izglītība (17%) un apstrādes rūpniecība (9,5%) (Bauskas novads, 2020). Vidējā darba samaksa (bruto) Bauskas novadā (Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa, 2020):

- EUR 956 (Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50);
- EUR 936 (Sabiedriskajā sektorā);
- EUR 943 (Vispārējās valdības sektorā);
- EUR 997 (Privātā sektora komersanti ar nodarbināto skaitu >=50).

Bauskas tuvumā atrodas lauksaimniecības tehnikums, galvenais novada vidējās profesionālās izglītības darbinieku apmācības un sagatavošanas centrs. Kandavas lauksaimniecības tehnikuma Saulaines struktūrvienībā mācās vairāk nekā 220 studentu. Galvenās jomas ir lauksaimniecības zinātnes, auto mehānika un informāciju tehnoloģijas, kā arī ēdināšana un viesmīlība.

Galvenais kvalitatīvu cilvēkresursu ar augstāko izglītību avots ir tuvumā esošā Latvijas Lauksaimniecības universitāte ar vairāk nekā 3 845 studentiem, lauksaimniecības studijās, vides zinātnes studijās un inženierzinātņu studijās.

Lauksaimniecībā lielākā daļa uzņēmumu nodarbojas ar graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšanu, jaukto lauksaimniecību (augkopība un lopkopība), dārzeņu audzēšanu, Vecumnieku novadam vairāk raksturīga lopkopība un mežistrāde. Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novados ir samērā liels kravu pārvadātāju īpatsvars. Bauskas novadā ir 7 uzņēmumi, kas nodarbojas ar dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecību, savukārt Iecavas novadā 4, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu.

Katra novada lielāko desmit uzņēmumu pēc apgrozījuma apkopojums skatāms 25.–28. tabulās. Apkopojumā nav iekļauti uzņēmumi, kuri nav reģistrēti Bauskas novada teritorijā.

25. tabula

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2019. gadā un tā izmaiņām pret 2016.–2018. gadu (avots: SIA "Lursoft IT")

Bauskas novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
LIELZELTIŅI, SIA	Putnkopība	33 000 000,00			
LRŠ MŪSA, SIA	Lauksaimniecības dzīvnieku barības ražošana	11,000,950.00	3%	26%	70%
VAIROG EU, SIA	Metālapstrāde	9,030,279.00	7,89 reizes	47,22 reizes	n/d
BAUSKAS ALUS, SIA	Alus ražošana	7,629,038.00	3%	46%	52%
UZVARA-LAUKS, SIA	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	7,605,948.00	12%	-1%	-4%
KVĒLE, SIA	Elektroinstalācijas ierīkošana	5,979,684.00	7%	12%	42%
IR AUTO, SIA	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	4,388,496.00	12%	59%	2,17 reizes
SAIMNIEKS-V, LPKS	Graudu, sēklu, neapstrādātas tabakas un lopbarības vairumtirdzniecība	4,152,687.00	-1%	-3%	29%
LIELMEŽOTNE, SIA	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	3,837,293.00	-7%	-3%	2%
PS LĪDUMS, SIA	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	3,600,748.00	9%	-11%	-3%
BAUSKAS TIRGOTĀJS, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	3,551,404.00	-3%	6%	4%

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2019. gadā un tā izmaiņām pret 2016.-2018. gadu (avots: SIA "Lursoft IT")

Iecavas novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
BALTICOVO, AS	Putnkopība	50,914,498.00	5%	-3%	14%
AGROCHEMA LATVIA, SIA	Ķīmisko vielu vairumtirdzniecība	37,791,021.00	74%	49%	2,09 reizes
BALTIC DEVON MINK, SIA	Citu dzīvnieku audzēšana	6,392,679.00	68%	52%	28%
LV-SBS, SIA	Plaša sortimenta preču vairumtirdzniecības starpnieku darbība	6,095,868.00	6%	19%	2,38 reizes
YM MEDIA EUROPE, SIA	Reklāmas aģentūru darbība	5,821,802.00	38%	-11%	6,07 reizes
BĒNE AGRO, SIA	Graudu, sēklu, neapstrādātas tabakas un lopbarības vairumtirdzniecība	4,173,743.00	11%	5.03 reizes	n/d
ANAEROBIC HOLDING, SIA	Holdingskompāniju darbība	3,788,121.00	n/d	n/d	n/d
EGG ENERGY, SIA	Elektroenerģijas ražošana	3,606,875.00	-2%	13%	2,18 reizes
I.S.D., SIA	Pārējo organisko ķīmisko pamatvielu ražošana	3,224,064.00	-42%	-67%	-36%
IECAVNIEKS & CO, SIA	Eļļu un tauku ražošana	3,179,135.00	-20%	29%	-4%

27. tabula

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2019. gadā un tā izmaiņām pret 2016.-2018. gadu (avots: SIA "Lursoft IT")

Rundāles novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
SĒJAS, Āra Burkāna zemnieku saimniecība (ZS)	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	7,171,514.00	27%	20%	80%

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
SINTIJAS, Borkovska Viesturu pagasta ZS	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	1,745,009.00	10%	31%	34%
KAŽI, Alda Auzas ZS	Dārzeņu audzēšana	1,092,431.00	26%	38%	41%
URŠTĒNI, Bauskas rajona Svitenes pagasta ZS	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1,061,586.00	3%	-5%	6%
CERIŅI, Bauskas rajona Viesturu pagasta ZS	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	909,901.00	-25%	-10%	-18%
DRUVAS, Bauskas rajona Rundāles pagasta ZS	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	904,586.00	1%	9%	19%
SMILDZIŅAS, Bauskas rajona Svitenes pagasta ZS	Lauksaimniecības izejvielu, dzīvju lopu, tekstilizejvielu un pusfabrikātu vairumtirdzniecības starpnieku darbība	847,325.00	71%	-9%	-23%
PALEJAS, Punkas Ivara ZS	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	695,717.00	5%	-6%	13%
ZEMGAĻI, Rundāles novada Svitenes pagasta ZS	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	652,330.00	-25%	-22%	-24%
ZIEDOŅI-2, SIA	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	522,097.00	-1%	24%	6%

Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2019. gadā un tā izmaiņām pret 2016.-2018. gadu (avots: SIA "Lursoft IT")

Vecumnieku novadā

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2018, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2017, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016, %
FLORABALT SIA, SIA	Kūdras ieguve	7,025,460.00	-4%	3%	3%
PIEBALGAS, SIA	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	5,487,576.00	-18%	-9%	7%
PĪLĀDZIS, Bauskas rajona SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	3,938,132.00	15%	34%	60%
REINVED, SIA	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	2,990,097.00	3,37 reizes	n/d	n/d
ZENNUN LV, SIA	Dzīvju lopu vairumtirdzniecība	2,662,301.00	-20%	38%	-64%
NĒRINGS, SIA	Automobiļu rezerves daļu un piederumu vairumtirdzniecība	1,887,138.00	4%	4%	1%
AGRO BARBELE, SIA	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1,556,011.00	66%	63%	50%
KRĪČI, SIA	Mežizstrāde	1,167,532.00	-32%	-16%	-1%
BALTIŅI, Pētersona Ilmāra ZS	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1,097,311.00	29%	27%	29%
JNBūve, SIA	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	972,363.00	39%	5,36 reizes	35,70 reizes

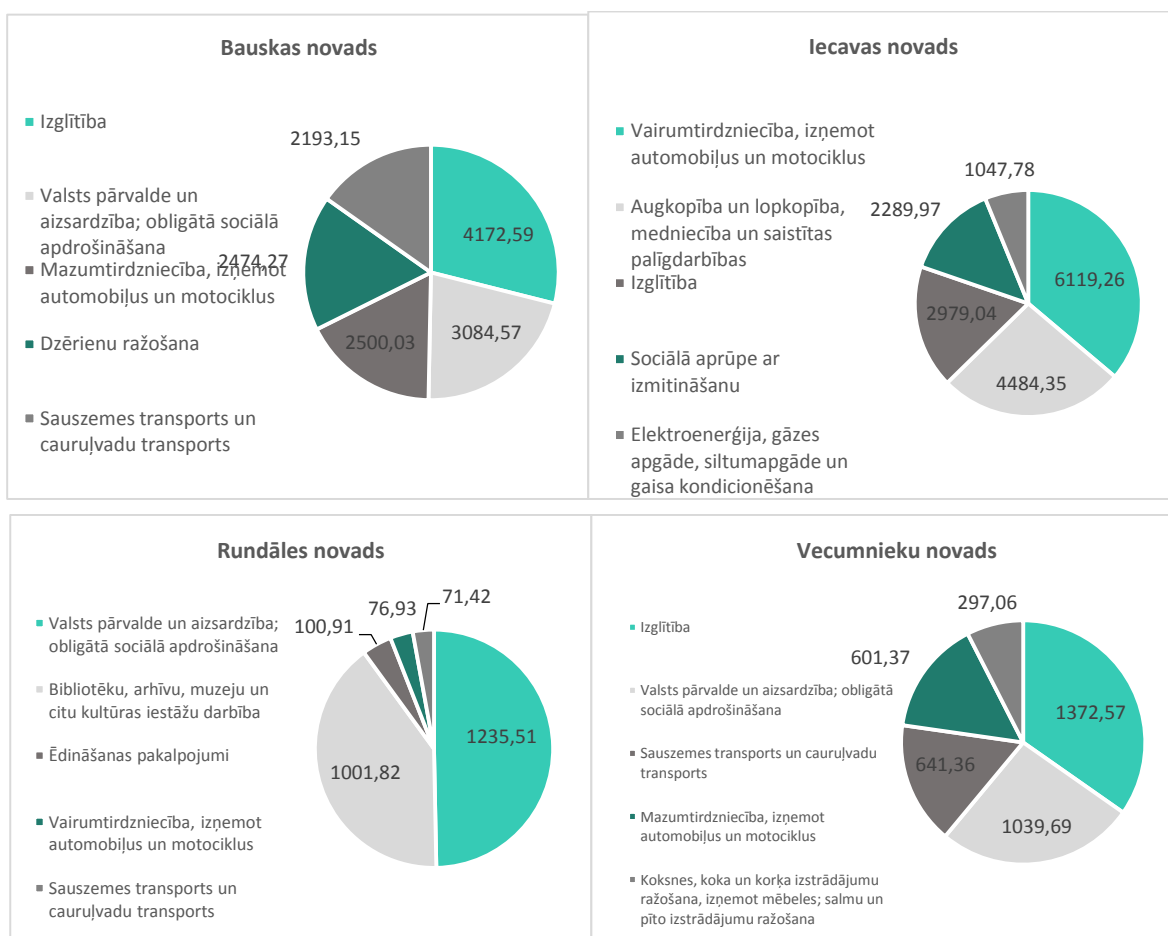
Bauskas novada teritorijā pēc apgrozījuma lielākie uzņēmumi 2019. gadā bija AS "Balticovo" un SIA "AGROCHEMA LATVIA" Iecavas novadā, kā arī SIA "Lielzeltiņi" – ar apgrozījumu virs 30 milj. EUR un SIA "LRS MŪSA" Bauskas novadā – ar apgrozījumu virs 10 milj. EUR. Lielākais apgrozījuma pieaugums pēdējo 3 gadu laikā bijis SIA "VAIROG EU" (2018. gadā pret 2017. gadu

– 47,22 reizes) Bauskas novadā un SIA “JNBūve” (2017. gadā pret 2016. gadu – 35.70 reizes) Vecumnieku novadā. Kopumā ir daudz uzņēmumu ar apgrozījuma pieaugumu, tomēr ir arī apgrozījuma samazinājums, tā piemēram, 2019. gadā pret 2018. gadu apgrozījums samazinājies 12 lielajos uzņēmumos.

Starp Bauskas novada lielākajiem uzņēmumiem pēc apgrozījuma saraksta augšā pārsvarā ir uzņēmumi (izņemot Vecumnieku novadu), kas saistīti ar lauksaimniecisko ražošanu un pārstrādi, Rundāles novada sarakstā 9 no 10 uzņēmumiem ir zemnieku saimniecības. Vecumnieku novadā lielākie uzņēmumi nodarbojas ar kūdras iegūvi, koka izstrādājumu ražošanu un mazumtirdzniecību.

Pēc Valsts ieņēmumu dienesta datiem par 5 lielāko nodokļu maksātāju kopbudžeta ienākumiem, katrā novadā 2020. gadā (51. attēls) redzamas ienesīgākās nozares. Bauskas novadā tās ir izglītība, Iecavas novadā – vairumtirdzniecība (izņemot automobiļus un motociklus), Rundāles novadā – valsts pārvalde, aizsardzība un sociālā apdrošināšana (aptuveni puse no visiem nodokļu maksātāju kopbudžeta ienākumiem), Vecumnieku novadā – izglītība. No pārējiem būtiski atšķiras Rundāles novads, kur lielāko daļu nodokļu maksātāju kopbudžeta ienākumu veido divas nozares – valsts pārvalde un bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība.

51. attēls. 5 lielākie nodokļu maksātāju kopbudžeta ienākumi pa novadiem 2020. gadā, tūkst. EUR (avots: VID).

Viens no rādītājiem, kas raksturo zemes izmantošanu lauksaimniecībai, ir Vienotais platību maksājums (VPM), kas ir maksājums tieši lauksaimniekam, un to var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamu zemi (LIZ), kurā tiek audzēta kāda no atbalsttiesīgajām lauksaimniecības kultūrām, ja zeme ir uzturēta labā lauksaimniecības un vides stāvoklī. Pēc Lauku atbalsta dienesta apkopotās informācijas Bauskas novada teritorijā 2020. gadā saņemti 1540 iesniegumi par 92284,12 ha, visvairāk iesniegumu no Bauskas (678) un Vecumnieku novadiem (493). Savukārt Mazo

lauksaimnieku atbalsts (MLS) ir vienkāršots ikgadējs tiešais maksājums 500 EUR apmērā par saimniecību, un tas aizstāj Vienoto platības maksājumu (VPM), Zaļināšanas maksājumu (ZAL), Maksājumu gados jauniem lauksaimniekiem (JAL) un Brīvprātīgu saistītos atbalstus (BSA). Lai saņemtu MLS, lauksaimniecības zemes platībai jābūt vismaz 1 ha, bet viena lauka platība ir vismaz 0,3 ha. Šim atbalsta veidam 2020. gadā bijuši 519 iesniegumi par 1159,27 ha, visvairāk iesniegumu – Bauskas (238) un Vecumnieku (185) novados.

2020. gadā Latvijā norisinājās lauksaimniecības skaitīšanas datu vākšana, līdz 2021. gada 31. martam turpinājās datu precizēšana. Lauksaimniecības datu skaitīšana norit vienu reizi 10 gados, tajā iegūst visaptverošu informāciju par lauksaimniecības rādītājiem, kas ir pamats nozares analīzei, attīstības plāniem un programmām.

Uzņēmējdarbības raksturojums, aktuālā informācija par notikumiem, uzņēmēju dažāda veida tīklošanos un notikumiem, atbalsta instrumentiem tiek publicēta pašvaldību un citās tīmekļvietnēs, t.sk.:

- Bauskā, Iecavā, un Rundālē darbojas Uzņēmējdarbības konsultatīvās padomes;
- darbojas uzņēmēju biedrības Bauskas, Rundāles, Vecumnieku un Iecavas novados;
- Rundālē darbojas Uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centrs;
- uzņēmējiem no Bauskas, Rundāles, Iecavas, Vecumniekiem novadiem pieejama LIAA Jelgavas Biznesa inkubatora Bauskas atbalsta vienība;
- tiek rīkoti Uzņēmēju gada balvas un citi konkursi;
- atbalsts tiek sniegts Zemgales plānošanas reģiona (ZPR) Uzņēmējdarbības centrā;
- notiek darbs investīciju piesaistei un industriālo teritoriju attīstības – veidota Iecavas investīciju objektu karte, Bauskas industriālais un loģistikas parks (114,7 ha), piedāvāti pašvaldības īpašumi investīcijām Vecumnieku novadā.

Zemgales Uzņēmējdarbības centra mērķis ir izveidot reģionālu pārnozaru uzņēmēju atbalsta tīklu, kas darbosies kā zināšanu un resursu birža, nodrošinot koordinētu atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai reģionā. Aktivitātes:

- pamatinformācijas un konsultāciju nodrošināšana topošajiem un esošajiem uzņēmējiem par atbalsta programmām un pakalpojumu pieejamību reģionā;
- semināru organizēšana topošajiem un esošajiem uzņēmējiem par atbalsta iespējām uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstībai un dažādošanai;
- koordinēt Zemgales plānošanas reģiona pašvaldību un uzņēmēju dalību izstādēs un gadatirgos;
- tīklošanās pasākumu un pieredzes apmaiņas braucienu organizēšana Zemgales uzņēmējiem un pašvaldībām;
- organizēt tikšanos ar uzņēmējdarbības atbalsta institūcijām;
- uzturēt un aktualizēt tīmekļvietni <http://www.zuc.zemgale.lv>;
- aktualizēt un popularizēt Zemgales karti <http://maps.kartes.lv/>.

Aktīvi tiek īstenoti pārrobežu projekti tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai. Bezdarba samazināšanā pašvaldības un sociālie dienesti sadarbojas ar darba devējiem, Nodarbinātības valsts aģentūru, citām valsts institūcijām. Bioekonomikas sektors ir Bauskas novada reģionālās specializācijas piemērs. Novadā ir attīstīta graudkopība un pārtikas pārstrāde. Augstā augsnes auglība un efektīva esošo dabas resursu izmantošana veicinājusi industriālās lauksaimniecības attīstību.

Stiprās puses:

- spēcīga bioekonomika, specializācija graudkopībā, putnkopībā, eļļas pārstrādē, kūdras ieguvē, siltumnīcu saimniecība, lauksaimniecības ķīmijas tirdzniecība, u.c.);
- ekonomikas specializācija arī nosaka potenciālā darbaspēka kvalifikācijas virzienu;
- salīdzinoši plašas teritorijas *greenfield* projektu realizācijai stratēģiski pievilcīgās vietās (piem., Bauska, Iecava, Vecumnieki).

Vājās puses:

- nav mūsdienīgas industriālas telpas;
- neliels pieprasījums pēc kvalificētiem darbiniekiem inženierzinātnēs;
- neliels jauno speciālistu piedāvājums novada profesionālajā mācību iestādē;
- ārvalstu tiešo investīciju ieguldījumu apjoms Bauskas novada teritorijā skatāms 29. tabulā. Investīciju ieguldījumu apjoms pa gadiem ir ļoti atšķirīgs, vislielākais tas bijis 2018. gadā.

29. tabula

Ārvalstu tiešo investīciju ieguldījumu apjoms Bauskas novadā (avots: RAIM)

	2015	2016	2017	2018	2019
Ārvalstu tiešo investīciju ieguldījumu kopsumma uz 1000 iedzīvotājiem (EUR)	64 810,25	885,12	36 841,02	278 957,87	26 832,71
Ārvalstu tiešo investīciju ieguldījumu kopsumma (EUR)	3 140 899,00	42 251,00	1 718 560,00	12 826 762,00	1 217 588,00

Bauskas novadu kā efektīvu ražošanas vietu ir izvēlējušies ārvalstu uzņēmumi, no tiem lielākie:

- SIA “Lielzeltiņi” Linas Agro grupas Lietuvā – specializējas putnu barības ražošanā, putnu gaļas ražošanā, produkcija tiek pārstrādāta p/f Ķekava, 50% no produkcijas kā augstas pievienotas vērtības produkti tiek realizēti Zviedrijā;
- SIA “Gaižēni” pieder Nīderlandē reģistrētajam uzņēmumam “Agro Finance” un Dānijā reģistrētajai kompānijai “Livlande Holding”, uzņēmējam Īslīcē ir lielākais sivēnmāšu komplekss valstī, cūku kompleksā ”Tunkūni” Brunavas pagastā vienlaicīgi nobaro līdz 32 000 cūku;

- Zviedrijas “Klippan Textil” AB meitas uzņēmums Latvijā SIA “Klippan – Saule”, kas nodarbojas ar pledu, segu, pārklāju, dzijas, vilnas kārsumu, pončo ražošanu;
- Nīderlandes *Van Ansem* grupā ietilpstošais SIA “Baltic Devon Mink” nodarbojas ar ūdeļu audzēšanu;
- SIA “Baltic Dairy Board” ir daļa no *Vilvi* grupas Lietuvā – specializējas augstas pievienotās vērtības piena produktu sastāvdaļu ražošanā un pārdošanā, kā arī piena un sūkalu atdalīšanā.

Potenciālās biznesa attīstības jomas investīcijām:

- agroparki;
- siltumnīcu saimniecības;
- esošo bioekonomikas nozaru blakusproduktu tālākā pārstrāde;
- jaunu bioekonomiku atbalstošo produktu ražošana (barība, mēslojums u.tml.);
- lauksaimniecības tehnikas apkalpošanas/tirdzniecības centri;
- specializētas izpētes, izglītības iestāde bioekonomikas jomā, kuru nenodrošina Latvijā/Baltijā esošās iestādes;
- zaļās enerģijas ražošana (saule, vējš u.c.).

Nacionālās nozīmes *Rail Baltica* projekts veicinās nodarbinātības palielināšanos būvniecības nozarē, apkalpojošā sfērā. Pēc pabeigšanas Iecavā tiks izveidots dzelzceļa infrastruktūras apkopes punkts 16 ha platībā, kas nodarbinās vairāk kā 500 darbinieku Iecavā un novadā kopumā.

5.2. Tūrisms

Bauskas novada izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums pie valsts galvenā autoceļa Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (A7/E67) veicinājusi daudzu tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas un izmitināšanas uzņēmumu, atpūtas vietu un kompleksu, degvielas uzpildes staciju un citu tranzīta koridora apkalpes uzņēmumu attīstību. Šī autoceļa tuvumā atrodas arī daudzi tūrisma attīstībai nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma un citi apskates objekti. Izveidots plašs un daudzveidīgs piedāvājums, kas balstīts uz dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām – Mūsu un Mēmeli, citiem iekšējiem ūdeņiem, neskartu dabu un ainavām, valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļiem, t.sk. Bauskas vecpilsētu, Rundāles pili, Bauskas pili, citas pilis un muižas, sakrālo mantojumu, senām kulta vietām, militāro un padomju laika mantojumu, nemateriālo mantojumu, izkoptām vietējām tradīcijām.

Izmantojot šīs esošās bagātības, ir plašas iespējas esošo tūrisma produktu attīstībai un jaunu radīšanai, t.sk. ūdenstūrisma, ekotūrisma un “Zaļā kursa” attīstībai. Līdztekus tiem tiek radīti arī jauni apskates objekti, kā arī tūristus uzņem ģimenes uzņēmumi ar senām tradīcijām.

Pēdējos gados uzlabotā autoceļa Vecumnieki–Nereta–Subate (P73) infrastruktūra Lietuvas pierobežā būs priekšnoteikums plašākai tūrisma attīstībai un tūristu piesaistei.

Bauskas novada teritorijā darbojas Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Bauskas tūrisma informācijas centrs ar 4 darbiniekiem. Saskaņā ar reglamentu Bauskas TIC savu darbību veic Bauskas novada teritorijā, tomēr tas uztur kopīgu tūrisma datu bāzi par visu četru Bauskas novadu veidojošo pašvaldību teritoriju.

TIC mērķis ir informēt par tūrisma pakalpojumiem un sniegt palīdzību, konsultācijas tūristiem tūrisma pakalpojumu izmantošanā Bauskas novadā, iespēju robežās arī Zemgalē un visā Latvijā. Veicināt tūristiem draudzīgas tūrisma vides veidošanu, iniciēt tūrisma attīstības un mārketinga aktivitātes, izstrādāt tūrisma attīstības stratēģijas un plānus, apvienot tūrisma pakalpojumu sniedzējus, veidojot sadarbību starp privāto un publisko sektoru, lai veicinātu **tūrisma attīstību**, jaunu tūrisma produktu attīstību un Bauskas novada kā tūrisma galamērķa atpazīstamību Latvijā un ārvalstīs. Īpašs akcents uz Bauskas rātsnama kā novada reprezentācijas un apskates objekta iesaisti tūrisma aprītē.

Bauskas TIC veido un uztur tīmekļvietni www.visit.bauska.lv par Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadu tūrisma piedāvājumu (arī vairākās svešvalodās – RUS, ENG, LT, EST, GER). Pieejams audio gids pa Bausku (LV, RUS, ENG, LT, EST), drīzumā plānots izveidot arī par Iecavu (LV, RUS, ENG).

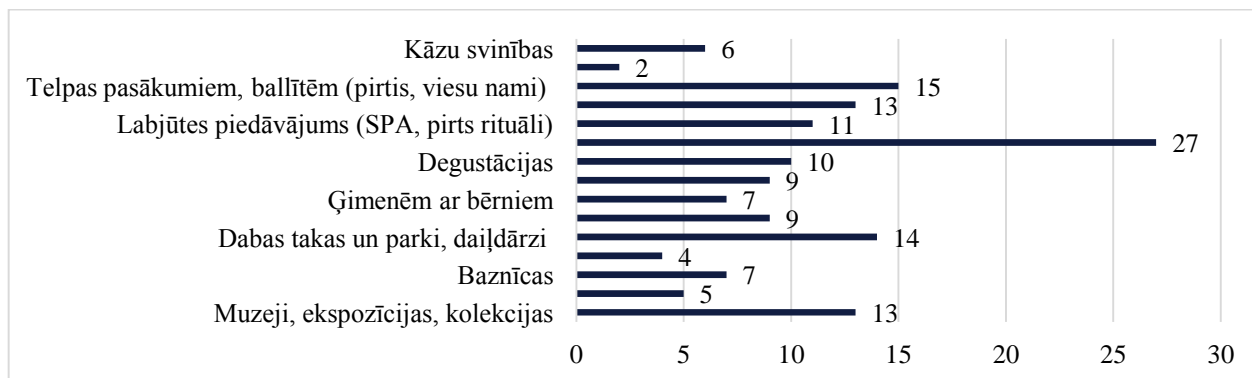
Statistika par Bauskas TIC apkalpoto klientu skaitu (klātienē, pa tālruni, e-pastā) 2016.–2020. gadā uzrāda lejupejošu tendenci (30. tabula), kas izskaidrojams ar to, ka tūristi paši plaši izmanto internetā pieejamo informāciju un digitālos materiālus, ceļvežus. 2020. gadā tūristu skaitu ietekmēja Covid-19 pandēmijas radītie ceļošanas un pulcēšanās ierobežojumi.

30. tabula

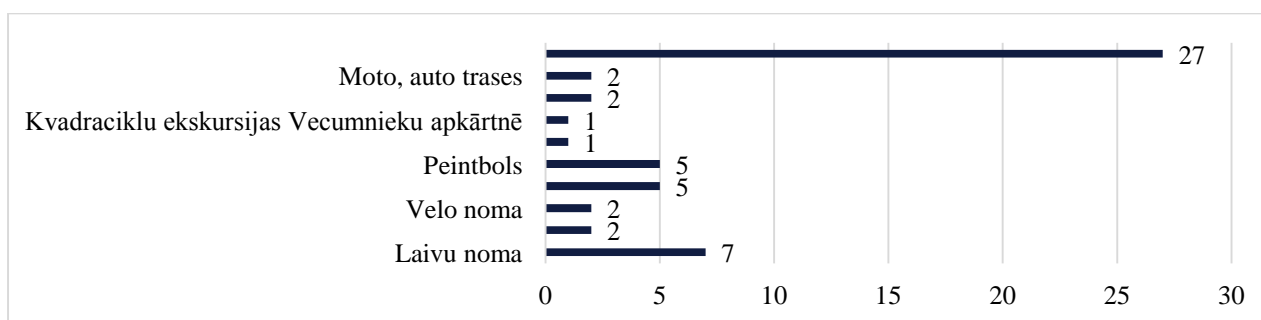
Bauskas TIC apkalpoto klientu skaits 2016.–2020. gadā (avots: Bauskas TIC)

	2016	2017	2018	2019	2020
Bauskas TIC kopējais apkalpoto skaits (klātienē, pa tālruni, e-pastu)	9 583	9 337	8 543	7 616	5 000
No tiem ārvalstu apmeklētāji	3 044	3 222	2 912	2 827	1 107
Ārvalstu tūristu TOP 10		Lietuva, Spānija, Vācija, Krievija, Igaunija, ASV, Polija, Francija, Somija, Izraēla	Lietuva, Vācija, Krievija, Spānija, Igaunija, Francija, ASV, Somija, Ukraina, LB	Lietuva, Vācija, Krievija, Igaunija, Spānija, Francija, Somija, Polija, LB, Ukraina	Lietuva, Igaunija, Vācija, Somija, Krievija

Tūrisma un atpūtas objektu piedāvājums ir daudzveidīgs (52. attēls) gan ģimenēm, gan grupām un individuāliem ceļotājiem – kultūrvēsturiskā mantojuma objekti, iespējas darboties radošās darbnīcās, piedalīties degustācijās, izmantot telpas un vietas pasākumiem, labjūtes piedāvājumu (SPA, pirtis, rituāli). Plašas ir arī aktīvās atpūtas iespējas (53. attēls) gan ūdenssporta, gan tehniskos sporta un atpūtas veidos, pieejamas izjādes ar zirgiem, peintbols, velonoma, ekskursijas ar kvadricikliem u.c.

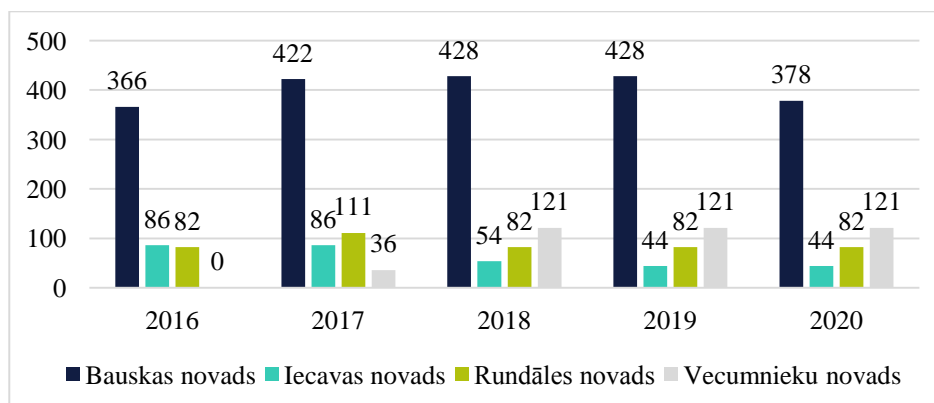

52. attēls. Tūrisma objektu un atpūtas iespēju piedāvājums, skaits (avots: Bauskas TIC).

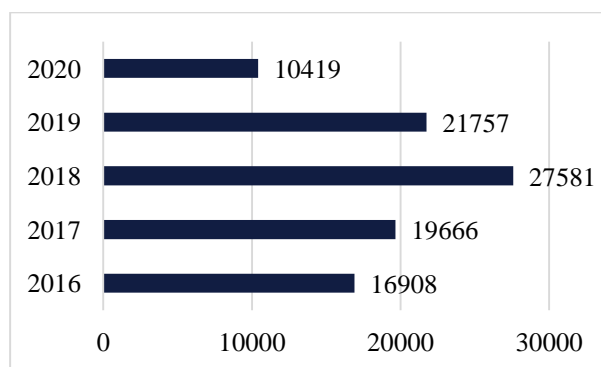
53. attēls. Aktīvās atpūtas iespēju piedāvājums, skaits (avots: Bauskas TIC).

Tūristu mītnēs pieejamo gultasvietu skaits Bauskas novada teritorijā 2020. gadā bija 625, lielākā daļa no tām Bauskas novadā. Izmaiņas novados laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam skatāmas 54. attēlā. Iecavas novadā šajā periodā gultasvietu skaits ir samazinājies, Rundāles novadā nav būtiski mainījies, Vecumnieku novadā 2018. gadā pieaudzis un pēc tam nav mainījies. Savukārt Bauskas novadā visvairāk pieejamo gultasvietu bijis 2017.–2019. gadā.

54. attēls. Viesnīcās un citās tūristu mītnēs pieejamo gultasvietu skaits 2016.–2020. gadā, skaits (avots: CSP).

Viesnīcās un citās tūristu mītnēs apkalpoto personu skaita dinamika Bauskas novadā skatāma 55. attēlā, bet statistika par Iecavas un Rundāles novadiem CSP datu bāzē nav pieejama. Vecumnieku novadā 2018. gadā apkalpotas 1330 personas, 2019. gadā – 1353 un 2020. gadā – 1106 personas.

55. attēls. Viesnīcās un citās tūristu mītnēs apkalpoto personu skaits bij. Bauskas novadā 2016.–2020. gadā (avots: CSP).

Populārākie tūristu galamērķi Bauskas novadā 2020. gadā apkopoti 31. tabulā. Covid-19 pandēmijas ierobežojumu ietekmē Rundāles pils muzeja apmeklētāju skaits 2020. gadā pret 2019. gadu samazinājies par 62% (pret 2019. gadu), Bauskas pils muzejā par 33%, bet Bauskas muzejā par 84%.

31. tabula

Populārākie tūristu galamērķi Bauskas novadā (avots: Bauskas TIC)

Apmeklētāju skaits	Objekts	Mērogs
100-250 tūkst.	Rundāles pils muzejs	Starptautiska mēroga
	Bauskas pils muzejs	
10-25 tūkst.	Bauskas muzejs	Baltijas mēroga
	Mini zoo "Dobuļi"	

Apmeklētāju skaits	Objekts	Mērogs
	Mazmežotnes muiža	
	Bauskas motormuzejs	
3-9 tūkst.	Trušu pilsētiņa	
	AK "Miķelis"	
	BM "Ausekļu dzirnavas"	
	Atrakciju parks "Labirinti"	
	AK "Rožmalas"	
	Bauskas rātsnams	
	Bauskas vecpilsēta	
1-2 tūkst.	Plūdoņa muzejs	Nacionāla mēroga
	Bauskas Sv.Gara baznīca	
	"Jūras" Vecumniekos	
	Mazā muiža	
Līdz 1 tūkst.	Amtmaņu muzejs	Vietēja/reģionāla mēroga

5.3. Teritorijas attīstības indekss

Teritorijas attīstības indekss ir statistika, kuru apkopo un publicē Valsts reģionālās attīstības aģentūra.

Teritorijas attīstības līmeņa indekss raksturo attīstības līmeni attiecīgajā gadā, parādot teritoriju augstāku vai zemāku attīstību salīdzinājumā ar vidējo attīstības līmeni valstī. Tas ir vispārināts rādītājs, ko aprēķina atsevišķi plānošanas reģioniem, republikas pilsētām un novadiem.

Lai rādītāji būtu savā starpā salīdzināmi, aprēķinā tiek izmantoti astoņu dažādu rādītāju standartizētās vērtības un katrai no tām ir noteikts savs nozīmības svars (ietekme). Teritorijas attīstības līmeņa aprēķināšanas kārtība noteikta Ministru kabineta 2014. gada 1. jūlija noteikumos Nr. 367 “Reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas kārtība”.

32. tabula

Teritorijas attīstības indekss 2019. gadā (VRAA)

Novads	Ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsab. skaits uz 1000 iedz.	Bezdarba līmenis	Trūcīgo personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā	Kopējais noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedz.	Dabiskās kustības saldo uz 1000 iedz.	Ilgtermiņa migrācijas saldo 1000 iedz.	Iedzīv. skaits virs darbsp. vecuma uz 1000 darbsp. vecuma iedz.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa lielums uz 1 iedz.	Attīstības līmeņa indekss		Attīstības līmeņa izmaiņu indekss pēc 2019. gada datiem, salīdzinot ar 2018. gada datiem	
									Vērt.	Rangs	Vērt.	Rangs
Bauskas novads	-0.123	0.037	0.032	-	-	-	0.005	-	0.207	56	-	57
Iecavas novads	-0.111	0.074	0.032	-	0.097	0.000	0.043	0.063	0.172	26	0.346	26
Rundāles novads	-0.176	-	0.006	0.017	0.028	-	-	-	-	67	-	67
Vecumnieku novads	-0.218	0.048	0.032	0.016	-	-	0.008	-	-	61	-	63

Latvijas 110 novadu pašvaldību rangā pēc teritorijas attīstības indeksa Bauskas novadu veidojošās pašvaldības 2019. gadā atradās starp 26.–67. vietu (32. tabula). Salīdzinot ar 2018. gadu, Bauskas novads ir pakāpies par vienu vietu augstāk, Vecumnieku novads – par divām, bet Iecavas un Rundāles novadi savu vietu rangā nav mainījuši, līdz ar to kopumā novadā pēc teritorijas attīstības indeksa vērojamas pozitīvas attīstības tendences.

Aptaujas

Iedzīvotāju aptaujā uz jautājumu, vai uzņēmējdarbībai un tās uzsākšanai ir pietiekošs atbalsts no pašvaldības, lielākā daļa respondentu jeb 51% ir atbildējuši *grūti pateikt*. 22% respondentu snieguši negatīvu vērtējumu. Atbalstu uzņēmējdarbībai kā labu vai apmierinošu vērtē 27% respondentu.

Aktīvās atpūtas un tūrisma iespēju kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 63% (Bauskas novadā – 61%, Iecavas novadā – 51%, Rundāles novadā – 88%, Vecumnieku novadā – 64%). Vairāku respondentu atbildēs parādās arī nepieciešamība uzlabot aktīvās atpūtas iespējas novados, tomēr iedzīvotāji lepojas ar tūrisma iespējām, Bauskas vecpilsētu, Rundāles, Mežotnes, Bauskas pilīm, skaisto dabu, Latvijā atpazīstamiem novadniekiem.

Konkurētspējīgas un stabilas uzņēmējdarbības attīstība ierindota trešajā vietā starp nozīmīgākajiem attīstības virzieniem Bauskas novadā aiz infrastruktūras attīstības un iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanas. Starp citiem novada attīstības virzieniem sestajā vietā ierindots tūrisms.

Atsevišķi 2021. gadā tika organizēta **uzņēmēju aptauja**. Uzņēmēju aktivitāte bija neliela, aptaujā piedalījās 29 respondenti. Vairākums no respondentiem darbojas lauksaimniecības nozarē (zemnieku saimniecības) un tūrisma pakalpojumu sniegšanā (viesmīlības pakalpojumi, aktīvā atpūta u.c), kā arī transporta pārvadājumu nozarē, bērnu izklaides pasākumu organizēšanā, tirdzniecībā, dažāda veida ražošanas nozarēs, kokapstrādē un grāmatvedībā.

Bijušo novadu griezumā skaitliski visvairāk respondentu savu uzņēmējdarbību veic Bauskas novadā (14 jeb 48% no visiem respondentiem). Savukārt, Rundāles novadā 9 jeb 31% respondentu. 4 respondenti jeb 14% aptaujas dalībnieku savu uzņēmējdarbību veic Iecavas novadā, atlikušie 2 jeb 7% par uzņēmējdarbības atrašanās vietu norāda Vecumnieku novadu. Lielākā aptaujāto uzņēmēju daļa jeb 86% aptaujāto nodarbina līdz 9 darbiniekiem, 3 uzņēmumi jeb 10% nodarbina no 10 līdz 49 darbiniekiem, bet tikai viens uzņēmums nodarbina vairāk nekā 50 darbiniekus.

18 jeb 62% aptaujāto uzņēmumu neto apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā bija līdz 50 tūkstošiem eiro, pa 3 jeb 10% uzņēmumu neto apgrozījums bija no 51 līdz 100 tūkstošiem eiro un no 101 līdz pusmiljonam eiro. Savukārt 4 jeb 14% uzņēmumu neto apgrozījums bija no pusmiljona līdz miljonam, bet vienam uzņēmumam neto apgrozījums bijis lielāks par 2 miljoniem. 16 uzņēmumi jeb 55% savu darbību veic savās telpās. 2 jeb 7% no aptaujātajiem uzņēmējiem nomā telpas no valsts, 9 jeb 31% uzņēmumu telpas nomā no privātpašnieka.

Pēc respondentu atbildēm var secināt, ka novadā būtu nepieciešams uzlabot ceļu infrastruktūru – to minējuši 72% respondentu, bet pārējie uzskata, ka nepieciešams uzlabot vides un komunikāciju infrastruktūru. Respondenti norāda, ka no pašvaldības būtu nepieciešams atbalsts uzņēmējiem, īpaši uzsverot pašnodarbinātos un mazos uzņēmējus. Respondenti min, ka pašvaldībai noteikti jāturpina piedāvāt iespēju piedalīties projektu konkursos, kā arī jāturpina atbalsts projektu sagatavošanā, iesniegšanā un konsultācijās. Respondenti uzskata, ka uzņēmējdarbības pirmajos gados liels atbalsts būtu arī nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi.

Teju puse jeb 14 aptaujāto uzņēmumu atzīst, ka pēdējo 3 gadu laikā nav veikuši ieguldījumus pētniecībā un izstrādē, toties 4 jeb 14% uzņēmumu to dara regulāri. 6 uzņēmumi jeb 21% to dara dažkārt, un tikai viens uzņēmums pastāvīgi veic ieguldījumus pētniecībā un izstrādē. 66% jeb 19 uzņēmēji pēdējo triju gadu laikā ir ieviesuši uzņēmumā jaunu produktu, pakalpojumu vai tehnoloģiju, toties pēdējie 10 uzņēmēji jeb 34% to nav darījuši. 20 jeb 69% uzņēmēju aptaujā atzinuši, ka pēdējo triju gadu laikā ir iegādājušies mašīnas vai iekārtas jaunu vai būtiski uzlabotu produktu vai procesu uzlabošanai. Kā būtiskas problēmas uzņēmumu darbībā norādītas speciālistu un darbinieku trūkums, kā arī nepietiekami līdzekļi attīstībai, arī komunikācija ar valsts un pašvaldību iestādēm, klientu trūkums tūrisma nozarē, interneta pieejamība un kvalitāte. Bažas rada nākotnē gaidāmie fosilo resursu izmantošanas ierobežojumi, cenu kāpums izejmateriāliem, loģistikai, minerālmēslu pieejamība lauksaimniecībā.

Kā nozares, kurās nākotnē saskata izaugsmi, Bauskas novadā norādītas lauksaimniecība, tūrisms un sociālā uzņēmējdarbība, dažādu pakalpojumu, t.sk. IT jomā, sniegšana. Iespējas saskata dārzenu audzēšanas kooperatīvu veidošanā un vietējo ražojumu tirdziņu organizēšanā.

Novērtējums

Visu Bauskas novadu veidojošo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos kā novadu galvenie ekonomikas specializācijas virzieni ir norādīta lauksaimniecība un lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, pārtikas ražošana, Vecumnieku novadam arī mežstrāde, kokapstrāde un kūdras ieguve. Kā otrā vai trešā specializācija noteikta transports un loģistika vai tūrisma attīstība. Starptautiski liela loma plānota tūrisma attīstībai, īpaši Rundāles un Bauskas novados, bet Vecumniekos – arī kūdras un koksnes eksportam.

Nākotnē novada izaicinājums būs darbaspēka pieejamība un piesaiste saistībā ar demogrāfijas prognozēm, lauksaimniecības lielo saimniecību un apdzīvojuma sabalansēšana, bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas pieprasījums un piedāvājums gan vietējā, gan starptautiskajā tirgū, vietējo energoresursu izmantošana (biodīzelis), inovāciju un zinātnes sasniegumu ieviešana, zemes racionāla izmantošana, industriālo teritoriju attīstība un degradēto teritoriju iedzīvināšana.

Uzņēmējdarbībai nepieciešams lielāks atbalsts gan valsts, gan vietējā līmenī, ilgtspējīga pārvalde, savstarpēja sadarbība. Grantu konkursi, pašvaldību konsultācijas mazajiem uzņēmējiem, mājražotājiem. Koprades telpu veidošanas sekmēšana.

Kā problēmas uzņēmējdarbības veiksmīgai attīstībai minamas transporta infrastruktūras kvalitāte (ceļi, dzelzceļa attīstība, Bauskas pilsētas apvedceļš), nepietiekams interneta pārklājums, nekustamā īpašuma cenu konkurētspēja un banku politika kredītu pieejamībā, brīvas lauksaimniecība zemes trūkums un tajā pašā laikā arī neoptu teritoriju esamība. Labas biznesa izglītības un spēcīgu speciālistu trūkums darbam ar investoru piesaisti un projektu iniciēšanu, vadīšanu, zaļajiem iepirkumiem. Nepietiekama uzņēmēju sadarbība, veidojams kopīgu pakalpojumu (klasteru) piedāvājums, jāattīsta lauksaimnieku kooperēšanās, kopienu un NVO attīstība. Uzņēmēju izglītošana un ieinteresēšana aprītes ekonomikas ieviešanā.

Sudraba ekonomikas apstākļos arvien pieaugoša būs nepieciešamība pēc mūžizglītības, darbinieku kvalifikācijas celšanas, ieguldījumiem cilvēkkapitālā, atbalsts speciālistu piesaistei, veidojot un uzlabojot pašvaldību dzīvojamo fondu. Senioru un jauniešu sadarbība pieredzes apmaiņā un prasmju pilnveidošanā. Savukārt jauniešu iesaistei uzņēmējdarbībā jāveicina atbalsta mehānismu ieviešana (nodokļu atlaides u.c.). Pilnveidojama uzņēmēju sadarbība ar izglītības iestādēm karjeras projektu attīstībā, Ēnu dienu organizēšanā, prakses vietu nodrošināšanā, nodarbinātībā vasarās, finanšu pratības uzlabošanā.

Tāpat kā daudzviet Latvijā, arī Bauskas novadā tūrisma attīstību ietekmē sezonālitate. Rīgas tuvums neveicina tūristu naktsmītņu attīstību, tomēr ir iespējas veidot konferenču un sporta tūrisma piedāvājumu. Tūrisma jomā veidojami digitālie pakalpojumi, integrētas datu bāzes gan TIC darbiniekiem, gan tūristiem. Jāattīsta tūrisma klasteri, TIC un uzņēmēju sadarbība, mazo ražotāju un mājražotāju piedāvājuma popularizēšana.

Bauskas novada zīmola veidošana un lokālpatriosma attīstība būs viens no kvalitatīvas dzīves vides veicinošiem faktoriem.

6. TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

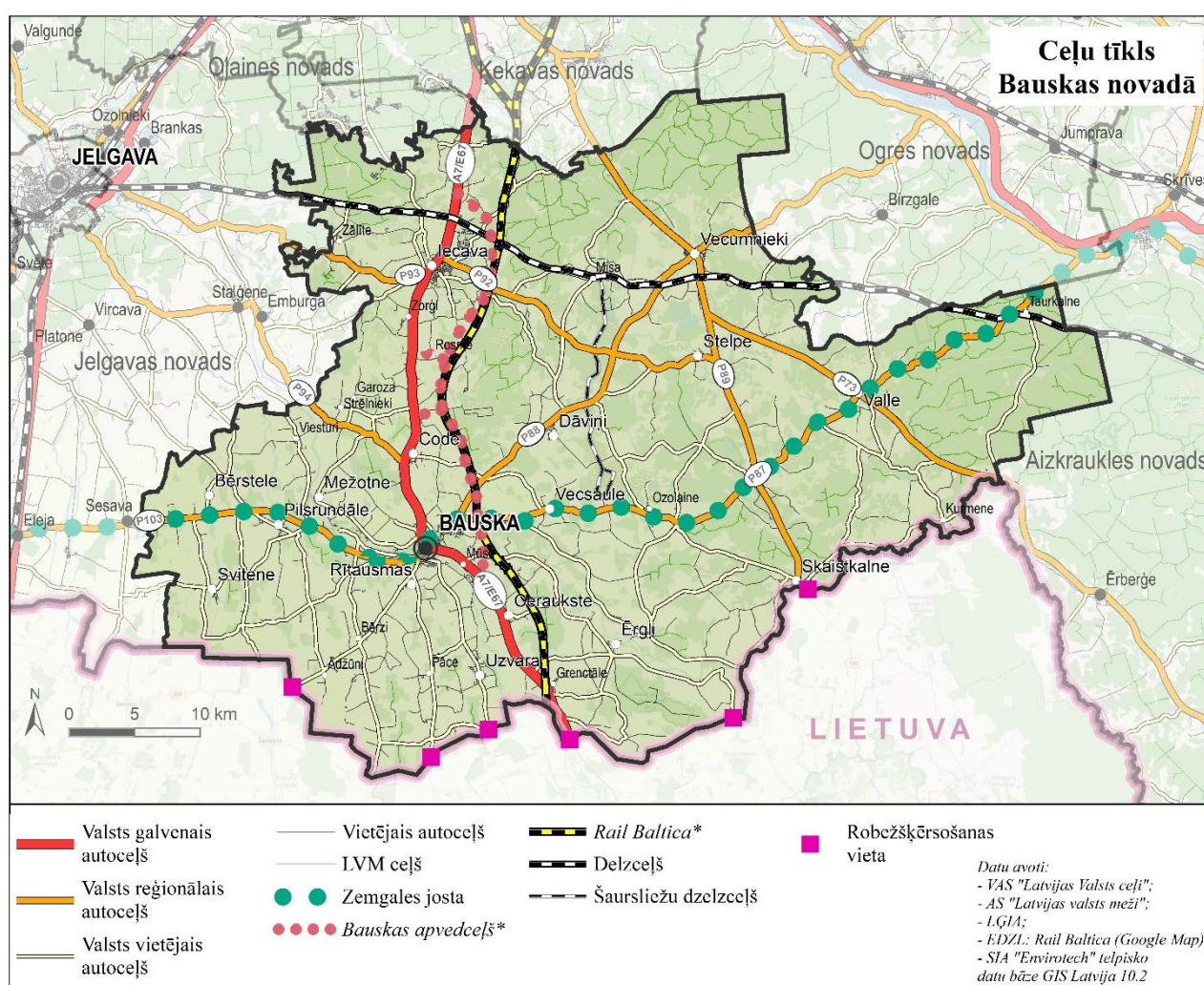
6.1. Transporta infrastruktūra

Satiksmes infrastruktūra ir viens no teritorijas infrastruktūras elementiem, kas nodrošina tās dzīvotspēju. Konkurētspējīga satiksmes infrastruktūra ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem teritorijas ekonomiskai izaugsmei.

Autoceļi

Platības zem ceļiem, saskaņā ar Valsts zemes dienesta 2020. gada datiem par zemes lietošanas veidiem, Bauskas novadā aizņem 4640 ha jeb 2,13% no visa novada teritorijas.

Autoceļu tīklu veido valsts galvenie, reģionālie un vietējie autoceļi, kā arī VAS “Latvijas valsts meži” autoceļi un citi ceļi (56. attēls).

56. attēls. Bauskas novada transporta tīkls (avots: data.gov.lv, SIA Baltkonsults).

Galvenā transporta maģistrāle ir valsts galvenais autoceļš A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle). Autoceļš A7 ir Eiropas autoceļa E67 posms – šis autoceļš posmā starp Tallinu un Varšavu tiek dēvēts arī par *Via Baltica* un ir autotransporta koridors, kas šķērso vairākas Austrumeiropas valstis.

Autoceļš A7/E67 ietilpst Eiropas transporta tīkla (TEN-T) pamattīklā, kura daļas ir stratēģiski vissvarīgākās TEN-T politikas mērķu sasniegšanai, ar TEN-T palīdzību panākot, ka visā ES pakāpeniski tiktu sekmēta iekšējā tirgus attīstība, stiprināta teritoriālā, ekonomiskā un sociālā kohēzija un samazinātas siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Ņemot vērā, ka autoceļš A7/E67 šķērsos Bauskas pilsētu, svarīga ir apvedceļa plānošana un būvniecība, lai novirzītu tranzīta plūsmu ārpus Bauskas pilsētas vēsturiskā centra, uzlabotu vides kvalitāti un iedzīvotāju drošību.

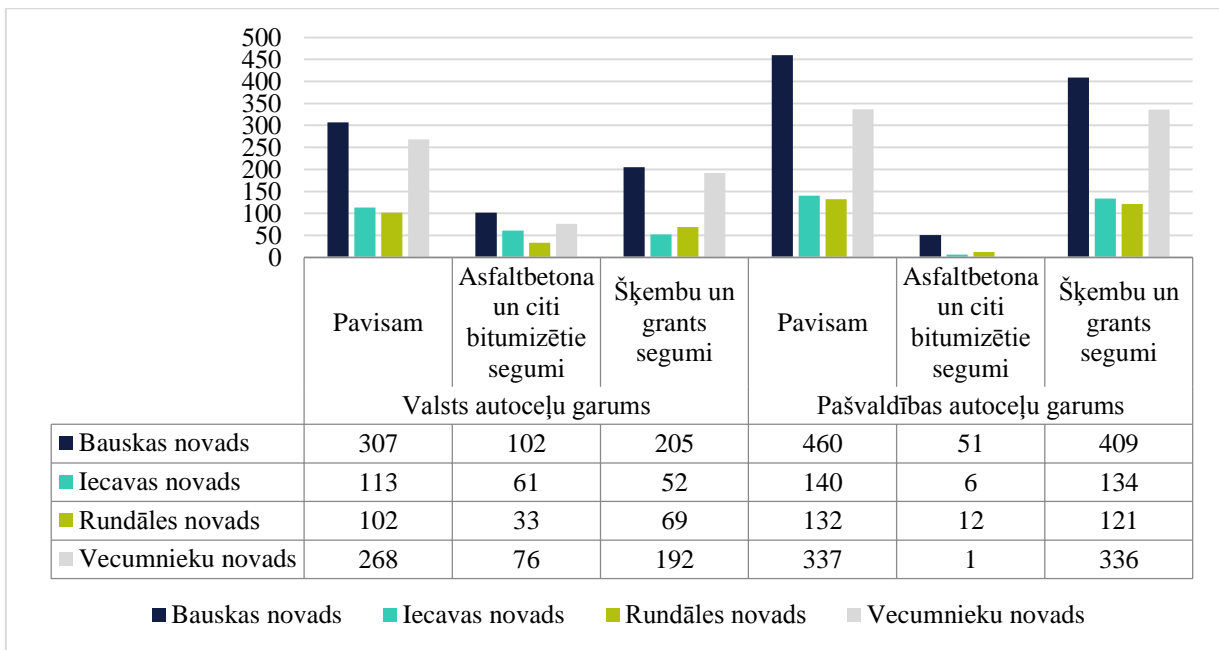
Novadu šķērsos astoņi valsts reģionālie autoceļi:

- P73 Vecumnieki–Nereta–Subate;
- P87 Bauska–Aizkraukle;
- P88 Bauska–Linde;
- P89 Ķekava–Skaistkalne;
- P92 Iecava–Stelpe;
- P93 Jelgava–Iecava;
- P94 Jelgava–Staļģene–Code;
- P103 Dobeles–Bauska.

Arvien lielāka nozīme ir P87 autoceļam Bauska–Aizkraukle un novada austrumu daļu šķērsojošam valsts reģionālajam autoceļam P73 Vecumnieki–Nereta–Subate, kas pēc pārbūves ir alternatīva valsts galvenajam autoceļam A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža, lai ātri un ērti nokļūtu no Rīgas uz Daugavpili. Valsts vietējo autoceļu tīkls ir samērā blīvs, īpaši bijušo Bauskas un Rundāles novadu teritorijās (kopā 63 valsts vietējo autoceļu). Reģiona ietvaros Bauskas pilsētas savienojamībai ar plānoto *Rail Baltica* staciju un tālāk ar Brunavas pagasta centru V1022 Bauska–Brunava–Ērgļi–Budberga–Lietuvas robeža un Vecumnieku savienojamībai ar Iecavu un tālāk uz Jelgavu būtiska ir valsts vietējā autoceļa V1011 Šarlotes–Misa–Pārslas pārbūve.

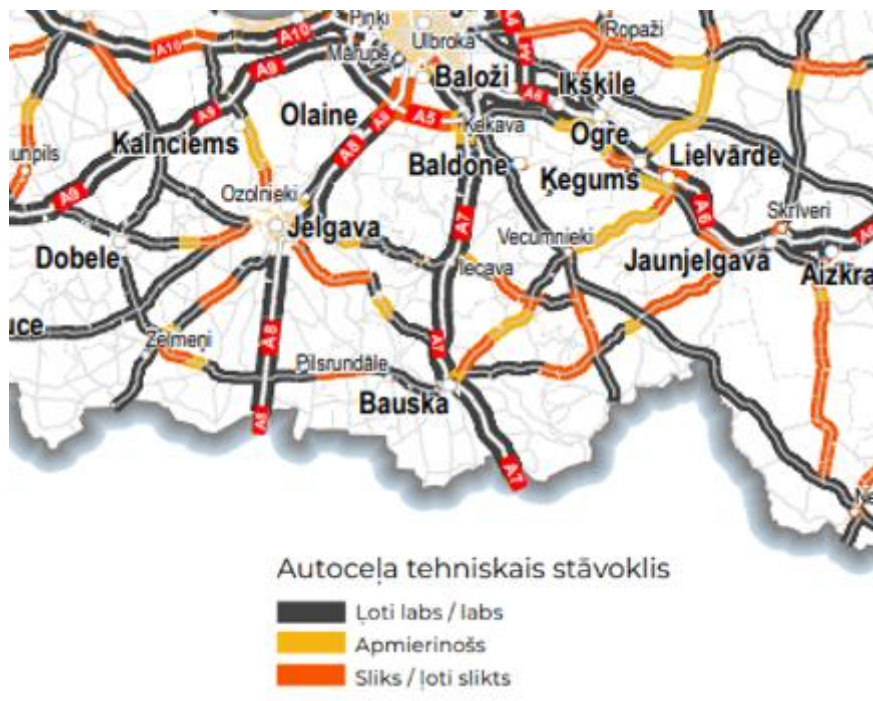
Valsts autoceļu kopējais garums Bauskas novada teritorijā pēc CSP datiem 2020. gadā (57. attēls) bija 790 km, pašvaldību autoceļu garums – 1069 km. Aptuveni 34% no valsts autoceļiem ir ar melno (asfaltbetona vai citu bitumizēto) segumu, bet no pašvaldību autoceļiem tādi ir tikai 6,5%, visi pārējie ar šķembu un grants segumu.

57. attēls. Valsts un pašvaldību autoceļu garums un segums (avots: CSP).

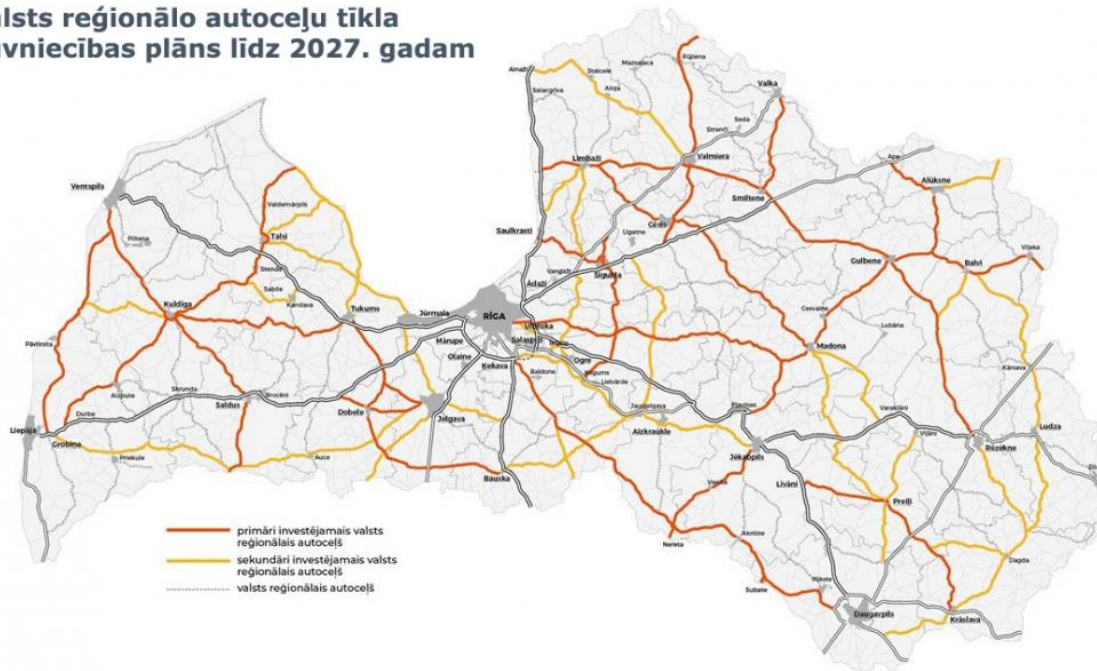
Esošais ceļu tīkls nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un esošo novadu centriem, kā arī Bausku, un jaunu pašvaldības ceļu ierīkošana novada teritorijā nav nepieciešama. Līdzīgi kā visā valstī kopumā, arī Bauskas novadā nepieciešami autoceļu pārbūves un sakārtošanas darbi. 2020. gadā LVC sagatavotajā valsts galveno un reģionālo autoceļu vizuālā novērtējuma kartē (58. attēls) valsts galvenā autoceļa A7/E67 stāvoklis vērtēts kā ļoti labs/labs. Daļai valsts reģionālo autoceļu dots apmierinošs novērtējums, bet vairāku autoceļu posmi novērtēti kā slikti/ļoti slikti, piemēram, P87, P88, P89, P92 (avots: *Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam*).

58. attēls. Valsts galveno un reģionālo autoceļu stāvoklis pēc vizuālā novērtējuma 2020. gadā (avots: VSIA "Latvijas valsts ceļi", TAP 2021–2027).

Valsts reģionālo autoceļu tīkla būvniecības plāns līdz 2027. gadam

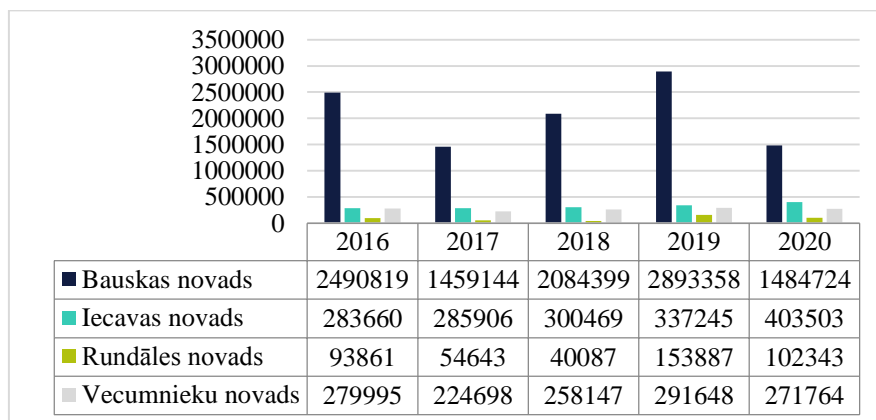

59. attēls. Valsts reģionālo autoceļu būvniecības plāns līdz 2027. gadam (avots: LVC).

2021. gadā LVC plānoja remontdarbus valsts reģionālo autoceļu P92 Iecava–Stelpe un P94 Jelgava–Staļģene–Code posmos, kā arī asfalta seguma atjaunošanu autoceļu P89 Ķekava–Skaistkalne un P103 Dobeļe–Bauska posmos, savukārt Valsts reģionālo autoceļu būvniecības plāns līdz 2027. gadam starp prioritāri atjaunojamiem valsts reģionālo autoceļu posmiem Zemgalē, kur būvdarbus plānots uzsākt jau 2022. gadā, ir uz autoceļa P93 Jelgava–Iecava posmam 7 km garumā (km 18,18–24,80), uz autoceļa P87 Bauska–Aizkraukle 6 km garumā (km 1,92–8,38) un uz autoceļa P88 Bauska–Linde turpat 8 km garumā (km 0,00–7,73) (59. attēls).

Gan valsts vietējo, gan pašvaldības ceļu stāvoklis ir apmierinošs, daudzviet ciemus savienojšie ceļi ir neapmierinošā stāvoklī. Grants seguma autoceļiem un ielām apdzīvoto vietu teritorijās daudzviet ir aktuāla apstrāde ar pretputēšanas materiāliem.

Valsts autoceļu stāvokli pārvalda un kontrolē VSIA “Latvijas Valsts ceļi” Bauskas nodaļa. Pašvaldības ielu un ceļu uzturēšanu nodrošina pašvaldība sava budžeta ietvaros, kā arī autoceļu pārbūvei piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus (60. attēls).

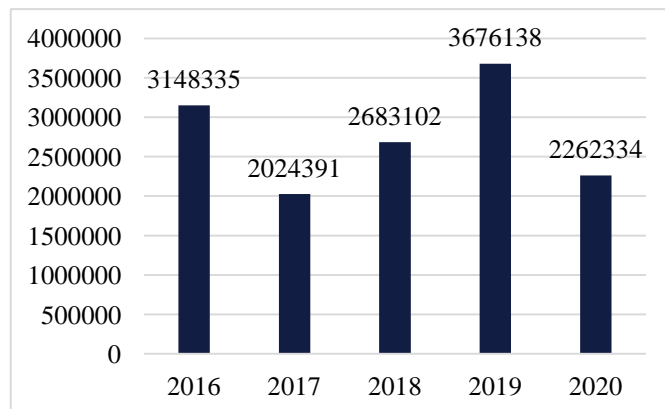

60. attēls. Izdevumi pašvaldību ielu un ceļu uzturēšanai 2016. –2020. gadā novados, EUR (avots: CSP).

Novada teritorijā veikti un turpinās vērīenīgi AS “Latvijas valsts meži” meža ceļu pārbūves darbi.

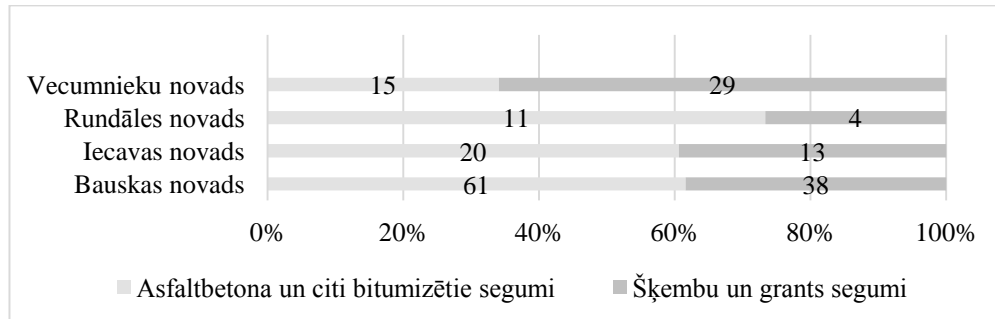
Novadu griezumā Iecavas novadā piecu gadu laikā vērojams ikgadējs pieaugums, Vecumnieku novadā tie svārstījušies un bijuši līdzīgā apjomā 2016. un 2020. gadā, bet Bauskas un Rundāles novados nav izteiktu tendenču, ir gan pieaugums, gan samazinājums. Bauskas novadā kopā 2020. gadā pašvaldību ielu un ceļu uzturēšanas izdevumi bijuši 2 262 334 EUR, visvairāk 2019. gadā, vismazāk 2017. gadā (61. attēls).

61. attēls. Izdevumi pašvaldību ielu un ceļu uzturēšanai 2016.–2020. gadā Bauskas novada teritorijā, EUR (avots: CSP).

Pašvaldību ielas

Pēc CSP datiem kopējais pašvaldību ielu garums Bauskas novadā 2020. gadā bija 192 km, no tiem lielākā daļa jeb 99 km Bauskas novadā, 45 km Vecumnieku novadā, 34 km Iecavas novadā un 14 km Rundāles novadā. No kopējā ielu garuma 55,7% ir ar melno segumu (62. attēls). Lielākais ielu īpatsvars ar melno segumu ir Rundāles novadā, bet mazākais – Vecumnieku novadā.

62. attēls. Pašvaldību ielu segums 2020. gadā, km (avots: CSP).

Pašvaldību tilti un satiksmes pārvadi

Bauskas novada teritorijā, saskaņā ar VSIA “Latvijas valsts ceļi” Bauskas nodaļas pašvaldību tiltu un satiksmes pārvadu kopsavilkuma sarakstu uz 2016. gada 1. novembri, ir 42 tilti ar kopējo garumu 975,3 metri un brauktuves laukumu 8926,8 m². No tiem divi tilti ir Bauskas pilsētā – pār Mūsas un Mēmeles upēm, kopējais garums 276,8 metri (28,4% no visa novada pašvaldību tiltu kopgaruma) un brauktuves laukums 4097 m² (45,9% no visa novada pašvaldību tiltu brauktuves laukuma). Kritiskā stāvoklī ir tilts Grenctāles ciema teritorijā – ir sagatavots būvprojekts (1,5 miljoni EUR), plānots pārbūvēt ielu un tiltu pa kārtām no 2022. gada.

Piecās vietās Bauskas novada teritorijā abus upes krastus savieno gājēju tilti – divi Bauskā, viens Iecavā, kā arī gājēju tilts, kas savieno Jaunsauli un Brunavu. Nepieciešams pārbūvēt gājēju tiltu, kas savieno Mežotnes ciemu un Mežotnes pilskalnu un pieejams tikai tūrisma sezonā.

Dzelzceļš

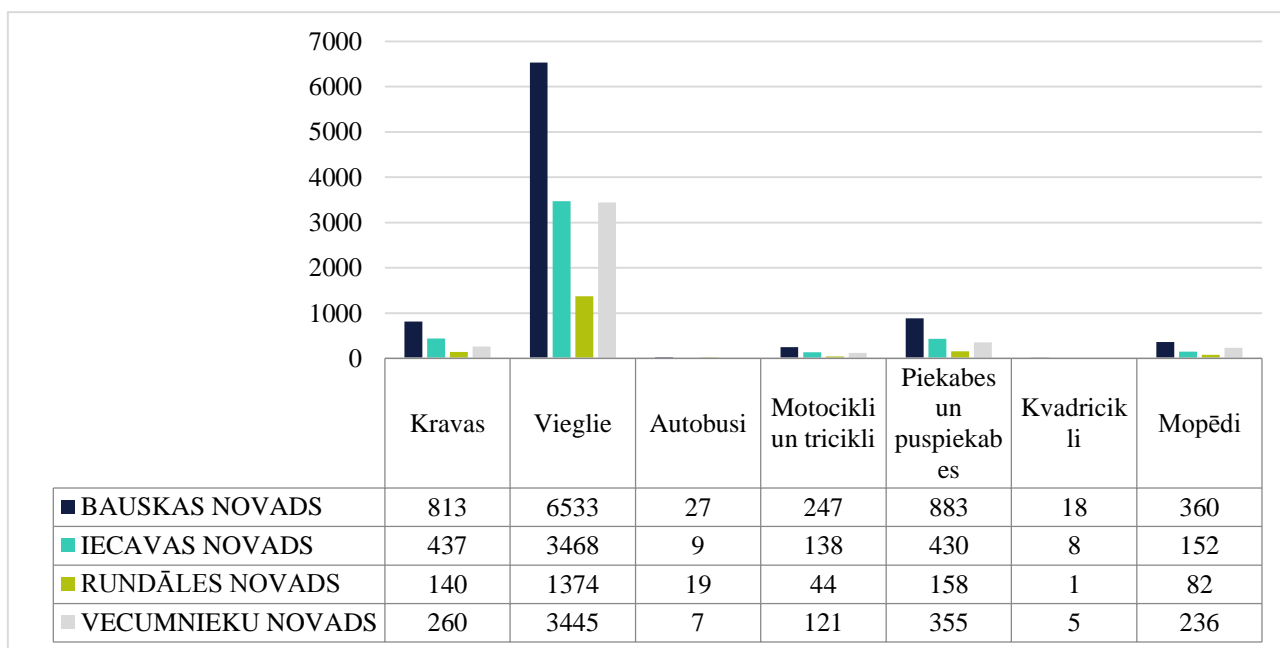
Bauskas novada ziemeļu daļu bijušo Iecavas un Vecumnieku novadu teritorijā šķērso dzelzceļa līnija Zilupe–Rēzekne 2–Krustpils–Jelgava–Tukums 2–Ventspils. Bijušā Iecavas novada teritorijā atrodas dzelzceļa stacijas “Iecava” un “Zālīte”, bijušajā Vecumnieku novadā stacijas “Misa”, “Vecumnieki”, “Taurkalne”. 2000. gadā līnijā tika slēgta pasažieru vilcienu satiksme, pašlaik šī līnija tiek izmantota tikai kravas vilcienu satiksmei. No Misas stacijas atzarojas kūdras ieguvei izbūvētā šaursliežu dzelzceļa līnija uz dienvidiem līdz Briģu tīrelim.

Projekts, kas būtiski ietekmēs Bauskas novada attīstību, ir Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnija *Rail Baltica*. Tā realizēšana nodrošinās starptautiska multimodāla satiksmes mezgla izveidi Rīgā, intermodāla kravu pārkraušanas termināla attīstību Salaspilī, kā arī būs pamats reģionu attīstībai, jo *Rail Baltica* ietvaros tiek plānota līdz 17 reģionālo staciju – mobilitātes punktu attīstība, aptverot 12 pašvaldības. Bauskas novada teritorijā plānotas divas reģionālās stacijas – Iecava un Bauska. Iecava perspektīvā varētu tikt attīstīta kā dzelzceļa loģistikas centrs.

Plānotā *Rail Baltica* infrastruktūra būtiski mainīs ainavu, jo plānots izbūvēt gājēju pārejas, tuneļus, prettrokšņu sienas, dzīvnieku pārejas, uzbērumus un ierakumus, žogus.

Transportlīdzekļi

Atbilstoši CSDD datiem 01.01.2021. Bauskas novada teritorijā bija reģistrēti (uzskaitē esoši) 19770 transportlīdzekļi, t.sk. 14820 vieglie (75%), 1650 kravas, 62 autobusi, 550 motocikli un tricikli, 1826 piekabes un puspiekabes, 32 kvadricikli un 830 mopēdi (63. attēls). Salīdzinot ar datiem 01.01.2016. kopējais reģistrēto transportlīdzekļu skaits ir pieaudzis par 1818 jeb aptuveni 10%, t.sk. vieglo par 942 jeb aptuveni 7%.

63. Reģistrēto (uzskaitē esošo transportlīdzekļu skaits (avots: CSDD).

Sabiedriskais transports

Sabiedriskais transports būtiski ietekmē pašvaldības iedzīvotāju dzīves līmeni un ērtības. Bauskas novada teritorijā un visā Zemgalē iedzīvotāju intereses un vajadzības Sabiedriskā transporta padomē pārstāv Zemgales plānošanas reģions, bet Sabiedriskā transporta padomes lēmumu

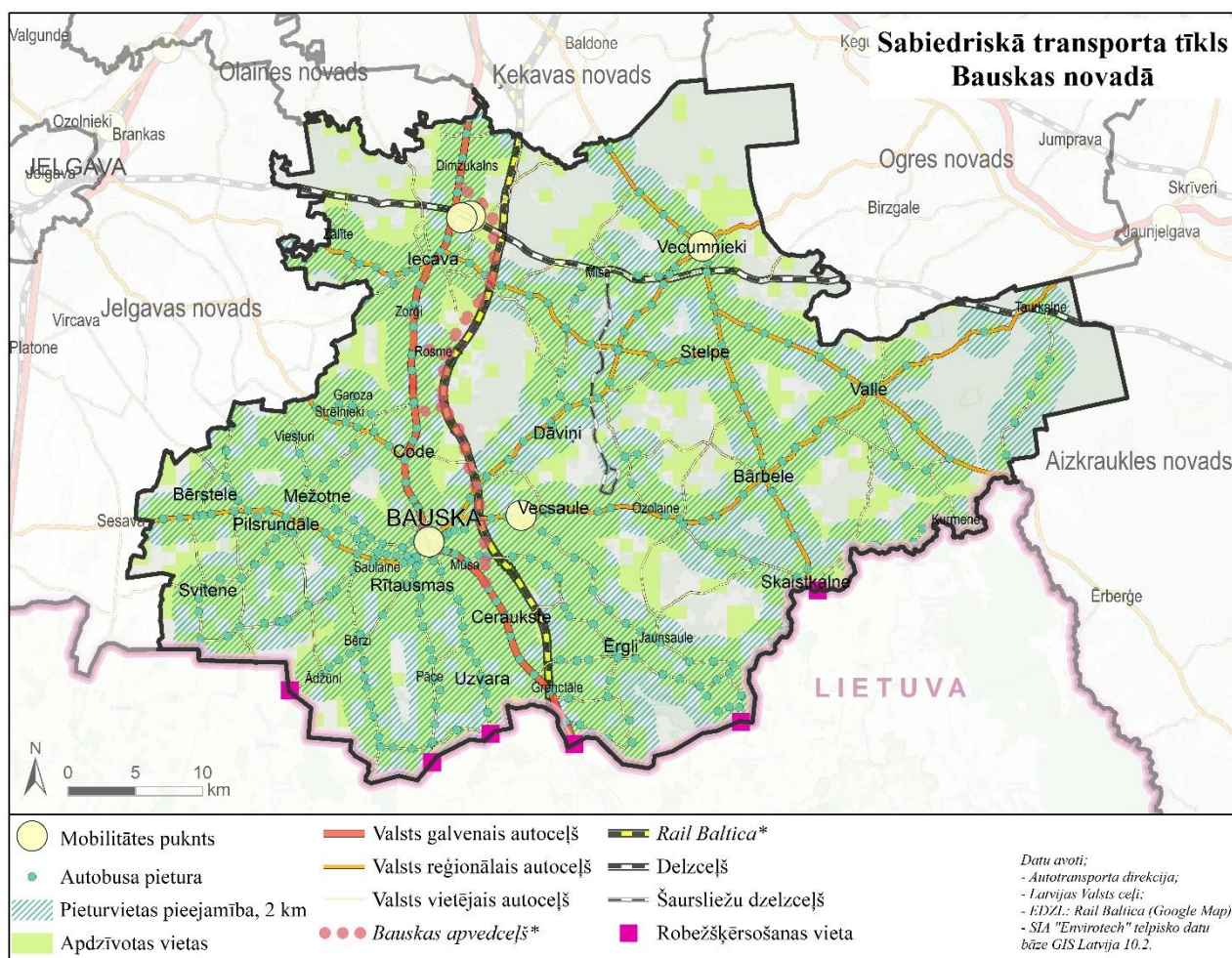

izpildinstitūcija ir VSIA "Autotransporta direkcija", kuras kompetencē ir reģionālās nozīmes maršrutu plānošana, izstrāde un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu noteikšana un to izmaiņas.

No 2014. gada sabiedriskā transporta pakalpojumu pārzināšanas un organizēšanas funkcija ir centralizēta, veidojot vienotu reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu tīklu, kurā ietilpst reģionālo starppilsētu nozīmes autobusu maršrutu tīkls, reģionālo vietējās nozīmes autobusu maršrutu tīkls un visi dzelzceļa maršruti. Vienoto reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu tīklu pārzināšanas un organizēšanas funkcija ir nodota Sabiedriskā transporta padomei.

Sabiedriskais transports galvenokārt tiek izmantots, lai no savas dzīvesvietas iedzīvotāji nokļūtu uz mācībām, darbu un atpakaļ, kā arī ceļošanai. Novadā sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina gan vietējie, gan starppilsētu autobusi, kā arī autobusi, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus mācību gada laikā. Tomēr lielākā daļa iedzīvotāju ikdienas gaitās pārvietojas ar privāto autotransportu, kas nodrošina lielākas ērtības un elastīgāku laika plānošanu. Covid-19 pandēmija būtiski ietekmējusi sabiedriskā transporta izmantošanas paradumus gan drošības, gan attālinātā darba dēļ.

Apdzīvojuma struktūra un līdzšinējo novadu centru izvietojums nosaka atšķirības sabiedriskā transporta maršrutu blīvumā un izvietojumā (64. attēls). Blīvākais maršrutu tīkls ir bijušo Bauskas un Rundāles novadu teritorijā. Kopumā sabiedriskā transporta tīkls orientēts uz novadu centru sasniedzamību un būs jāpārskata novada kontekstā.

64. attēls. Sabiedriskā transporta tīkls Bauskas novadā (avots: ATD, <https://data.gov.lv/lv>).

Bauskas novadā saskaņā ar Autotransporta direkcijas reģistru atrodas vienīgā Bauskas novada teritorijā reģistrētā autoosta – Bauskas autoosta, kuru pārvalda SIA “Bauskas AO” un kurai piešķirta II kategorija (autoostas, kas apkalpo vairāk nekā 30 000 reisu un vairāk nekā 50 000 pasažieru gadā). Bauska ar sabiedrisko transportu ir savienota ar Rīgu, Dobeli un Jelgavu, kā arī novada pagastu centriem, Pilsrundāli, Sviteni, Vecumniekiem.

Iecavas novadā satiksmei starp novada apdzīvotajām vietām tiek izmantoti galvenokārt Rīgas–Bauskas/ Bauskas–Rīgas autobusu reisi. 2021. gada augustā maršrutā Rīga–Bauska bija 32 autobusu reisi, tikpat arī no Bauskas uz Rīgu. Uz Jelgavu kursē 4 reisi dienā un 3 uz Vecumniekiem. Sabiedriskos pārvadājumus šajos maršrutos nodrošināja SIA “Nordeka”, SIA “Liepājas autobusu parks”, SIA “Jelgavas autobusu parks” un SIA “AIPS”.

Rundāles novadā sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina SIA “AIVA auto”, SIA “AIPS”, SIA “Jelgavas autobusu parks” u.c. kompāniju autobusu pārvadājumi. Autobusi maršrutā Pilsrundāle–Bauskas autoosta darbadienās kursē 11 reizes dienā, savukārt maršrutā Bauskas autoosta–Pilsrundāle autobusi kursē 10 reizes dienā. Rundāles novada iedzīvotājiem uz Rīgu iespējams nokļūt, pārsēžoties Bauskas autoostā. No Pilsrundāles vienu reizi dienā ar autobusu var nokļūt uz Jelgavu, savukārt divas reizes – uz Dobeli. No Rundāles novada Svitenes uz Bausku un atpakaļ var nokļūt 5/6 reizes dienā, no Bērsteles 7/9 reizes, Viesturiem 5 reizes, Mazbērsteles 5/4, Vecrundāles 5/4 reizes dienā, visērtākā nokļūšana Bauskā ir no Saulaines – pat 23 reizes dienā. Savukārt no Rundāles novada ciemiem uz bijušo novada centru Pilsrundāli no Svitenes var nokļūt 2 reizes dienā, no –Bērsteles 4/5, no Viesturiem – divas, no Saulaines – 11, bet no Mazbērsteles un Vecrundāles tikai vienu reizi dienā.

No novada centra attālāk esošo un retāk apdzīvoto teritoriju sasniedzamība ar sabiedrisko transportu ir nepietiekama.

Vecumnieku novadā sabiedriskā transporta pakalpojumus veica vairāki pasažieru pārvadātāji - SIA “Nordeka”, SIA “CATA”, SIA “AIPS”, SIA “Daugavpils autobusu parks”, SIA “Liepājas autobusu parks”, SIA “Jēkabpils autobusu parks”, nodrošinot novada iedzīvotāju nokļūšanu no/uz novada apdzīvotajām vietām uz Rīgu, Bausku, Daugavpili, Aizkraukli, Jelgavu, Rīgu. 2021. gada augustā uz un no Rīgas starppilsētu autobusu reisi bija pieejami 13 reisi dienā, uz Jelgavu vienu reizi, Bausku deviņas reizes. No Vecumniekiem ir pieejams sabiedriskais transports uz visiem novada pagastu centriem. No Bārbeles var aizbraukt gan uz Rīgu, gan Bausku, gan Aizkraukli un Jēkabpili. Arī citu pagastu centru sasniedzamība novada ietvaros no Bārbeles ir laba. Kā apmierinoša ir vērtējama sasniedzamība no Skaistkalnes, Valles un Stelpes pagastiem. No Stelpes un Skaistkalnes salīdzinoši līdzīgi sadalās maršrutu biežums uz Rīgu un Bausku, savukārt no Valles ērtāk ir aizbraukt uz Aizkraukli un Jēkabpili. Skaistkalnes, Valles un Bārbeles pagastu savstarpējā sasniedzamība ir neapmierinoša.

Nepietiekama ir novadu centru sasniedzamība no tām apdzīvotām vietām, kas atrodas ārpus pagasta centriem. Autobusu satiksme ir būtisks faktors, lai iedzīvotāji varētu pilnvērtīgi iekļauties darba tirgū, piedalīties kultūras, sporta un interešu izglītības pasākumos gan novada ietvaros, gan citos novados un pilsētās, kā arī ceļošanai.

Lai veicinātu, ka cilvēki privātā autotransporta vietā biežāk izvēlas sabiedrisko transportu, VSIA “Autotransporta direkcija” kopā ar Satiksmes ministriju izstrādājusi sabiedriskā transporta nākotnes koncepciju periodam no 2021. līdz 2030. gadam.

Līdz šim spēkā esošo līgumu ar pasažieru pārvadātājiem par sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu termiņš bija 2020. gada beigās. Tā kā līgumu slēdzēji kopš 2008. gada bijuši vairāki (rajonu padomes, plānošanas reģioni un Autotransporta direkcija), kā arī līgumu tipi ir dažādi un

tajos noteiktās prasības krasi atšķirīgas, plānots, ka no 2021. gada pakalpojums visiem Latvijas iedzīvotājiem būs līdzvērtīgs un prasības visiem pārvadātājiem būs vienotas.

Sabiedriskā transporta nākotnes koncepcija 2021.–2030. gadam (turpmāk – koncepcija) paredz:

- dzelzceļu kā sabiedriskā transporta sistēmas mugurkaulu;
- autobusus kā dzelzceļa pārvadājumu papildinājumu;
- komerciālo jeb valsts nedotēto maršrutu ieviešanu sākotnēji astoņos maršrutu savienojumos ar Rīgu;
- bezmaksas sabiedriskā transporta nodrošināšanu sākotnēji 20 maršrutos;
- valsts garantēto pakalpojumu apjomu jeb dotējamo autobusu maršrutu tīklu, kas iedalīts 16 daļās.

Plānots, ka komerciālie/valsts nedotētie maršruti varētu tikt veidoti Rīgas savienojumā ar Rēzekni, Liepāju, Ventspili un Bausku.

ATD atklātā konkursā 2021. gadā par sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu maršrutu tīkla daļā “Bauska” uzvarēja AS “Nordeka”, iegūstot tiesības nodrošināt pasažieru pārvadājumu pakalpojumus turpmākos 10 gadus. Autotransporta direkcija sekos līdzi sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitātei ne tikai līguma uzsākšanas brīdī, bet arī visu 10 gadu garumā, kad tas būs spēkā.

Maršrutu tīkla daļā “Bauska” plānotais autobusu nobraukums gada laikā ir 3,4 miljoni kilometru, bet maršrutu skaits – 46.

Skolēnu pārvadājumi

Bijušajā Bauskas novadā tiek apmaksātas sabiedriskā transporta biļetes reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā, kā arī nodrošināti skolēnu pārvadājumi 15 maršrutos. 11 maršrutu reisu izpilde tiek nodrošināta ar pašvaldības autobusiem un 4 maršrutu reisu izpildi nodrošina ārpakalpojuma sniedzējs.

Bijušajā Iecavas novadā pašvaldība nodrošina skolēnu pārvadājumus 10 maršrutos. 10 reisi dienā tiek nodrošināti ar diviem pašvaldības autobusiem, bet 7 reusus nodrošina SAKS “Dartija”.

Bijušajā Rundāles novadā skolēnu pārvadājumi tiek nodrošināti 3 maršrutos.

Bijušajā Vecumnieku novadā skolēnu pārvadājumi tiek nodrošināti:

- uz Vecumnieku vidusskolu skolēnu autobusi no rīta kursē maršrutos: Bārbeles skola–Vecumnieku mazā skola, Misa–Vecumnieki, Skudru pienotava–Vecumnieku vidusskola, Atkaļņi–Vecumnieku vidusskola (pa Ogres ceļu), pēcpusdienā maršrutos Vecumnieku mazā skola– Bārbeles skola, Vecumnieku vidusskola–Vitiņi (pa Ogres ceļu) un no Vecumnieku mazās skolas līdz Rozenbergiem.
- uz Valles pamatskolu maršrutos Vecumnieki–Jaunrepšas–Ausmas–Valle, Skola–Mežmuiža–Skola, no rītiem visas nedēļas dienās vienādos laikos, bet pēcpusdienā atšķirīgos.
- uz Skaistkalnes vidusskolu skolēnu pārvadājumus nodrošina no Vecumniekiem, Kurmenes, Mežgaļiem, Mēmeles un Ozolaines un atpakaļ. Uz Misas pamatskolu no Nīzeres skolēnus ved pašvaldības transports, bet no Cērpām – skolas transports.

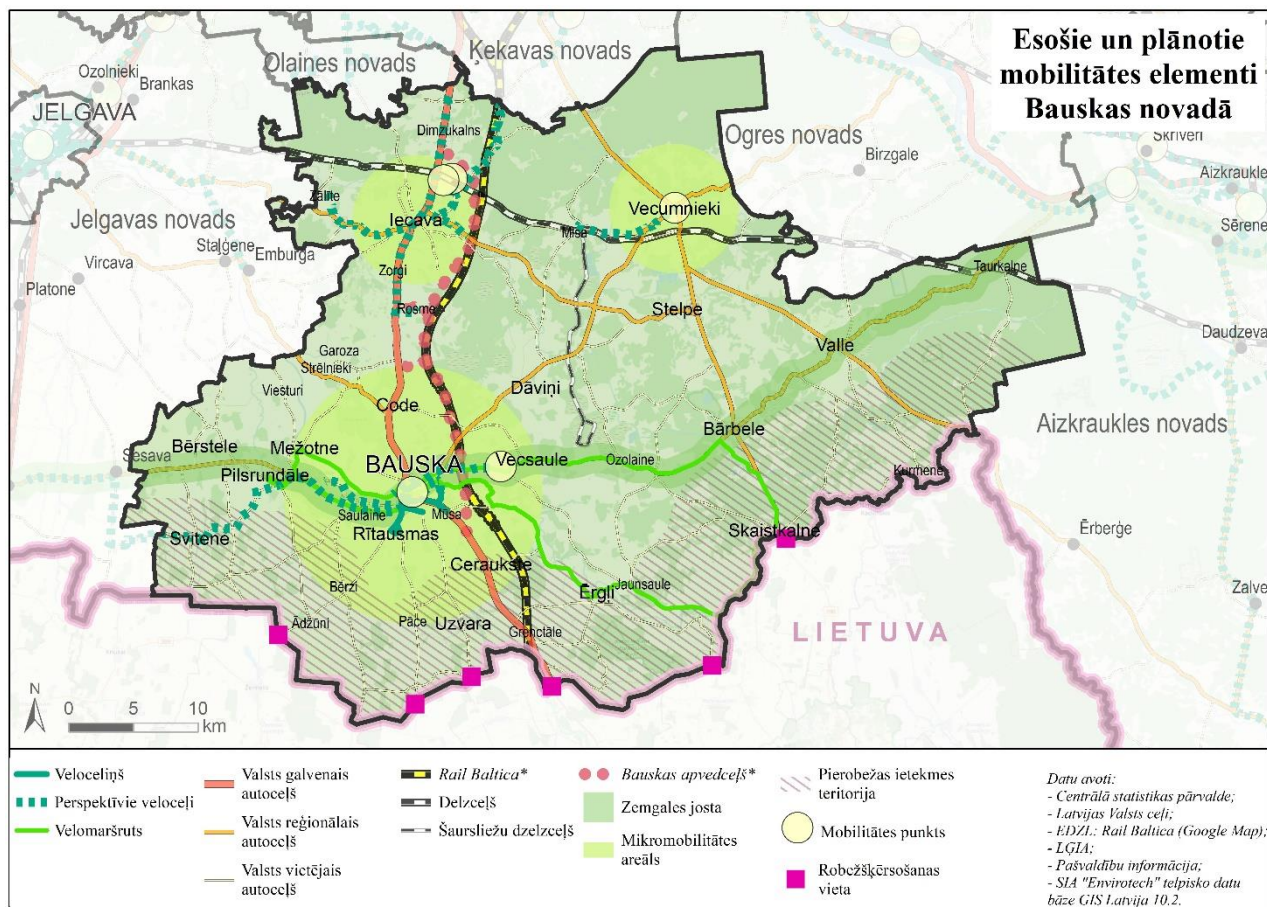
- Skolēnu pārvadājumi tiek nodrošināti arī Stelpes pagastā. Savukārt sabiedrisko transportu izmanto Taurkalnes skolēni - rīta reisu uz Valles pamatskolu. Vecumnieku vidusskolas skolēni uz Piebalgām, Misas pamatskolas skolēni maršrutā Misa–Dāviņi.

Nākotnē plānots optimizēt skolēnu pārvadājumus novada teritorijas ietvaros.

Esošie un plānotie citi mobilitātes elementi

Bauskas novadā ir plašas iespējas mobilitātes punktu un dažādu mikromobilitātes veidu attīstībai, kuru situāciju nepieciešams apzināt (65. attēls).

65. attēls. Esošie un plānotie mobilitātes elementi Bauskas novadā (avots: pašvaldības).

Kopējā mobilitātes tīklā liela nozīme ir Latvijas – Lietuvas robežšķērsošanas vietām – saskaņā ar 1995. gada 9. jūnija Nolīgumu starp Lietuvas Republikas valdību un Latvijas Republikas valdību par valsts robežas šķērsošanas vietām Bauskas novadā ir viens starptautiskais kontroles punkts uz valsts robežas starp Lietuvas Republiku un Latvijas Republiku – Grenctāle (Saločai) Brunavas pagastā. Šis kontroles punkts ir atvērts robežas šķērsošanai abu Nolīgumu parakstījušo valstu pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kā arī citu valstu pilsoņiem, to transporta līdzekļiem, precēm un citiem atļautiem priekšmetiem. Abu valstu pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kā arī kravas pārvadāšanai starp abām valstīm ir atvērta robežas šķērsošanas vieta Skaistkalne (Germanišķi) Skaistkalnes pagastā. Kā vienkāršotas valsts robežas šķērsošanas vietas Lietuvas Republikas un Latvijas Republikas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem Nolīgumā noteiktas Adžūni Īslīces pagastā, Krievgaļi Gailišu pagastā, Bardžūni Brunavas pagastā. Bardžūnus iedzīvotāji izmanto arī, lai no Brunavas pagasta caur Lietuvas teritoriju dotos uz darbu caur Skaistkalni uz Rīgu, tiek vesti skolnieki uz Skaistkalnes vidusskolu. Pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā robežšķērsošanas punktu un vietu nozīme mazinājās, tomēr Covid-19 pandēmijas radīto ceļošanas ierobežojumu dēļ to nozīme atkal pieauga.

Bauskas novada teritorijā šobrīd nav robežšķērsošanas vietas uz dzelzeļa, šis jautājums būs aktuāls līdz ar Rail Baltica projekta īstenošanu.

Attīstot videi draudzīgu transportlīdzekļu izmantošanu nepieciešams attīstīt elektrozlādes vietas, kuras var izmantot gan elektroautomobiļu uzlādei, gan skūteru un skrejriteņu uzlādei. E-uzlādes stacijas automobiļiem e-mobi tīklā atrodas Iecavā, Bauskā, Vecumniekos un Vallē (<http://portal.e-mobi.lv/>). Uzlādes vietu skaits un izvietojums šobrīd neveicina plašu elektroautomobiļu ieviešanu ikdienā.

Mobilitātes punktus ar *park&ride* iespējām nepieciešams attīstīt ne tikai pie Bauskas autoostas, bet arī Iecavā un Vecumniekos, arī citās lielākajās apdzīvotajās vietās, kur ikdienā daudzi iedzīvotāji izmanto sabiedrisko transportu, t.sk. līdz autobusu pieturai nokļūstot ar personīgo auto vai velosipēdu.

Multimodālus mobilitātes punktus ar *park&ride* iespējām potenciāli būs iespējams attīstīt pie *Rail Baltica* dzelzceļa plānotajām stacijām, veicinot videi draudzīga sabiedriskā transporta izmantošanu un veicinot vienotu pasažieru pārvadājumu tīklu izveidi (autotransports, dzelzceļš, u.c.). Kā vietas, kur veidojami mobilitātes punkti, potenciāli attīstāmas arī vietas, kuru tuvumā atrodas plaši apmeklēti tūrisma objekti, pieejama tūrisma informācija, velonovietnes, elektroskūteru uzlādes iespējas, autostāvvietas. Lietuvas pierobežā gan velobraucējiem, gan kājāmgājējiem attīstāms fonda "1836" veidotais projekta "Aplido, apceļo, apmīļo Latviju!" tūrisma ceļš apkārt Latvijai, posms "Demene–Nida Leišmalītē". Būtiska nozīme gan vietējo iedzīvotāju, gan tūristu mobilitātes uzlabošanā ir tilta pār Lielupi pie Mežotnes pils būvniecībai, aizstājot esošo sezonālo gājēju pontonu tiltu ar pastāvīgu būvi.

VELOCEĻI UN VELOMARŠRUTI

Dažādu projektu ietvaros ir izstrādāti velomaršruti pa Zemgali, bukleti pieejami tūrisma informācijas centros, kā arī tīmekļvietnēs, piemēram, Latvijas Velo informācijas centra tīmekļvietnē (<https://www.bicycle.lv/zemgale/>).

Bauskas pilsētā ir izveidots veloceļu tīkls, jāizbūvē veloceļi uz Bauskas pilsētai tuvējiem ciemiem - Likverteniem un Saulaini (Rundāles novads). Lai veicinātu tūrisma attīstību, būtiski ir izveidot velomaršrutus un atbilstošu infrastruktūru maršrutā Bauska–Mežotne–Rundāle–Bauska, kas apvienotu Baltijas reģionā izcilus tūrisma galamērķus.

Iecavas novadā marķēta velomaršruta izveidei ir piemērots "Baldones ceļš", Novada tīmekļvietnē ir pieejami divi nemarkēti velo entuziastu izstrādāti velomaršruti pa Iecavas novadu – apkārt Iecavas muižai (~7km) un "Gar Iecavas upītes krastiem" (~6km).

Aktīvi darbojas biedrības „Velo Iecava” un „Codes malēji” kuru mērķis ir popularizēt aktīvu dzīvesveidu un velosportu.

Biedrība „Sadarbības tilts” Gailīšu pagasta Uzvaras ciemā 2021. gadā uzsāka sabiedrības iniciatīvas projektu- veloparka izveide izklaides un sporta aktivitāšu cienītājiem - BMX, skate, rollerblade entuziastiem. Projektā paredzēta pumpu trase un *dirt-jump*. Projekta devīze: „Uzvara – Latvijā pirmais riteņciems” (<https://www.facebook.com/veloparksuzvara/>).

Autoceļa P89 Ķekava–Skaistkalne rekonstrukcijas projekta ietvaros tika izbūvēts veloceļš Skaistkalnes pagastā. Citos Vecumnieku novada pagastos veloceļu nav, bet pie iestādēm un citās publiskajās vietās ir ierīkotas velonovietnes.

Rundāles novadā nav izbūvētu veloceļu, par to nepieciešamību vairākkārt norādīts iedzīvotāju aptaujas rezultātos 2019. gadā, minot arī konkrētus posmus, piemēram, no Saulaines līdz Bauskas robežai, no Rundāles apvienības pārvaldes līdz Enitēniem.

Veloceļu un velomaršrutu attīstība gan ikdienas, gan tūristu vajadzībām jāizvirza kā prioritāte gan mikromobilitātes attīstībā, gan veselības veicināšanā un aktīvā tūrisma attīstībā. Tūrisma attīstībai nepieciešama veloceļu izveide starp tūrisma objektiem.

Ūdenstransporta un ūdenstūrisma attīstībai nepieciešams attīstīt labiekārtotu laivu piestātņu tīklu Lielupē un tās satekupēs Mūsā un Mēmelē, Iecavā un citās upēs.

Aptauja

Novada infrastruktūras, t.sk. ceļu, attīstība, iedzīvotāju aptaujā izvirzīta kā galvenais attīstības virziens, uz to norādījuši 76,1% respondentu. Kā steidzamākos darbus, kurus Bauskas novadam būtu jāatrisina tuvākajā nākotnē, respondenti uzsver ceļu stāvokļa uzlabošanu, kā arī aptuveni 60% respondentu atbildēs minējuši Bauskas apvedceļa izbūvi.

Sabiedriskā transporta kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 70% (Bauskas novadā – 64%, Iecavas novadā – 85%, Rundāles novadā – 77%, Vecumnieku novadā – 55%). Ielu un ceļu stāvoklim kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 37% (Bauskas novadā – 23%, Iecavas novadā – 61%, Rundāles novadā – 58%, Vecumnieku novadā – 26%). Veloceļiem un maršrutiem kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 34% (Bauskas novadā – 42%, Iecavas novadā – 23%, Rundāles novadā – 46%, Vecumnieku novadā – 21%). Gājēju ietvēm un celiņiem kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs – 64% (Bauskas novadā – 61%, Iecavas novadā – 75%, Rundāles novadā – 77%, Vecumnieku novadā 46%).

Novērtējums

Bauskas novada ģeogrāfiskais stāvoklis un blīvais autoceļu tīkls veicinājis auto transporta attīstību un savienojamību gan ar Rīgu, gan citiem reģionāliem centriem, tomēr vērojamas ar apdzīvojuma struktūru saistītas atšķirības. Satiksmes intensitātei pa autoceļu A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle), kas ir Eiropas autoceļa E67 jeb *Via Baltica* posms, ir gan pozitīva, gan negatīva ietekme. Ap šo transporta koridoru ir iespējas attīstīt gan ražošanu, gan dažādus pakalpojumus, tomēr, ņemot vērā, ka autoceļš A7/E67 šķērso Bauskas pilsētu, svarīga ir apvedceļa plānošana un būvniecība, lai novirzītu tranzīta plūsmu ārpus Bauskas pilsētas vēsturiskā centra, uzlabotu vides kvalitāti un iedzīvotāju drošību. Līdzīgas problēmas ir arī Iecavas pilsētai, kuru arī šķērso autoceļš A7/E67. Ņemot vērā pēdējos gados veiktos autoceļa P73 Vecumnieki–Nereta–Subate pārbūves darbus, arī šajā virzienā pieaug transporta plūsmas intensitāte, bet pietrūkst pakalpojumu attīstības (degvielas un gāzes uzpildes stacijas, ēdināšanas uzņēmumi u.c.).

Zemgales un Sēlijas savienojamībai, uzņēmējdarbības un arī tūrisma attīstībai liela nozīme plānotajai autoceļa Bauska–Jaunjelgava–Aizkraukle jeb “Zemgales josta” izbūvei, Neapmierinoša ir vairāku valsts reģionālo un vietējo autoceļu posmu kvalitāte, novadā ļoti liels pašvaldību ielu un autoceļu īpatsvars ar grants un šķembu segumu.

Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (TAP2027) koncentrējas uz sasniedzamības un mobilitātes iespēju uzlabošanu visiem Latvijas iedzīvotājiem, neatkarīgi no to dzīvesvietas, materiālā vai veselības stāvokļa. Novērtējot reģionālo centru sasniedzamību, secināts, ka 98% Latvijas iedzīvotāju 40 minūšu laikā ir sasniedzami reģionālie attīstības centri. Bauskas novadā šajā kritērijā neiekļaujas daļa Valles pagasta, Kurmenes un Brunavas pagasta. Teritoriālās sasniedzamības uzlabošana tiek paredzēta, veicot ieguldījumus autoceļu kvalitātes paaugstināšanā, par pamatu izvirzot drošu pārvietošanos. Būtiski, lai arī valsti apmeklējušajiem tūristiem ir nodrošināts serviss un iespējas brīvi pārvietoties.

Nepieciešams veicināt vienotu pasažieru pārvadājumu tīklu un mobilitātes punktu izveidi, īpaši pēc *Rail Baltica* dzelzceļa izbūves (autotransports, dzelzceļš, mikromobilitāte u.c.), veicināt mikromobilitātes attīstību, pilnveidojot un attīstot infrastruktūru. Sekmēt kvalitatīva ceļu tīkla izveidi novada attīstības centru sasniedzamībai. Veicināt autoceļu un sabiedriskā transporta

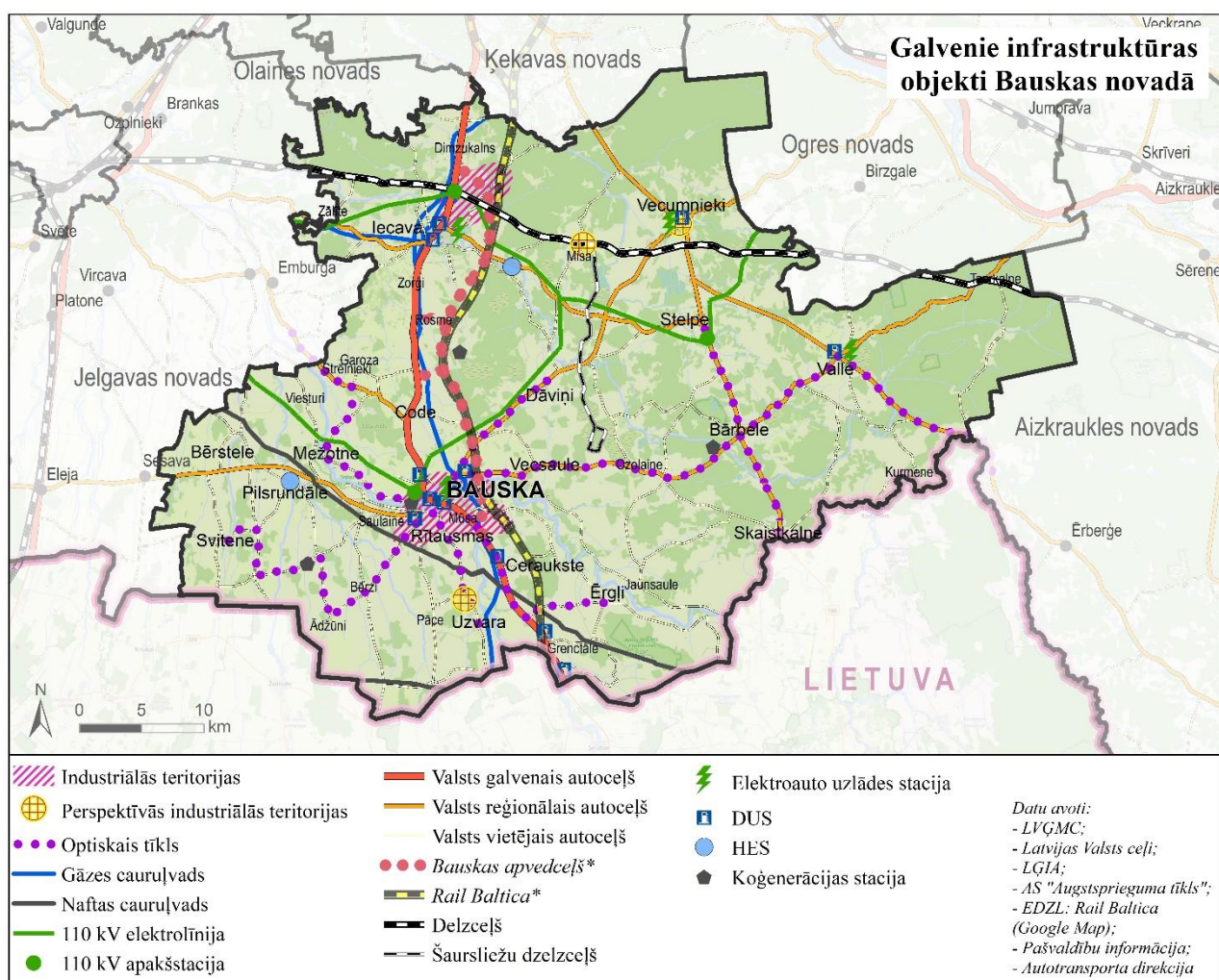
attīstību, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pēc iespējas ātrāku pakalpojumu sasniedzamību, optimizēt skolēnu pārvadājumus. Sekmēt videi draudzīgu transporta veidu attīstību, t.sk. ūdenstransporta. Sekmēt veloceļu attīstību, velomaršrutu izstrādi un to integrēšanu kopējā tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tīklā. Atbalstīt robežas šķērsosanas infrastruktūras attīstību un kvalitātes uzlabošanu saskaņā ar starptautiskajiem standartiem.

6.2. Telekomunikācijas un sakari

Elektroapgāde

Elektroapgādi Bauskas novadā nodrošina AS “Latvenergo” koncerns (AS “Augstsprieguma tīkls”, AS “Sadales tīkls”, AS “Latvijas elektriskie tīkli”). Akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” pārziņā ir pārvades tīkls, kas sastāv no 330 kV un 110 kV elektroenerģijas pārvades līnijām un apakšstacijām, kas nepieciešamas elektroenerģijas tālākai pārvadīšanai pārvades sistēmas lietotājiem, t.i. atsevišķiem lieliem patērētājiem, ražotājiem un sadales tīklu operatoriem. Uzņēmums nodrošina augstsprieguma līniju, apakšstaciju un sadales punktu ekspluatāciju, apkopi un remontu, kā arī tālāko pārvades tīkla attīstību.

66. attēls. Galveno Infrastruktūras objektu izvietojums Bauskas novadā (avots: SIA Baltkonsults).

Bauskas novada teritorijā esošo objektu elektroapgāde tiek nodrošināta pa 110 kV, 20 kV un 0,4 kV elektropārvades līnijām un no trijām 110/20 kV transformatoru apakšstacijām – Iecava, Stelpe un Bauska (66. attēls). Novadā nav valsts HES un TEC, bet ir divas privātas mazās hidroelektrostacijas – “Grīnvaldes ūdensdzirnavas” Iecavas novadā un “Rundāles dzirnavu HES”.

Novadā ir četras koģenerācijas stacijas. Bauskā no 2000. Gada līdz 2017. gadam darbojās koģenerācijas stacija siltuma un elektrības ražošanai ar kopējo jaudu 7,8 MW (3,8 MW elektrībai un 4 MW siltumam). Kā kurināmais tika izmantota dabas gāze, taču stacija kopš 2017.gada ir dīkstāvē.

Bauskas industriālā un loģistikas parka teritorijā ir izbūvēta 20 kV pārvades līnija ar jaudas nodrošinājumu 2 MW. Lai nodrošinātu investorus, kam ražošanas tehnoloģiskajiem procesiem ir nepieciešamas lielākas elektroapgādes jaudas, ir nepieciešams parka teritorijā izbūvēt no 110 kV apakšstacijas Codes pagastā apmēram 5 km attālumā 110 kV elektropārvades līniju un jaunu 110/20 kV apakšstaciju.

Jaunu elektroietaišu pieslēgšana un atļautās slodzes palielināšana AS „Sadales tīkls” tīklam notiek saskaņā ar 2021. gada 3. jūnija Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumu Nr. 1/8 “Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sadales sistēmai”.

Bauskas pilsētā realizēts pilsētas elektroapgādes un ielu apgaismojuma rekonstrukcijas projekts. Kvēlspuldzes nomainītas ar jauna tipa ekonomiskām spuldzēm, nomainīti ielu apgaismojuma armatūru koka stabi, to vietā liekot metāla balstus. Likvidētas elektroenerģijas gaisvadu līnijas.

Jāsekmē elektroenerģija ražošana no vietējiem atjaunojamiem resursiem (saules enerģija, vēja enerģija, ģeotermālā enerģija).

Gāzes apgāde un naftas vads

Bauskas novada teritoriju Ceraukstes, Gailīšu, Codes un Iecavas pagastos šķērso maģistrālie gāzes vadi ar spiedienu virs 1,6 Mpa: Rīga–Viļņa (Dn 500 mm), Rīga–Paņeveža (Dn 700 mm) un Iecava–Liepāja (Dn 500 mm), kā arī maģistrālais gāzes vads ar spiedienu 1,6 Mpa Ziemeļi–Rīga Iecavas novadā.

Novada teritorijā ir piecas gāzes regulēšanas stacijas (GRS) – “Bauska”, “Code”, “Iecava”, “Ziemeļi” un “Uzvara”. Sadales gāzes vadi atrodas un gāzes apgādes sistēma izveidota Bauskas pilsētā, Ceraukstes, Codes, Gailīšu, Iecavas, Īslīces, Mežotnes, Rundāles, Svitenes un Vecumnieku pagastos, tā sastāv no zema, vidēja un augsta spiediena gāzes tīkliem un to noslēgierīcēm, gāzes regulēšanas punktiem un iekārtām.

Rundāles novadā gāzes apgāde ir pieejama Pilsrundāles un Svitenes ciema dzīvojamajam un sabiedriskajam sektoram. Nākotnē, izbūvējot gāzes pievadu, iespējama arī Saulaines ciema gazifikācija. Vecumnieku novadā gāzes apgāde ir nodrošināta Misā. Misas ciemā ir viens gāzes regulēšanas punkts (GRP). Ar gāzi ir apgādātas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Gāzi izmanto saimnieciskām vajadzībām. Ir izbūvēts augsta spiediena gāzes vada atzars uz ciema katlumāju.

Bauskas novada teritoriju šķērso arī Krievijai un Lietuvai stratēģiski svarīgie maģistrālie naftas vadi: Polocka – Ventspils un Polocka – Mažeiki (66. attēls).

Pasts

Bauskas novada teritorijā pasta pakalpojumus nodrošina VAS “Latvijas pasts” pasta pakalpojumu sniegšanas vietas:

- 9 pasta nodaļas – pasta centrs (PC) “Bauska”, “Bārbele”, “Iecava”, “Pilsrundāle”, “Skaistkalne”, “Uzvara”, “Valle”, “Vecumnieki”, “Zīles”.

Pasta nodaļām ļoti atšķirīgs darba laiks – tikai PC “Bauska” ir atvērts 6 dienas nedēļā (informācija VAS “Latvijas pasts” tīmekļvietnē 03.08.2021.), darba dienās no plkst. 8.00 līdz 18.30, sestdienās līdz plkst. 13.00. Iecavas, Pilsrundāles un Vecumnieku pasta nodaļas strādā darba dienās visu dienu, bet pārējās nodaļas darba dienās tikai dažas stundas dienā, Uzvarā un Zīlēs – tikai pusstundu;

- 10 vietās pasta pakalpojumi ir pieejami pēc pieprasījuma – Bērstelē, Brunavā, Ceraukstē, Codē, Īslīcē, Kurmenē, Lielsvitenē, Mežotnē, Stelpē, Teņos;
- 27 vēstuļu kastītes;
- 2 pakomāti Bauskā – t/c “RIMI” un PC “Bauska”;
- “CircleK” degvielas uzpildes stacijas Bauskā un Grenctālē.

Novadā izvietoti arī “Omniva” pakomāti Bauskā, Iecavā un Vecumniekos. Šajās vietās pieejami arī DPD paku skapji “Pickup Station”. Attīstās arī kurjerpasta pakalpojumi, tomēr attālākās apdzīvotās vietās arī šie pakalpojumi ne vienmēr ir pieejami. Ņemot vērā, ka arvien lielāku popularitāti iegūst preču pasūtīšana internetā, nepieciešams paplašināt gan saņemšanas, gan nosūtīšanas iespējas.

Telekomunikācijas un sakari

Telefonsakarus fiksētajā tīklā nodrošina SIA “Tet”, bet, pieaugot pieprasījumam pēc mobilo sakaru pakalpojumiem un to kvalitātei, fiksētā tīkla abonentu skaitam ir tendence samazināties. SIA “Tet” piedāvā arī interneta un kabeļtelevīzijas pakalpojumus lielajās apdzīvotajās vietās, kā arī virszemes televīziju. Strauji attīstās dažādu pakalpojumu sniedzēju viedtelevīzijas pakalpojumi, iedzīvotāji izmanto arī satelīttelevīzijas iespējas. Tirgus piedāvājums šajās jomās ir ļoti plašs, un nav pieejami statistikas dati par operatoriem un pakalpojumu saņēmējiem, īpaši par mobilajiem risinājumiem, kas ļauj pakalpojumus izmantot jebkur, kur pieejams internets

VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” nodrošina virszemes televīzijas apraidi, kā arī realizējot 2012.-2015. g. ERAF līdzfinansēto projektu “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīkla attīstība lauku reģionos” (Platjoslas projekta 1.kārta) un 2016.-2023. g. ERAF līdzfinansēto projektu “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” (Platjoslas projekta 2. kārtā), tādējādi nodrošinot platjoslas elektronisko sakaru infrastruktūras izbūvi teritorijās (tai skaitā Bauskas novadā), kur tā nav pieejama, un ekonomisku apsvērumu dēļ elektronisko sakaru komersanti nav ieinteresēti izvērst elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru.

Patlaban Bauskas novada teritorijā ir izveidots plašs vidējās jūdzes optisko šķiedru kabeļu tīkls vairāk nekā 165km kopgarumā ar 20 pieslēguma punktiem, kuru lieto gan fiksēto gan mobilo sakaru operatori, kas, balstoties uz šī tīkla iespējām, nodrošina balss, datu pārraides un interneta, kā arī viedtelevīzijas un kabeļu televīzijas pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Kopumā Bauskas novada teritorijā valsts un pašvaldību iestāžu nodrošinājums ar interneta pieslēgumu ir labs, un nav “balto teritoriju”, tomēr lauku teritorijās interneta pārklājums māsaimniecību un uzņēmēju vajadzībām nav pietiekams, un nepieciešami uzlabojumi. Ir pieejami SIA “DATI Group/LinkIT” piedāvātie bezvadu pieslēgumi ar ātrumu 20-100 Mb/s, mobilais internets, taču atšķirīgās sociālajās grupās to izmaksas var būt par augstu. Nepieciešams apzināt un kartēt vietas, kurās interneta nodrošinājums joprojām nav pietiekams.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) – pašvaldības darba efektivitātes uzlabošanai, pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai un pilnveidošanai tiek izmantotas dažādas informācijas sistēmas, kas ietver savstarpēji integrētus IT risinājumus.

Lai paātrinātu informācijas nosūtīšanu un saņemšanu, tiek izmantots elektroniskais pasts (e-pasts). Dokumentu parakstīšanai digitālajā vidē tiek izmantots e-paraksts, Kopš 2019. gada ikvienam ir iespēja izmantot e-adresi, kas nodrošina mūsdienīgu un ērtu rīku saziņai ar valsts un pašvaldības iestādēm. E-pārvaldes pakalpojumi ir pieejami iedzīvotājiem valsts un pašvaldības vienotajā klientu

apkalpošanas centrā (VPVKAC) Bauskā, Iecavā, Vecumniekos un Rundālē. Pakalpojumu pieteikšana notiek gan klātienē, gan attālināti.

Bauskas novada iedzīvotāji un uzņēmēji var saņemt un izmantot IKT sniegtās iespējas. To veicina interneta pieejamība, ko piedāvā SIA "LinkIT", SIA "LMT", SIA "BITE Latvija", SIA "Tele2", SIA "Tet", SIA "Baltcom", SIA "Ērika un Co Ltd". Bauskas novada apdzīvotajās vietās ikdienā tiek nodrošināta piekļuve datortehnikai un bezvadu interneta zonai bibliotēkās un publiskajos interneta pieejas punktos.

IKT infrastruktūras attīstība Bauskas novada pašvaldībā veicinās vienmērīgu novada attīstību, nepieciešams efektīvāku e-pārvaldes risinājumu ieviešanu, uzturēšanu un attīstību, valsts un pašvaldību institūciju sadarbību e-pārvaldes risinājumu pilnveidošanā, platjoslas tīklu attīstību novadā un digitālo prasmju uzlabošanu.

6.3. Komunālā saimniecība un teritorijas labiekārtošana

Ūdensapgāde

Bauskas novadā ūdens apgādei pamatā tiek izmantoti pazemes ūdeņi, kuru iegūšanai izmanto artēziskās akas. Joprojām darbojas arī raktas grodu akas, kuras nodrošina ūdeni nelielām apdzīvotām vietām. Kopējos Bauskas novada dzeramo pazemes ūdeņu izmantojamajos krājumus Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs novērtējis ap 97 tūkst. m³ diennaktī. Tas ir maksimālais ūdens daudzums, kuru var iegūt neierobežoti ilgu laiku no ūdens apgādes urbumiem, ja tie teritorijā izvietoti vienmērīgi un urbumos izmanto visus saldūdeņi saturošos horizontus. Šādi neradīsies progresējoša pazemes ūdeņu kvalitātes samazināšanās, kā arī nav paredzamas citas negatīvas ūdens sastāva izmaiņas. Kopējā pazemes ūdens ieguve novadā nepārsniedz 8,1 tūkst. m³ diennaktī.

Būtiski ir uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti, uzstādot atdzelžošanas iekārtas, kā arī modernizēt ūdens sagatavošanas un padeves sistēmas.

Bijušo novadu ūdensapgādes sistēmas:

bijušajā Bauskas novadā – kopējo Bauskas pilsētas centralizētās ūdensapgādes infrastruktūru veido aptuveni 40 km plašs ūdensapgādes tīkls, 9 artēziskie urbumi, 1 ūdens attīrīšanas stacija. Bauskas pilsētā centralizētā dzeramā ūdens apgāde tiek nodrošināta, izmantojot artēzisko ūdeni no 9 akām, no kurām 6 ir darba un 3 – rezerves akas. Artēziskie urbumi tiek noslogoti apmēram 33%-50% apjomā no to kopējās platības. Padotais dzeramā ūdens daudzums 6 darbojošās akās tiek mērīts. Ap 67% Bauskas pilsētas iedzīvotājiem ir pieejami centralizētie ūdensapgādes pakalpojumi. 2012.–2013. gadā, īstenojot Kohēzijas fonda projektu, ūdensapgādes tīkla kopgarums palielinājās par 10 km, sasniedzot 23,2 km kopgarumu Bauskas pilsētā.

Bauskas novadā ūdens apgādei tiek izmantoti pazemes ūdeņi. Ūdens mineralizācijas pakāpe visumā ir zema. Paaugstināta ir ūdens cietība, dzelzs, dažviet arī mangāna un sulfātu koncentrācija. Vietām vērojams organisko vielu paaugstināts saturs ūdenī. Bieži vien artēzisko aku mehāniskās un elektriskās iekārtas nav mainītas kopš to izbūves. Mazākos ciemos darbojas tikai viena artēziskā aka, kuras remonta gadījumā iedzīvotāji paliek bez ūdensapgādes. Ūdens spiediena nodrošināšanai un patēriņa svārstību izlīdzināšanai pārsvarā tiek izmantoti ūdens torņi vai hidrofori. Mazos ciemos apkalpes zona parasti ir maza, ūdensvada garums ir neliels, un nereti sistēmai pieslēgtas ir tikai daudzdzīvokļu ēkas un pašvaldības institūcijas. Esošie ūdensapgādes tīkli ir izbūvēti no neatbilstoša materiāla caurulēm (tērauds vai ķets, bez speciāliem pārklājumiem), tādēļ cauruļvadi korodē un ūdens piesārņojas. Iedzīvotāji, kuri netiek nodrošināti ar centralizētiem ūdensapgādes

pakalpojumiem, izmanto brīvkraņus uz ielu tīkliem, individuālās grodu akas vai sekļus urbumus. Novada teritorijā ir liels skaits raktu grodu aku, kas ar ūdeni nodrošina nelielus ciemos un viensētas. Šo aku ūdenī konstatēta dabiski paaugstinātu dzelzs jonu koncentrācija, ir konstatēta arī neatbilstība fizikāli ķīmiskajiem rādītājiem pēc duļķainības un krāsainības.

Kohēzijas fonda projekti īstenoti Bauskas pilsētā, īstenotājs SIA "Bauskas ūdens" un Īslīces pagastā, īstenotājs SIA "Īslīces ūdens". Lai nodrošinātu ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstību, tiek īstenoti Eiropas reģionālā fonda atbalstīti ūdenssaimniecības attīstības projekti visos ciemos ar iedzīvotāju skaitu virs 200 iedzīvotāji.

Bijušajā Iecavas novadā – ūdensapgādes pakalpojumus Iecavas novadā sniedz pašvaldības SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība". Novadā ir četras centralizētās ūdensapgādes sistēmas, tīklu kopgarums ir 24.7 km, Ir 5 artēziskie urbumi, kuri visi tiek izmantoti. Novadā atrodas 2 ūdenstorni, no kuriem neviens netiek izmantots ūdenssaimniecības vajadzībām, viens ir iznomāts sakaru tīklu operatoriem. Novadā atrodas četras ūdens attīrīšanas stacijas, Iecavas pilsētā, Iecavas pagasta Zorģos, Zālītē, Ziemeļos (Dimzukalnā) kuru jauda ir 1200 m³/dnn; 180 m³/dnn; 120 m³/dnn; 84 m³/dnn. Kopējais iedzīvotāju skaits, kam ir nodrošināti centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi – 4099. Pakalpojumi ir pieejami 18 iestādēm un 33 uzņēmumiem.

Ar ES fondu atbalstu novada tiek sakārtota ūdenssaimniecības sistēma. Ir noslēgušies projekti:

- Ūdenssaimniecības attīstība Iecavā, I kārtā;
- Ūdenssaimniecības attīstība Iecavas novada Zālītes ciemā;
- Ūdenssaimniecības attīstība Iecavas novada Zorģu ciemā.

Īstenots projekts "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Iecavas novadā II kārtā", kura ietvaros veikta kanalizācijas tīklu izbūve dažādās Iecavas ciema infrastruktūras teritorijās: jauni paštesces sadzīves kanalizācijas tīkli 10 km garumā; jauni kanalizācijas spiedvadi 1 km garumā; 5 jaunas kanalizācijas sūknētavas.

Līdztekus projekta finansētajām aktivitātēm tiek nomainīta daļa veco ūdensvadu un izbūvēti jauni ūdensvada tīkli – kopā 10 km garumā; pilnībā atjaunots asfalta ceļa segumu uz ielām apmēram 6 km garumā; atjaunots grants-šķembu maisījuma segums uz ielām apmēram 3 km garumā. Kopējās projekta izmaksas 4 045 393,70 EUR, no tām KF finansējums - 1 874 760 EUR un SIA "Dzīvokļu komunālā saimniecība" finansējums - 2 170 633,70 EUR.

Iedzīvotājiem 1m³ dzeramā ūdens piegāde maksā 0.71 EUR, ja ir uzstādīts ūdensskaitītājs, ja skaitītāja nav, tad maksa par patērēto ūdeni tiek aprēķināta atbilstoši Iecavas novada domes 08.08.2017. saistošajiem noteikumiem "Par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtību Iecavas novadā".

Bijušajā Rundāles novadā pašvaldības teritorijā tiek veikta 10 artēzisko urbumu - Pilsrundāles ūdenstornis, Vētras, Punslavas, Ziedoņi, Saulaine, Pagastmāja, Bērstele, Tīrumi, Viesturi, Vecrundāle, - un to ūdens apgādes tīklu apsaimniekošana.

Vecrundāles un artēziskā urbuma "Ūdens apgādes urbums Nr. 3" sistēmās nav uzstādītas atdzelžošanas iekārtas, nepieciešama to uzstādīšana. Artēziskā urbuma "Pilsrundāles ūdenstornis" ūdensapgādes sistēmā darbojas 60 m³ ūdenstornis. Artēziskā urbuma "Saulaines ūdenstornis" atdzelžošanas stacijā uzstādīts stacionārs ģenerators ar automātiskās palaišanas bloku, pārējo artēzisko urbumu ūdenssūkņi elektroenerģijas piegādes pārtraukuma laikā tiek darbināti, izmantojot pārvietojamos ģenerаторus.

Pilsrundāles vidusskolai ir sava ūdensapgādes sistēma un artēziskais urbums.

Svitenes pagastā darbojas 2 centralizētās ūdensapgādes sistēmas Svitenē un Tīrumos, uzstādītas atdzelžošanas iekārtas ar jaudu 3,5-8 m³/h.

Viesturu pagastā darbojas 2 centralizētās ūdensapgādes sistēmas Bērstelē un Viesturos, uzstādītas atdzelžošanas iekārtas ar jaudu 8-10 m³/h.

Paredzēt daudzdzīvokļu ēku pieslēgšanu centralizētajām ūdensapgādes sistēmām, samazināt brīvkrānu skaitu. Palielināt individuālā sektora pieslēgumu skaitu.

Bijušajā Vecumnieku novadā – centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi ir pieejami Vecumniekos, Misā, Beibežos, Piebalgās, Vallē, Kurmenē, Bārbelē, Skaistkalnē, Putnos, Stelpē un Nīzerē, kur ūdensapgādei izmanto pazemes ūdeņus. Pārējā novada teritorijā lielākoties ir individuāla ūdensapgāde (dažāda dziļuma un konstrukciju grodu akas vai urbumi, vairums urbumu līdz 20 m dziļumam).

Vecumnieku ciemā centralizēto ūdensapgādes sistēmu apkalpo pašvaldības SIA “Mūsu saimnieks”. Ūdensapgādes tīklu garums ir 7,3 km. Dzeramais ūdens tiek iegūts no 3 artēziskiem urbumiem. Ūdensapgādes infrastruktūru veido ūdens attīrīšanas stacija (350 m³/dnn), tīrā ūdens uzglabāšanas rezervuārs. Patērētā ūdens daudzums vidēji gadā sastāda 45,3 tūkst. m³. Ūdensapgādes tarifs ir 0.86 EUR/m³.

Piebalgas ciemā dzeramā ūdens apgāde tiek nodrošināta no viena ierīkota artēziskā urbuma. Ūdens tiek attīrīts ŪAS (45 m³/dnn). Piebalgu ūdensapgādes sistēmu apkalpo SIA “Mūsu saimnieks”. Ūdensapgādes tarifs ir 1,83 EUR/m³.

Misas ciemā dzeramo ūdeni iegūst no viena artēziskā urbuma, ūdens pirms padeves tīklā tiek attīrīts ūdens atdzelžošanas stacijā (12 m³/st.). Ārējo ūdensvadu tīklu kopgarums ir 1.536 km. Spiedietu ūdensvadā nodrošina ūdenstornis, kurš atrodas blakus ūdens sagatavošanas stacijai un artēziskajiem urbumiem. Misas ciemā centralizēta ūdensapgāde tiek nodrošināta 14 dzīvojamajās ēkās, skolā un divos veikalos. Ūdensapgādes pakalpojumus sniedz pašvaldības dibinātā kapitālsabiedrība SIA “Kūdrinieks”. Ūdensapgādes tarifs ir 0,72 EUR/m³.

Beibežu ciemā centralizētas ūdensapgādes nodrošināšanai izmanto pazemes ūdens ieguves urbumu. Spiedietu ūdensvadā nodrošina ūdenstornis, kurš atrodas blakus ūdens sagatavošanas stacijai (6 m³/st., atdzelžošana). Ūdensapgādes tīklu garums ir 1,9 km. Pakalpojumus sniedz SIA “Kūdrinieks”. Ūdensapgādes tarifs ir 1,32 EUR/m³.

Skaistkalnes ciemā centralizētās ūdensapgādes sistēmu apsaimniekošanu nodrošina Valles pašvaldības aģentūra. Dzeramo ūdeni iegūst divos pazemes urbumos. Darbojas 2 ūdens attīrīšanas stacijas. Ūdensapgādes tīklu garums ir 7,45 km.

Putnu ciema iedzīvotāju vajadzībām dzeramo ūdeni iegūst artēziskajā urbumā. Ūdensvadu tīklu kopgarums ir 3,575 km, attīrīts ūdens tiek padots no 1 ŪAS. Apsaimniekotājs – Valles pašvaldības aģentūra.

Bārbeles ciemā ūdens apgādei izmanto divus artēziskos urbumus. Ūdens tiek attīrīts 2 ŪAS. Ūdens apgādes tīklu garums ciemā ir 4,25 km. Ūdensapgādes sistēmu apsaimnieko Valles pašvaldības aģentūra.

Valles ciema centralizētās ūdensapgādes sistēmas infrastruktūru veido 3,794 km gari tīkli, 3 artēziskie urbumi (izmantojamie 2 urbumi), divi ūdenstorni un divas ūdens atdzelžošanas stacijas (14 m³/st. un 4.5 m³/st.). Ūdensapgādes pakalpojumus sniedz Valles pašvaldības aģentūra. Ciemā tiek apkalpoti 99% iedzīvotāju. Ūdensapgādes tarifs ir 0,51 EUR/m³.

Stelpes ciema ūdensapgāde ir Valles pašvaldības aģentūras pārziņā. Dzeramo ūdeni Stelpes ciema centralizētajai ūdensapgādei piegādā no 3 artēziskajiem urbumiem. Ūdensapgādes tīklu garums

sastāda 3,98 km. Ūdens sagatavošanai izmanto atdzelžošanas staciju (7 m³/st.) Centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus Stelpē izmanto 98% iedzīvotāju. Ūdensapgādes tarifs ir 1.00 EUR/m³.

Nīzeres ciemā ūdensapgādi divām daudzdzīvokļu mājām (9 dzīvokļi) nodrošina no artēziskā urbuma. Sistēmu apkalpo Valles pašvaldības aģentūra. Ūdensapgādes tarifs ir 1,21 EUR/m³.

Kurmenes ciemā ir divas centralizētas ūdensapgādes sistēmas: Kurmenes pamatskolas ūdensapgādes sistēma (tīkla garums ir 560 m) un Kurmenes centra ūdensapgādes sistēma. Kurmenes centra ūdensapgādes sistēmā dzeramo ūdeni ņem no ierīkotā artēziskā urbuma. No tā ūdeni sūknē uz ūdenstorni un tālāk pa 888 m garu ūdensvadu piegādā patērētājiem (8 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un individuālie pieslēgumi). Apsaimniekošanu nodrošina Valles pašvaldības aģentūra.

Mēmeles ciemā pastāv viena centralizētā ūdensapgādes sistēma, ko veido ūdensapgādes tīkli (2,5 km), viens artēziskais urbums un viena ūdens attīrīšanas stacija. Centralizēto ūdensapgādi nodrošina Valles pašvaldības aģentūra.

Taurkalnes ciema centralizētās sistēmas darbību nodrošina Valles pašvaldības aģentūra. Ūdensapgādes sistēmu veido 1,8 km gari ūdensapgādes tīkli, 1 artēziskais urbums un ūdens attīrīšanas stacija.

Kanalizācija

Kanalizācijas sistēmu uzdevums ir savākt sadzīves, rūpnieciskos un lietus notekūdeņus, novadīt savāktos notekūdeņus uz attīrīšanas iekārtām tā, lai neattīrītie notekūdeņi vai daļa no tiem nonāktu atklātos ūdens baseinos.

Bijušajā Bauskas novadā – Bauskas pilsētā darbojas viena centralizēta kanalizācijas sistēma, tīkls tīkls apmēram 40 km garumā. Kopējā projekta teritorijas piesārņojuma slodze – ap 9000 CE. Centralizētus kanalizācijas pakalpojumus patlaban izmanto ap 90 % jeb Bauskas pilsētas aglomerācijas iedzīvotāju. Tā kā Bauskas pilsētā ir aptuveni 20 km lietus kanalizācijas sistēma, tad lietus un sniega kušanas ūdeņi ieplūst sadzīves kanalizācijas tīklā un tādejādi palielina notekūdeņu apjomus. Kopējais notekūdeņu apjoms, kas tiek novadīts uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām ir 733 092 m³/gadā un pēc attīrīšanas ievadīts Lielupē.

Bauskas pilsētā 2001. gadā tika uzbūvētas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar projektēto jaudu 3 500 m³/dnn. Kanalizācijas sistēmas Bauskas novadā ir veidotas daudzu gadu laikā. Vecākās sistēmas pārsvarā ir jauktas, tas ir, tajās tiek savākti gan sadzīves, gan ražošanas, gan arī lietus notekūdeņi.

Kopumā ciemos kanalizācijas sistēmas ir izbūvētas mazākās teritorijās, līdzīgi tāpat kā ūdensvada tīkli. Lielākā daļa no iedzīvotājiem, kam netiek nodrošināti centralizēti kanalizācijas pakalpojumi, notekūdeņus novada septiskajās tvertnēs, izsmeļamās bedrēs vai arī bez attīrīšanas tos novada vidē. Gandrīz visos lielākajos ciemos ir izbūvētas notekūdeņu attīrīšanas ietaises (NAI). Bioloģiskās attīrīšanas ierīces galvenokārt ir standarta pakešu tipa (BIO –25; 50; 100 vai KU 200).

Lai nodrošinātu kanalizācijas infrastruktūras attīstību, iepriekšējā periodā īstenoti ūdenssaimniecības sakārtošanas projekti visos Bauskas novada pagastu ciemos ar iedzīvotāju skaitu virs 200.

Bijušajā Iecavas novadā – kanalizācijas pakalpojumus sniedz pašvaldības SIA “Dzīvokļu komunālā saimniecība”. Novadā atrodas četras centralizētās kanalizācijas sistēmas. Uzņēmums apsaimnieko 22,2 km sadzīves kanalizācijas tīklus, lietus kanalizācijas cauruļvadu sistēmu 4177 m garumā un atvērotos grāvjus 9498 m garumā. (Attiecībā uz lietus kanalizāciju, ir iekļautas tikai tās

sistēmas, kurām ir uzņēmuma tehniskā dokumentācija). Novadā atrodas četras kanalizācijas sūkņu stacijas (Iecavā, Zorģos, Zālītē un Dimzūkalnā), kuru jauda ir 1100 m³/dnn, 75 m³/dnn, 50 m³/dnn; 30 m³/dnn. Centralizētās kanalizācijas pakalpojumi ir pieejami 3938 novada iedzīvotājiem, 17 iestādēm un 32 uzņēmumiem.

Par kanalizācijas novadīšanu iedzīvotājiem noteiktais tarifs ir 1,57 EUR/m³, ja ēkā nav uzstādīts ūdensskaitītājs, šo maksu aprēķina atbilstoši Iecavas novada domes 08.08.2017. saistošajiem noteikumiem "Par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtību Iecavas novadā".

Bijušajā Rundāles novadā – darbojas 6 centrālas kanalizācijas savākšanas sistēmas. Pilsrundāles, Saulaines, Bērsteles, Svitenes un Viesturu ciemos darbojas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu no 25-120m³/dnn. Ziedoņu ciemā trīskameru septiķis 10m³/dnn, pārējās vietās izmanto septiķus vai krājtvertnes.

Turpmāk nepieciešams novērst virsūdeņu iekļūšanu sadzīves kanalizācijas sistēmās. Ziedoņu septiķa vietā uzstādīt bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Daudzdzīvokļu ēkām, kuras nav iespējams pieslēgt centralizētajām kanalizācijas sistēmām, izbūvēt lokālās attīrīšanas iekārtas. Paplašināt kanalizācijas tīklus un individuālā sektora pieslēgumu skaitu.

Bijušajā Vecumnieku novadā – Vecumnieku novadā centralizētas notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas ir Vecumniekos, Misā, Beibežos, Piebalgās, Vallē, Kurmenē, Bārbelē, Mēmelē, Skaistkalnē, Putnos, Stelpē un Nizerē. Pārējā teritorijā – individuāli risinājumi.

Vecumnieku ciemā notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu nodrošina pašvaldības uzņēmums SIA "Mūsu saimnieks". Kanalizācijas tīklu garums 5,2 km, darbojas 7 kanalizācijas sūkņu stacijas un viena notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (350 m³/dnn). Kanalizācijas pakalpojumu tarifs ir 1,38 EUR/m³.

Piebalgas ciemā dzīvojamo māju sadzīves notekūdeņus un SIA "Piebalgas" notekūdeņus novada attīrīšanai uz NAI (40 m³/dnn). Kanalizācijas tīklu garums ir 1,1 km. Ciema kanalizācijas sistēmu apkalpo SIA "Mūsu saimnieks" (tarifs 1,38 EUR/m³).

Misas ciema centralizētās kanalizācijas sistēmas tīklu kopgarums ir 1,706 km. Misas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (projektētā jauda – 400 m³/dnn) notekūdeņus attīra ar bioloģisko metodi. Misas ciemata NAI apkalpo 14 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, skolu un divus veikalus. Attīrītie notekūdeņi caur izplūdes līmeņakām tiek ievadīti novadgrāvī, kura izteka pēc 2 km ir Misas upē. Misas ciema NAI atstrādātās dūņas novada uz dūņu lauku krātuvi, kur tās tiek izturētas un vēlāk izvestas Misas ciema apstādījumu zonu augsnes uzlabošanai. Kanalizācijas sistēmas apsaimniekotājs ir SIA "Kūdrinieks". Tarifs par notekūdeņu novadīšanu un attīrīšanu noteikts 1,27 EUR/m³.

Beibežu ciema centralizēto sadzīves notekūdeņu savākšanas sistēmu apsaimnieko SIA "Kūdrinieks". Notekūdeņi tiek novadīti uz bioloģiskajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (100 m³/dnn). Tās paredzētas sadzīves notekūdeņu bioloģiskai attīrīšanai. Attīrītos notekūdeņus novada Misas upē. Beibežu ciema lietus ūdeņus centralizēti nesavāc. Daļu no savrupmāju apbūves notekūdeņiem transportē, izmantojot lokālu sūkņu staciju. Par notekūdeņu novadīšanu uz bioloģiskajām attīrīšanas iekārtām ir noslēgti līgumi ar visiem dzīvojamo māju iedzīvotājiem, un juridiskām personām. Tarifs par notekūdeņu novadīšanu un attīrīšanu noteikts 2.19 EUR/m³.

Skaistkalnes ciemā centralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimnieko Valles pašvaldības aģentūra. Sistēmu veido kanalizācijas tīkli (6,1 km), 7 KSS un bioloģiskās NAI (60m³/dnn). Uz NAI attīrīšanai ved notekūdeņus no savrupmājām. Notekūdeņus individuālajās mājās uzkrāj hidroizolētās krājakās.

Putnu ciema centralizēto kanalizācijas sistēmu veido kanalizācijas tīkli (2,62 km), viena KSS un divi biodiži. Notekūdeņu pēc attīrīšanas biodižos izplūde ir Mēmelē.

Bārbeles ciema centralizēto kanalizācijas sistēmu veido divas KSS, bioloģiskās NAI un tīkli, kuru kopējais garums ir 3,85 km. Sadzīves notekūdeņus no trim daudzdzīvokļu ēkām, savrupmājām un sabiedriskajām ēkām novada uz bioloģiskajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (60 m³/dnn). Attīrītos notekūdeņus novada Dzērvītes upē. Bārbeles kanalizācijas sistēmu apsaimnieko Valles pašvaldības aģentūra. Bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības rezultātā gadā veidojas dūņas, kuras tiek izmantotas lauksaimniecības zemju mēslošanai.

Valles ciema centralizētās kanalizācijas sistēmas tīklu kopgarums 3,174 km. Sistēmā savāktie notekūdeņi tiek attīrīti bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (100 m³/dnn). Valles NAI attīrītie notekūdeņi izplūst Vārniņas strautā, pēc tam Vārnupē. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbībā ekspluatācijas rezultātā veidotas dūņas uzglabātas biodižos, pēc tam izlietas komposta ražošanai, kuru izmanto pašvaldībai piederošo zemes īpašumu mēslošanai. Notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas tarifs ir 1,14 EUR/m³. Kanalizācijas sistēmas apsaimniekotājs ir Valles pašvaldības aģentūra.

Stelpes ciema sadzīves notekūdeņi tiek novadīti uz bioloģiskajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (40 m³/dnn). Dūņas, kuras veidojas attīrīšanas procesā, tiek atgrieztas attīrīšanas ciklā. Attīrītos notekūdeņus apkārtējā vidē novada Misas upē. Kanalizācijas tīklu garums ir 2,09 km. Kanalizācijas sistēmu apkalpo Valles pašvaldības aģentūra (tarifs 1,28 EUR par novadīto notekūdeņu 1 m³).

Nīzeres ciemā sadzīves notekūdeņus savāc un attīra mehāniskajās attīrīšanas iekārtās. Attīrītos notekūdeņu novada meliorācijas grāvī, kas ieplūst Misā. Kanalizācijas sistēmu apsaimnieko Valles pašvaldības aģentūra.

Kurmenes ciemā ir viena kanalizācijas sistēmas. Apsaimniekošanu nodrošina Valles pašvaldības aģentūra. Pagasta centra kanalizācijas sistēmas KSS-1 pārsūknē notekūdeņus uz veco pašteces sistēmu līdz daudzdzīvokļu mājām, no kurienes notekūdeņi nonāk līdz NAI. Sadzīves notekūdeņus attīra bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (60 m³/dnn). Attīrītos notekūdeņus novada Mēmelē. NAI radušās dūņas tiek atgrieztas sistēmā. Kanalizācijas tīklu kopējais garums 3,45 km.

Mēmeles ciemā ir viena centralizētā kanalizācijas sistēma. Notekūdeņu novadīšanu nodrošina Valles pašvaldības aģentūra. Kanalizācijas tīklu kopgarums ir 900 m, notekūdeņi tiek novadīti nosēdakās.

Siltumapgāde

Bijušajā Bauskas novadā – centralizētās siltumapgādes sistēmas ir izveidotas Bauskas pilsētā, Ceraukstes, Īslīces un Mežotnes pagastos.

Pilsētas centralizētā siltumapgāde nodrošina 73% no nepieciešamās siltumenerģijas Bauskā. Bauskas novada pašvaldības kapitālsabiedrība „Bauskas siltums” ir īpašnieks 9,2 km tīkliem (98% siltumtīklu izbūvēti no rūpnieciski izolētām caurulēm pēc bezkanāla tehnoloģijas) un katlu mājai Bauskas pilsētā, ar uzstādīto jaudu 15 MW.

Bauskas pilsētā no 2000. gada līdz 2017.gadam darbojas koģenerācijas stacija ar jaudu 3,75 MW un 4 MW siltuma jaudu), taču stacijai mainījušies īpašnieki un tā kopš 2017. gadā ir dīkstāvē. Lai arī individuālās dzīvojamās mājās pārsvarā izmanto lokālās apkures sistēmas (gan ar malku, gan gāzi apkurināmas), pilsētā kopumā dominē centrālā siltumapgāde, jo pilsētas siltumapgādes uzņēmums ir spējīgs konkurēt ar alternatīviem siltumapgādes uzņēmumiem. 73% no visa pilsētas dzīvojamā fonda mājām, arī skolas, pirmsskolas izglītības iestādes, slimnīca, citas valsts un

pašvaldībai piederošas ēkas ir pieslēgtas centralizētajam siltumapgādes tīklam. Kurināmais – šķelda un dabas gāze.

2016. gadā SIA “Bauskas siltums” realizēja apjomīgu struktūrfondu projektu “Siltumapgāde efektivitātes paaugstināšana Bauskā”, kura ietvaros katlumājā uzstādīts 5 MW šķeldas katls ar 1 MW dūmgāzu kondensatoru, kā arī izbūvēta šķeldas pieņemšanas infrastruktūra.

Siltumenerģijas ražošanā potenciāls ir siltumenerģijas apgūšanai no rūpniecības un komunālās saimniecības uzņēmumiem.

Daudzdzīvokļu māju, kas atrodas Pārupes ielā, centralizētai apkurei ir uzstādīta konteinertipa autonoma katlu māja, kas darbojas automātiskā režīmā. Bauskas novada pašvaldības kapitālsabiedrība „Bauskas siltums” ir īpašnieks 9,2 km siltumtīkliem (90% siltumtrašu ir rekonstruētas) un katlu mājai.

Ceraukstes pagastā centralizēto siltumapgāde daļēji tiek nodrošināta tikai Mūsas ciemā. Ciemā 6 daudzdzīvokļu mājām siltumapgādi nodrošina kooperatīvs „Airītes”. Pārējā pagasta teritorijā esošajām daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām un sabiedriskajām iestādēm ir lokālā siltumapgāde – individuālie gāzes apkures katli. Kā kurināmais tiek izmantota dabasgāze.

Īslīces pagasta kultūras nama apkure tiek nodrošināta ar dabas gāzi. No kultūras nama katlumājas ar siltumu tiek nodrošināta daudzdzīvokļu māja Liepu ielā 1, apsaimniekotājs SIA „Īslīces ūdens”.

Mežotnes pagastā centralizēta siltumapgāde tiek nodrošināta Mežotnes un Garozas ciemā. Mežotnes ciemā kā kurināmais tiek izmantota dabasgāze. Strēlnieku ciemā kā kurināmais tiek izmantotas akmeņogles.

Codes, Brunavas, Gailīšu, Dāviņu pagasta un Vecsaules pagastos netiek nodrošināta centralizēta siltumapgāde. Visas māsaimniecības ir nodrošinātas ar individuālo apkures sistēmu. Daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām un sabiedriskajām iestādēm ir lokālā siltumapgāde. Kā galvenais kurināmais tiek izmantota malka.

Bijušajā Iecavas novadā – centralizēto siltumapgādi Iecavas novadā nodrošina SIA “Iecavas siltums”, kas nodarbojas ar siltumenerģijas ražošanu, pārvadi un sadali. Centralizētā siltumapgādes sistēma ir izveidota un strādā Iecavā, kur siltumenerģija tiek ražota divās dabasgāzes katlu mājās (Tirgus ielā 12 un Grāfa laukumā 5). To uzstādītā kopējā jauda ir 11,44 MW. Kopējais siltumtīklu garums ir 6,589 km, no kuriem 5,9 km ir rekonstruēti, un trases ir rūpnieciski izolētas. Iecavas siltumapgādes uzņēmums SIA “Iecavas siltums” daļu no patērētājiem nodotās siltumenerģijas arī iepērk no vietējās biogāzes stacijas operatora SIA “Agro Iecava”.

Centralizētā siltumapgāde Iecavā tiek nodrošināta 42 daudzdzīvokļu ēkām, 13 – juridiskajām personām. Pie visiem galapatērētājiem SIA “Iecavas siltums” ir uzstādījis attālināto uzskaites sistēmu. Siltumenerģijas tarifs 2019. gada aprīlī bija 50,91 EUR/MWh (bez PVN).

Pārējās novada apdzīvotajās vietās (Dzimtmisā, Zālītēs, Rosmē u.c.) ir izvietotas individuālās apkures sistēmas.

Par karstā ūdens uzsildīšanu 2018. gada decembrī dzīvojamās ēkās bez cirkulācijas sistēmas noteiktā maksa bija 2,5562 EUR/m³, dzīvojamās ēkas ar karstā ūdens cirkulācijas sistēmu – 2,5562 EUR/m³. Iestādes, kam nav atsevišķa siltā ūdens skaitītāja, maksā pēc kopējā patērētā siltumenerģijas daudzuma gan apkurei, gan ūdenim.

Laikā no 2019. līdz 2021. gadam tika īstenots šķeldas katlumājas izbūves projekts.

Bijušajā Rundāles novadā – siltumapgāde tiek nodrošināta 8 daudzdzīvokļu mājām un Rundāles novada domes ēkai Pilsrundāles ciemā (ar dabasgāzi).

Saulaines ciemā siltumenerģija (kokskaidu briketes un saulespuķu čaulu briketes) tiek piegādāta ciemata 3 daudzdzīvokļu mājām, Kandavas lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālajai struktūrvienībai (mācību korpusam, ēdnīcai, laboratoriju un angāru korpusam), PII “Mārpuķīte” un Saulaines sociālajam centram.

Bijušajā Vecumnieku novadā – centralizēta siltumapgāde ir pieejama Vecumniekos, Misā un Vallē.

Vecumniekos siltumu un karsto ūdeni dzīvojamās mājās un sabiedriskos uzņēmumos nodrošina divas katlu mājas (2,5 MW un 3,6 MW), kuras apkalpo SIA “Arbora” un SIA “Mūsu saimnieks”. 2019. gadā 1. novembrī stājas spēkā SIA “Mūsu saimnieks” jauns siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifs ir 68,62 EUR/MWh (bez PVN) apmērā.

Misas ciema teritorijā esošajām daudzdzīvokļu mājām un sabiedriskajām iestādēm karstais ūdens un siltums tiek piegādāts no ciema katlumājas (3.7 MW), kuru apsaimnieko SIA “Kūdrinieks”. Siltumapgādes tarifs ir 44.27 EUR/MWh (bez PVN).

Valles teritorijā karstais ūdens un siltums tiek piegādāts no katlumājas (2 MW), kuru apsaimnieko Valles pašvaldības aģentūra. Siltumapgādes tarifs ir 64,08 EUR/MWh (bez PVN).

Pārējās apdzīvotajās vietās un viensētās tiek izmantota lokālā vai individuālā apkure. Lielākie uzņēmumi siltumapgādi pašu vajadzībām nodrošina ar savām katlumājām.

Atkritumu apsaimniekošana

Iepriekšējā plānošanas periodā atkritumu apsaimniekošana Bauskas novadu veidojošās pašvaldībās tika veikta saskaņā ar Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģiona (ZAAR) pašvaldību apstiprināto Zemgales reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2014.–2020. gadam.

ZAAR bija izveidoti šādi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objekti:

- sadzīves un dalīti vākto atkritumu savākšanas sistēma katrā reģiona pašvaldībā (transports, konteineri nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, konteineri dalīti vāktiem atkritumiem, laukumi šķirotu atkritumu savākšanai);
- divi reģionālie atkritumu apglabāšanas poligoni – poligons „Brakšķi” Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā un poligons „Grantiņi” Codes pagastā, Bauskas novadā;
- dalīti savākto atkritumu šķirošanas līnija Ganību ielā 84, Jelgavā;
- nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes iekārta un bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums „Brakšķos” Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā;
- bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu uzkrāšanas šūna biogāzes iegūšanai un biogāzes koģenerācijas stacija Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.–2028. gadam paredz līdzšinējo desmit reģionu vietā izveidot piecus spēcīgus atkritumu apsaimniekošanas reģionus, tostarp Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionu, kas apkalpos Zemgali. Jaunā plāna lielākais izaicinājums būs samazināt atkritumu poligonos noglabāto sadzīves atkritumu daudzumu. Jauno reģionu pašvaldībās līdz 2022. gada beigām kopīgi būs jāizstrādā reģionālos atkritumu apsaimniekošanas plānus.

Bijušajā Bauskas novadā – atkritumu apsaimniekošanu nodrošina Bauskas novada pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „Vides serviss” (delegēšanas līgums līdz 31.12.2022.). Novada teritorijā tiek veikta dalītā atkritumu savākšana, t.sk. sadzīvē radušos bīstamo atkritumu apsaimniekošana. SIA “Vides serviss” piedāvā sadzīves, būvniecības, lieltgabarīta, lauksaimniecības un citu atkritumu

veidu savākšanu un sadarbībā ar Bauskas novada pašvaldību nodrošina otrreizējai pārstrādei derīgu materiālu savākšanas infrastruktūru, organizē dalīto atkritumu savākšanas kampaņas.

Bauskas novadā atrodas viens sadzīves atkritumu poligons – Codes pagasta „Grantiņi”, kurš no 2020. gada 1. aprīļa ir slēgts, nepieciešama tā rekultivācija un tālākās attīstības plāna izstrāde, kā iespējas paredzot dārzu, parku un kapu teritoriju bioloģisko atkritumu pārstrādi, būvniecības atkritumu pārstrādi un uzkrāšanu, sadzīves atkritumu pārkraušanu.

Pēc poligona “Grantiņi” slēgšanas atkritumi tiek vesti uz SIA “Getliņi EKO” poligonu Rumbulā, bijušā Stopiņu novada teritorijā.

Bijušajā Iecavas novadā – atkritumu apsaimniekošanu veica SIA “Dzīvokļu komunālā saimniecība” (deleģēšanas līgums līdz 2021. gada novembrim). Atkritumi tiek vesti uz poligonu “Brakšķi”, kas atrodas Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā.

Sašķirotos atkritumus ikvienam ir iespēja nodot bez maksas. Iecavā laukums ar šķirotu atkritumu konteineriem (papīram un plēvei, pudeļu stiklam un logu stiklam) atrodas Ed. Virzas ielā 46 pie SIA “DzKS” angāra.

Iecavā ir ierīkoti 9 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti (norobežoti laukumi), un visā novada administratīvajā teritorijā SIA “Eco Baltia vide” 2018. gadā izvietoja 17 zvanveida konteinerus stikla taras savākšanai, t.sk. Zorģos, Rosmē, Audrupos, Dimzukalnā, Dzimtmisā un Zālītē. Iecavā nepieciešams izveidot dalīto atkritumu šķirošanas laukumu.

Bijušajā Rundāles novadā – sadzīves atkritumu apsaimniekošanu veic SIA “Vides serviss” (līgums līdz 21.07.2023.), novada teritorijā tie netiek apglabāti, bet tiek nogādāti apglabāšanai poligonā “Brakšķi” Jelgavas novada Līvberzes pagastā. Novada teritorijā ir 9 publiskie dalīto atkritumu šķirošanas punkti.

Bijušajā Vecumnieku novadā – no 2019. gada 1. februāra sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Vecumnieku novadā nodrošina SIA “Eco Baltia vide” (līgums līdz 04.11.2023.). SIA “Eco Baltia vide” apsaimnieko 37 atkritumu šķirošanas punktus novada teritorijā (3 punkti Bārbeles pagastā, 2 punkti Kurmenes pagastā, 5 punkti Skaistkalnes pagastā, 3 punkti Stelpes pagastā, 8 punkti Valles pagastā un 16 punkti Vecumnieku pagastā), kuros ir iespējams nodot plastmasas, kartona, papīra un stikla iepakojumu. Sadzīves atkritumi tiek nogādāti apglabāšanai poligonā “Brakšķi” Jelgavas novada Līvberzes pagastā.

Kopumā 2020. gadā pēc LVĢMC datiem jaunā Bauskas novada teritorijā tika savāktas 252 323,79 tonnas sadzīves atkritumu un 81,92 tonnas bīstamo atkritumu.

Kapu saimniecība

Būtiska vieta pašvaldību īpašumu apsaimniekošanā ir kapsētām, kurās jāveic zāles pļaušana, krūmu un koku zaru griešana/zāģēšana, koku zāģēšana, lapu grābšana, atkritumu savākšana, šķirošana, izvešana, veco kapu apmaļu utilizēšana, celiņu ravēšana/miglošana, kapliču ēkas uzkopšana /uzturēšana, jānodrošina kapa vietu ierādīšana apbedīšanai, ierakstu veikšana kapu grāmatās, ūdens nodrošināšana (dziļurbumu un aku uzturēšana/ūdens pievešana). Katrā kapsētā pašvaldības nodrošinātie apsaimniekošanas darbi var būt atšķirīgi.

Kopā bijušā Bauskas novada teritorijā atrodas 72 kapsētas, no kurām 11 apbedīšanas pēdējos gados vairs nenotiek. Bauskas novada kapsētu kopējā platība ir 67,14 ha. Apsaimniekošanu veic SIA “Vides serviss”.

Iecavas novadā atrodas 20 kapsētas, no kurām apbedījumi notiek 14, ar kopējo platību 16,21 ha. Kopš 2008. gada kapsētu apsaimniekošanu Iecavas novadā veic SIA „Dzīvokļu komunālā

saimniecība". Lai novadā sakārtotu kapu saimniecību, nepieciešams veikt kapu digitalizāciju, uzlabot ūdensapgādi, uzlabot kapličas ēkas Sila kapos infrastruktūru.

Rundāles novada teritorijā atrodas 15 kapsētas ar kopējo platību 27,7 ha, no kurām apbedījumi notiek 10 kapsētās.

Vecumnieku novada administratīvajā teritorijā ir pašvaldības 43 kapsētas. 18 kapsētām ir veikta digitalizācija. Visas kapsētas apsaimnieko Vecumnieku novada pašvaldība.

Nepieciešams turpināt kapu digitalizāciju, uzlabojot gan uzskaiti, gan apsaimniekošanas pasākumus. Kapsētu infrastruktūras uzlabošanai jāizbūvē vai jāatjauno ūdensņemšanas vietas, jāierīko auto stāvlaukumi, atkritumu konteineri pie lauku kapsētām, jānodrošina tuaļu pieejamība. Ņemot vērā tendences arvien biežāk izvēlēties kremāciju, aktuāls var būt jautājums par kolumbāriju veidošanu.

Kapsētu digitalizācija Iecavas un Rundāles pagastu apvienībās tiek veikta *Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta Nr. LLI-437 "Kapsētu administratīvo pakalpojumu efektivitātes un pieejamības uzlabošana Latvijas un Lietuvas pārrobežu reģionos" (Digital Cemetery)* ietvaros.

Aptauja

Iedzīvotāju aptaujā centralizētās ūdensapgādes kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs: 82% (Bauskas novadā – 83%, Iecavas novadā – 80%, Rundāles novadā – 91%, Vecumnieku novadā – 76%). Centralizētās kanalizācijas kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs: 82% (Bauskas novadā – 81%, Iecavas novadā – 84%, Rundāles novadā – 93%, Vecumnieku novadā – 73%). Centralizētās siltumapgādes kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs: 74% (Bauskas novadā – 74%, Iecavas novadā – 75%, Rundāles novadā – 97%, Vecumnieku novadā – 50%). Namu apsaimniekošanas pakalpojumu kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs: 53% (Bauskas novadā – 50%, Iecavas novadā – 59%, Rundāles novadā – 84%, Vecumnieku novadā – 32%). Atkritumu apsaimniekošanas kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs: 75% (Bauskas novadā – 73%, Iecavas novadā – 74%, Rundāles novadā – 86%, Vecumnieku novadā – 74%).

Kopumā iedzīvotāji komunālos pakalpojumus novērtējuši labi, zemākais vērtējums dots namu apsaimniekošanas pakalpojumiem, un novadu griezumā lielākajai daļai komunālo pakalpojumu zemāko vērtējumu devuši Vecumnieku novada iedzīvotāji.

Novērtējums

Komunālajiem pakalpojumiem Bauskas novadā ir laba tehniskā nodrošinājuma bāze, kas pakāpeniski tiek atjaunota, inženierkomunikāciju tīkli tiek uzlaboti un paplašināti, izveidotas klientu datu bāzes. Ūdensvada un kanalizācijas tīklu, siltumtrašu un ielu apgaismojuma tehniskais stāvoklis esošajos novados ir atšķirīgs, nepieciešama tā izvērtēšana. Neatjaunotajos inženierkomunikāciju tīklos ir zudumi, problemātiska ir neliela apjoma ūdens ieguves vietu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, arī mazo katlumāju, uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo mazā pieslēgumu skaita dēļ tās darbojas ar zaudējumiem, energoresursu cenu pieaugums izraisa tarifu paaugstināšanu, bet iedzīvotāju zemā maksātspēja rada parādu veidošanos.

Komunālo pakalpojumu efektīvizēšana, modernizēšana un izmaksu optimizēšana būs tuvākās nākotnes galvenie izaicinājumi. Kā mērķi izvirzāmi arī dzeramā ūdens kvalitātes paaugstināšana, notekūdeņu savākšana un tās jaudu palielināšana, novadīšana uz attīrīšanas iekārtām, nepieļaujot

nonākšanu ūdenstecēs, kā arī kvalitatīva notekūdeņu attīrīšana, samazinot piesārņojošo vielu nonākšanu vidē.

Analizējot pašvaldību datus par tarifiem ūdensapgādei, kanalizācijai un siltumapgādei Bauskas novada bijušajās pašvaldībās, var secināt, ka katrā administratīvajā teritorijā ir piemēroti atšķirīgi tarifi.

Vietās, kur samazinās iedzīvotāju skaits, palielinās komunālo pakalpojumu izmaksas uz vienu iedzīvotāju. Viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka atkritumu apsaimniekošanas tarifa lielumu, ir atkritumu apstrādes tehnoloģiskie risinājumi, kādus reģiona pašvaldības kopā ar poligona apsaimniekotāju izvēlējušās, lai nodrošinātu savā atkritumu apsaimniekošanas reģionā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu. Būtiski jāpalielina gan dalīto atkritumu vākšana, gan pārstrāde. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.–2028. gadam paredz pašvaldībām izaicinājumus atkritumu apglabāšanā, tekstila atkritumu un mājsaimniecību bioloģisko atkritumu apsaimniekošanā, nodrošinot šķirošanu, apjomu uzskaiti, iedzīvotāju informēšanu un iesaisti, laukumu attīstību un. Atkritumu apsaimniekošanas nozares pārveidei būs nepieciešamas pašvaldības investīcijas.

6.4. Pašvaldības nekustamie īpašumi un dzīvojamais fonds

Atbilstoši Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumos Nr. 671 “Pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārdales kārtība pēc administratīvo teritoriju robežu grozīšanas vai sadalīšanas” noteiktajam pašvaldības 2021. gada pavasarī sagatavoja un iesniedza Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai informāciju par pašvaldības mantu, kuru skar administratīvo teritoriju robežu grozīšana vai sadalīšana. 29. tabulā ietvertais apkopojums sagatavots pēc VARAM mājas lapā pieejamās informācijas par apvienojamo pašvaldību sagatavotajām un domēs apstiprinātajām reorganizācijas plāna konstatējuma daļām.

29. tabula

Pašvaldību kustamie un nekustamie īpašumi (avots: <https://www.varam.gov.lv/lv/informacija-par-43-jaunizveidojamam-pasvaldibam>)

Novads	Zemes vienības		Dzīvokļu īpašumi		Būves (skaits)	Kustamā manta (vienību skaits)
	Skaits	Platība (ha)	Skaits	Platība (m2)		
Bauskas novads	1197	3387,7361	108	8092,74	621	618
Iecavas novads	328	576,68	69	2969	261	565
Rundāles novads	381	868,4703	11	566,4	298	327
Vecumnieku novads	607	2047,5162	328	nav datu*	644**	466***
Kopā	2513	6880,3977	516		1824	1976

* nav pilnīgu datu, jo daļai īpašumu platība nav norādīta, nav reģistrēti VZD datos.

** t.sk. 573 domei un 71 iestādēm (skolas, PII u.c.).

*** t.sk. 272 domei un 194 iestādēm (skolas, PII u.c.).

Kopumā Bauskas novada pašvaldību īpašumā ir 2513 zemes vienības ar kopējo platību 6880, 3977 ha. Tās pēc bilances ietver zemi zem būvēm, kultivēto zemi, atpūtai un izklaidei izmantojamo zemi, pārējās zemes, arī pašvaldību turējumā nodoto valsts un pašvaldību zemi, ieguldījuma īpašumus – būves. Pašvaldībām pieder 1824 būves un 516 dzīvokļu īpašumi.

Pašvaldību īpašumā ir arī 1976 kustamās mantas vienības, tostarp tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas, transportlīdzekļi, bibliotēku fondi, literārie un mākslas oriģināldarbi, kultūras un mākslas priekšmeti, datortehnika, sakaru iekārtas un cita biroja tehnika, pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi.

Bauskas novadā lielākais nekustamā īpašuma apsaimniekotājs ir SIA “Vides serviss”, kas namu apsaimniekošanu veic kopš 2013. gada (pēc SIA „Bauskas namsaimnieks” pievienošanas uzņēmumam). Bauskas pilsētā uzņēmums apsaimnieko 122 daudzdzīvokļu namus. Kopš Bauskas novada izveidošanas 2009. gadā pašvaldības dzīvojamais fonds nav būtiski palielinājies, un tā attīstībā nav veikti lieli ieguldījumi. 2020. gadā turpinājās darbs pie *Apvārsnis 2020* projekta „Accelerate SUNShINE” ieviešanas – izgatavotas piecu daudzdzīvokļu ēku tehniskās

dokumentācijas – ēku vispārējai atjaunošanai un siltināšanai. Īpaši sliktā stāvoklī ir dzīvojamais fonds Bauskas vecpilsētā, kur nepieciešama dzīvokļu labiekārtošana un sadzīves apstākļu uzlabošana.

11 mājas ar 63 dzīvokļiem ir nodotas apsaimniekošanā dzīvokļu īpašniekiem.

2020. gada 29. marta domes sēdē deputāti apstiprināja Bauskas novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu līdz 2030. gadam. Šāds dokuments izstrādāts, lai nodrošinātu plānveidīgu pieeju energoresursu pārvaldībai pašvaldības teritorijā, atvieglotu lēmumu pieņemšanu par turpmākiem enerģijas patēriņa samazināšanas, vides pasākumiem un finansējuma piesaisti, kā arī lai ieviestu sistemātisku pieeju pašvaldības ēku apsaimniekošanā un enerģijas patēriņa samazināšanā.

Iecavas novada domei piederošās dzīvojamās mājas, dzīvokļu īpašumus un nedzīvojamās telpas apsaimnieko SIA “Dzīvokļu komunālā saimniecība”. Kopā tiek apsaimniekotas 32 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas ar kopējo platību 55 128,39 m². Apsaimniekošanas pakalpojumu klāstā ietilpst: kāpņutelpu un pieguļošās teritorijas uzkopšanas darbi, inženiertīklu tehniskā uzraudzība, liftu uzturēšana, komunālpakalpojumu nodrošināšana, uzkrājuma fonda veidošana, apstādījumu kopšana un apzaļumošana.

Iecavas pašvaldība ir izvietota daudzdzīvokļu ēkas vienā korpusā (piecos stāvos). Telpu izvietojums un plānojums neatbilst pašvaldības administratīvo funkciju veikšanai. Veciem cilvēkiem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem ir apgrūtināta pieeja speciālistiem un dalībai domes sēdēs.

Rundāles novadā ēku apsaimniekošanu veic Rundāles novada dome, pieņemot domes lēmumus. Katras ēkas koplietošanas īpašuma apsaimniekotāju dzīvokļu īpašnieki izvēlas dzīvokļu īpašnieku kopības sanāksmē – kopsapulcē. Ēku apsaimniekošanas finansējums tiek veidots no apsaimniekojamo māju dzīvokļu īpašnieku apsaimniekošanas maksas iemaksām, kuras tiek noteiktas saskaņā ar Rundāles novada domes lēmumiem. Ēku apsaimniekotāja – novada pašvaldības budžeta līdzekļi māju apsaimniekošanas papildus finansējumam konkrētu pasākumu veikšanai tiek piesaistīti, pieņemot atbilstošus domes lēmumus un nosakot piesaistīto līdzekļu atgriešanas kārtību noteiktā laika periodā.

2020. gadā Rundāles novada domes Komunālais dienests sniedza daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apsaimniekošanas pakalpojumus Pilsrundāles, Punslavu, Saulaines, Ziedoņu un Svitenes ciemos.

Programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.1. pasākumu „Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās” ietvaros tiek turpināts darbs pie daudzdzīvokļu ēku “Blāzmas” un “Zelmeņi” energoefektivitātes projektu realizācijas

Vecumnieku novadā pašvaldības dzīvojamo fondu 2019. gadā veidoja 133 mājas, 461 dzīvoklis ar kopējo platību 21.7 tūkstoši m², lielākais pašvaldības dzīvojamo māju skaits ir Vecumnieku (67) un Valles (25) pagastos. Plānots turpināt atbalstīt daudzdzīvokļu namu siltināšanas projektus.

Novērtējums

Pašvaldību dzīvojamais fonds visos novados nav atjaunots, nav notikusi jaunu daudzdzīvokļu namu celtniecība, bet padomju gados celto namu tehniskais stāvoklis vērtējams kā slikts. Nepieciešama pašvaldību dzīvojamā fonda apzināšana un tā tehniskā stāvokļa novērtēšana. Jāturpina darbs pie ēku energoefektivitātes uzlabošanas piesaistot ES struktūrfondus, izglītojot māju iedzīvotājus jautājumos par ēku apsaimniekošanu, uzturēšanu un iespējām piesaistīt ESF līdzekļus dzīvojamo ēku uzlabošanai, pieejamo atbalstu projektu sagatavošanā.

Daudzviet nepieciešama publiskās ārtelpas uzlabošana pie daudzdzīvokļu mājām – ietvju segumu atjaunošana, autostāvvietu ierīkošana, atpūtas un rotaļu zonu iekārtošana.

Bauskā prioritāri risināma degradētā Bauskas vecpilsētas dzīvojamā fonda sakārtošana. Jāturpina darbs pie sadzīves apstākļu uzlabošanu Bauskas pilsētas vecajā dzīvojamā fondā dzīvojošajiem – ūdens piegāde mājā, kanalizācijas sistēmas pievienošana centrālajai sistēmai, sauso tualetu likvidēšana.

Jāturpina pagastu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju nodošana dzīvokļu īpašniekiem.

Kopumā pašvaldībās trūkst brīva dzīvojamā fonda speciālistu, jauno ģimeņu un remigrantu piesaistei. Turpināms darbs pie citiem mērķiem izmantotu ēku, piemēram, dienesta viesnīcu, pārveidošanas par dzīvojamo fondu. Jāveicina sadarbība starp pašvaldību un privātiem attīstītājiem jauna dzīvojamā fonda celtniecībai, veidojot publisko – privāto partnerību. Iedzīvotāju aptaujā gan starp 13 prioritārajiem attīstības virzieniem dzīvojamā fonda attīstība ierindota pēdējā vietā.

7. SABIEDRISKĀ DROŠĪBA UN KĀRTĪBA

Pašvaldības policija

Pašvaldības policija Bauskas novadā darbojas pašvaldības administrācijas sastāvā, Rundāles novadā ir nodarbināti divi pašvaldības policijas inspektori, Vecumnieku novadā administrācijas sastāvā ir Sabiedriskās kārtības nodaļa, Iecavas novadā šī funkcija ir deleģēta.

Bauskas novada Pašvaldības policija kā struktūrvienība izveidota un darbību uzsākusi 2018. gada 1. martā, līdz tam darbojās pašvaldības struktūrvienība – Sabiedriskās kārtības nodaļa. 2020. gadā Pašvaldības policijā bija 15 darbinieki. Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai pašvaldības budžetā 2020. gadā izdevumi bija 357 374 EUR, 2021. gadam plānotie – 376 126 EUR. Kopš 2019. gada izdevumi ik gadu pieaug par 5-6% (avots: pašvaldības Publiskais pārskats par 2020. gadu).

Pašvaldības policijas pamatpienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības, pašvaldības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem, kā arī kontrolēt pašvaldības saistošo noteikumu izpildi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība.

Saskaņā ar Bauskas novada Pašvaldības policijas atskaiti 2020. gadā ir sastādīti 252 administratīvo pārkāpumu protokoli, saņemti un izskatīti 94 personu iesniegumi, un saņemti 1849 izsaukumi (no fiziskām un juridiskām personām, Valsts policijas, iedzīvotāju līdzdalības programmā “MOBIO”, lietotnē *Whatsapp*, patrulēšanas laikā). Ik dienu tiek apsekota novada teritorija, veicot preventīvo darbu ar iedzīvotājiem par iekļaušanos kopējā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, par īpašumā, lietojumā, kā arī īpašumam piegulošās teritorijas sakārtošanu/ zāles nopļaušanu, par dzīvnieku labturības noteikumu prasību ievērošanu, par suņu vakcinēšanu, reģistrēšanu un marķēšanu (čipošanu), veikta sabiedriskās kārtības nodrošināšana pie Bauskas novada mācību iestādēm un apkārtnē un citi pasākumi.

Pašvaldības policijas uzdevumi Iecavas novadā ir deleģēti Ķekavas novada Reģionālajai pašvaldības policijai. Starp abām pašvaldībām 2019. gadā noslēgts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas laika posmam no 2019. gada 1. septembra līdz 2022. gada 31. decembrim. Sabiedriskās kārtības uzturēšanai no Iecavas novada pašvaldības budžeta 2020. gadā izlietoti 43 084 eiro, kas ir 0,4% no pamatbudžeta izdevumiem.

Rundāles novada teritorijā sabiedrisko kārtību un drošību 2020. gadā nodrošināja Rundāles novada pašvaldības policija, kuras sastāvu veidoja viens pašvaldības policijas inspektors. 2020. gadā Rundāles novada pašvaldības policijas inspektors saņēmis 247 iedzīvotāju izsaukumus, sastādīti 42 administratīvo pārkāpumu protokoli. Biežākie pārkāpumi bijuši smēķēšana, ja to izdarījis nepilngadīgais, smēķēšanu neatļautā vietā un makšķerēšanas noteikumu pārkāpšana. Regulāri veikts preventīvais darbs pārkāpumu novēršanai, veikti reidi sadarbībā ar Valsts policiju, klaiņojošu dzīvnieku nogādāšana patversmē “Mežvairogi”.

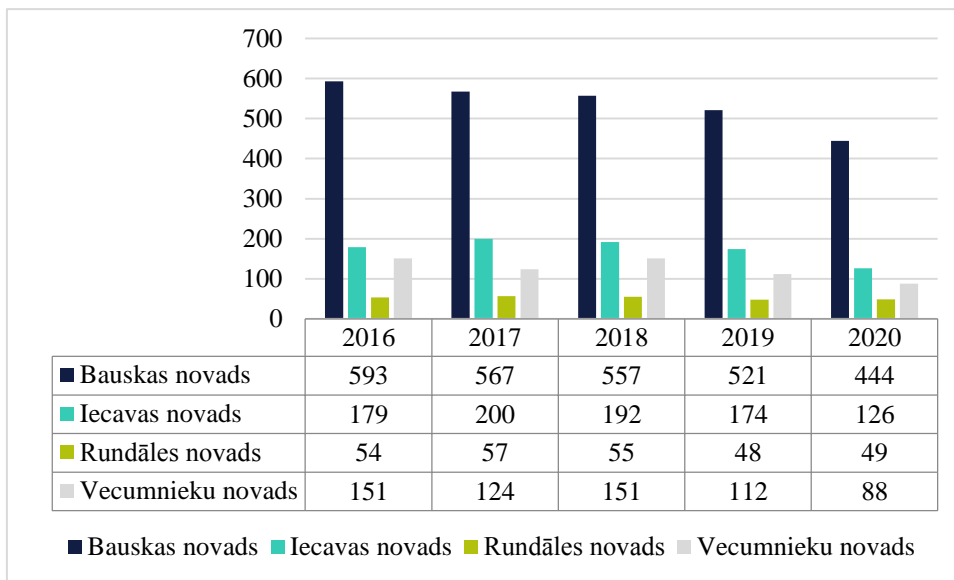
Vecumnieku novada Sabiedriskās kārtības nodaļā ir 5-7 darbinieki, 2020. gadā uzsākta 27 administratīvo pārkāpumu lietvedība, saņemti un izskatīti 25 personu iesniegumi, apkalpoti 542 izsaukumi, aizturētas 11 personas un veikti citi uzdevumi un pienākumi, t.sk. nodrošināta sabiedriskā kārtība 31 masu pasākumā, sniegts atbalsts sociālajam dienestam un bāriņtiesai, izteikti aizrādījumi, nogādātas mājās slimas personas vai alkohola reibumā, t.sk. patversmēs nogādāti gan cilvēki, gan dzīvnieki, sniegta palīdzība Valsts policijai, VUGD, NMPD.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes (VP ZPR) Bauskas iecirknī atrodas Kriminālpolicijas nodaļa un Kārtības policijas nodaļa. Bauskas iecirknis apkalpo visu Bauskas novada teritoriju.

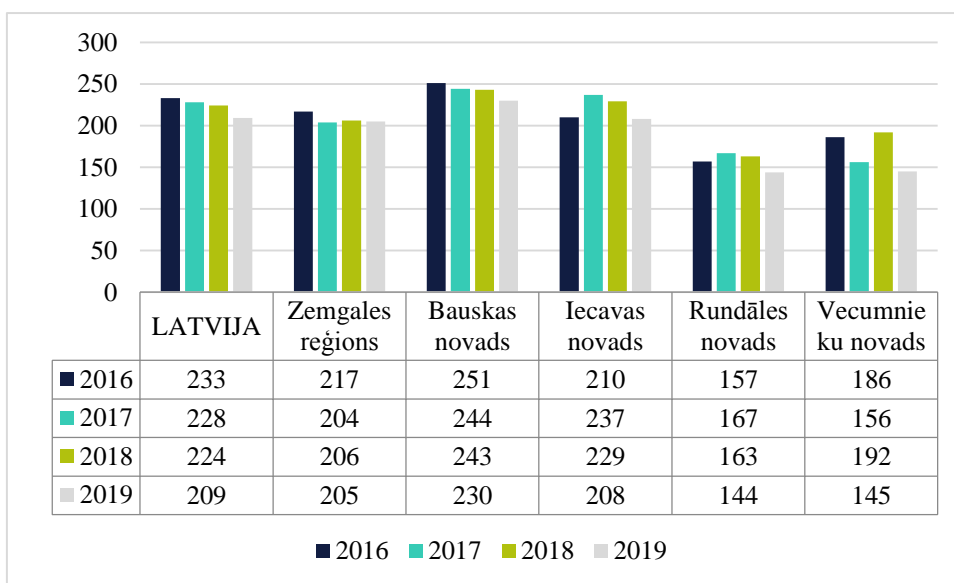

Salīdzinot CSP datus par reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu novados 2016.–2020. gadā (67. attēls), redzams, ka tendences novados ir līdzīgas, un noziedzīgo nodarījumu skaits samazinās.

Savukārt skatot šo statistiku par reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 10 000 iedzīvotājiem (68. attēls), redzams, ka augstākais noziedzības līmenis ir Bauskas novadā, bet zemākais Rundāles novadā. Salīdzinot ar Latviju un Zemgales reģionu Bauskas un Iecavas novada rādītāji vidēji ir augstāki.

67. attēls. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits novados 2016.–2020. gadā (avots: CSP).

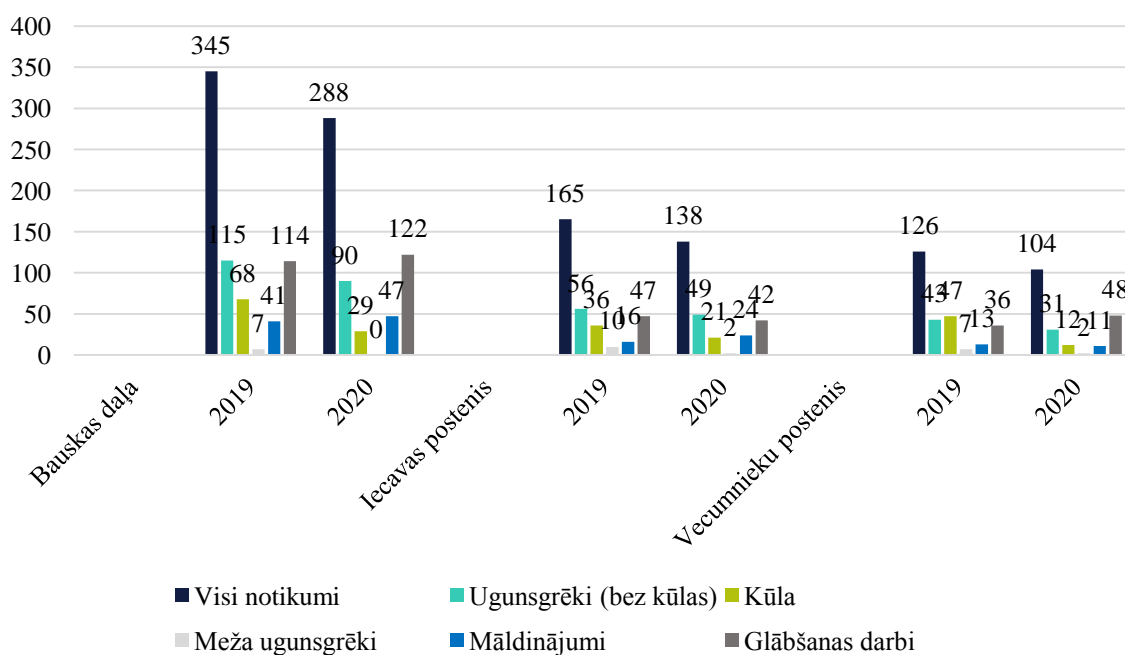

68. attēls. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem novados 2016.–2019. gadā (avots: CSP).

Bauskā atrodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļa, tās posteņi atrodas Bauskā, Iecavā un Vecumniekos. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests vada, koordinē un kontrolē civilās aizsardzības sistēmas darbību, sadarbībā ar citām institūcijām izstrādā valsts civilās aizsardzības plānu. Pašvaldības nodrošina, ka sadarbībā ar valsts un pašvaldību institūcijām, juridiskajām un fiziskajām personām tiek izstrādāts sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns.

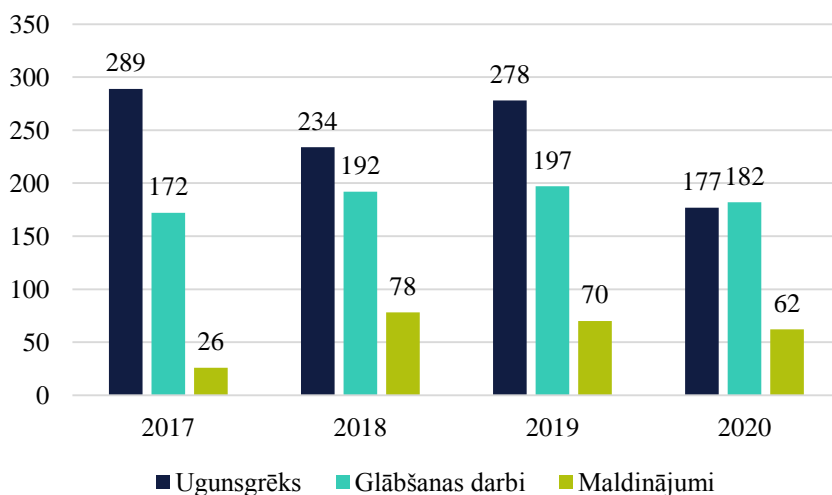

VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļā reģistrēto izsaukumu statistika 2019.–2020. gadā pa posteņiem skatāma 69. attēlā. Visvairāk izsaukumu reģistrēti Bauskas posteņi.

69. attēls. VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļā reģistrēto izsaukumu statistika 2019.-2020. gadā pa posteņiem (avots: VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļa).

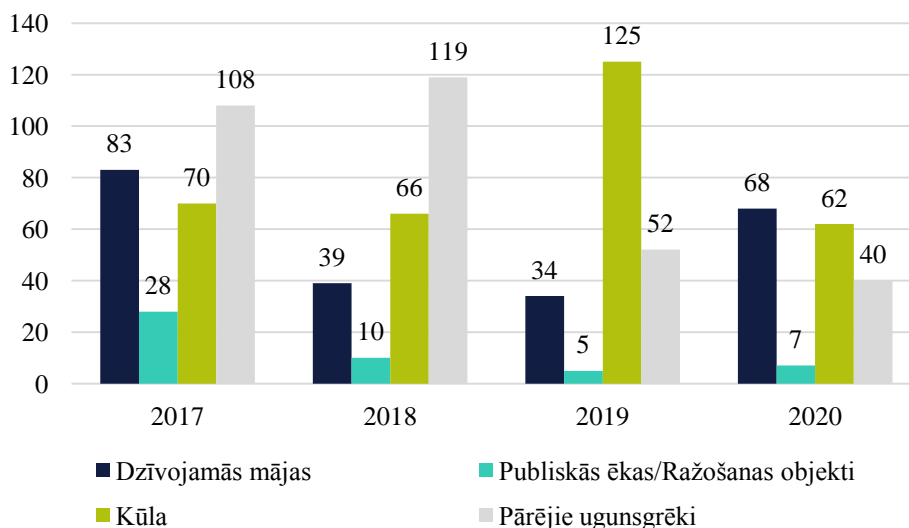
Kopumā 2020. gadā notikumu skaits ir samazinājies, tomēr joprojām ir daudz kūlas ugunsgrēku un maldinošu izsaukumu. Visos posteņos kopā lielākā daļa izsaukumu bijuši uz ugunsgrēkiem (70. attēls), tomēr 2020. gadā glābšanas darbu bijis par pieciem vairāk kā ugunsgrēku dzēšanas. Nav izteiktu tendenču pa gadiem.

70. attēls. VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļā reģistrēto izsaukumu statistika 2017.-2020. gadā (avots: VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļa).

Savukārt ugunsgrēku statistika pēc dzēšamā objekta liecina (71. attēls), ka visvairāk dzēsti ugunsgrēki dzīvojamās mājās un kūlas ugunsgrēki, un nepieciešams palielināt preventīvo un izglītojošo darbu ugunsdrošības prasību ievērošanā, tai skaitā savlaicīgai elektroinstalācijas nomaiņai un bojātu elektroierīču lietošanai, dūmu detektoru uzstādīšanai u.c., skaidrojošām kampaņām par kūlas ugunsgrēku bīstamību un ietekmi uz apkārtējo vidi. Liels ir arī citu ugunsgrēku īpatsvars, starp tiem dzēstas nedzīvojamās ēkas, degošas automašīnas, atkritumu tvertnes, meži u.c.

71. attēls. VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļā reģistrēto ugunsgrēku statistika 2017.–2020. gadā (avots: VUGD Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļa).

2020. gadā pēc VUGD datiem Bauskas novadā dzēstajos ugunsgrēkos bijis 1 cietušais un 4 cilvēki izglābti, Iecavas novadā – 2 cietušie, Vecumnieku novadā – 2 cietušie.

Novada teritorijā darbojas vairākas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības – Bauskas Ugunsdzēsēju biedrība, Skaistkalnes Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība, kuras sniedz dažādus ar ugunsdzēsību saistītus pakalpojumus un nodrošina apmācības. Bārbelē, Skaistkalnē, Vecsaulē, Ozolainē, Ceraukstē darbojas pašvaldības finansēti brīvprātīgo ugunsdzēsēju posteņi.

Ar mērķi rūpēties par sabiedrību, sabiedrisko kārtību un nepieļaut likumpārkāpumus novados uzstādītas videonovērošanas kameras.

Bauskas novadā tiek īstenots prioritārais investīciju projekts „Videonovērošanas sistēmas Bauskā izbūves 2. un 3. kārtā”. Videonovērošanas sistēmas izbūves projekta īstenošanu pašvaldība sāka jau 2015. gadā, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un veicinātu kriminālo darbību prevencijas pasākumus.

Iecavas novadā 2021. gada aprīļa beigās lietošanā nodota videonovērošanas sistēma – 32 jaunas videonovērošanas kameras un monitoringa centrs ar specializētu analītikas programmatūru. 21 kamera ierīkota pašvaldības izglītības iestādēs gan ārpusē, gan iekštelpās, lai nodrošinātu uzraudzību un kārtību, kā arī 11 kameras ierīkotas uz galvenajiem skolēnu pārvietošanās maršrutiem pa Iecavas ielām.

Rundāles novadā videonovērošana tiek veikta piecos publiskos objektos – PII “Mārpuķīte”, Pilsrundāles vidusskola, Rundāles novada dome, Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība Svītenes skola, Mežotnes baznīca. Kopējais videonovērošanas kameru skaits – 36. 2021. gadā nebija plānota jaunu kameru izvietošana.

Vecumnieku novadā videonovērošana tiek nodrošināta 43 publiskās vietās, tostarp pie izglītības, kultūras iestādēm, pagastu pārvaldēm, publiskajā ārtelpā – estrādēs, bērnu rotaļu laukumos un parkos.

Aptauja

Iedzīvotāju aptaujā sabiedriskajai kārtībai un drošībai kopējais pozitīvā vērtējuma rādītājs dots 67% (Bauskas novadā – 67%, Iecavas novadā – 80%, Rundāles novadā – 82%, Vecumnieku novadā – 40%).

Novērtējums

Pašvaldības policijas funkcijas ir nodrošinātas visā Bauskas novada teritorijā, atšķirīga ir to organizatoriskā struktūra un pakļautība – Bauskas, Vecumnieku un Rundāles novados sabiedrisko kārtību nodrošina pašvaldību struktūrvienības, bet Iecavas novadā šī funkcija ir deleģēta Ķekavas novada Reģionālajai pašvaldības policijai. Nepieciešams izveidot vienotu sabiedriskās kārtības nodrošināšanas sistēmu. Valsts policijas un VUGD darbība nodrošināta visā Bauskas novada teritorijā, tomēr Rundāles novadā nav izvietots VUGD postenis. VUGD posteņu izvietojums skatāms kontekstā ar kaimiņu novados izvietotajiem un statistiku, nepieciešams preventīvs darbs maldinošo izsaukumu skaita samazināšanai, kā arī brīvprātīgo kustības aktivizēšanai.

VP ZRP Bauskas iecirknis apkalpo visu Bauskas novada teritoriju, vērojamas atšķirības noziedzīgo nodarījumu skaita statistikā pa novadiem – lai gan kopumā vērojama tendence situācijai uzlaboties, tomēr Bauskas un Iecavas novadu teritorijās noziedzības līmenis ir augstāks kā vidēji Latvijā un Zemgales plānošanas reģionā un šajā jomā turpmāk jāpievērš lielāka uzmanība. Iedzīvotāju aptaujas rezultāti rāda, ka visnedrošāk jūtas Vecumnieku novada iedzīvotāji.

8. PUBLISKĀ PĀRVALDE UN PAKALPOJUMI

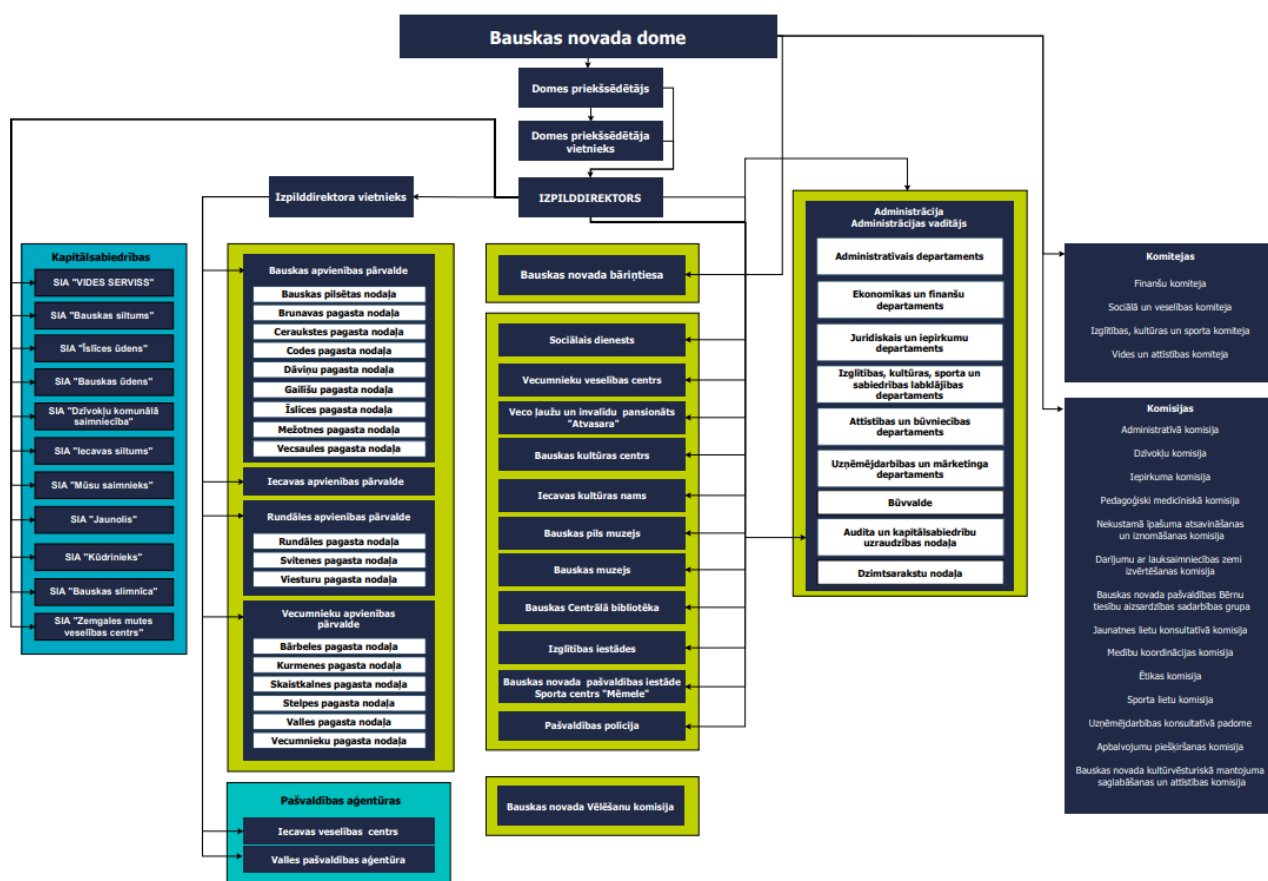
8.1. Administratīvā struktūra un publiskie pakalpojumi

Pārvalde

Saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām” publisko tiesību jomā pašvaldību kompetencē ir šajā un citos likumos noteiktās autonomās funkcijas, deleģētās valsts pārvaldes funkcijas un uzdevumi, kuru izpilde likumā noteiktajā kārtībā nodota pašvaldībām, kā arī autonomās funkcijas, kuras tiek īstenotas kā brīvprātīgās iniciatīvas.

Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – novada dome, kas pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu.

Saskaņā ar Pašvaldības domes vēlēšanu likumu, atbilstoši pašvaldības iedzīvotāju skaitam, Bauskas novada domē ievēlēti 19 deputāti.

72. attēls. Bauskas novada pašvaldības struktūrshēma, 30.09.2021.

Saskaņā ar 2021. gadā izstrādātajā “Jaunveidojamās Bauskas novada pašvaldības administratīvās struktūras projekts” iekļauto informāciju visu apvienojamo pašvaldību vispārējā pašvaldības

pārvaldības struktūra veidota līdzīgi. Visos novados domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošināja pašvaldības iestādes – administrācijas.

Jaunā Bauskas novada pašvaldības struktūrshēma no 30.09.2021. skatāma 72. attēlā.

Visas apvienojamās pašvaldības ir izstrādājušas minēto MK noteikumu 1. pielikumu ar visu pašvaldības institūciju uzskaitījumu, norādot institūcijas veidu, kompetenci, finansējuma apjomu un citu institūcijas darbību raksturojošo informāciju, kas var būt būtiska apvienošanās procesā – pilna informācija par 43 jaunizveidojamām pašvaldībām, t.sk. apkopojumi par pašvaldību institūcijām publiski pieejami VARAM mājas lapā.

Pamatojoties uz ATR darba sanāksmēs panākto vienošanos, izstrādājot jaunveidojamās Bauskas novada pašvaldības pārvaldes modeli un nolikumu, ir ievēroti šādi principi:

- jaunveidojamās pašvaldības darbībā tiek pārņemta un izmantota visu novadu veidojošo pašvaldību pozitīvā pieredze;
- pašvaldības struktūras veidošanā tiek izmantots gan teritoriālais, gan nozaru, jomu dalījums un attiecīgi novada pašvaldības darbībā tiek nodrošināta gan nozaru, jomu institūciju koordinācija, gan arī teritoriālo vienību koordinācija;
- tiek ievērots administratīvo un vadības funkciju centralizācijas princips, pakalpojumu sniegšanā tiek saglabāta decentralizācija;
- pašvaldības sniegtie pakalpojumi iedzīvotājiem tiek nodrošināti vietās, kur tie ir izdevīgāki iedzīvotājiem – visās līdz šim esošajās vietās.

Pamatojoties uz ATR darba sanāksmēs panākto konceptuālo vienošanos, kā arī izvērtējot lietderības apsvērumus resursu izmantošanā, izstrādājot jaunveidojamās pašvaldības pārvaldes modeli, nolemts jaunās pašvaldības struktūras pilnveidošanu veidot pakāpeniski – sākotnēji neizstrādājot detalizētus reorganizācijas plānus un nenosakot konkrētus uzdevumus un termiņus, kādos veicamas katras konkrētās iestādes vai struktūrvienības reorganizācija, to atstājot jaunās domes lemšanā.

Laika periods no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim ir uzskatāms par pārejas periodu. Pēc jaunā novada izveidošanas, pašvaldības struktūras pilnveidošana notiek pakāpeniski, atbilstoši situācijai. Atsevišķās jomās un nozarēs pārejas periods var tikt pagarināts, ņemot vērā iepriekš uzņemtās saistības, normatīvos aktus u.c.

Kapitālsabiedrības un biedrības

Bauskas novada pašvaldībai pieder 100% kapitāldaļas šādās kapitālsabiedrībās:

- SIA „Vides serviss”, kas veic atkritumu apsaimniekošanu, namu pārvaldīšanu, pilsētvides uzturēšanu, labiekārtošanu un apzaļumošana;
- SIA “Bauskas siltums”, kas veic siltumenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un realizāciju, siltumtīklu remontu un montāžu, katlu māju tehnisko apkopi, ēkas iekšējo siltumtīklu apkalpošanu;
- SIA “Bauskas ūdens”, kas veic ūdens piegādi un notekūdeņu pieņemšana no klientiem Bauskas pilsētas teritorijā;

- SIA “Īslīces ūdens”, kas nodrošina centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu (t.sk. lietūsūdens kanalizācijas) darbības nepārtrauktību Bauskas novada Īslīces pagastā un Bauskas pilsētas Mūsas upes kreisā krasta teritorijā;
- SIA „Bauskas slimnīca”, kas nodrošina sekundāro ambulatoro veselības pakalpojumu sniegšanu, laboratorijas pakalpojumu sniegšanu, uzņemšanas nodaļas veselības aprūpes pakalpojumus, stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu aprūpes nodaļā, primāro veselības aprūpi mājās un medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus mājās;
- SIA „Zemgales mutes veselības centrs”, kas nodrošina valsts apmaksāto zobārstniecības pakalpojumu bērniem vecumā līdz 18 gadiem pieejamības un attīstības nodrošināšana Bauskas novadā.

Iecavas novada pašvaldībai pieder 100% kapitāldaļas šādās kapitālsabiedrībās:

- SIA “Iecavas siltums”, kas veic siltumenerģijas ražošanu, pārvaldi, sadali;
- SAI “Dzīvokļu komunālā saimniecība”, kas veic māju apsaimniekošanu, ūdens apgādi, kanalizācijas notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, sadzīves atkritumu savākšanu, pašvaldības teritoriju un kapsētu apsaimniekošanu.

Vecumnieku novada pašvaldībai pieder 100% kapitāldaļas šādās kapitālsabiedrībās:

- SIA “KŪDRINIEKS”, kas sniedz komunālos pakalpojumus Misas ciematā – māju apsaimniekošana, centrālā apkure, aukstā, karstā ūdens piegāde, kanalizācijas ūdeņu novadīšana, cieto sadzīves atkritumu izvešana, un komunālos pakalpojumus Beibežu ciematā – aukstā ūdens piegāde, kanalizācijas ūdeņu novadīšana, cieto sadzīves atkritumu izvešana;
- SIA “Mūsu saimnieks”, kas sniedz komunālos pakalpojumus Vecumnieku pagastā – māju apsaimniekošana, centrālā apkure, aukstā, karstā ūdens piegāde, kanalizācijas ūdeņu novadīšana, cieto sadzīves atkritumu izvešana;
- SIA “Jaunolis”, kas veic pašvaldības ceļu un ielu ikdienas uzturēšanu.

Vecumnieku novada pašvaldībai pieder 213 kapitāla daļas SIA “Piebalgas”.

Rundāles novada pašvaldība nav dibinājusi un nav kapitāldaļu turētāja nevienā kapitālsabiedrībā.

Apvienojamās pašvaldības darbojas šādās biedrībās:

- „Latvijas Pašvaldību savienība”;
- „Latvijas Pašvaldību mācību centrs”;
- “Reģionālo attīstības centra apvienība”;
- „Latvijas Basketbola savienība”;
- „Latvijas Viegatlētikas savienība”;
- „Latvijas Cīņas federācija”;
- „Latvijas Galda tenisa federācija”;
- „Latvijas Volejbola federācija”;
- „Latvijas Futbola federācija”;

- „Latvijas Florbola savienība”;
- „Latvijas Dambretes federācija”;
- „Latvijas Sporta veterānu – senioru apvienība”;
- „Latvijas Novusa federācija”;
- „Latvijas Boksa federācija”;
- “Latvijas Sporta cīņas federācija”;
- “Latvijas Peldēšanas federācija”;
- “Bauskas rajona lauku partnerība”;
- “Zemgales tūrisma asociācija”;
- “Dzimtsarakstu nodaļu darbinieku asociācija”.

Publiskie pakalpojumi

Pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību Bauskas novada administratīvajā teritorijā – novada pilsētās un pagastos – nodrošinās reorganizācijas rezultātā izveidotas teritoriālās iestādes ar pagastu pārvaldēm kā struktūrvienībām.

Visos esošajos novados darbojas Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri (VPVKAC), kuru mērķis ir sniegt informāciju un konsultēt privātpersonas un uzņēmējus par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, to saņemšanas kārtību, procedūru un nepieciešamajiem dokumentiem. Palīdzēt un izglītēt iedzīvotājus digitālās prasmēs un digitālo rīku lietošanā, sniegt atbalstu un konsultācijas elektronisko pakalpojumu pieteikšanā valsts pārvaldes portālā www.latvija.lv, atbildēt uz zvanu centrā saņemtajiem zvaniem par valsts un pašvaldības iestāžu e-pakalpojumiem.

VPVKAC iespējams pieteikt un saņemt valsts iestāžu – Lauku atbalsta dienesta, Lauksaimniecības datu centra, Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Sociālās integrācijas valsts aģentūras, Valsts darba ekspertīzes ārstu valsts komisijas, Uzņēmuma reģistra, Nodarbinātības valsts aģentūras, Valsts zemes dienesta, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Valsts darba inspekcijas, Nacionālā veselības dienesta un Būvniecības valsts kontroles biroja, e-pakalpojumus un konsultācijas, kā arī pašvaldības pakalpojumus.

Bauskas novada VPVKAC atvērta kopš 2019. gada 1. februāra, un ir reģionālas nozīmes, tajā darbojas arī kase, kurā pieņem skaidras un bezskaidras naudas norēķinus par pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļu un zemes nomu maksām, kā arī būvvaldes pakalpojumu un izziņu, kas saistītas ar dzīvesvietas deklarēšanās jautājumiem, samaksu.

2020. gadā pēc VPVKAC sniegtās informācijas Bauskas novada teritorijā reģistrēti 4072 pakalpojumi (33. tabula).

33. tabula

Sniegto pakalpojumu skaits pašvaldību VPVKAC 2020. gadā (avots: VPVKAC)

VPVKAC	Visi pakalpojumi	VSAA	VSAA e-pakalpojumi	VID	KAC konsultācijas	KAC konsultācijas latvija.lv
Bauskas novads	1652	-	-	449	345	858
Iecavas novads	1374	147	464	226	537	-
Rundāles novads	246	70	3	6	167	-
Vecumnieku novads	800	221	135	75	369	-
Kopā	4072	438	602	756	1418	858

Novadu iedzīvotāji aktīvi izmantojuši pašvaldības un valsts iestāžu sniegtos pakalpojumus un e-pakalpojumus portālā *www.latvija.lv*, kas ļauj elektroniski iesniegt iesniegumus bez elektroniskā paraksta, autentificējoties ar internetbankas piekļuves datiem, e-parakstu, elektronisko identifikācijas karti vai mobilā ID autentifikācijas sertifikātu.

8.2. BUDŽETS UN FINANŠU SAISTĪBAS

Pašvaldību budžets ik gadu tiek apstiprināts ar novada domes saistošajiem noteikumiem, pēc nepieciešamības veicot grozījumus.

Bauskas novadu veidojošo pašvaldību budžets sastāv no pamatbudžeta, ziedojumiem un dāvinājumiem. Galvenie finanšu rādītāji – pamatbudžeta ieņēmumi (31. tabula) un izdevumi (34. tabula).

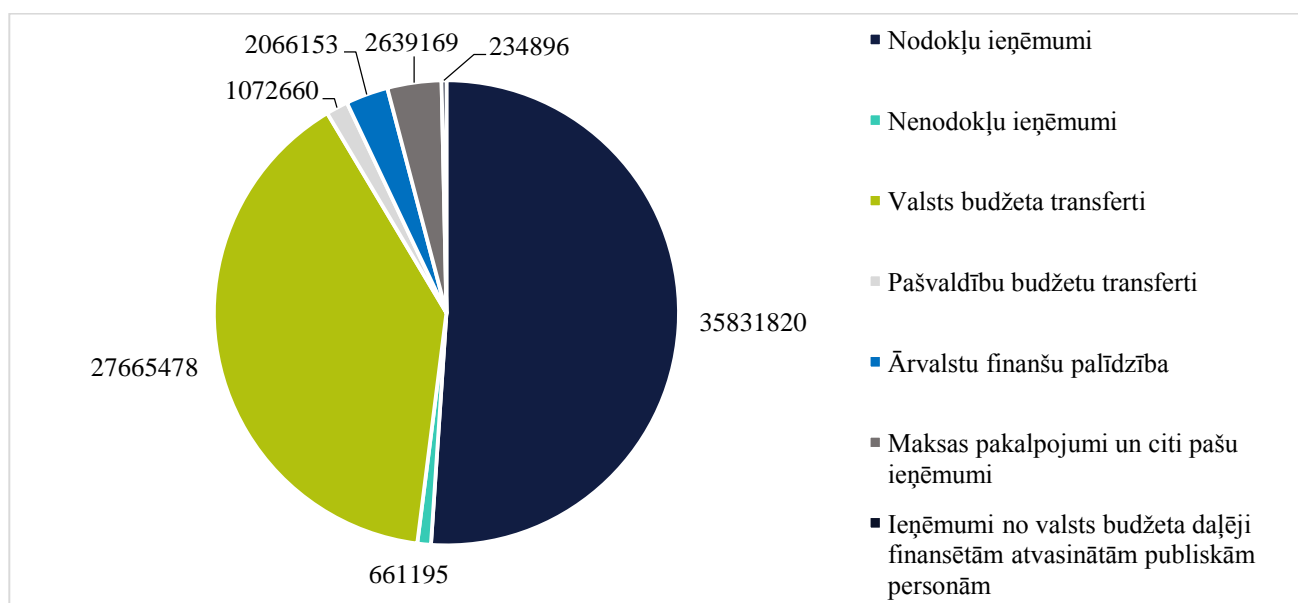
34. tabula

Bauskas novada pašvaldību pamatbudžeta ieņēmumi 2020. gadā, EUR (avots: pašvaldību publiskie pārskati)

Pašvaldība	Nodokļu ieņēmumi	Nenodokļu ieņēmumi	Valsts budžeta transferti	Pašvaldību budžetu transferti	Ārvalstu finanšu palīdzība	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Ieņēmumi no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām*	Kopā ieņēmumi
Bauskas novads	15 734 260	319 219	17 100 225	582 978	90 766	1 064 678	158 083	35 050 209
Iecavas novads	6 674 652	187 650	5 561 451	97 575	97 575	239 460	4 136	12 785 298
Rundāles novads	8 179 081	5431	652 442	131 025	1 877 812	605 410	-	5 853 193
Vecumnieku novads	5 243 827	148 895	4 351 360	261 082	-	729 621	72 677	10 807 462
Kopā	35 831 820	661 195	27 665 478	1 072 660	2 066 153	2 639 169	234 896	64 496 162

* ietver finansējumu projektu īstenošanai, kas saņemts no Zemgales plānošanas reģiona

Kopumā 2020. gadā lielāko daļu no pamatbudžeta ieņēmumiem apvienotā Bauskas novada teritorijā veidoja nodokļu ieņēmumi (55,5%) un valsts budžeta transferti (42,9%) (73. attēls).

73. attēls. Pamatbudžeta ieņēmumu sadalījums 2020. gadā, EUR (avots: SIA Baltkonsults aprēķini).

2021. gadā plānotie ieņēmumi visos novados ir mazākā apjomā nekā 2020. gadā – Bauskas novadā tie plānoti 28 138 422 EUR (80,3% no 2020. gada izpildes), Iecavas novadā – 11 197 756 EUR (87,6% no 2020. gada izpildes), Rundāles novadā – 4 890 649 EUR (83,5% no 2020. gada izpildes), Vecumnieku novadā – 10 205 039 EUR (94,4% no 2020. gada izpildes).

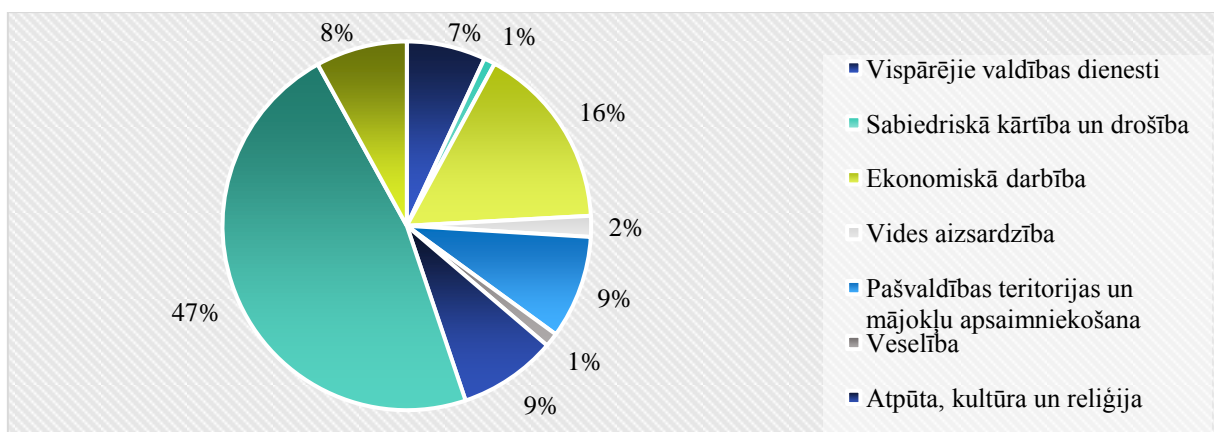
Apvienotā Bauskas novada kopējie ieņēmumi 2021. gadā bija plānoti 54 431 866 EUR apjomā, kas ir 84,4% apjomā no 2020. gada izpildes.

35. tabula

Apvienotā Bauskas novada pašvaldību 2020. gada budžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām (EUR)

Izdevumi	Bauskas novads	Iecavas novads	Rundāles novads	Vecumnieku novads	Kopā, EUR
Vispārējie valdības dienesti	1 753 439	1 283 836	420 868	897 028	4 355 171
Sabiedriskā kārtība un drošība	357 374	43 084	22 872	196 679	620 009
Ekonomiskā darbība	6 888 138	1 407 335	1 647 183	268 446	10 211 102
Vides aizsardzība	198 984	52 325	874 952	26 377	1 152 638
Pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošana	3 683 367	604 270	-	1 410 081	5 697 718
Veselība	44 123	615 344	6018	106 277	771 762
Atpūta, kultūra un reliģija	3 247 971	680 572	472 340	1 005 101	5 405 984
Izglītība	15 784 161	6 537 216	2 076 831	5 265 553	29 663 761
Sociālā aizsardzība	2 479 853	778 180	300 396	1 491 635	5 050 064
Kopā izdevumi, EUR	34 437 410	12 002 162	5 821 760	10 667 177	62 928 509

Vērtējot apvienotā Bauskas novada pašvaldību budžetu izdevumus pa izdevumu veidiem 2020. gadā (35. tabula, 74. attēls), var secināt, ka vislielāko īpatsvaru veido izdevumi izglītībai, kas ir **29 663 761 EUR** un veido 47,1% no visiem pašvaldību izdevumiem. Otrā lielākā izdevumu pozīcija novada budžeta izdevumos ir ekonomiskā darbība, kas ir **10 211 102 EUR** (16,2%). Trešo lielāko īpatsvaru izdevumos sastāda izdevumi pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai **5 697 718 EUR** apmērā jeb 9%. Vismazākie izdevumi bijuši veselībai, sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

74. attēls. Apvienotā Bauskas novada pašvaldību 2020. gada budžeta izdevumi pa funkcionālajām kategorijām (avots: SIA Baltkonsults aprēķini).

2021. gadā Bauskas novada izdevumi bija plānoti 32 061 352 EUR apjomā (93,1% apjomā no 2020. gada izdevumiem), Iecavas novadā – 13 227 751 EUR (110% apjomā no 2020. gada izdevumiem), Rundāles novadā – 7 259 044 EUR (124% apjomā no 2020. gada izdevumiem), Vecumnieku novadā – 13 610 476 EUR (128% apjomā no 2020. gada izdevumiem). Kopumā apvienotā Bauskas novada izdevumi 2021. gadā plānoti par 5% lielāki nekā 2021. gadā, tai skaitā Rundāles novadā budžetā ieplānoti līdzekļi neparedzētiem gadījumiem 100 000 EUR apjomā.

Bauskas novada pašvaldību kopējās ilgtermiņa finanšu saistības 2021. gada sākumā bija 41 514 868,24 EUR (36. tabula), no tiem 37 372 043,33 EUR veidoja aizņēmumi un 4 142 824,91 veidoja galvojumi. Aizņēmumus no Valsts kases veido līdzfinansējums dažādu projektu īstenošanai, arī pašvaldības autonomo funkciju veikšanai nepieciešamā transporta iegādei, remontdarbiem, un to atmaksas termiņš ir gan tuvākajos gados, gan līdz pat 2050. gadam. Savukārt galvojumi sniegti Bauskas novada uzņēmumam SIA “Bauskas ūdens” (atmaksas termiņš aizdevumiem 2032. –2040. gads), Iecavas novada uzņēmumiem SIA “Dzīvokļu komunālā saimniecība” un SIA “Iecavas siltums”, Vecumnieku novadā – ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstībai un siltumtrašu rekonstrukcijai, SIA SIA “Mūsu saimnieks” projekta realizācijai.

36. tabula

Pašvaldību finanšu saistības 2021. gada sākumā, EUR (avots: pašvaldības)

Novads	Ilgtermiņa aizņēmumi	Galvojumi
Bauskas novads	26 679 142,33	1 110 503.85
Iecavas novads	4 034 294	2 826 674.06
Rundāles novads	4 545 073,00	-
Vecumnieku novads	2 113 534	205 647
Kopā	37 372 043,33	4 142 824,91

8.3. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU UN SADARBĪBA AR NVO

Komunikācija ar sabiedrību

Komunikāciju ar sabiedrību koordinē un īsteno sabiedrisko attiecību speciālisti. Bauskas novada struktūrā ir Sabiedrisko attiecību nodaļa, Iecavas novadā – Komunikācijas nodaļa, Rundāles novadā – viens sabiedrisko attiecību speciālists, bet Vecumnieku novadā – Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Bauskas novada Sabiedrisko attiecību nodaļas mērķis veicināt Bauskas novada un Bauskas novada pašvaldības atpazīstamību un pozitīvu reputāciju reģionālā, nacionālā un starptautiskā līmenī, kā arī nodrošināt objektīvas un precīzas informācijas pieejamību pēc iespējas plašakai sabiedrības daļai. Nodaļas uzdevumos ietilpst pašvaldības zīmolveidības un teritoriālā mārketinga stratēģijas izstrāde un īstenošana, novada simbolikas lietošana un izmantošana atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Komunikācijai ar sabiedrību tiek izmantoti dažādi informēšanas veidi (37. tabula). Visos novados sabiedrības informēšanai vienu reizi mēnesī līdz 2021. gada 30. jūnijam tika izdoti informatīvie izdevumi gan drukātās tirāžās, gan elektroniskā versijā pašvaldību tīmekļvietnēs. Tirāžētie izdevumi tiek izplatīti bez maksas dažādos veidos – iedzīvotāju pastkastītēs, domes telpās, pagastu pārvaldēs, pašvaldību iestādēs, kā arī veikalos, ģimenes ārstu praksēs un citās iedzīvotāju apmeklētākajās vietās. Informatīvajos izdevumos atspoguļo svarīgākos jautājumus, domes lēmumus, domes sēžu informāciju, kā arī informē par dažādām ikdienas aktualitātēm un domes veiktajiem pasākumiem, projektu publicitāti, speciālistu sagatavotu informāciju, paziņojumus, saistošos noteikumus, kā arī aktuālāko informācija izglītības, sporta un kultūras jomā, intervijas ar novadu iedzīvotājiem, pasākumu aprakstus un programmas, citu informāciju.

Pēc novadu apvienošanās tiks veidots viens informatīvais izdevums – “Bauskas Novada Vēstis”.

37. tabula

Galvenie sabiedrības informēšanas kanāli (pašvaldību informācija)

Novads	Informatīvais izdevums	Tīmekļvietne	Sociālie tīkli
Bauskas novads	“Bauskas Novada Vēstis”	https://www.bauska.lv/	youtube.com , instagram.com , facebook.com
Iecavas novads	“Iecavas Ziņas”*	https://www.iecava.lv/	facebook.com , twitter.com , instagram.com
Rundāles novads	“Rundāles Novada Ziņas”*	http://rundale.lv/	facebook.com , twitter.com , draugiem.lv
Vecumnieku novads	“Vecumnieku novada ziņas”*	https://vecumnieki.lv/	youtube.com , instagram.com , facebook.com

* saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām" iznāca līdz 2021. gada 30. jūnijam

Visiem novadiem bija izveidotas tīmekļvietnes, kurās papildu pamatinformācijai par novadu domēm, pašvaldībām un to iestādēm tiek ievietoti informatīvi paziņojumi, projektu publicitātes, lēmumi, normatīvie akti, publiskie iepirkumi, kultūras, sporta, tūrisma un izglītības iestāžu pasākumu atskati, plašas bilžu galerijas, novada domes sēžu audio ieraksti, TV sižeti u.c. svarīga informācija. Pēc novadu apvienošanas Bauskas novada tīmekļvietnē ir ievietotas saites (pogas) uz Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadu tīmekļvietnēm, un nākotnē tiks izveidota vienota tīmekļvietne.

Vispārīgās prasības informācijas ievietošanai pašvaldību oficiālajās tīmekļvietnēs (mājas lapās), to struktūru un saturu nosaka Ministru kabineta 2020. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 445 “Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”. Šie noteikumi paredz arī valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotās platformas izveidi – tās pārzinis ir Valsts kanceleja, kas nodrošina vienotu principu ievērošanu satura pārvaldībā, kā arī izmaiņu un attīstības plānošanu, vadlīniju izstrādi, bet platformas turētājs ir Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA), kas nodrošina dažāda veida atbalstu un platformas administrēšanu. Bauskas novadā visām četrām bijušo novadu pašvaldībām ir katrai sava dizaina un struktūras tīmekļvietne un netiek izmantota vienotā VRAA platforma.

Komunikācijas uzlabošanai un iedzīvotāju informēšanai izveidoti konti sociālajos tīklos (27. tabula), kas ļauj plašākā mērogā komunicēt ar sabiedrību, būtiski uzlabojot informācijas apmaiņu ar jauniešiem, kā arī nodrošinot atgriezenisko saiti.

Iedzīvotāju iesaistei tīmekļvietnēs un sociālajos tīklos tiek organizētas aptaujas par aktuālām tēmām. Svarīgu jautājumu izlemšanā tiek organizētas publiskās apspriešanas, arī iedzīvotāju sapulces. Iespēja uzdot pašvaldībai jautājumus nodrošināta arī tīmekļvietnēs, kā arī organizētas regulāras pieņemšanas pie domes amatpersonām, deputātiem, pašvaldību darbiniekiem.

Novadu aktualitātes tiek atspoguļotas arī reģionālajos laikrakstos “Zemgales Ziņas” un “Bauskas Dzīve”, laba sadarbība ar Latvijas Televīziju un citiem nacionālajiem medijiem.

Plašu sabiedrības atbalstu gūst pašvaldību un nevalstisko organizāciju rīkotas talkas, sporta un atpūtas pasākumi.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti rāda, ka informāciju par pašvaldības darbu iedzīvotāji iegūst, izmantojot dažādus komunikācijas kanālus (daudzi no tiem vairākos vienlaicīgi). Pašvaldības tīmekļvietne ierindojas pirmajā vietā ar 42,3% ,bet novadu iedzīvotāji kā nozīmīgu informācijas avotu norādījuši arī sociālo tīklu kontu *Facebook* vai kādu no iedzīvotāju veidotajām grupām. Kā citus informācijas ieguves avotus visbiežāk respondenti norādīja citus cilvēkus (radus, draugus, kaimiņus).

Sadarbība ar NVO

Bauskas novadā pēc SIA “Lursoft IT” datiem 2021. gada septembra sākumā bija reģistrētas 376 sabiedriskās organizācijas, biedrības un nodibinājumi, no tiem 354 Bauskas novadā, 7 Iecavas novadā, 4 Rundāles novadā un 11 Vecumnieku novadā. Informācija par nevalstiskajām organizācijām pieejama arī pašvaldību tīmekļvietnēs, to skaits ir atšķirīgs no SIA “Lursoft IT” datiem (skat. 1. pielikumu).

Nevalstisko organizāciju darbības jomas ir ļoti daudzveidīgas – izglītība, kultūra, ģimeņu, bērnu un jauniešu, sociālā joma un veselība, vides aizsardzība, lauku attīstības un uzņēmējdarbības veicināšana, tūrisms, sports, politiskās un reliģiskās organizācijas, dārzu, dārzkopības, garāžu kooperatīvi, mednieku biedrības, senioru biedrības u.c.

Nevalstiskās organizācijas aktīvi īsteno iniciatīvas izglītības, kultūras un sporta jomās, organizējot dažādus kursus, seminārus, apmācības (piemēram, floristika, veselīgs dzīvesveids, dekupāža, psiholoģija u.c.), iesaistās dažādos projektos (piemēram, sacensību organizēšana, sporta pasākumu organizēšana ģimenēm, radošās darbnīcas un psihologa nodarbības). Biedrības realizējušas vairākus ES fondu projektus, piesaistot finanšu resursus.

Pašvaldība var sniegt materiālo un nemateriālo atbalstu funkcijas īstenošanai (pašvaldības telpu piešķiršana/noma, transporta pakalpojumi, funkcijas veikšanai nepieciešamā tehnika u.c.), ievērojot atklātības un vienlīdzīgu iespēju principus.

Bauskas novadu veidojošās pašvaldības pašas ir dalībnieces biedrībā „Latvijas Pašvaldību savienība”, biedrībā „Bauskas rajona pašvaldību apvienība”, biedrībā „Bauskas rajona lauku partnerība”, biedrībā “Zemgales tūrisma asociācija”.

Sadarbība ar kaimiņiem un starptautiskā sadarbība

Bauskas novadu veidojošo pašvaldību vadītāji vai pārstāvji darbojās Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomē, sadarbība dažādās jomās notiek arī ar kaimiņu pašvaldībām, īpaši izglītības, kultūras un sporta jomā, iedzīvotāji izmanto kaimiņu pašvaldību pakalpojumu piedāvājumu un infrastruktūru. Rīgas metropoles areāla ietekme. Sadarbībā ar Zemgales plānošanas reģionu un citām pašvaldībām realizēti pārrobežu projekti (ar Lietuvu, Igauniju, Zviedriju u.c.) dažādās programmās. Vairākus gadus pēc kārtas tiek īstenots sadarbības līgums par starptautiska tūrisma projekta “Iepazīsti kaimiņus Zemgalē!” īstenošanu, kuru organizē Bauskas, Iecavas, Rundāles, Vecumnieku novada pašvaldības Latvijā un Biržu, Pasvales, Pakrojas un Jonišķu rajona pašvaldības Lietuvā.

Starptautiskās sadarbības mērķis ir Bauskas novada atpazīstamības un attīstības veicināšana. Starptautiskā sadarbības galvenie virzieni – pārrobežu sadarbība ar Lietuvas pašvaldībām, sadarbība ar ārvalstu vēstniecībām, pašvaldībām, valsts un nevalstiskajām organizācijām, sadarbība pašvaldību sadraudzības tīklojuma ietvaros (*Twinning*), kā arī dalība starptautiskajos projektos. Sadarbības jomas ir ļoti plašas – ekonomika, izglītība, kultūra, veselības un sociālā aprūpe, sports, vide, atpūta un tūrisms, apmaiņas programmas u.c., piemēram, vairāk kā 20 gadus organizēts starptautisks veterānu basketbola turnīrs ar Lietuvas Republikas Jonišķu, Jaunakmenes, Radvilišķu rajonu un Bauskas novada veterānu komandu dalību

Bijušajam Bauskas novadam ir vairākas sadraudzības pašvaldības ārvalstīs:

- Pasvale, Birži, Pakroje, Radvilišķi Lietuvā – sadraudzības pilsētas ar visciešāko saikni tūrisma, uzņēmējdarbības, kultūras un izglītības jomā, kā arī pārrobežas projektu realizācijā.
- Soroka Moldovā – notikuši vairāki pieredzes apmaiņas braucieni, iepazīstināšana ar pašvaldības darbu, valsts pārvaldi un kultūru vietējās kopienas un valstiskā līmenī.
- Hašuri Gruzijā – pašvaldība, ar kuru izveidojusies sadarbība un draudzība. Pieredzes apmaiņa pašvaldības pārvaldes un apsaimniekošanas jautājumos, kā piemēram atkritumu šķirošana vai ceļu infrastruktūras izbūve/atjaunošana, lielo projektu realizācija. Tāpat cieša sadarbība ir starp kultūras jomas speciālistiem, īpaši dejotājiem, kuri, izceļot tautiskās vērtības, viesojas abu pašvaldību svarīgākajos valsts nozīmes pasākumos. Īstenots kopīgs attīstības sadarbības projekts, lai dalītos Latvijas pieredzē Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā.
- Hedemoras komūna Zviedrijā – plaša un apjomīga sadarbība sociālajā jomā. Realizēti vairāki projekti, sociālās palīdzības projekti sadarbojoties ar Sociālo dienestu un mērķgrupām Bauskas novadā.
- Nāhoda Čehijā – ikgadēja sadarbība kultūras jomā. Spēcīga saikne starp pašvaldību kultūras jomas speciālistiem, kuri veido speciālu priekšnesumu programmu, par godu novadu svētkiem un citiem nozīmīgiem pasākumiem. Gadskārtējs pasākums Nāhodā ir Kurzemes dienu rīkošana. Cieša sadarbība Bauskas novada pašvaldībai ir izveidojusies ar abu valstu vēstniecībām.

- Ripina Polijā – aizrautīga un nerimstoša sadarbība sporta jomā starp vispārizglītojošo izglītības iestāžu skolēniem, biedrībām un sporta klubiem. Dalība dažādos sporta pasākumos, sacensībās, pieredzes apmaiņas braucieni jomu speciālistiem.
- Aktīvi starptautiskās sadarbības veidošanā ir skolu jaunieši, īpaši Bauskas Valsts ģimnāzija, kas regulāri sadarbojas ar izglītības iestādēm no Ripinas, Hedemoras, Vīlandes un citām pašvaldībām. Jaunieši aktīvi piedalās starptautiskajos konkursos, kuros gūst godalgotas vietas. Kopumā galvenās Bauskas novada pašvaldības sadarbības jomas ārpus novada robežām ir dažāda mēroga aktivitātes vides uzlabošanas, sociālajā, izglītības, kultūras un sporta jomās, kas veicina informācijas apmaiņu un labas prakses pieredzes nodošanu un pārņemšanu katrā no minētajām jomām.

Bijušais Iecavas novads sadarbojas ar:

- Billerbekas pašvaldību Vācijā (sadraudzības kontaktu veidošanā ne tikai starp pašvaldībām, bet arī pašdarbības kolektīviem, sportistiem, nevalstiskā sektora organizācijām, uzņēmējiem, izglītības iestādēm);
- Terebodas (*Töreboda*) pašvaldību Zviedrijā (ar mērķi radīt un attīstīt kontaktus starp Iecavas un Terebodas iedzīvotājiem, apmainīties ar pieredzi dažādās dzīves jomās, veidot un attīstīt saimnieciskos kontaktus). Sadarbība notikusi izglītības jomā: starp bijušo Dzimtmisas pamatskolu un Fredsbergas skolu, Iecavas vidusskolu un Centrālskolu. Terebodā ciemojušies un koncertējuši Iecavas mūzikas skolas audzēkņi. Savstarpēji individuāli kontakti izveidojušies lauksaimniekiem;
- Arī citu Zviedrijas novadu pārstāvji ir nodibinājuši kontaktus ar iestādēm Iecavā: organizācija no Enšensvīkas pilsētas „Latvija draugi” kopš 1993. gada draudzējās ar bijušo Iecavas internātpamatskolu, Iecavas Valsts policiju un ugunsdzēsējiem; no „Latvija draugiem” vairākkārt saņemta humānā palīdzība un vērtīgi tehnikas dāvinājumi;
- Pasvales pašvaldību Lietuvā (plānota sadarbība šādās jomās: izglītība, kultūra, sports, tūrisms, pārvaldes organizācija, vides aizsardzība, veselība un sociālā aizsardzība, demokrātijas paplašināšana), īpaši cieša profesionālā sadarbība izveidojusies bibliotekāriem. Abu pušu amatiermākslas kolektīvi regulāri piedalās sadarbības partnera pasākumos;
- Pakrojas rajona pašvaldības Lietuvā.

Bijušais Rundāles novads ir noslēdzis sadarbības līgumi ar vairākām pašvaldībām ārvalstīs:

- Udziate – Trevano pašvaldība Itālijā (pieredzes apmaiņa starp abām pašvaldībām, savstarpējas sadraudzības un dialoga veidošana starp abu pašvaldību iedzīvotājiem);
- Vjonzovnas pašvaldība Polijā (sadraudzība starp abām pašvaldībām tiks stiprināta, iesaistot aktivitātēs pēc iespējas plašāku iedzīvotāju loku, tādējādi veicinot savstarpējo kontaktu attīstību starp pašvaldību vietējām organizācijām un institūcijām dažādās jomās);
- Hajnuvkas pašvaldība Polijā (pieredzes apmaiņa starp abām pašvaldībām, savstarpējo sadraudzību un dialoga veidošanu starp abu pašvaldību iedzīvotājiem);
- Pakrojas pašvaldība Lietuvā (projekti tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, radošo industriju attīstības veicināšanā, vides, sociālajā, ekonomiskajā un izglītības jomās);
- Svislačas pašvaldība Baltkrievijā (pieredzes apmaiņa starp administrācijām, sadarbības starp skolā, kultūras un lauksaimniecības jomā);
- Halingas pašvaldība Igaunijā (sadarbība starp skolām);

- Ropšinas pašvaldība Krievijā (sadarbība kultūras, sociālās, vides aizsardzības un izglītības jomās).

Sadarbība tiek īstenota kultūras jomā ar pašdarbības kolektīvu uzstāšanos pašvaldību tradicionālajos svētkos, delegāciju apmaiņu starp izglītības iestādēm un sadraudzības kontaktu dibināšana uzņēmējdarbības un lauksaimniecības jomā.

Starptautiskajā jomā izglītības iestādes sadarbojas vēl arī ar *Pjarnu – Jaagupi* (Igaunijā) un Ukmerģes (Lietuvā) izglītības iestādēm.

Bijušais Vecumnieku novads sadarbojas ar Biržu pašvaldību Lietuvā (kultūras, izglītības, sporta un tūrisma jomās) un *Sachkhere* pašvaldību Gruzijā (kultūras un izglītības jomās).

9. ĪSTENOTIE PROJEKTI

2021. gada sākumā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija atbilstoši Ministru kabineta noteikumos noteiktajam apkopoja pašvaldību sniegto informāciju par Eiropas Savienības fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projektiem, kuru īstenošana pabeigta pēdējo piecu gadu laikā (1. pielikums).

Saskaņā ar šo apkopojumu apvienotā Bauskas novada pašvaldības īstenojušas 67 projektus, kuri pabeigti pēdējo piecu gadu laikā, kopumā izmantojot 9 ES un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzekļus, t.sk. Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai ar Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta atbalstu (38 projekti), Valsts budžets un Latvijas Vides aizsardzības fonds (6), Eiropas reģionālās attīstības fonds (13), Eiropas Sociālais fonds (1), INTERREG Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programma (1), Šveices Konfederācijas un Latvijas sadarbības programma (1), ERASMUS+ (1), "Eiropa pilsoņiem" (1), kā arī Bauskas novads apkopojumā iekļāvis pagastu pārvalžu īstenotos projektus (5).

Bijušo novadu griezumā visvairāk projektu īstenojis Bauskas novads (30) un Iecavas novads (15). Savukārt Rundāles un Vecumnieku novads katrs īstenojis 11 projektus.

Kopumā apvienotajā Bauskas novadā ir uzsākta un tiek turpināta 52 projektu īstenošana, liela daļa no tiem ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu (20 projekti). Starp tiem ir līdzīgi Eiropas sociālā fonda finansēti projekti, kuri tiek īstenoti visās pašvaldībās, piemēram, veselības veicināšanas jomā, vai lielākajā daļā pašvaldību, piemēram, Zemgales plānošanas reģiona īstenotais projekts "Atver sirdi Zemgalē!" ar mērķi palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kā arī projekti ar mērķi uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs, projekts "PROTI un DARI" ar mērķi motivēt un aktivizēt jauniešus, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu un nav reģistrējušies Nodarbinātības valsts aģentūrā.

10. TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVU IZVĒRTĒJUMS

Pašvaldību Ilgtspējīgas attīstības stratēģijās (IAS) nosaka telpiskās attīstības perspektīvu/attīstības virzienus, vadlīnijas teritorijas plānošanai t.sk.:

- apdzīvojuma un pakalpojumu struktūru;
- iekšējo un ārējo sasniedzamību, satiksmes infrastruktūru, mobilitāti;
- inženierinfrastruktūru;
- industriālās teritorijas;
- lauku teritorijas;
- dabas, ainavu un dabas aizsardzības telpas;
- kultūrvēsturiskās, tūrisma un rekreācijas telpas;
- prioritāri attīstāmās teritorijas;
- citas īpašās telpas, piemēram, pierobežas telpu.

Pašvaldības, nosakot savas telpiskās attīstības perspektīvas/attīstības virzienus, atbilstoši plānošanas dokumentu hierarhijai, ņem vērā plānošanas reģiona IAS noteikto telpiskās attīstības perspektīvu un vadlīnijas teritorijas attīstības plānošanai.

Apvienotā Bauskas novada esošo pašvaldību IAS ir izstrādātas atšķirīgiem laika periodiem no 16 līdz 25 gadiem (38. tabula), un tās ir izstrādātas pirms Zemgales plānošanas reģiona IAS 2015.–2030. gadam spēkā stāšanās, kā arī pirms Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas “Metodiskie ieteikumi reģionāla un vietēja līmeņa ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei un to vērtēšanas kārtībai” (2014. gada 30. decembris) apstiprināšanas. Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadiem ir pēdējo divu gadu laikā izstrādātas Attīstības programmas septiņu gadu periodam, savukārt Bauskas novada Attīstības programmas termiņš ir beidzies, tomēr saskaņā ar normatīvajiem aktiem tā ir spēkā līdz jaunas Attīstības programmas apstiprināšanai.

38. tabula

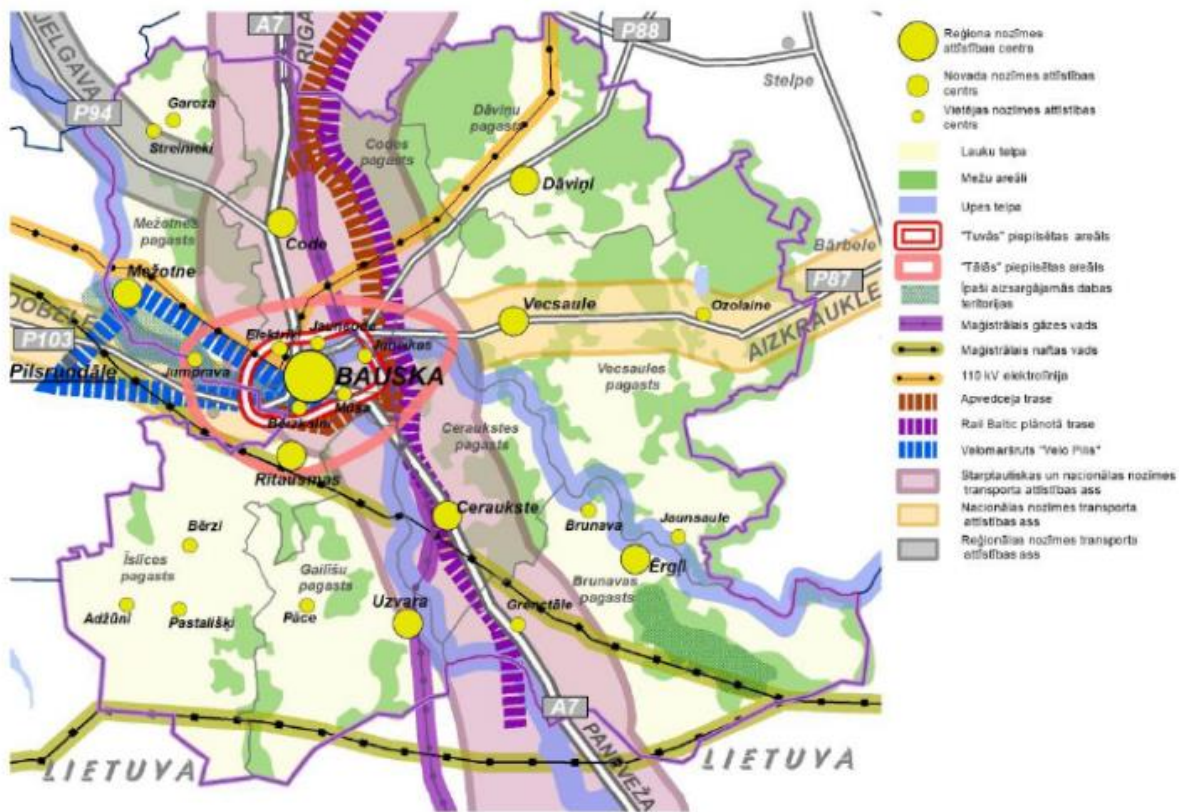
Apvienoto Bauskas novadu veidojošo pašvaldību IAS un AP darbības termiņi

Novads	Ilgtspējīgas attīstības stratēģija (periods)	Attīstības programma (periods)
Bauskas novads	2012-2030 (19 gadiem)	līdz 2022. gadam
Iecavas novads	2013-2037 (25 gadiem)	2020-2026
Rundāles novads	2014-2030 (17 gadiem)	2019-2025
Vecumnieku novads	2013-2028 (16 gadiem)	2020-2026

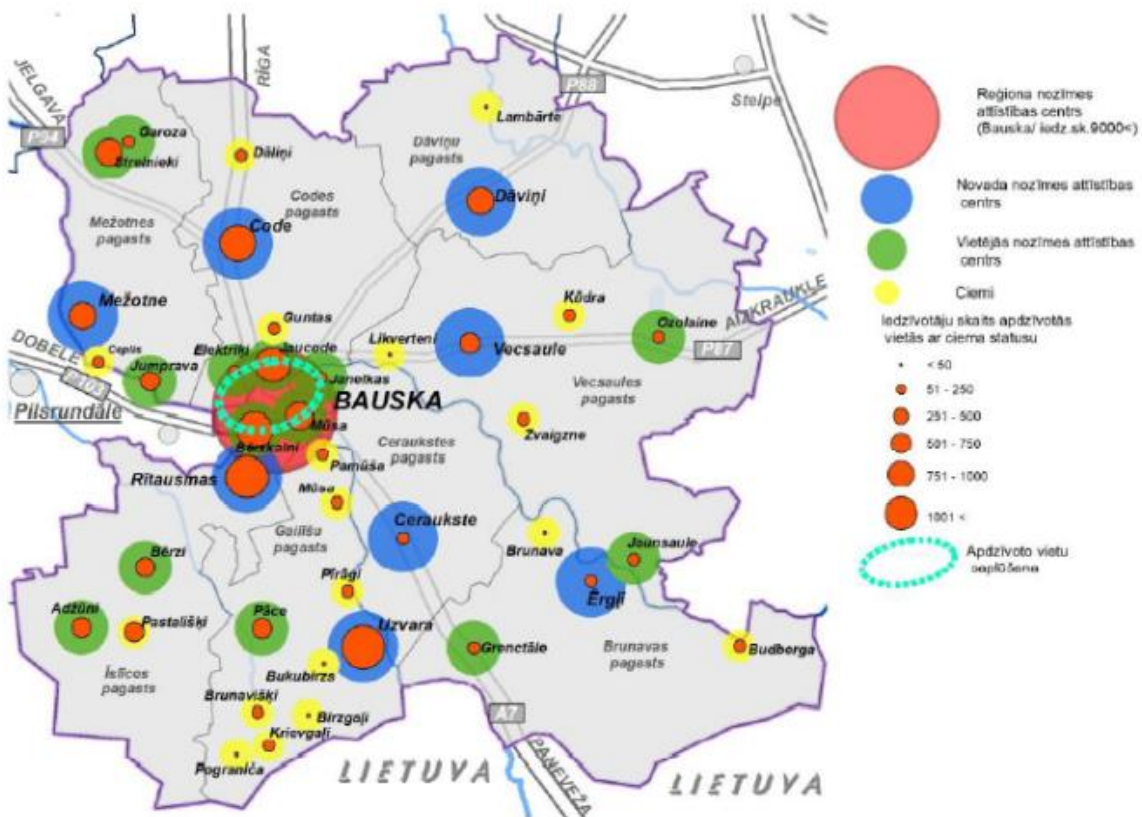
Katras Bauskas novadu veidojošās pašvaldības IAS telpiskās attīstības perspektīvas ir veidotas ļoti atšķirīgi, definētas un grafiski noteiktas pēc dažādiem principiem, metodēm un detalizācijas (75.–82. attēli).

Veidojot apvienotā Bauskas novada kopīgo telpiskās attīstības perspektīvu, nepieciešama tās saskaņošana ar Zemgales plānošanas reģiona IAS 2015.–2030. gadam noteikto telpiskās attīstības perspektīvu un vadlīnijām telpiskās attīstības plānošanai. Nepieciešama vienota pieeja un skatījums telpiskajai attīstībai, jāpārskata attīstības centru iedalījums, reģionāla mēroga un vietējas nozīmes funkcionālās telpas, Bauskas pilsētas un vietējas nozīmes funkcionālās teritorijas, funkcionālās saites ar kaimiņu teritorijām, arī Lietuvu, galvenie transporta koridori un attīstības asis, kā arī citi telpiskās attīstības aspekti.

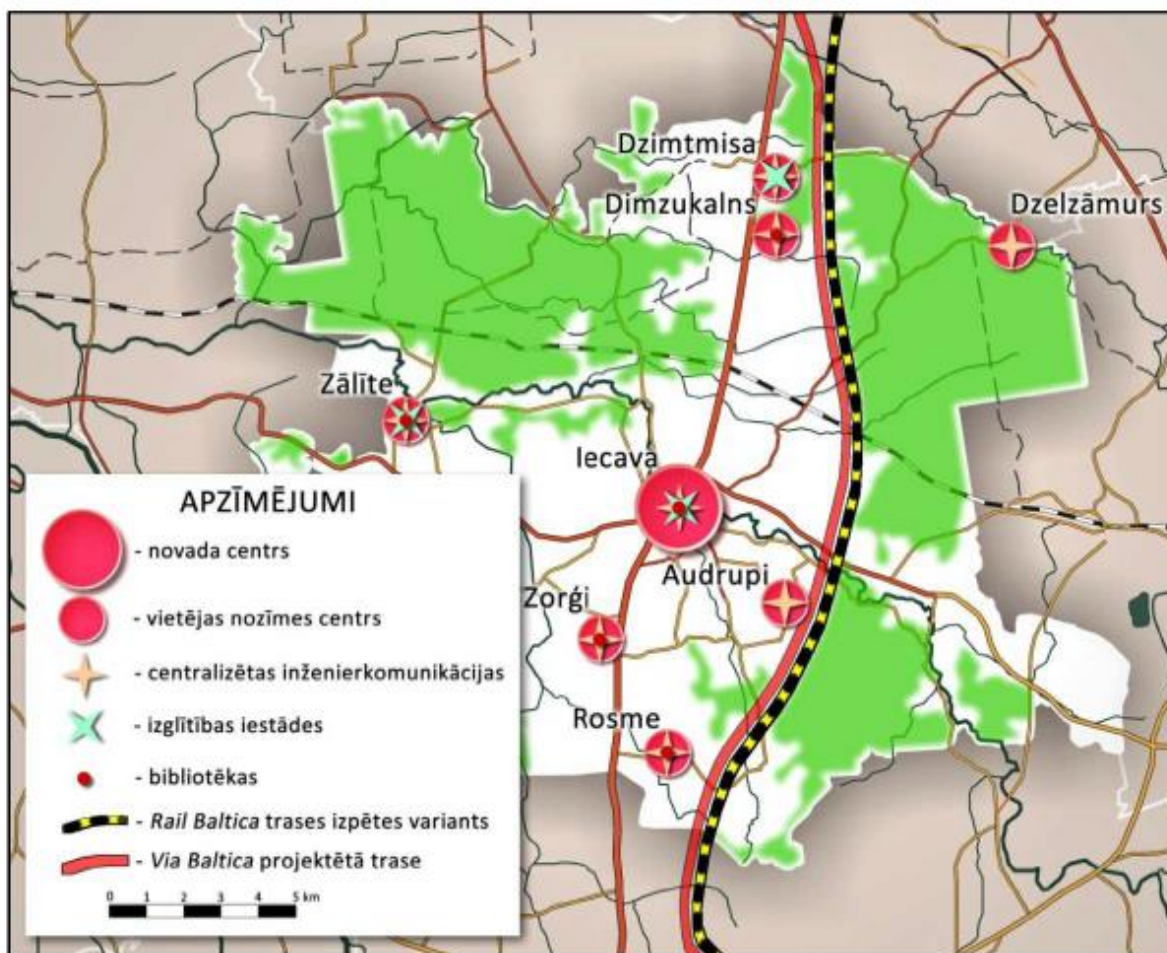

75. attēls. Bauskas novada IAS 2012–2030 noteiktā vēlamā telpiskā struktūra.

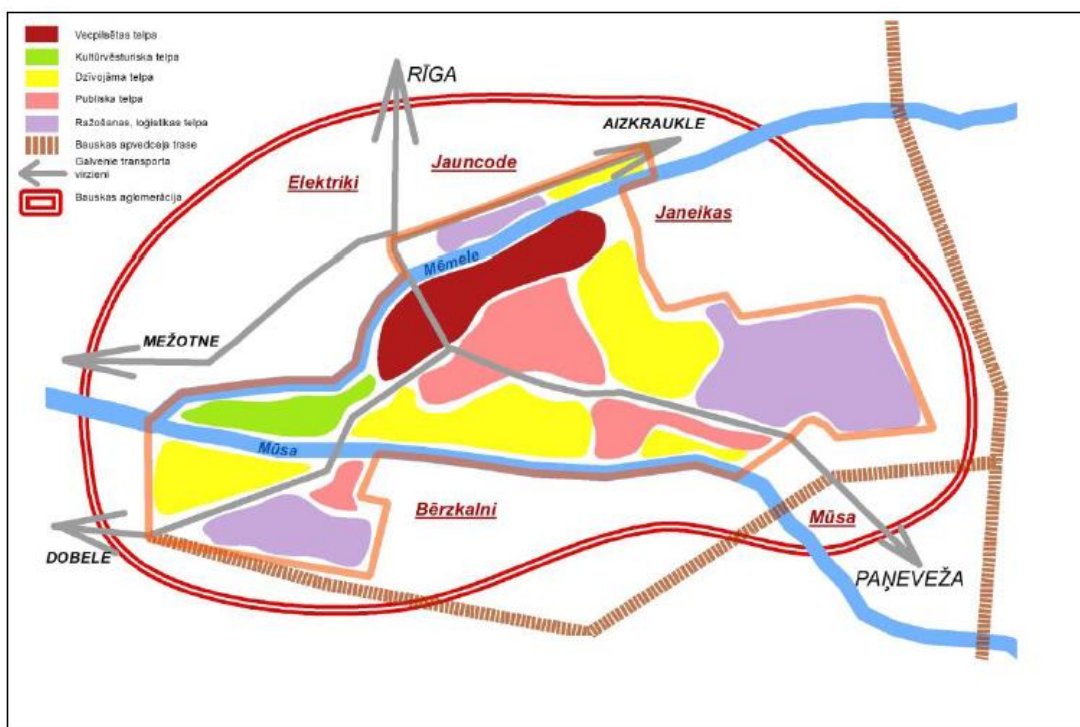

76. attēls. Bauskas novada IAS 2012–2030 noteiktā apdzīvojuma struktūra.

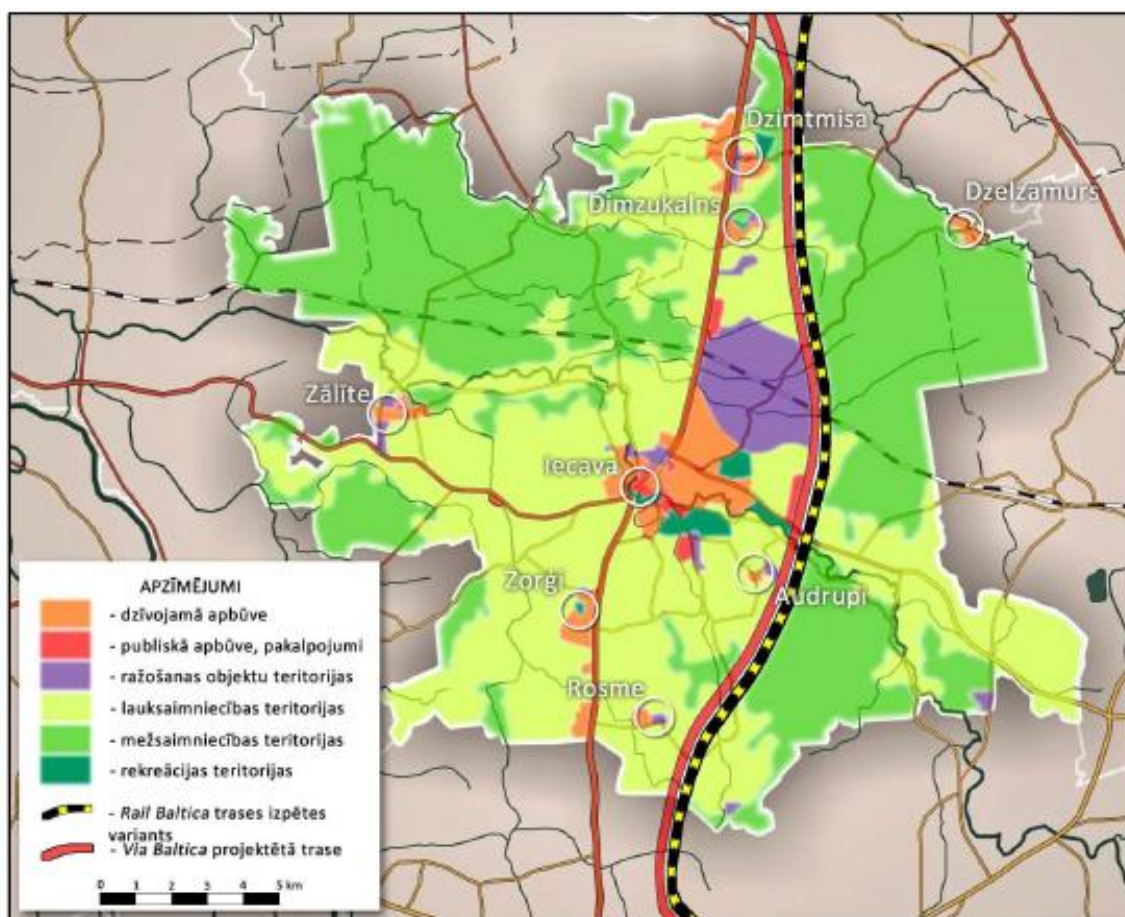

77. attēls. Bauskas novada IAS 2012–2030 noteiktā Bauskas pilsētas telpiskās attīstības perspektīva.

78. attēls. Iecavas novada IAS noteiktā apdzīvoto vietu perspektīvā struktūra un funkcijas.

79. attēls. Iecavas novada IAS noteiktās nozīmīgākās funkcionālās telpas.

Kopumā Bauskas pilsētas telpiskajai attīstībai joprojām aktuāli ir Bauskas vecpilsētas aizsardzības un attīstības aspekti, apvedceļa būvniecība, līdz šim neizmantoto teritoriju attīstība, Bauskas pilsētas aglomerācijas robežas. Attīstoties transporta koridora “Zemgales josta” noslodzei nepieciešams plānot iespējas arī šī virziena transportam apbraukt Bauskas centru. Savukārt Bauskas novada telpiskajai attīstībai joprojām aktuāla ir topošā *Rail Baltica* dzelzceļa projekta virzība, dzelzceļa koridora infrastruktūras un staciju attīstība, saites Rīgu, kaimiņu pašvaldībām un Lietuvu, pakalpojumu pieejamība apdzīvotajās vietās un to statusu pārskatīšana.

Iecavas novada IAS noteiktā apdzīvojuma struktūra orientēta uz iedzīvotāju skaita stabilizēšanos vai palielināšanos, vienlaicīgi nosakot, ka tiks atbalstīta esošo apdzīvoto vietu attīstība, neveidojot jaunas. Novads ir izteikti monocentrisks – Iecavā dzīvo ap 62% novada iedzīvotāju. Tiks veicināta pēc iespējas kompakta apdzīvojuma struktūra, attīstot komfortablu, resursus taupošu un racionālu dzīves vidi. Jāpārvērtē apdzīvotajās vietās pieejamo pakalpojumu klāsts un līdz ar to attīstības centru turpmākais statuss.

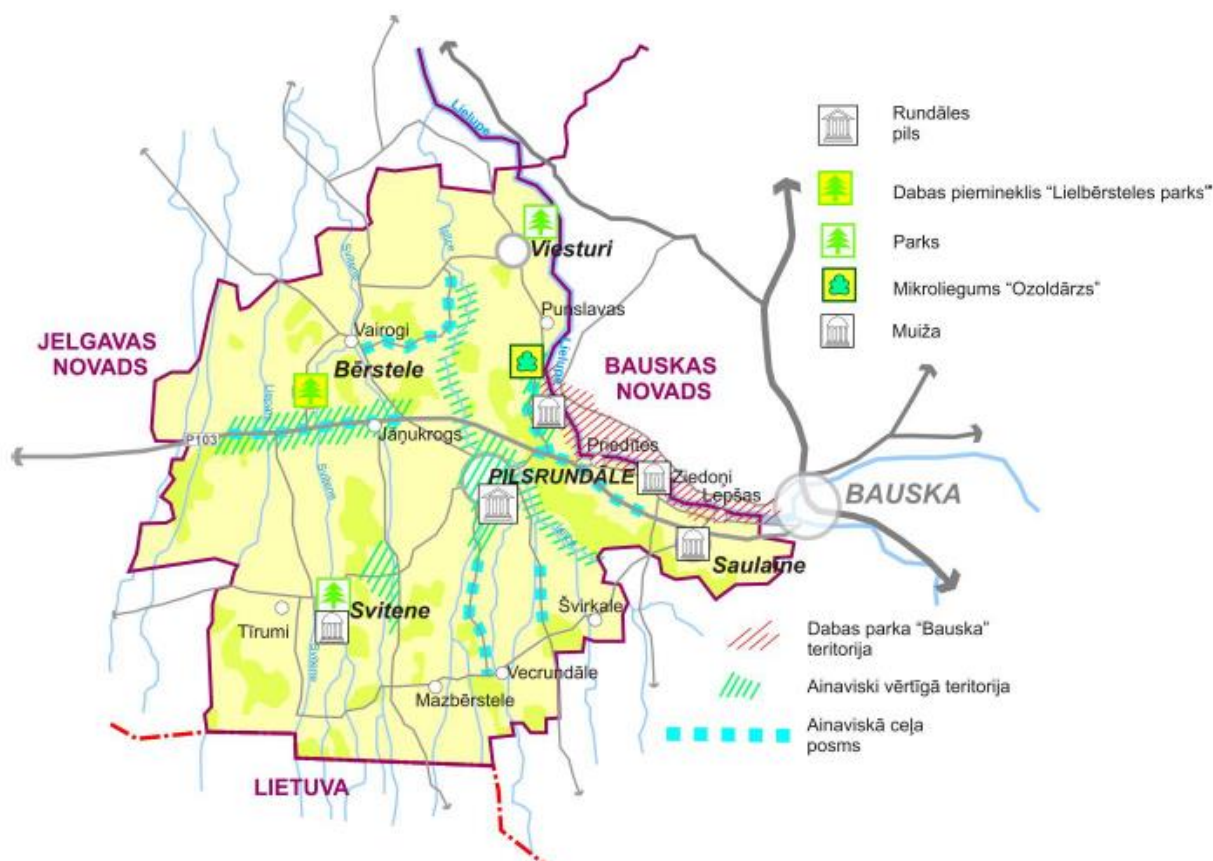
No 2021. gada 1. jūlija Iecava ir ieguvusi pilsētas statusu. IAS noteikts, ka Iecavas loma Zemgales reģionā tiks stiprināta, attīstot to kā patstāvīgu pilsētas tipa apdzīvoto centru un vizuāli izteiksmīgu, daudzveidīgu pakalpojumu sniegšanas vietu. Plānots attīstīt Iecavas industriālo zonu, veidot pilsētu kā pakalpojumu sniegšanas, informācijas iegūšanas un atpūtas vietu pirms Rīgas pie *Via Baltica* autoceļa.

Galvenās industriālās teritorijas plānots attīstīt novada centrālajā daļā starp Iecavas pilsētu un plānoto *Rail Baltica* trasi. Būtiska vieta Iecavas novada IAS atvēlēta rekreācijas teritoriju attīstībai un *Via Baltica* autoceļa novirzīšanai apkārt pilsētai paralēli *Rail Baltica* dzelzceļa trasei.

Rundāles novada IAS plānotā telpiskā struktūra 2030. gadā balstīta uz esošajiem telpiskās struktūras elementiem – apdzīvotuma struktūru, galvenajiem transporta koridoriem, maģistrālajām inženierkomunikācijām, lauksaimniecībā zemēm, ūdeņiem, mežiem, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklu, kultūrvēsturiski nozīmīgām un ainaviski vērtīgām teritorijām, u.c. un to vēlamajām ilgtermiņa izmaiņām. Telpiskajā struktūrā izdalītas funkcionālās telpas – funkcionālās telpas: Zemgales līdzenumu lauksaimniecības attīstības telpa, tūrisma attīstības telpa, Lielupes vides aizsardzības un atpūtas telpa, mežu telpa, urbānās ciemu telpas, satiksmes un maģistrālo inženierkomunikāciju infrastruktūras tīklu un objektu attīstības virzieni un īpašas plānošanas teritorijas.

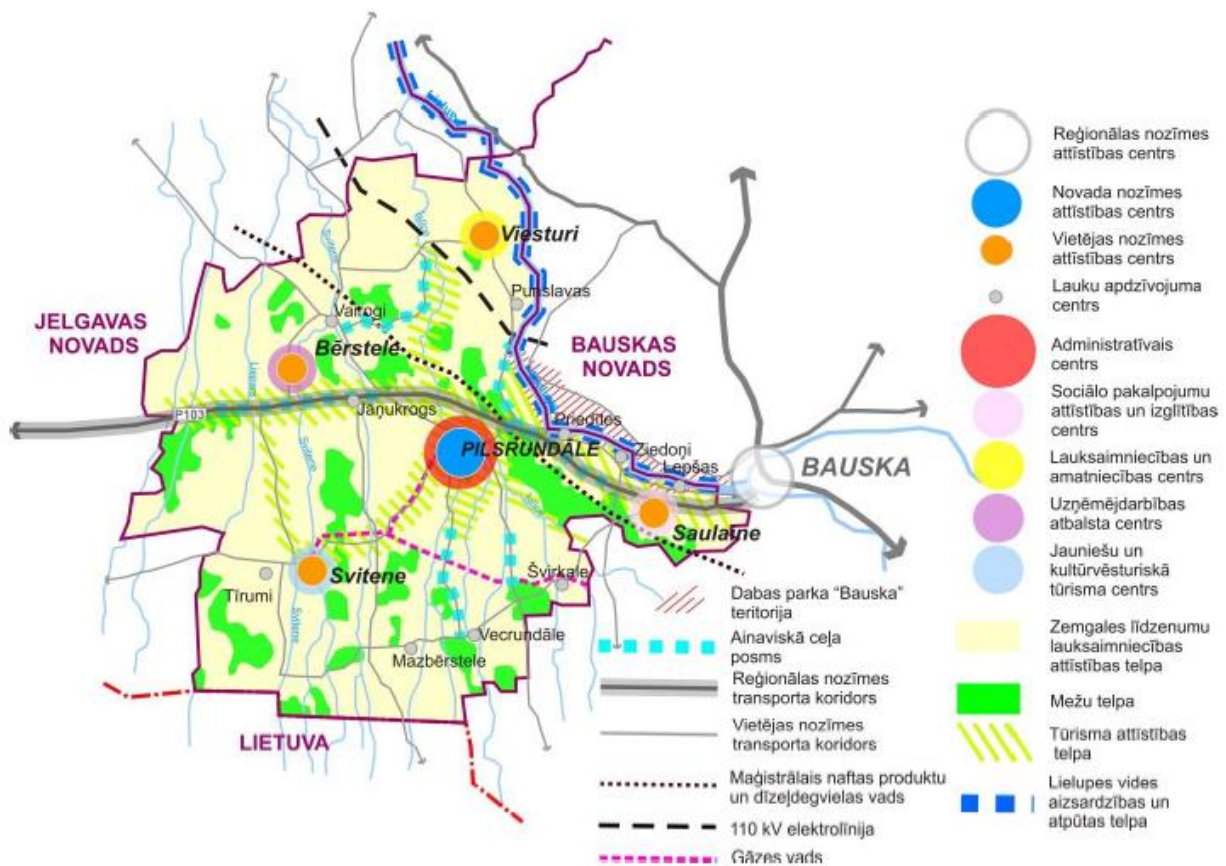
Plānojot jaunu apdzīvotumu, ražošanas, tūrisma un atpūtas aktivitāšu infrastruktūru Rundāles novadā, pēc iespējas vairāk jāizmanto esošo infrastruktūru, t.sk. jāveicina degradēto teritoriju sakārtošanu un iesaistīšanu ekonomiskajā apritē. Jāsekmē visas novada teritorijas elastīga un daudzveidīga izmantošana – lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija, ražošana, loģistika, dažādu pakalpojumu sniegšana u.c.

Rundāles novada dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai izdalītas īpašas plānošanas teritorijas.

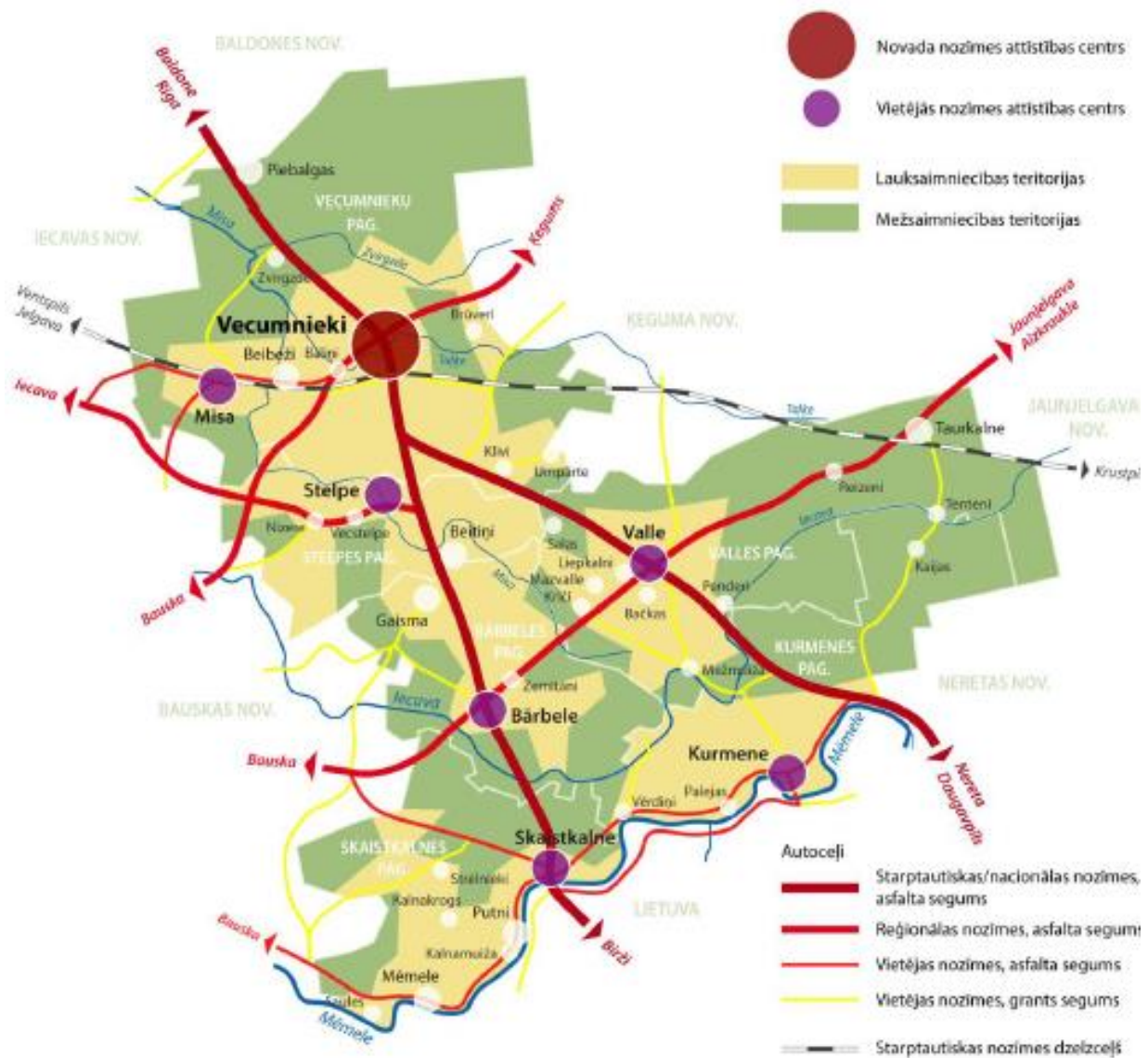
80. attēls. Rundāles novada IAS noteiktā telpiskā struktūra.

81. attēls. Rundāles novada IAS noteiktās īpašās plānošanas teritorijas.

82. attēls. Vecumnieku novada IAS noteiktā nākotnes telpiskās struktūra.

Vecumnieku novada IAS telpiskās attīstības struktūrā galvenā loma ir mozaīkveida zemes lietojumam, lauksaimniecības un meža resursiem, ceļu tīklam un lauku apdzīvojumam. Telpiskā attīstības perspektīva nosaka lauku, mežu un ūdeņu telpas tradicionālo lauku saimniecības veidu saglabāšanai un attīstībai. Vērtīgajās lauku zemēs nav pieļaujama īpašumu sadrumstalošana un apmežošana. Nepieciešams izvērtēt attīstības centros pieejamos pakalpojumus atbilstoši aktuālajai situācijai un pārskatīt attīstības centru statusu. Ārpus attīstības centriem novada lauku teritorijā veicināma apdzīvotuma attīstība viensētās un lauku saimniecībās, elastīgi regulējot apbūvi un zemes izmantošanu, kā arī respektējot lauku ciemus – vēsturiskās viensētu grupas un apdzīvotās vietas, kas attīstījušās pie saimnieciskiem objektiem.

Saglabājama Vecumnieku novadam raksturīgā dabiskā ainava – Zemgales lauksaimniecības ainava, mežu ainava, Mēmeles upes ielejas ainava, Iecavas un Mīsas upju neregulēto posmu ainava.

PIELIKUMI

1. pielikums

Nevalstiskās organizācijas 2021. gada augustā (avots: pašvaldību tīmekļvietnes)

Novads	Nevalstiskās organizācijas
Bauskas novads	Biedrība „Meistars Gothards” Bauskas suņu saimnieku klubs Ceraukstes pagasta attīstības biedrība „Rudenāji” Biedrība „Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija” Biedrība „Kalna svētību kopiena” Fitnesa klubs „Veselība un sports” Lauku sieviešu klubs „MIKSLIS” Īslīces sieviešu klubs „Rītausma” Bauskas lauku sieviešu klubs „Apvārsnis” Bauskas rajona lauksaimnieku apvienība Bauskas Mednieku un makšķernieku biedrība Uzņēmēju klubs „BAUSKA` 97” Invalīdu sporta un rehabilitācijas biedrība „Bauska” Jaunatnes futbola klubs „Bauska” Bauskas Ugunsdzēsēju biedrība Biedrība „Kopdaris” Biedrība „Bauskas vecpilsēta” Biedrība „Bauskai un mūzikai” Sporta klubs „Bauskas DARTS” Bauskas novada audžuģimeņu atbalsta centrs „Spēlmaņi” Mednieku klubs “Bauskas Ozoli” Bauskas rajona lauku partnerība Bauskas Valsts ģimnāzijas vecāku padome Sporta klubs „Bauskas Zemgaļi” Bauskas rajona mednieku kolektīvs „Nīzere” Bauskas invalīdu biedrība Bauskas pensionāru apvienība „Brūklenājs” Mednieku biedrība „Irši” Bauskas lietuviešu biedrība „Astra” Mednieku klubs „Gaisma” Sporta klubs “Bauskas atlēts” “Ģimeņu, kurās ir cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem biedrība “ĀBULIS””
Iecavas novads	Iecavas tradicionālās kultūras biedrība

Novads	Nevalstiskās organizācijas
	<p>Biedrība "Dārtis zirgi"</p> <p>Biedrība "Velo Iecava"</p> <p>Biedrība "Zemgales kinoloģiskais klubs"</p> <p>Biedrība "Radam"</p> <p>Biedrība Iecavas sieviešu klubs "Liepas"</p> <p>Biedrība "Iecavas jauniešu padome"</p> <p>Biedrība "Arhīvs"</p> <p>Biedrība "Iecavas hokeja klubs"</p> <p>Biedrība "Moskvich club.lv"</p> <p>Aktīvistu klubs "Vardes"</p> <p>Biedrība "Futbola klubs Iecava"</p> <p>Sporta klubs "Forte Iecava WPC"</p> <p>Biedrība "Basketbola klubs "Dartija""</p> <p>Zorģu radošā kopa</p> <p>Iecavas ģimeņu ar bērniem biedrība "Marabella"</p> <p>Iecavas invalīdu biedrība "Rūķītis"</p> <p>Iecavas politiski represēto klubs</p> <p>Pasaules putnkopības zinātniskās asociācijas Latvijas biedrība</p> <p>Iecavas lauksaimnieku biedrība</p> <p>Mednieku klubs "Zālīte"</p> <p>Biedrība "Mednieku klubs Zirnieki"</p> <p>Mednieku klubs "Gulbji"</p> <p>Biedrība "ECKAU GENERATION"</p>
Rundāles novads	<p>Rundāles lauksaimnieku biedrība</p> <p>Jauniešu biedrība "INICIO"</p> <p>Jauniešu biedrība "Mums pieder pasaule"</p> <p>Jauniešu biedrība "EUREKA"</p> <p>Viesturu pensionāru apvienība "Vakarvējš"</p> <p>Svītenes pensionāru apvienība "Sudrabupe"</p> <p>Bērsteles evaņģēliski luteriskā draudze</p> <p>Mežotnes evaņģēliski luteriskā draudze</p> <p>Biedrība "Rūentāle"</p> <p>Rundāles mednieku biedrība</p> <p>Biedrība "Vēsturisko rekonstrukciju studija Rokoko"</p> <p>BM studio Zemgale</p> <p>Senioru biedrība "Dzīvotprieks"</p> <p>Biedrība "Visam kronis"</p>

Novads	Nevalstiskās organizācijas
Vecumnieku novads	Vecumnieku novada uzņēmēju biedrība Biedrība "Zemgales Mantojums" Biedrība "Jaunatne smaidam" Vecumnieku daudz bērnu ģimeņu biedrība "Saulgrieze"

Eiropas Savienības fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projekti, kuru īstenošana pabeigta pēdējo piecu gadu laikā apvienotajā Bauskas novadā

BAUSKAS NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)								
1.	"Bauskas novada pašvaldības grants ceļu pārbūve Codes pagastā", LAD, 21.04.2018., Nr. 18-06-A00702-000040	2018-2020	464 798,46	0	137 406,91	1633,50	31.12.2028.	Būvuzraudzība 3 ceļiem līdz 2025. gadam
2.	"Bauskas novada pašvaldības grants ceļu pārbūve Ceraukstes pagastā", LAD, 14.06.2018., Nr. 18-06-A00702-000043	2018-2020	696567,31	0	384794,15	786,50 3659,04 jeb 135,52 euro/	31.12.2028.	Būvuzraudzība 3 ceļiem līdz 2024. gadam Apbūves tiesību līgums 30 gadu periodam.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
						gadā		2018.- 2048. 2 līgumi (101,64 un 33,88 EUR gadā)
3.	"Bauskas novada pašvaldības grants ceļu pārbūve Brunavas pagastā", LAD, 25.08.2017., Nr.17-06-A00702-000053	2017-2019	1026349,86	0	181 486,42	181,50	31.12.2028.	Būvuzraudzība 5 ceļiem līdz 2023. gadam
4.	"Bauskas novada pašvaldības grants ceļu pārbūve Gailīšu pagastā", LAD, 07.08.217., Nr.17-06-A00702-000046	2017-2019	276107,36	0	56 697,96	145,20	31.12.2028.	Būvuzraudzība 2 ceļiem līdz 2024. gadam
5.	"Bauskas novada pašvaldības grants ceļu pārbūve Īslīces pagastā", LAD, 25.07.2018., Nr. 18-06-A00702-000061	2018-2020	553 260,72	0	169 300,33	2178,00	31.12.2028.	Būvuzraudzība 4 ceļiem līdz 2025. gadam
6.	"Bauskas novada pašvaldības grants ceļu pārbūve Mežotnes pagastā", LAD, 25.07.2018., Nr. 18-06-A00702-000065	2018-2020	553 308,33	0	88 554,59	1633.50	31.12.2028.	Būvuzraudzība 3 ceļiem līdz 2025. gadam
7.	Ceraukstes tautas nama fasādes atjaunošana pakalpojumu nodrošināšanai, LAD, 18.09.2017., Nr.17-06-AL07-A019.2202-	2017-2018	45000	0	42 280,71	0	31.12.2028.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	000007							
8.	Īslīces kultūras nama 1.stāva atjaunošana, LAD, 15.08.2017., Nr.17-06-AL07-A019.2202-000006	2017-2018	45000	0	23 992,51	0	31.12.2028.	
9.	Rītausmu ciema sporta un atpūtas parka izveide, LAD, 10.10.2017., Nr.17-06-AL07-A019.2201-000008	2017-2018	45000	0	162 863,92	0	31.12.2028.	
10.	Garozas muižas parka pārbūve, LAD, 05.10.2017., Nr.17-06-AL07-A019.2201-000009	2017-2018	45000	0	55 258,83	0	31.12.2023.	
11.	Īslīces kultūras nama stāvlaukumu atjaunošana un paplašināšana, LAD, 14.10.2016., Nr.16-06-AL07-A019. 2202-000005	2017-2018	45000	0	18 441,07	0	31.12.2028.	
12.	Īslīces kultūras nama pieejamības uzlabošana, LAD, 14.10.2016., Nr.16-06-AL07-A019. 2202-000006	2017-2018	33 852,01	0	6 060,34	0	31.12.2028.	
13.	Viļa Plūdoņa muzeja ratnīcas restaurācija, LAD, 05.10.2016., Nr.16-06-AL07-A019.	2016-2018	45000	0	57 276,47	0	31.12.2025.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	2201-000006							
14.	Viļa Plūdoņa muzeja klēts restaurācija un atjaunošana, LAD, 05.10.2016., Nr.16-06-AL07- A019. 2201-000005	2016-2018	45000	0	55 987,43	0	31.12.2025.	
II. Valsts budžets, Latvijas Vides aizsardzības fonds								
1.	Publisko ūdeņu vides pieejamības nodrošināšana Bauskas pilsētā, LVAf, 1-08/95/2018	2018-2019	0	38 885	92 158	0	31.12.2028.	
2.	Ālantu resursu pavairošana Mūsas un Mēmeles upēs Bauskas novadā	2018	0	x		0	31.12.2026.	Līgums projektā "Zivju resursu pavairošana Mūsas un Mēmeles upē".
3	Plānveida ilgtermiņa darba ar jaunatni īstenošana Bauskas novadā	01.06.2018.-31.01.2019.	0	3068.86	0	0	31.12.2029.	Līgumi par projekta "Darba ar jaunatni pilnveidošana Bauskas novadā"

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
								realizācijas gaitu (Nr.2-25/13/)
4	Mobilā darba ar jaunatni sistēmas attīstīšana Bauskas novadā	07.12.2018-01.-08.2019	0	6580.60	0	0	31.12.2029.	Līgumi ar mobilajiem darbiniekiem projekta Nr.2-23/241 laikā
III. Eiropas reģionālās attīstības fonds								
1.	Biznesa bibliotēku potenciāla attīstība, uzņēmējdarbības veicināšanai pašvaldībās (BUSINESS BAG), CFLA, LLI-155	2017-2019	534 085	18 796,02	37 592,03	0	31.12.2029.	
2.	Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā (ENGRAVE), 01.05.2018, LLI-291 CFLA	2018-30.04.2020	65 180.55	5 367.81	66634,64	0	31.12.2030.	
3.	Bauskas industriālās teritorijas attīstība, reģenerējot degradētās teritorijas, Lidlauka ielas un pieslēguma A7 izbūve, 31.10.2018, Nr.5.6.2.0/17/I/021 CFLA.	2018-2020	2 540 595.17	112 085,08	605716,25	605,00	31.12.2030.	Būvuzraudzība līdz 2025.g.. Rezultatīvie rādītāji līdz 31.12.2025, teritorijas attīst.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
								9,241 ha, 37 darbvietas un 1829561,07 EUR privātās investīcijas
4.	Teritorijas revitalizācija Codes pagastā, rekonstruējot vietējā autoceļa posmu, Autoceļa A7-Rotkalni pārbūve, 09.04.2018, Nr. 5.6.2.0./17/I/011 CFLA	2018	286 588,30	12 643,61	139 905,65	726,00	31.12.2029.	Būvuzraudzība 2021-2024. gadam
5.	Brīvības bulvāra revitalizācija uzņēmējdarbības veicināšanai, 09.04.2018, Nr.5.6.2.0/17/I/009 CFLA	2018	246 558.24	10 877.57	228 655,94	219.61	31.12.2028.	Būvuzraudzība 2021., 2022. gads
6.	Teritorijas revitalizācija Gailišu pagastā, rekonstruējot vietējā autoceļa posmu, posma no Kaulbriežu kapiem līdz atpūtas kompleksam „Miķeļi” pārbūve- autoceļa A10 posms 1,1 km garumā. 23.03.2018, Nr.5.6.2.0./17/I/010, CFLA	2018	323 639,48	14 278,21	62 413,99	0	31.12.2028.	Būvuzraudzība nav

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
7.	Privāto investīciju palielināšana Bauskas pilsētas dienvidu aglomerācijā uzņēmējdarbības veicināšanai, Īslīces ielas pārbūve, 31.07.2017 Nr.3.3.1.0/17/I/004 CFLA	2017-2018	473 801,05	20905.39	648 245,03	363	31.12.2029.	Būvuzraudzība 2021.- 202. gads
IV. Projekti pagastu pārvaldēs								
1	"Brīvdabas skoliņa Dāviņu ciema bērnu rotaļu laukumā", LAD, 20.02.2020., Nr. 19-06-AL07-A019.2201-000001	2020	13 744,03	0	1527,12	0	31.12.2030	
2	"Bērnu rotaļu iekārtu uzstādīšana Ozolainē, Vecsaules pagastā", LAD, 07.02.2020., Nr.19-06-AL07-A019.2202-000004	2019-2020	21767,13	0	2418,57	0	31.12.2030	
3	Grenctāles kultūras nama koncertzāles modernizācija 19-06-AL07-A019.2201- 000004	2019-2020	20121,86	0	2235,76	0	31.12.2030	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
4	Rotaļu aprīkojuma uzstādīšana Grenctālē 19-06-AL07-A019.2202- 000006	2019-2020	17552.54	0	1950,28	0	31.12.2030	
5	Dēļu grīdas paaugstinājuma izveide kultūras centra "Kamarde" skatuves zonā, 19-06-AL07-A019.2201- 000005	2019-2020	7973.72	0	885,97	0	31.12.2030	

IECAVAS NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)								
1.	Jauna rotaļu laukuma izveide - brīvā laika pavadīšanas un sportisko aktivitāšu iespēju dažādošanai Iecavas novadā. (Nr. 19-06-AL07-A019.2201-000004). Projekta mērķis - veicināt sabiedrības iesaisti savas dzīves telpas uzlabošanā. Projekta ietvaros paplašinātas veselīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas novada iedzīvotājiem, īpaši bērniem un jauniešiem. 07.02.2020. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	07.02.2020. - 08.07.2020.	22500	0	28200.71	50700.71	31.12.2025.	
2.	Daudzfunkcionāla sporta laukuma izveide Iecavas novadā (Nr. 19-06-AL07-A019.2201-000003). Projekta mērķis veicināt sabiedrības iesaisti un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, paplašinātas veselīgas brīvā laika pavadīšanas	30.01.2020.- 03.09.2020.	22500	0	33220.33	55720.33	31.12.2025.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	iespējas, tās dažādojot un piedāvājot novada iedzīvotājiem, vienlaicīgi radot iespējas nodarbēm visai ģimenei. 17.02.2020. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)							
3.	Autoceļa "A7-Papardes-Gāršas-Spītes-Podāzeļi" pārbūves 3. kārtā". (Nr. 19-06-A00702-000068). Projekta mērķis - pašvaldības grants ceļu pārbūve atbilstoši teritorijas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un rīcības plānam, uzlabojot arī iedzīvotāju dzīves vidi un lauksaimniecības uzņēmējdarbības veicināšanu un konkurētspēju Iecavas novadā, lai nodrošinātu efektīvāku ceļa infrastruktūras attīstību un ievērotu vietējo uzņēmēju intereses. 25.02.2020. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.3-11/20/117-e par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	25.03.2020.- 19.11.2020.	13269.18	0	92148.10	105417.28	31.12.2025.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
4.	“Publiski pieejamas infrastruktūras - Brīvības pieminekļa teritorijas - labiekārtošana Iecavas parkā” (Nr.19-06-AL07-A019.2202-000001). 28.02.2020. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	28.02.2020.- 30.11.2020.	45000	0	49366.19	94366.19	31.12.2025.	
5.	"Autoceļa “A7 – Papardes – Gāršas – Spītes - Podāzeļi” pārbūves 2. kārtā" (Nr. 19-06-A00702-000004). Projekta mērķis - pašvaldības grants ceļu pārbūve atbilstoši teritorijas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un rīcības plānam, uzlabojot arī iedzīvotāju dzīves vidi un lauksaimniecības uzņēmējdarbības veicināšanu un konkurētspēju Iecavas novadā, lai nodrošinātu efektīvāku ceļa infrastruktūras attīstību un ievērotu vietējo uzņēmēju intereses. 16.05.2019 Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.3-11/19/146-e par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums).	16.05.2019.- 04.11.2019.	195182.96	0	28241.89	223424.85	31.12.2024.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
6.	"Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnoteku pārbūve" (Nr. 17-06-A00403-000085). Lai nodrošinātu nepieciešamo lauksaimniecības zemju mitruma līmeni, paredzēts turpināt pārbūvēt vairākus novadgrāvjus, kuriem piešķirts pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas statuss, Iecavas novada Zālītē un pie Iecavas novada Sila kapiem. 01.03.2018. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.18.000748 par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums).	01.03.2018.- 20.12.2018.	62821.20	0	30216.05	87191.44	31.12.2023.	
7.	"Autoceļa "V1040-Roņi-Tāmas-Renceles-A7" pārbūve" (Nr. 18-06-A00702-000024). Projekta mērķis - pašvaldības grants ceļu pārbūve atbilstoši teritorijas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un rīcības plānam, uzlabojot arī iedzīvotāju dzīves vidi un lauksaimniecības uzņēmējdarbības veicināšanu un konkurētspēju Iecavas novadā, lai nodrošinātu efektīvāku ceļa	09.04.2018.- 07.12.2018.	261547.86	0	30216.05	291763.91	31.12.2023.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	infrastruktūras attīstību un ievērotu vietējo uzņēmēju intereses. 09.04.2018. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.3-11/18/56-e par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums).							
8.	<p>“Publiskās infrastruktūras uzlabošana Iecavas parkā”</p> <p>(Nr. 17-06-AL07-A019.2202-000003). Lai uzlabotu pašvaldības publisko infrastruktūru un vides pieejamību, kā arī risinātu gājēju drošības jautājumus Iecavas parkā, projekta ietvaros uzlabota vides pieejamība uzbrauktuvei uz un no gājēju tiltiņa, uzlabota takas no tiltiņa līdz Iecavas Mūzikas un mākslas skolai infrastruktūra, ierīkojot apgaismojumu un bruģa segumu, atpūtas vietas ar soliņiem un atkritumu urnām. 18.08.2017. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.6-11/17/148-e par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)</p>	18.08.2017.- 18.12.2017.	45000	0	40256.04	85256.04	31.12.2022.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
9.	«Brīvā laika pavadīšanas un sportisko aktivitāšu iespēju dažādošana Iecavas novadā» (Nr. 17-06-AL07-A019.2201-000004). Lai iesaistītu vairāk bērnu sportiskajās aktivitātēs svaigā gaisā un dažādotu brīvā laika pavadīšanas iespējas, ir ierīkotas trīs tīkla piramīdas. 14.09.2017. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.6-11/17/156-e par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	14.09.2017.- 31.12.2017.	19101.08	0	4053.36	23154.44	31.12.2023.	
10.	«Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnoteku pārbūve Iecavas novadā» (Nr. 16-06-A00403-000280). Lai nodrošinātu nepieciešamo lauksaimniecības zemju mitruma līmeni, ir paredzēts pārbūvēt novadgrāvi 3000 m garumā no Iecavas vidusskolas (Lauku iela) līdz Vērgupei. 27.03.2017. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.3.-11/17/67-e par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums).	27.03.2017.- 21.12.2017.	36618.85	0	14350.64	50969.49	31.12.2022.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
11.	"Sportisko aktivitāšu dažādošana Iecavas novadā" (Nr. 16-06-AL07-A019.2201-000002). Lai nodrošinātu daudzveidīgas sportiskās aktivitātes ikdienā, kā arī dažādotu sportisko pasākumu norisi un esošo sporta komandu atbilstošu darbību, projekta ietvaros iegādāts attiecīgs sporta aprīkojums. 11.10.2016. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.6-11/16/1681 par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	11.10.2016.- 28.06.2017.	18747.73	0	2083.09	20830.82	31.12.2022.	
12.	"Publiskās infrastruktūras uzlabošana Dienas centra vajadzībām" (Nr. 16-06-AL07-A019.2202-000001). Lai nodrošinātu Dienas centra funkciju un sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un veicinātu jaunu pakalpojumu radīšanu, projekta ietvaros ir pārbūvētas telpas Grāfa laukumā 1. 14.09.2016. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr. 06.6-11/16/1400 par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	14.09.2016.- 27.01.2017.	21237.65	0	2911.2	24148.85	31.12.2022.	

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
13.	"Iecavas novada lauksaimniecības zemju meliorācijas sistēmas pārbūve Rosmē". (Nr. 15-06-A00403-000197). Lai nodrošinātu nepieciešamo lauksaimniecības zemju mitruma režīmu Rosmes ciema apkaimē, projekta ietvaros ir iztīrīti novadgrāvji 2,6 km garumā. 09.11.2015. Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmums Nr.06.3-11/15/1577 par projekta apstiprināšanu (vienlaikus arī Līgums)	29.02.2016.- 24.11.2016.	27677.15	0	15144.25	42821.40	31.12.2021.	
II. ERAF - Interreg V-A Latvijas –Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014-2020								
14.	“SOCĪĀLĀ PARTNERĪBA - SOCIĀLI NEAIZSARGĀTO CILVĒKU INTEGRĀCIJA SABIEDRĪBAS DZĪVĒ” (LLI-344, SocialLife). Projekta mērķis - uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību un efektivitāti Pakrojas (Lietuva), Rundāles un Iecavas (Latvija) pašvaldībās. 29.06.2018. Partnerības līgums Nr. 5/2018/N ar Pakrojas rajona pašvaldību	01.05.2018.- 31.10.2020	124759.94	7338.82	14677.64	78832.18	31.12.2025.	
III. Šveices Konfederācija no Latvijas un Šveices sadarbības programmas līdzekļiem paplašinātajai Eiropas Savienībai								

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
		(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
15.	<p>«Multifunkcionāla jaunatnes iniciatīvu centra izveide Iecavā» projekta mērķis - veicināt jauniešu iniciatīvas Iecavas novadā, nodrošināt vērtīgas pašattīstības iespējas ikvienam pašvaldības jauniešiem vecumā no 13 līdz 25 gadiem neatkarīgi no dzimuma, kā arī etniskās, reliģiskās, politiskās vai citas piederības, aktivizējot un iesaistot pēc iespējas vairāk jauniešu aktīvajā novada sabiedriskajā dzīvē.</p> <p>30.05.2014. Līgums Nr. 4-7/8 ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru</p>	30.05.2014 - 29.03.2017.	100539.71	0	38177.97	138717.68	31.03.2027.	

RUNDĀLES NOVADS

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I. Eiropas Reģionālās attīstības fonds								
1.	Sociālā partnerība – sociāli neaizsargāto cilvēku integrācija sabiedrības dzīvē (SocialLife, LLI-344).Mērķis: uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību un efektivitāti Pakrojas (Lietuva), Rundāles un Iecavas (Latvija) pašvaldībās.	01.05.2018.-30.10.2020.	84899.06	4994.06	9988.13	44403.20*	5 gadi pēc Vadošās iestādes gala maksājuma (vēl nav saņemts)	*projekta finansētais aprīkojums
2.	Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā (ENGRAVE, LLI-291), Mērķis: uzlabot upju veidoto zaļo infrastruktūru, iekļaujot ekosistēmas un ainavu konceptus plānošanā, kā arī demonstrējot zemieņu upju integrētās apsaimniekošanas pasākumu nozīmīgumu vietējā un reģionālā mērogā	01.05.2018.-30.04.2020.	6202.35	3648.32	32686.68	97153.68*	29.09.2025.	*projekta finansētā infrastruktūra

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
3.	Viesturu kultūras centra ēkas energoefektivitātes paaugstināšana. Mērķis: samazināt primāro enerģijas patēriņu Viesturu kultūras centra ēkā, sekmējot energoefektivitātes paaugstināšanu un izdevumu samazināšanu par siltumapgādi.	25.05.2018.- 24.12.2018.	272 212,48	12009,48	36028,13	335 956,55*	31.12.2025.	*projekta finansētā infrastruktūra
4.	Rundāles novada domes ēkas energoefektivitātes paaugstināšana. Mērķis: samazināt primāro enerģijas patēriņu Rundāles novada domes ēkā, sekmējot energoefektivitātes paaugstināšanu un izdevumu samazināšanu par siltumapgādi.	09.10.2017.- 09.01.2020.	111 350,00	4912,50	14737,50	207 815,42*	31.12.2025.	*projekta finansētā infrastruktūra
5.	Aprīkojuma iegāde dienas aprūpes centra izveidei Rundāles novadā. Mērķis: izveidot sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūru Rundāles novadā.	01.04.2019.- 30.09.2020.	50833,56	2242,66	6727,98	59 804,19*	31.12.2027.	*projekta finansētais aprīkojums

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš (no–līdz)	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	saistību ilgums pēc projekta īstenošanas	
1	2	3	4	5	6	7	8	
II Eiropas lauksaimniecības fonds lauku attīstībai								
1.	Brīvā laika pavadīšanas iespēju pilnveidošana Viesturu kultūras centrā. Mērķis: nodrošināt pilnvērtīgas iespējas brīvā laika pavadīšanai, kultūras un sporta aktivitātēm, uzlabojot publiski pieejamo infrastruktūru, veicot telpu renovāciju.	15.01.2020.	20169,11	0	2396,90	20169,11*	31.12.2026.	*projekta finansētā infrastruktūra
2.	Apgaismota gājēju celiņa būvniecība Pilsrundāles ciemā (II kārtā). Mērķis: uzlabot Pilsrundāles ciema gājēju infrastruktūru, veicot apgaismota gājēju celiņa būvniecību un divu pāreju ierīkošanu no Pilsrundāles vidusskolas līdz Rundāles pils muzejam.	05.06.2016.- 05.09.2018.	45000,00	0	95 949,03	140 949,03*	31.12.2023.	*projekta finansētā infrastruktūra
3.	Āra trenāžieru uzstādīšana Rundāles novada ciemos. Mērķis: nodrošināt sporta aktivitātes un veselīga dzīvesveida popularizēšanu, iesaistot pēc iespējas vairāk dažāda vecuma un dzimuma novada iedzīvotājus.	09.11.2016.- 08.11.2017.	28 908,57	0	3212,09	32 121,66*	31.12.2022.	*projekta finansētais aprīkojums

Nr.p.k	Konstatējumu daļa							cita būtiska informācija
	projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	projekta īstenošanas termiņš	finansējums (euro)			saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
4.	Atklātas daudzfunkcionālas sporta arēnas būvniecība Svitenē. Mērķis: nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru un aprīkojumu sporta aktivitāšu dažādošanai un aktīvās atpūtas pilnveidošanai.	07.10.2016.- 17.07.2017.	45 000,00	0	81 679,66	126 679,66*	31.12.2022.	*projekta finansētā infrastruktūra
III. ERASMUS+								
1.	Welcome to MySide. Mērķis: aktivizēt jauniešu iniciatīvu un iesaistīšanos dažādās sabiedrības aktivitātēs, motivēt viņus ieņemt aktīvu dzīves pozīciju, kā arī veicināt izpratni par dažādām kultūrām	01.09.2015.- 01.03.2016.	15 224,00	0	0	0		
IV. Europa for Citizens								
1.	TWINNING=WINNING. Mērķis: stiprināt iedzīvotāju pilsonisko apziņu un veicināt līdzdalības praksi dažādos sabiedriskajos un demokrātiskajos procesos.	31.05.2018.- 03.06.2018.	18 000,00	0	0	0		

VECUMNIEKU NOVADS

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)								
1.	Tautas tērpu iegāde vidējās paaudzes deju kolektīvam "Valle", Nr. 16-06-AL08-A019.2201-000006, Lauku atbalsta dienests (LAD). Projekta mērķis - saglabāt un popularizēt latviešu kultūras tradīcijas, kā arī attīstīt un pilnveidot pašdarbības kolektīvu darbību Vecumnieku novadā.	2016.-2017.	6069.97	0.00	674.44			Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2022.
2.	Valles brīvdabas vietas izveide veselības un sporta aktivitāšu veicināšanai, Nr.16-06-AL08-A019.2202-000007, Lauku atbalsta dienests (LAD). Projekta mērķis – izveidot publiski pieejamu brīvdabas aktīvās atpūtas zonu	2016.-2017.	15920.92	0.00	1768.99			Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2022.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	bērniem un pieaugušajiem Valles pagastā, tādējādi sekmējot veselīgu dzīvesveidu, fiziski aktīvu brīvā laika pavadīšanu, kā arī veicināt iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanos laukos.							
3.	<p>Bārbeles pagasta parka labiekārtošana un estrādes rekonstrukcija,</p> <p>Nr.16-06-AL07-A019.2202-000002,</p> <p>Lauku atbalsta dienests (LAD).</p> <p>Projekta mērķis – veikt Vecumnieku novada Bārbeles pagasta brīvdabas estrādes rekonstrukciju un parka labiekārtošanu, tādējādi nodrošinot nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu, kā arī uzlabot publiskās infrastruktūras objekta pieejamību un sasniedzamību visai sabiedrībai.</p>	2016.-2017.	45000	0.00	20239.06			Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2022.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
4	Vecumnieku novada pašvaldības grants ceļa A3 (Mēmele – Kalnakrogs) pārbūve Vecumnieku novada Skaistkalnes pagastā, Nr. 17-06-A00702-000036, Lauku atbalsta dienests (LAD). Projekta mērķis - atbalstīt investīcijas publiskās ceļu infrastruktūras kvalitātes uzlabošanai lauku teritorijās, lai veicinātu uzņēmējdarbību un saglabātu apdzīvotību.	2017.-2018.	364199		40466	825403 (aizņēmuma summa kopīga Nr.4 un Nr.6)	20.07.2028.	Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2023.
5.	Sabiedriskās dzīves centra izveidošana un aprīkošana Skaistkalnes pagastā, Nr.17-06-AL07-A019.2201-000005, Lauku atbalsta dienests (LAD). Projekta mērķis - izveidot un labiekārtot sabiedriskās dzīves centra telpas Skaistkalnes tautas namā, tādejādi radot jauna pakalpojuma pieejamību, radot labvēlīgus apstākļus iedzīvotāju pašiniciatīvai un līdzdalībai sabiedriskajā dzīvē, atbilstoši vietējās attīstības	2017.-2018.	16749.58	0.00	1861.07			Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2023.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	stratēģijas mērķiem.							
6.	<p>Vecumnieku novada pašvaldības autoceļa A10 (Mednieki – Gali), autoceļa posma A1 (Ķekavas šoseja – Dzeguzes) un autoceļa posma B2 (Spodras – Krieviņi) pārbūve Vecumnieku novadā,</p> <p>Nr.18-06-A00702-000026,</p> <p>Lauku atbalsta dienests (LAD).</p> <p>Projekta mērķis - atbalstīt investīcijas publiskās ceļu infrastruktūras kvalitātes uzlabošanai lauku teritorijās, lai veicinātu uzņēmējdarbību un saglabātu apdzīvotību.</p>	2018.-2019.	855800.82	0.00	95088.98	825403 (aizņēmuma summa kopīga Nr.4 un Nr.6)	20.07.2028.	Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2024.
7.	<p>Interaktīvā aprīkojuma iegāde aktieru Amtmaņu muzejam, Valles pagastā,</p> <p>Nr.19-06-AL08-A019.2202-000014,</p> <p>Lauku atbalsta dienests (LAD).</p> <p>Projekta mērķis - interaktīva aprīkojuma iegāde un satura programmas izveide Valles muzejam, tādējādi uzlabojot un</p>	2019.-2020.	10318.00	0.00	1146.44			Projekta saistību ar LAD beigu datums 31.12.2025.

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	dažādojot pakalpojuma pieejamību un kvalitāti aktieru Amtmaņu muzejā, atbilstoši vietējās attīstības stratēģijas mērķiem.							
II Valsts programma								
1.	Teritorijas labiekārtošana Mēmeles upes krastā Skaistkalnes pagastā, Vecumnieku novadā, Nr.1-08/41/2018, Latvijas vides aizsardzības fonds. Projekta mērķis - uzlabot infrastruktūru Mēmeles upes krastā, ierīkojot atpūtas vietu, tādejādi nodrošinot vides pieejamību publiskajiem ūdeņiem.	2017.-2018.	0.00	13991	5995.59			Projekta saistību ar LVAF beigu datums 31.12.2023.
2.	Sporta inventāra un aprīkojuma iegāde akreditētajās vispārējās un profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēs Nr. 01-25/251,	2016.	0.00	3223.25	3223.25			

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no–līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	<p>Izglītības un zinātnes ministrija.</p> <p>Projekta mērķis – veikt nepieciešamā sporta inventāra un aprīkojuma iegādi Vecumnieku novada akreditētajās vispārējās un profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēs, attiecīgā vispārējā izglītības posma prasībām atbilstošu vingrojumu un vingrinājumu pamatprasmju apguvei un profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas īstenošanai, lai veicinātu izglītojamo izpratni par veselīgu dzīvesveidu un vēlmi regulāri piedalīties sporta nodarbībās, nostiprinot un uzlabojot veselību, attīstot fiziskās spējas, sekmējot harmonisku fizisko un garīgo attīstību, kā arī uzlabot sportiskos sasniegumus.</p>							
III Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)								

Nr.p.k.	Konstatējumu daļa							Cita būtiska informācija
	Projekta nosaukums un mērķis, līguma noslēgšanas datums, numurs un līgumslēdzēja institūcija	Projekta īstenošanas termiņš	Finansējums (euro)			Saistības, ko pašvaldība uzņēmusies ar projekta īstenošanas līgumu par projektā radīto vērtību uzturēšanu/saglabāšanu		
			(no-līdz)	no finanšu instrumenta	no valsts budžeta	no pašvaldības līdzfinansējuma	saistību apmērs (euro)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Vietējo sabiedrisko drošības pakalpojumu efektivitātes un pieejamības uzlabošana Latvijas un Lietuvas pierobežā” (Safe borderlands), LLI-302, Zemgales plānošanas reģions, VARAM. Projekta mērķis - uzlabot pierobežas pašvaldību sniegto drošības pakalpojumu efektivitāti un pieejamību, tā padarot pierobežu par drošāku dzīves vietu.	2018.-2020.	39207.90	0.00	6919.04			
IV Eiropas Sociālais fonds (ESF)								
1.	“Kompetenču pieeja mācību saturā”, Nr. 8.3.1.1/16/I/002, Izglītības un zinātnes ministrija	2018.-2019.	119.00					

Valsts nozīmes ceļu saraksts Bauskas novada teritorijā, kuriem nepieciešama attīstība un uzlabojumi

Nr.	Ceļa posms (Nr., nosaukums)	Īstenošanas teritorija (pilsēta, pagasts)	Nepieciešamie uzlabojumi
1	Valsts autoceļa P87 (Zemgales josta), 22 km posms, tai skaitā Vecsaules pagasta Ozolainē (524 m līdz V1016 Ozolaine-Dupšas pagriezienam)	Vecsaules, Bārbeles un Valles pagasts	Ceļa asfaltēšana. Nepieciešams uzlabot apdzīvoto vietu savienojamību un mobilitāti, Vecumnieku iedzīvotājiem – uzlabot reģiona centra pieejamību, tagadnes un nākotnes darba vietu pieejamību. Bauskas novada iedzīvotājiem – uzlabot ikdienas mobilitāti uz/no darba vietām, pakalpojumu saņemšanas vietām. Samazināt Neatliekamo glābšanas dienestu pakalpojuma sniegšanas/ nokļuves laiku. Ceļa pārbūve 22 km, grants seguma pārveidošana par asfalta segumu Vecsaules, Bārbeles un Valles pagastos. Autoceļa posmā no 17 km līdz 39 km (savienojot asfalta segumu no P73 līdz P87 tiktu panākts īsākais ceļa posms starp Latgales un Kurzemes reģioniem).
2	Valsts autoceļa P88 (Bauska-Linde), 22 km posms, tai skaitā Dāviņu pagastā (800 m līdz pašvaldības ceļam Dāviņu skola- Teņi)	Dāviņu, Stelpes un Vecumnieku pagasts.	Ceļa asfaltēšana. Nepieciešams uzlabot apdzīvoto vietu savienojamību un mobilitāti, Vecumnieku iedzīvotājiem – uzlabot reģiona centra pieejamību, tagadnes un nākotnes darba vietu pieejamību. Bauskas novada iedzīvotājiem – uzlabot ikdienas mobilitāti uz/no darba vietām, pakalpojumu saņemšanas vietām. Samazināt Neatliekamo glābšanas dienestu pakalpojuma sniegšanas/nokļuves laiku. Ceļa pārbūve 19,9 km, no 8 km – 27,9 km grants seguma pārveidošana par asfalta segumu Dāviņu, Stelpes un Vecumnieku pagastā.
3	Valsts autoceļa P92 posms, 10,9 km	Iecavas un Stelpes pagasts	Ceļa asfaltēšana. Nepieciešams uzlabot apdzīvoto vietu savienojamību un mobilitāti, Vecumnieku novada iedzīvotājiem - uzlabot reģiona centra pieejamību un tagadnes un nākotnes darba vietu pieejamību. Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novada iedzīvotājiem – uzlabot ikdienas mobilitāti uz/no darba vietām, pakalpojumu saņemšanas vietām. samazināt Neatliekamo glābšanas dienestu pakalpojuma sniegšanas/nokļuves laiku. Kā arī ceļa pārbūve 10,9 km, grants seguma pārveidošana par asfalta segumu Stelpes pagastā.

4	Valsts autoceļa Baloži-Plakanciems-Iecava V7 posms	Dāviņu, Vecumnieku un Stelpes pagasts	Attīstot un uzlabojot autoceļus tiktu uzlabota mobilitāte, operativitāte, nodrošināti satiksmes drošības uzlabojumi. Vecumnieku un Stelpes pagastos ceļa pārbūve 7,8 km, grants seguma pārveidošana par asfalta segumu.
5	Valsts autoceļa V1011 Pārslas-Misa-Šarlotes, no 0 km - 12,9 km	Vecumnieku pagasts	Attīstot un uzlabojot autoceļus tiktu uzlabota mobilitāte, operativitāte, nodrošināti satiksmes drošības uzlabojumi. Vecumnieku pagastā ceļa pārbūve 12,7 km, grants seguma pārveidošana par asfalta segumu.
6	Valsts autoceļa Bauska-Brunava-Ērgļi-Budberga-Lietuvas robeža V1022, no 0 līdz 29,403 km	Ceraukstes, Brunavas pagasts	Autoceļu seguma maiņa, asfalta seguma ieklāšana. Valsts autoceļš V1022 ir stratēģiskas nozīmes ceļš valsts mērogā, jo tas ir piekļuves līdzeklis nacionāli būtiskiem objektiem – Bauskas novada iedzīvotājiem plānotajai <i>Rail Baltica</i> stacijai Bauskā. Ceļš ir nozīmīgs nacionālo kultūrvērtību saglabāšanai, jo tas nodrošina piekļuvi nozīmīga rakstnieka Viļa Plūdoņa memoriālajam muzejam. Muzeja komplekss Viļa Plūdoņa dzimtās mājas “Lejenieki” ir valsts nozīmes kultūras piemineklis. Valsts autoceļš V1022 nodrošina mobilitāti Brunavas pagasta 1300 iedzīvotājiem, tai skaitā vairākiem viesu namiem, pārtikas apstrādes uzņēmumiem, piena nozares saimniecībām. Ņemot vērā skolu reformu, ir likvidētas visas izglītības iestādes Brunavas pagastā. Ceļš kalpo bērnu un skolnieku nogādāšanai izglītības iestādēs. Teritorija autoceļa maršrutā kopumā ir aktīvi apdzīvota, autoceļš ir nozīmīgs piekļuves objekts lauksaimniekiem uz lauksaimniecības zemēm, kurās tiek audzētas dažādas lauksaimniecības kultūras, kā graudi, dārzeņi un puķes. Ņemot vērā to, ka ceļu izmanto lauksaimnieki, kas ikdienā savu produkciju ved uz tirdzniecības vietām, tad būtiska ir ceļa darbības nepārtrauktība, ko nav iespējams nodrošināt ar esošo (sezonāla rakstura) ceļa segumu. Valsts autoceļš V1022 savieno Latvijas teritoriju ar Lietuvas teritoriju, līdz ar to labs šī ceļa stāvoklis ir nacionālās drošības jautājums, turklāt Lietuvas Republikā autoceļš jau ir noasfaltēts.
7	Valsts autoceļa Grenctāles pienotava Ērgļi V1021, posms 7 km	Brunavas pagasts	Autoceļu seguma maiņa, asfalta seguma ieklāšana. Tiktu uzlabota pašvaldības administratīvā centra un reģiona centra pieejamība, uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, ieguldījums tūrisma objektu pieejamībai. Kopš 2009. gada teritoriālās reformas nav nodrošināta novada nozīmes centra sasniedzamība par asfalta segumu.

8	Valsts autoceļa Dāliņi–Garozā V1037, no A7 līdz Garozas ciemam, posms 5 km	Codes, Mežotnes pagasts	Autoceļu seguma maiņa, asfalta seguma ieklāšana. Nodrošināta reģiona centra pieejamība, uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, ieguldījums uzņēmējdarbības, ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojumu (biedrības „Latvijas sarkanais krusts” pansionāts Garozā) un tūrisma objektu pieejamībai.
9	Valsts autoceļš Siliņi- Krievgaļi V1026, no krustojuma ar pašvaldības a/c Šmuļi–Buku birzs–Uzvara (A3) līdz a/c Pāce–Ķelotne, 1100 m	Gailišu pagasts	Autoceļu seguma maiņa, asfalta seguma ieklāšana. Tiktu uzlabota pašvaldības administratīvā centra un reģiona centra pieejamība, uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, ieguldījums tūrisma objektu pieejamībai.
10	Valsts autoceļa Likverteni–Jaunsaule–Skaistkalne V1020, posms no Jaunsaules līdz Putniem, posms 12,5 km	Vecsaules un Skaistkalnes pagasts	Autoceļu seguma maiņa, dubultā virsmas apstrāde, pārbūvējot ceļu, tiek samazināta satiksmes intensitāte pa A7, alternatīva nokļūšanai Lietuvas Republikā; ja slēgts Mēmeles tilts, Lietuvā var nokļūt par pa autoceļu V1020. Tiktu uzlabota reģiona nozīmes attīstības centra sasniedzamība, uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, tūrisma objektu pieejamība, ieguldījums valsts drošības un pierobežas mobilitātes jomā.
11	Valsts autoceļa Bauska–Priedītes V1034 (posms 1,03km – 6,6 km)	Bauska, Rundāles pagasts	Autoceļu seguma maiņa, asfalta seguma ieklāšana. Tiktu uzlabota pašvaldības administratīvā centra un reģiona centra pieejamība, uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, ieguldījums tūrisma objektu pieejamībai.
12	Valsts autoceļa Mežotne–Viesturi–Jaunsvirlauka V1038, posms 0,00 km – 15,1 km	Rundāles un Viesturu pagasts	Autoceļu seguma maiņa, asfalta seguma ieklāšana. Tiktu uzlabota pašvaldības administratīvā centra un reģiona centra pieejamība, uzlabota iedzīvotāju mobilitāte, ieguldījums tūrisma objektu pieejamībai. Rundāles un Viesturu pagastos ceļa pārbūve 15.1 km. Pamatojums: Lauksaimnieki piebraukšana laukiem, 3 graudu noliktavām, 3 tehnikas novietnēm, izglītojamo nokļūšana uz skolu, iedzīvotāju nokļūšana pašvaldības administratīvo centru un reģionālo centru Jelgavu.

13	Valsts autoceļa Baloži–Plakanciems–Iecava (V7) posms 9 km	Iecavas pagasts	Autoceļa "Baloži–Plakanciems–Iecava" (V7) rekonstrukcija posmā Iecavas ciema robežas līdz Klāviem 9 km garumā: viens no ceļiem, kas savieno Iecavas pilsētu ar Rīgas apvedceļu Jūrmalas virzienā, ir valsts nozīmes ceļš V7. Šis ceļš ir īsāks, ar mazāku satiksmes intensitāti, un ceļā pavadītais laiks līdz Rīgai ir ievērojami īsāks. Diemžēl atbilstoša ceļu seguma trūkuma dēļ šo ceļu izmanto salīdzinoši neliela vietējo iedzīvotāju daļa. Šo ceļu varētu izmantot intensīvāk, ja tas visā garumā būtu ar asfalta segumu, tādējādi atslogojot A7 maģistrāli tiem braucējiem no Bauskas puses, kuru mērķis ir Rīgas lidosta, Jūrmala, Mārupe utt. Avārijas gadījumā uz starptautiskās maģistrāles A7 tiešā Iecavas pilsētas tuvumā (no Bauskas un pat Lietuvas puses) vai uz Iecavas upes tilta, šis ceļš ir vienīgais valsts nozīmes ceļš, pa kuru var apbraukt Iecavu un šķērsot Iecavas upi (virzienā uz Rīgu). Līdz ar to šim ceļam ir vitāla nozīme kā rezerves variantam (kā apbraucamajam ceļam), kad nav iespēju ilgstoši izmantot A7, lai neradītu sastrēgumus un nepārtrauktas satiksmes plūsmas ierobežojumus.
14	Iecava–Rožkalni–Irbītes (V1039)	Iecavas pagasts	Ceļa Iecava–Rožkalni–Irbītes (V1039) 3,756 km asfaltēšana: ceļu ikdienā izmanto Iecavas centra Pārupes ielas iedzīvotāji un daudzi citi iedzīvotāji, kuru mājas atrodas minētā ceļa tiešā tuvumā. Tā kā tas ir grants ceļš, iedzīvotāju dzīves kvalitāte ievērojami pasliktinās no ceļa radītajiem putekļiem. Pārupes iela ir iekļauta novada teritorijas plānojumā kā Iecavas pilsētas perspektīvā teritorija. Avārijas gadījumā uz starptautiskās maģistrāles A7 tiešā Iecavas pilsētas tuvumā vai uz Iecavas upes tilta, šis ceļš ir vienīgais valsts nozīmes ceļš, pa kuru var apbraukt Iecavu un šķērsot Iecavas upi. Līdz ar to šim ceļam ir vitāla nozīme kā rezerves variantam (kā apbraucamajam ceļam), kad nav iespēju ilgstoši izmantot A7, lai neradītu sastrēgumus un nepārtrauktas satiksmes plūsmas ierobežojumus.
15	Valsts autoceļa V 1002 Dzirnieki–Pilsrundāle	Viesturu pagasts	Ceļa pārbūve 9,99 km. Lauksaimniekiem piekļuve laukiem, 3 graudu noliktavām, 3 tehnikas novietnēm, izglītojamo nokļūšana uz skolu, iedzīvotāju nokļūšana pašvaldības administratīvo centru un nacionālās nozīmes centru Jelgavu.
16	Valsts autoceļa V 1033 Saulaine-Virsīte-Svitene-Senči, no 0,00km - 25,31 km	Rundāles un Svitenes pagasts	Ceļa pārbūve 25,31 km. Lauksaimniekiem piekļuve laukiem, izglītojamo nokļūšana uz skolu, iedzīvotāju nokļūšana pašvaldības administratīvo centru un Bausku.

17	Valsts autoceļa V 1054 Dimzas–Virca–Vairogs, posms 16,18 km – 24,44 km	Viesturu pagasts	Ceļa pārbūve 4,26 km. Lauksaimniekiem piekļuve laukiem, izglītojamo nokļūšana uz skolu, iedzīvotāju nokļūšana pašvaldības administratīvo centru un Bausku
18	Valsts autoceļa V 1032 Lietuvas robeža–Svitene–Jāņukrogs, posms no 0,00km – 11,86 km	Rundāles un Svitenes pagasts	Ceļa pārbūve 11,86 km. Lauksaimniekiem piekļuve laukiem, izglītojamo nokļūšana uz skolu, iedzīvotāju nokļūšana uz pašvaldības administratīvo centru un reģionālo centru Bausku.
19	Valsts autoceļa V 1003 Ozolaine–Skaistkalne–Straumes, posms 26 km	Vecsaules, Skaistkalnes, Kurmenes pagasts	Autoceļa pārbūve ar dubultās virsmas metodi (~26 km) uzlabos izglītojamo nokļūšanu uz izglītības iestādēm, iedzīvotāju nokļūšanu uz pagastu un administratīvo centru Bauskā. Asfalta seguma rekonstrukcija – pārbūve Kurmenes ciemā. Tiks veicināta tūrisma attīstība Lietuvas pierobežā un sadarbība ar Sēlijas novadu.

Izstrādātāji:

SIA Baltkonsults, SIA JB Consulting, SIA Preime

